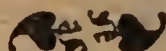

BIBLIOTECA VITT. EMANUELE
FONDO EBORENSE
32
7 A
10

VATICINIA
DE
CHRISTIANÆ REIP. AFFLICTIONE,
AC DEIN CONSOLATIONE;
TURCICI IMPERII INCREMENTIS,
ET DENIQUE EXCIDIO;
Hungarici Regni frequenti vastatione;
TANDEMQUE
HIEROSOLYMÆ RECUPERATIONE;
Exarata in
VITA S. ANGELI
HIEROSOLYMITANI,
MARTYRIS, DOCTORIS, VIRGINIS,
Ex Ordine beatæ Virginis MARIÆ de
Monte Carmelo,

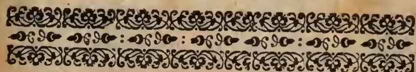
Scriptâ anno 1227. ab oculato Teste Enoch Patriarchâ Hierosolymitano; in Capita digestâ & editâ an. 1527. per Thomam Bellorosium Canon. Panormitanum,

Commentario prævio & Notationibus illustratâ studiô ac operâ R. P. DANIELIS A VIRGINE MARIA, præfati Ord. Provincialis in Provincia Flandro-Belgica.

BRUXELLÆ,
Typis JOANNIS MOMMARTI, ad insigne Typographiæ. 1665.

REVERENDISSIMO PATRI
MAGISTRO
HIERONYMO ARI,
PRIORI GENERALI
Totius Ordinis B. Virginis MARIÆ
de Monte Carmelo,

Fr. DANIEL A VIRGINE MARIA,
Filius minimus.

TUllianum illud: *Otiô nisi præparatô, institui Historiam nec posse, nec exiguo tempore absolvi*, quàm verum sit experior; Annis multis Carmelitanę Historiæ illustrandæ operam navans, vetustiora quævis opuscula indagavi; & selectiora in certas digessi classes, ac notationibus illustravi, eâ intentione, ut, cùm singula seorsum

incompletè Ordinis hujus Historiam pandant, illa omnia simul in unum volumen, SPECULUM ORDINIS nuncupatum, collectâ; sint instar speculi, in quo Religionis hujus originem, incrementa, Regulas, Patrocinium beatiss. Virg. MARIÆ verè maternum, Privilegia Apostolica multiplicia, Viros sanctitate & eruditione illustres, contemplari liceret. SPECULUM istud, etsi nondum plenè formatum, reposui ad pedes Tuos, Reverendissime Pater, cùm Româ in Belgium advenisses, confidens illud (Deô juvante) intra spatium unius circiter anni posse perficere, & polire, ut decentiùs iteratò appareret in conspectu Tuo. Verùm cùm aliud humeris meis onus impositum esse volueris, atque in eo debitè ferendo temporis plurimum requiratur; satago quidem succisivis horis regredi subindè ad SPECULUM: ast mox succedentes rursus aliæ occupationes necessariæ, animum ferè totum sibi sic vendicant, ut ulteriùs sperare vetent tam citò coronidem istius SPECULI.

Ejus

Ejus igitur loco, en SPECULUM aliud (majoris istius partem), SPECULUM vitæ perfectissimæ Carmeliticæ, imò ANGELICÆ, vitam videlicet S. ANGELI adfero, Reverendissime Præsul, Tibi, ceu ANGELO alteri nostro; etenim, quemadmodum olim S. ANGELUS de Terra Sancta, Patriâ suâ Christi mandatô in Siciliam venit: & ibi aliquamdiu prædicavit, tamquam Siciliæ Doctor & Apostolus: Ita quoque ex natali solo Lombardiâ, ejus qùem Christi loco habebas, jussu, in eandem Siciliam destinatus fuisti ad Cathedras, & Præfecturas studiorum, atque istius Regni Commissarius Generalis. Deinde sicut S. ANGELUS ex Sicilia ad Urbem veterem, indeque Romam vênit, & coram summo Pontifice Honorio III. & Cardinalibus aliquoties, ac tum in Ecclesia Lateranensi Ecclesiasten egit: sic quoque ex Sicilia redux, Romæ factus Qualificator sancti Officii, & Procurator Generalis Ordinis, frequenter lingua Tua loquebatur sapientiam, & perorabat, in cōspectu Principis Ecclesię Innocentii X.

& Cœtûs Purpuratorum Patrum. Româ discedens S. Angelus, per varia loca euangelizando discurrens, velut nubes imbrifera, & verbo, & opere innumeras Christo lucrifecit animas, nullis parcens laboribus: similiter Tu, per concordem electionem Patrum omnium Provinciarum ad totius Ordinis Speculam elevatus, datus à Domino Speculator domui Carmeli, sollicitus Circumspector non solùm in excelso sedens, sed & in periculis maris, & fatigationibus itinerum *vadis & vides si cuncta sint prospera erga filios Tuos*, pacem portans, & illuminans illustri sydere Tuo Religionem, per Provincias Italiæ, Germaniæ, Belgii, Galliæ & Hispaniæ discurrendo, Regularem disciplinam instaurando, ac perficiendo, & fovendo leni Favonio Tuo: facisque ut germinans germinet Carmelus fructus observantiæ, pietatis, doctrinæ, crescatque decor Carmeli. Ejus rei testes sunt Provinciæ nostræ Belgicæ, dudum quibusdam quasi fluctibus agitatæ, nunc in summa pace & tranquillitate Vestrâ prudenti directio-

rectione constitutæ. Idem præstitum in Provincia Turoniæ, & in magno Conventu Maubertino Parisiis, atque alibi. Et hæc operum S. ANGELI, Tuorumque in variis convenientia hoc opusculum Tuum facit.

Est & aliud motivum illud Nomini Tuo inscribendi (idem videlicet quod antè annos centum triginta octo permovit quoque venerabilem Thomam Bellorosium, ut hanc eandem Historiam Tuo quondam Prædecessori Reverendissimo Patri Nicolao Audet dicatam voluerit) ut sic gratius sit cunctis filiis Tuis, & SPECULUM istud, in quo Carmelitici Instituti pars utraque (contemplationis & actionis) sanctissimæ vitæ exempla, monita divina, stupenda miracula, cœlestia arcana, mirabiliter relucent, per omnes Ordinis Provincias magis divulgetur: atque etiam sicut olim S. ANGELUS, ut alter Jonas, pœnitentiam prædicavit, ad avertenda mala Reipublicæ per Infideles à Christo comminata; ita & hæc Vita sub Tuæ protectionis munimine tutiùs orbem Christianum pervolet, sitque instar tubæ

excitantis ad bellum adversus infensissimos Ecclesiæ Christi hostes, ea sunt peccata, *Capite* 14. Vitæ S. Angeli recensita, propter quæ desolatione desolata est terra, Christianorum bina Imperia eversa, & complura florentissima Regna occupata à Turcis, etiam usque-modo Christianitatem infestantibus.

Suscipe igitur, Amplissime Præsul, SPECULUM istud vitæ Tuæ, in quo gesta Tuis similia nō pauca contemplari licebit, SPECULUM omnigenæ virtutis, SPECULUM demonstrans quid faciendum, quid fugiendum. SPECULUM cui qui se assimilare satagunt, dignos se reddent, ut in æternum Beati intueantur SPECULUM sine macula Dei Majestatis in Cœlis. Id Tibi SPECULATORI NOSTRO, atque unà hîc diuturnam incolumitatem opto, & voveo.

FA-

FACULTAS

REVERENDISSIMI PATRIS GENERALIS.

FR HIERONYMUS ARI *Astensis*, *Magister ac humilis Prior Generalis*, *Commissarius & Visitator Apostolicus totius Ordinis FF.B.V.M.de Monte Carmelo.*

Ut Vita S. Angeli Martyris Ordinis nostri, *Commentario prævio & Notationibus illustrata per Rev. adm. P.* Danielem à Virgine Maria *Provinciæ nostræ Flandro-Belgicæ Provincialem*, *typis mandetur facultatem concedimus; dummodò à R. adm. P. Francisco Bonæ Spei*, *Exprovinciali dictæ nostræ Provinciæ, alteroque Theologo nostri Ordinis probetur*, *& aliorum ad quos spectat*, *consensus accedat. Datum Matriti* 23.*April.* 1664.

Fr. HIERONYMUS ARI,
Generalis Carmelitarum.

Fr. SEBASTIANUS FANTONUS
Castrutius, Provincialis Hyberniæ, Secretarius Ord.

Appro-

DE mandato Reverendissimi Patris Generalis nostri S. Ord. Carmelitarum perlegi cum maxima animi consolatione Rev. adm. P. DANIELIS A VIRG. MARIA Provinciæ nostræ Flandro-Belgicæ Provincialis, ac ejusdem Ordinis Historiographi, *Commentarium prævium in Vitam S. Angeli Martyris ex Ordine B. M. V. de Monte Carmelo, testimonia sanctitatis illius, & Prophetiam de Agarenis ac Turcis illustratam.* Duas insuper ejusdem sancti *Vitas* Miraculis & Vaticiniis plenas, cum *Notationibus* variis prædicti Authoris; nec quidquam offendi sanæ fidei, aut moribus sanctis contrarium, sed omnia ad Historiam lectu dignissimam pertinentia, omnia ad veram fidem, in Turcorum & aliorum infidelium persecutionibus, fovendam animantia, omnia ad singularem vitæ sanctitatem valde conducentia; quæ proinde in S. Angeli meritissimum honorem, & populi Christiani contra Turcicos ac diabolicos incursus solidam ædificationem imprimenda, sub protestationibus in simili fieri solitis, censui. Antuerpiæ 12. Octobris 1664.

Fr. FRANCISCUS BONÆ SPEI,
Exprovincialis, ac S. Theol. Professor ejusdem Ordinis.

ALIA.

IDem planè censeo de hoc opere, hisce præsertim diebus aptissimo, ne dicam necessario, ad excitandos Christianorum maximè Principum animos è somno gravi; ut divinis revelationibus, & inspirationibus respondeant, & hostem communem vigilanter deprimant, & expugnent.

Fr. EDMUNDUS AB ANGELIS,
ejusdem Ordinis, S. Theol. Professor.

INDEX

INDEX CAPITUM
ET
PARAGRAPHORUM.

Commentarius Prævius.

§. 1. *Elogia de sancto Angelo.* Pag. 1
§. 2. *Scriptores vitæ sancti Angeli* 11
§. 3. *Prophetia S. Angeli de Turcarum imperio per multas Asiæ, Africæ, & Europæ Provincias protendendô; deq́ue frequentibus Hungariæ Vastationibus illustratur, & magna ex parte adimpleta ostenditur.* 18
§. 4. *Agareni, Ismaëlitæ, Turci, Othomani an iidem sint, an reipsa diversi, & de eorum origine.* 38
§. 5. *De Religione Turcarum, & Alcorano Mahumetanorum.* 53
§. 6. *Quâ ratione Christiani Turcis resistere, & victoriam, ac triumphũ de illis reportare possint.* 61
§. 7. *De Rege, qui cum suis exercitibus liberaturus est orbem Christianum à Dominio Turcorum.* 73
§. 8. *De Turcici Imperii eversione, & fine sectæ Mahumetanæ.* 84
§. 9. *Consonantia variorum aliorum vaticiniorum de restituenda & reformanda Ecclesia, & eversione sectæ Mahumetanæ, deq́ue mundi duratione.* 94

Vita sancti Angeli.

Epistola Thomæ Bellorosii ad Reverendissimum P. Nicolaum Audettum Generalem Ord. Carm. 111

Notatio-

Notationes. 120
Prologus. 122
Cap. 1. *De Testibus & S. Synodo approbante vitam sancti Angeli, cum compendio ejus martyrii.* 124
Cap. 2. *De Parentibus S. Angeli, & apparitione gloriosæ Virginis illis factâ.* 128
Cap. 3. *De Conversione sancta Parentum S. Angeli, ejusq; nativitate, & miraculosâ infantili abstinentiâ.* 131
Cap. 4. *De S. Angeli educatione, studiô litterarum, & propositô ingrediendi religionem.* 137
Cap. 5. *De ingressu Religionis, & victûs abstinentiâ, de camisia ferrea, & aliis indumentis, de strato, de somno, & modo orandi.* 140
Cap. 6. *De primo miraculo S. Angeli.* 143
Cap. 7. *De miraculis S. Ioannis Fratris S. Angeli.* 144
Cap. 8. *De S. Angelo transeunte unà cum 70. hominibus supra Iordanem siccis pedibus.* 146
Cap. 9. *De resuscitato Iosepho adolescente à sancto Angelo.* 149
Cap. 10. *De recessu S. Angeli clàm in desertum, & de operimento ejus cappæ albæ quàm reliquit, quo septem mortui resuscitati, & mundati quatuor leprosi sunt.* 151
Cap. 11. *Quòd S. Ioannes Frater S. Angeli fuit electus in Patriarcham Hierosolymitanum juxta revelationem B. Virginis: & S. Angelus remansit quinque annis in deserto, nutritus, & visitatus quotidie ab Angelis.* 154

Cap. 12.

Cap. 12. *Quòd Christus cum multitudine Angelorum apparuit S. Angelo, cui præcipit ut iret in Siciliam, ad prædicandum, & subeundum martyrium.* 155.

Cap. 13. *De responsione S. Angeli ad Christum, deq; commendatione Civitatis Hierusalem.* 158

Cap. 14. *Revelatio Christi de Regnis, & Provinciis Christianorum occupandis ab Ismaëlitis, sive Agarenis, deq; Imperio Turcarum extendendô usque ad Regnum Vngariæ: quorum armis castiganda foret ipsa etiam ferè tota Europa, & Italia, ac ferè omnes Christiani.* 159

Cap. 15. *Revelatio de Rege, qui liberaturus est orbem Christianum è manibus Turcarum.* 162

Cap. 16. *De reditu S. Angeli à deserto & conversione* 80. *Iudæorum in Hierusalem.* 163

Cap. 17. *De recessu ab Hierusalem & adventu sancti Angeli in Alexandriam.* 164

Cap. 18. *De navigatione S. Angeli, captivatis quatuor triremibus Saracenorum, quorum septuaginta fulminati, cæteri omnes cæci facti sunt, quorum cæteri crediderunt in Christum.* 165

Cap. 19. *De adventu S. Angeli in civitatem Messanam, deq; restituta muto loquela.* 167

Cap. 20. *De adventu sancti Angeli ad portum civitatis vetulæ, deq; reliquiis allatis Domino Frederico de Claromonte.* 168

Cap. 21. *De sancto colloquio S. Angeli cum S. Francisco, deq; leproso mundato.* 169

Cap.22. *Quòd sanctus Angelus Panhormi convertit ad fidem septem supra ducentos Iudæos.* 172
Cap. 23. *Quòd sanctus Angelus mundavit septem leprosos, & sanavit Archiepiscopum Panhormitanum ab incurabili infirmitate.* 173
Cap.24. *Quòd Angelus Agrigenti curavit Paraliticos, dæmoniacos, cæcos, & surdos.* 175
Cap.25. *Quòd S. Angelus venit ad oppidum Licatam, & cœpit exequi mandatum Domini.* 176
Cap.26. *Quod S. Angelo apparuit D. Ioannes Baptista, & animavit eum ad subeundum martyrium, cujus diem prædixit.* 179
Cap 27. *De martyrio, & transitu S. Angeli.* 180
Cap. 28. *Quòd anima S. Angeli apparuit Gotfredo Archiepiscopo Panhormitano, cui commendavit corpus suum ut sepeliret.* 183
Cap. 29. *De funere S. Angeli, & miraculis.* 184
Cap. 30. *Revelatio D. Ioannis Baptistæ facta B. Athanasio de Claromonte Patriarchæ Alexandrino, qui eam scripsit fratri suo Frederico de Claromonte Panormitano.* 186
Epistola Thomæ Bellorosii ad Reverendiss. P. Generalem de quotidianis miraculis S. Angeli Martyris. 189
Notationes in vitam S. Angeli. 192
Vita S. Angeli alia compendiosior. 217
Notationes ad vitam compendiosiorem. 233
Baptista Mantuanus de S. Angelo. 235
Notationes ad Baptistam Mantuanum. 238

Miracula

Miracula facta per intercessionem sancti Angeli.

Cap. 1. *Sanctus Angelus Protector Leocatæ, & Leocatensium erga eum devotio.* 243

Cap. 2. *De vetula, quæ miraculosè facta est lactans, ut prolem à morte præservet; & de duobus hydropicis S. Angelo intercedente sanatis.* 247

Cap. 3. *De leproso mundato, claudis, impotentibus, ac infirmis pluribus curatis.* 249

Cap. 4. *De tribus mirabilibus, quæ Deo disponente, facta sunt ad sepulchrum S. Angeli.* 253

Cap. 5. *Sanctus Angelus Leocatam ab invasione Turcarum liberat, & quosdam Cives à servitute.* 257

Cap. 6. *Apparitiones S. Angeli, ubi à periculis salvat, & morbos varios sanat.* 260

Cap. 7. *Favores alii, & Miracula S. Martyris in extremis necessitatibus & eventibus.* 264

Cap. 8. *De mortuis resuscitatis, cæcis illuminatis, aliisq; à morte præservatis.* 267

Cap. 9. *De Leocatensiũ constanti devotione erga S. Angelum, de festo celebri, & supplicatione solemni, & miraculis in eorum favorem patratis.* 270

Cap. 10. *De signatis honoribus sancto Angelo Leocatæ exhibitis.* 273

Cap. 11. *De cultu S. Martyris in Vrbe Panormitana, ubi in Patronũ & Protectorem dilectus, &c.* 250

Cap. 12. *Conclusio cum reflexione morali, &c.* 278

COM-

Doctor
Virgo
Christiani Turcis devictis tandem exaltandi.
Hungaria à Turcis Sæpius devastanda

COMMENTARIUS PRÆVIUS AD VITAM SANCTI ANGELI.

Testimonia Sanctitatis,

Et Prophetia de Agarenis, ac Turcis illustrata.

§. I.

ELOGIA DE S. ANGELO.

MARTYROLOGIUM ROMANUM ad diem 5. Maji, & CARD. BARONIUS.

1. L*Eocatæ in Sicilia S. Angeli Presbyteri, Ordinis Carmelitarum, qui ab hæreticis, ob defensionem Catholicæ Fidei, trucidatus est.* Cardinalis Baronius in Annotationibus subjicit: *Scripsit ejus res gestas Enoch Hierosolymitanus: de eodem etiam Molan.*

in addit. ad Vſuard. hâc die. Habes eaſdem in compendium redactas in Theſ. Concion. Tomo 2, hâc die.

JOANNES MOLANUS ad Martyrologium Uſuardi die 5. Maji.

2. *In Sicilia apud Oppidum Leochatam, ſive Achatem, natale S. Angeli Presbyteri & Martyris, qui de Monte Carmeli, prædicationis cauſâ, divinô juſſu veniens, cùm multos ad pœnitentiam convertiſſet, à quibuſdam impiis hæreticis trucidatus eſt.* Ibi ad marginem annotatur: *Scriptor Vitæ S. Angeli Enoch Ieroſolymitanus.*

JOANNES GILLEMANUS in Martyrologio, ſeu Agiologio.

3. *Tertio nonas Maji, apud Leocatam Oppidum Siciliæ, Beati Angeli de Ieroſolymis Carmelitæ: qui poſteaquàm, velut nubes imbrifera, prædicando circumquaque diſcurrens, complures, Chriſto lucrifecit animas; pro Fidei veritate & pudicitiæ tuitione, tamquam alter Ioannes Baptiſta, martyrizatus eſt.*

WERNERUS ROLEVINCK Carthuſienſis in Faſciculo Tempor. circa ann. 1220.

4. *S. Angelus Ieroſolymitanus Carmelita vir Sanctioribus annumerandus, &, ut paucis multa dicam, nominis ſui verè Speculum, velut nubes imbri-*

imbrifera prædicando circumquaque discurrens, innumeras Christo lucrifecit animas: cui etiam tandem post multa miracula proprii sanguinis mortis vicem reddidit.

JOANNES GROSSI, Generalis Carmelitani Ordinis, in Tractatu inscripto, VIRIDARIUM.

5. *S. Angelus Martyr gloriosus, qui inter Fratres primò de Monte Carmeli ad regnum Siciliæ applicantes primatum tenebat. Iste Sanctus dum Fidem Christi in quadam domo oppidi fervidè prædicavit, infidelium gladiis occisus, infra impiorum manus occubuit. Vbi in honorem S. Martyris dedicata fuit Ecclesia, in qua ejus gloriosum corpus supra magnum Altare in tumba requiescit honestè. Et in ea suis meritis crebra fiunt miracula, & præsertim quinto die Maji, quem proprio sanguine dedicavit. Fons quidam in eodem scaturiens liquoris, in quo iste Martyr gloriosus sanguinem pro Christo impendit, singulis annis à primis Vesperis usque ad secundas inclusivè, oleum cunctis ministrat: & qui ipsô die specialiter peruncti fuerint, meritis sancti Martyris multi diversis gravati languoribus sanantur.*

Fons olei ex sepulchro S. Angeli scaturit.

Joannes Baptista Mantuanus, etiam Prior Generalis Religionis ejuſdem, in Apologia ad Sigiſmundum Gonzagam Cardinalem.

Prophetia S. Angeli de Turcis.

6. *Venio ad tertium, Angelum, Martyrio coronatum, qui præter Sanctimoniæ ſplendorem, claruit etiam ſpiritû Prophetiæ, & multa de futuris vera prædixit: præſertim de regno Turcorum ampliando, de Republica Chriſtianorum affligenda uſque ad ea tempora, quibus Turci in Italiam pervenerunt: quæ omnia fuerunt hactenus adimpleta. Hunc virum Sanctiſſimum Romæ quondam repertum Beatus Franciſcus ita eſt veneratus, ut proſtratus in terram pedes ejus ſit deoſculatus, eumque prædixerit Martyrem futurum. Angelus autem, mox ut ſurrexit, eum intuitus, in hæc verba prorupit: Beatus tu, Franciſce, qui Chriſti ſtigmatibus es decorandus; nec habent Minores pro Franciſci ſtigmatibus teſtimonium aliud magis idoneum: & hujuſmodi colloquiis fuit præſens Beatus Dominicus.*

Arnoldus Bostius libro de Patronatu B. Virginis Mariæ, cap. 9.

S. Angelus ſpeculum ſui Nominis.

7. *Angelus Martyr, purpurâ roſei cruoris rubicundus, & ipſe Hieroſolymita, de Chriſti tribu, Mariâ prænunciante, carne progenitus, nominis ſui ſpeculum verè fuit. Prædicationi nempè verbi Dei, & cæleſtis regni annunciationi tam ferventer inſti-*

institit, ut ferè alter surrexisse videretur Elias. Si testimonium studiosi agricolæ, ut Chrysostomus inquit, meßis fœcunda, generosi aßiduique Prædicatoris Ecclesia plena sit, septuaginta & amplius hominum millia, qui sæpius ad eum audiendum in Hierosolymitana Civitate venisse sunt æstimati, quantus fuerit Christi Prædicator, & nuntius, palàm ostentant. Hic divini verbi sacer, & uberrimus seminator posteaquam Terram sanctam & Siciliæ regnum (dum pedibus pulchris circumfert munera pacis) sanctitate præcipuâ, compluribus miraculis, & copiosâ doctrinâ illustrarat, Romam adiit; ubi sanctis Francisco, & Dominico, multorùm illustrium virorum Patriarchis, in Ecclesia Lateranensi obviavit. Quo in loco Seraphicus Franciscus, charitatis succensus ardore, vocem exaltavit prophetico spiritu, dicens Beato Dominico: Ecce Angelus Hierosolymitanus, Vir utique Angelicus, Christi Martyr in brevi futurus: *&, ut insuperabilis erat humilitatis, in terram se prosternens, cæpit Angeli pedes deosculari. Et quamquam S. Angelus, pro Christo cupiens fuso rutilare cruore, Beatum Franciscum nunquam anteà fuisset intuitus, eidem mox intulit:* Salve humilitatis exemplar, qui singulariter in corpore tuo stigmata Domini JESU portare mereberis. *Beatus verò Dominicus horum sermones audiens, tacitùs eos admirabatur. Abindè verò felix hic Atletha, non degene-*

Prædicator ferventissimus.

Colloquiũ ejus cum SS. Dominico & Francisco.

rem ab inclytis Christi tyronibus, martyribus dico, gerens animum, qui ferrô & igne Decios triumpharunt & Nerones, in Siciliam reversus, veluti Dominus Jesus *in Eremo (quam solitarius inhabitavit quinquenniô) familiariter apparendo, prædixerat; ab incestuoso, veritatis, & virtutis inimico, Berengario, pro fide Ecclesiæ, & virtute pudicitiæ, tanquam alter Baptista Ioannes, in Leocata, prope Ecclesiam Apostolorum Philippi, & Iacobi, ubi quinque ferè hominum millibus prædicavit, lethaliter adeò vulneratur in capite, ut sanguis albens ex cerebro, & cerebrum rubens ex sanguine, lilii & rosæ coloribus, Virginis & Matris Ecclesiæ faciem, in virginis agone vitali purpuraret. Triumphali morte nobilis, & sanguine proprio laureatus, cum multis miraculorum insignibus, de præsenti pelago ad littus quietis, de exilio ad patriam, de carcere ad palacium, & sanctiorem regionem, vitamq; beatam evolavit, felici commerciô pro terrenis cælestia, pro perituris æterna, commutans. Canam igitur jure optimo:*

Martyrium ejus.

Credidit undè necem Sancto, dedit hostis honorem,
Percussorq; magis morte perenni jacet.
Ante sepulchra pii dãtur modò dona salutis,
Et corpus lacerum corpora multa fovet.
Nunc canit in de la sol qui quondam flebat in are:
Pro te, Christe, mori, est gloriá, vita, quies.

Au-

Aubertus Miræus librô de origine, & incrementis Ordinis Carmelitani, cap. 6.

8. *S. Angelus, nobilibus parentibus, ad fidem conversis per visum Beatissimæ Virginis, prolem, nomenq; prænuntiantis, Ierosolymis ortus, Angelicæ virtutis ab infantia specimen dedit. Qui annum agens decimum octavum, trium linguarum, Philosophiæ, ac Sacræ Scripturæ peritissimus, Beatissimæ Virginis* MARIÆ *de Monte Carmelo Religioni seipsum devovit. Vbi mirâ orandi assiduitate, & austeritate vitam duxit Angelicam. Cùm autem eximius ei honor, ob plurima virtutum ornamenta, & insignia, ac frequentissima miracula, passim deferretur, hunc detrectans, in desertum, Christi jejunio consecratum, clam secessit, ibiq; per quinquennium, Angelico pane nutritus, divinæ contemplationi vacavit, donec jussus à Christo, qui multo Angelorum, ac Sanctorum comitatû stipatus, illi apparuit, in Siciliam iter instituit. Obvios verò plurimos, & Christianos à vitiis, & Iudæos, ac Saracenos ab infidelitate convertit: &, velut nubes imbrifera prædicando circumquaque discurrens, innumeras Christo lucrifecit animas. Romam perveniens à sanctis Viris Francisco & Dominico agnitus, in honore habitus, & familiariter tractatus, B. Francisco stigmatum impressionem prædixit, à quo & sui Martyrii prædictionem accepit. Leocatam deindè petivit:*

S. Angelus favore B. V. MARIÆ *natus.*

Ejusdem Religioni se devovet

Quinquennio in deserto degit solus.

In concione occiditur.

Cantu cœlesti, & miraculoso oleo honoratur.

tivit: ubi à nefario quodam, quod sororem publicè pœnitentiam agere fecisset, ac ipsum à publico incestu avertere conaretur, in media concione quinquies pugione perfossus est, flexisq; genibus pro persecutore, populoq; precatus, Psalmum: In te Domine speravi, *pronuntians ad versum*, In manus tuas, *è cœlo ad triplicem aureolam vocatus, animã sub columbæ candidißimæ specie visam, efflavit. Et clarißima lux corpori affulgens, cantusq; cœlestes, ac suavißimus odor, Martyris exitum honestarunt. Fons olei à primis Vesperis usque ad secundas, scaturit in eo loco, ubi Martyris sanguis effusus est, quô, si qui, eodem die, perunguntur à diversis languoribus liberantur. Scripsit ejus res gestas B. Enoch Patriarcha Hierosolymitanus, ejusdem individuus comes.*

ABRAHAM BZOVIUS in Annalibus Eccles. ad an. Christi 1220. num. XV.

9. *Eodem anno Panormi in Sicilia Martyrium accidit sancti Angeli Præsbyteri Ordinis Carmelitarum, qui ab hæreticis ob defensionem Catholicæ Fidei trucidatus est.* Ibi consequenter habetur compendium ejus vitæ ex Enoch.

THOMAS FAZÆLIUS de rebus Siculis decade primâ lib. 5. cap. 3. & LEZANA in Annalibus Carmelitanis.

10. *Nobilitatur Sepulchro Angeli Carmelitæ Hierosolymitani pii viri, qui de Turcarum exortu,*

tu, incrementis, ac demùm excidio multa vaticinatus est. Ità ille. De isto Vaticinio, seu Prophetia S. Angeli quoad Turcas, sæpiùs agitur in Annalibus Carmelitanis tomo 4. & quidem sic ad annum reparatæ salutis 1368. num. 8. *Amurates Turcarum Princeps magnos per hæc tempora tum in Europa, tum in Asia fecerat progressus. In cujus potestatem venerat imprimis Rex Misiorum Brageses, nec non Bogdanus, qui Rodopen imperiô tenebat. Accessère etiam in ditionem & alii Europæi Duces, Tryballorum videlicet, Græcorum, & Albanorum; ut propterea Ioannes Palæologus Græcorum Imperator ad Papam Vrbanum pro suppetiis petendis, venerit. Bzovius sub anno 1369. num. 1. Hæc nos scribimus, ut certus Domini Propheta sanctus Angelus Carmelita noster noscatur, qui hæc mala Christianitati imminentia ante multos annos præsagâ mente prædixerat.* Pro aliis locis videri poterit in Indice eorumdem Annalium sub littera P. *Prophetia S. Angeli adimpleta.* Sed de his latius §. 3.

Vaticinatus est S. Angelus de Turcis.

JOANNES BALÆUS.

11. Is mordacissimus hæreticus, quamvis de cæteris Sanctis contemptibiliter scribat, attamen D. Angeli propheticum spiritum, & sanctam vitam variis in locis memorat, & approbat. Imprimis in Catha-

Et de Rep. Christ. affligenda per Turcas.

thalogo Scriptorum Britanniæ in Appendice ad Richardum Eligensem. *In quodam Kalendario Historico reperi, quòd anno Domini* 1220. *Carmelitæ per Europam celebrari primùm cæperint, postquam Angelus Hierosolymitanus, ejusdem Ordinis Eremita, Romæ prædixisset Christianorum Rempublicam brevì affligendam esse.*

Et Centuria 8. ad Davidem Boisum: *Mahumetes magnus Turcarum nonus Imperator atrocissimus: hic Constantinopolim, Eubæam, & Theodosiam cæpit, ac Hydruntem in Italia expugnavit, juxta Angeli Martyris vaticinium.*

Similia habet Centuria 4. de tempore Bonifacii VIII. ubi S. Angeli prophetiam de dilatatione Turcici imperii refert, & probat. De ejus canonizatione scribit Centuriâ 8. ad Guilielmum Bottoner his verbis: *Pius secundus Angelum Hierosolymis natum, Carmelitam Martyrem canonizavit, sollicitatore Ioanne Soreth.*

Ejusdem ferè farinæ fuêre consarcinatores Bibliothecæ Tigurinæ, in qua hæc de S. Angelo: *Angelus Hierosolymæ natus, genere Hebræus de tribu Iuda, Eremita Montis Carmeli, sub Doctore Cyrillo, Hebraïcè, Græcè, & Latinè peritus, plures Iudæorum ad Euangelii Fidem convertit. Hic doctrinâ, & vitâ sanctissimus, futura prædixit multa, de regno Turcarum ampliando, de Repub. Christianorum affligenda...*

Mar-

Martyrio tandem in Sicilia coronatur ſub Duce Berengario, quòd ejus inceſtum redarguerit, an. Domini 1220. *Enochus, & Mantuanus.*

Sed quorſum iſta ex hæreticis illis? Quia, S. Chryſoſtomo teſte, *veritatis maximum argumentum eſt, cùm quis inimicos ad teſtimonium adhibet.*

§. II.

Scriptores Vitæ S. Angeli.

12. V*Itam S. Angeli primigeniam ſcripſit (ſicut præfati Baronius, Molanus, Aubertus Miræus, Bzovius, & alii referunt) Enoch Hieroſolymitanus de quo etiam in præfata Bibliotheca Tigurina litterâ* E. *iſta leguntur*: Enochus de Jeruſalem Eremita montis Carmeli, Hebraicè & Latinè peritus, ſcripſit D. Angeli, cujus comes erat, vitam & martyrium libro 1. claruit anno Domini 1220. *Enoch Ierosol. Scriptor Vitæ S. Angeli.*

De eodem Enocho hæc in Annal. Carmel. To. 4. *leguntur*: [*a*] Hujus porrò Enochi vita, quantum ex Authoribus variis, præſertim in ipſa Hiſtoria S. Angeli ab eodem ſcripta, haberi poteſt, hæc eſt: Fuit hic Pater natione Palæſtinus, ſancti Angeli (ejuſdem nationis) ſocius, & in Patriarchatu Jeroſoly-

a Ad ann. 1227. nu. 5.

ſolymitano Nicodemi, Honuphrii, & beati Joannis ſucceſſor pro Syro-Græcis; cùm & ipſi tales fuerint, nec alterius nationis homines Palæſtini pro Antiſtitibus acceptarent. *Et infrà*: Socius ejuſdem Martyris cum Joſepho de Emmaus, & Petro Bethlehemitano pro itinere in Alexandriã, Siciliam, & Romam peragendo, ab eodem electus, totius ejus ſanctæ converſationis, & mortis, teſtis oculatus adfuit, ut & ipſe teſtatur cap. 19. ejuſdem Hiſtoriæ. Unde poſteà in Hieroſolymitana Synodo, de qua ſub anno 1222. diximus, & in qua Angelum Divorum numero Græci illi Antiſtites, quatenus poſſent, adſcripſêre, ipſe Enoch teſtimonium perhibuit, prout habetur ex cap. 1. ejuſdem Hiſtoriæ. Ad dignitatem Patriarchalem Jeroſolymitanam, pro Syris videlicet, & Palæſtinis, aſſumptus videtur poſt Patriarcham illum, qui, ut anno eo diximus, Synodo eidem factæ pro S. Angeli ſanctitate comprobanda affuit.

Patriarcha Ieroſ. Syro-Græc.

13. *In iiſdem Annalibus ad annum Chriſti* 1186. *de præfato Enocho, & Vitâ S. Angeli per cum ſcriptâ illa annotantur*: [b] Ipſorum (*Angeli & Ioannis*) Vita ab Enoch Hieroſolymorum Patriarcha, ejuſdem Angeli in peregrinatione ſocio, anno 1227. deſcripta; quam

b Ann. 1186. n.4.

quam diſpoſitione divinâ à 100. annis, & ſuprà, in manuſcripto codice reperit Thomas Bellorofus Panormitanus Apoſtolicæ Sedis Notarius : & ad Nicolaum Audeth, totius Ordinis Generalem tunc temporis, tranſmiſit, qui eam Panormi typis mandari curavit ; prout factum eſt ſub anno 1527. & ex Latina Tuſcho idiomate tranſcriptam Joannes Baptiſta de la Roſa Panormitanus Canonicus, etiam Panormi an. 1597. Habetur etiam Latina in manuſcripto Vaticanæ Bibliothecæ ſub num. 3813. illamque Benedictus Gononus Cæleſtinus Monachus typis iterum mandavit in tomo De Vitis Patrum Occidentalium libro 4. quamque ex pervetuſto quodam Codice manuſcripto, Romæ mirabiliter reperto, & à Reverendiſſimo Domino Roberto Berthelot Epiſcopo Damaſceno, & Suffraganeo Lugdunenſi, excepiſſe fatetur. Illam recipiunt D. Cardinalis Baronius in notis ad Martyrologium Romanum ſub die 5. Maji, Petrus Galeſinus ibidem. Joannes Molanus in additionibus ad Uſuardi Martyrologium in margine, &c. Quia tamen Codex ille Vaticanus, & is, quem ſuo operi inſeruit præfatus Benedictus Gononus, haud paucis, nec levibus, mendis ſcatere conſpicitur, propterea non ipſis, ſed

S. Angeli Vita quãdo ſcripto, & typis edita.

ſed eo, quem præfato anno 1527. Panormi typis commiſſum diximus, ſemper utemur, dum de prædictis ſancto Angelo, ejuſque germano Joanne; ſermonem inſtituemus.

14. *Præfatum Thomam Belloroſium magnæ virum authoritatis fuiſſe, habetur ex iis, quæ geſſit in Hungaria, & ipſe refert in Epiſtola dedicatoria, hic infrà præfixâ Vitæ ſancti Angeli: cujus exemplar venerabilis P. Ioannes Baptiſta de Lezana ante annos ſeptemdecim in Belgium miſit cum litteris hujus tenoris*: Tranſmitto ad Veſtram R. Paternitatem Vitam noſtri S. Angeli tranſcriptam ex ea quæ apud me extat impreſſa Panormi, & dicata Generali Nicolao Audeth: ad cujus normam aliæ Vitæ ejuſdem Sancti corrigi & emendari debent. Sunt enim in multis vitiatæ, ut patet in ea quam habet Benedictus Gononus in Vitis Patrum Occidentalium, ... Romæ x. Auguſti 1647. *Et ex eo exemplari iteratò prælo nunc Vita illa prodit. Superſcriptio erat*: R. P. Danieli à Virgine Maria, Sacræ Theologiæ Lectori, Ordinis Carmelitarum. *Initium, ſeu titulus libri iſtius eſt*: VITA S. ANGELI MARTYRIS, CUM REVELATIONIBUS EI A CHRISTO FACTIS IN DESERTO: QUIBUS PRÆDICUNTUR INVASIONES, CALAMITATES, EXCIDIA, EVERSIO-

SIONES REGNORUM, ET AFFLICTIONES CHRISTIANORUM IN MULTIS PROVINCIIS, ET PRÆCIPUE IN ITALIA. *Finis autem*: Vitæ ſancti Angeli Hieroſolymitani Martyris, Ordinis Dei Genitricis de Monte Carmelo, per Reverendiſſimum Enoch Patriarcham Hieroſolymitanum ſcriptæ Anno Domini M. CC. XXVII. & per Rever. Dominum Thomam Beloroſium Canonicum Panormitanum Apoſtolicum correctæ, & in triginta Capita digeſtæ; finis, Anno Domini M. D. XXVII. Panormi. *Exemplar veteris iſtius impreſſionis extat quoque inter collectanea RR. Patrum Ioannis Bollandi, & Godefridi Henſcenii Soc.* JESU.

15. *Vitam ſancti Angeli aliquantò breviorem ſcripſit quoque alius vetuſtus Author Anonymus: ea extat in antiquo Codice M S. Conventûs Mechlinienſis (in quo etiam alia aliquot Sanctorum Ordinis hujus Vitæ, atque alia plura antiquitatis monumenta inſerta ſunt) exarato Anno Chriſti* 1484. *& illa hîc ponitur ſecundo loco, cui proximè ſubjungitur ea, quam Verſibus edidit magnus Poëta Baptiſta Mantuanus libro* 5. *Faſtorum. Arnoldus quoque Boſtius (ex cujus libro De Patronatu D. Virginis depromptum Elogium præceſſit) in Speculo ſuo hiſtoriali, à ducentis ferè annis conſcripto, Vitam S. Angeli luculento ſtylo tradit. Idem Author in libro de Viris illuſtribus* *Vita alia S. Angeli brevior.*

hujus

Scriptores alii Vitæ S. Angeli. hujus Ordinis eandem contractiorem habet. Hujus sancti Martyris Vitam in compendium redactam habent quoque Ioannes Paleonydorus libro 3. Historiæ Carmelitanæ cap. 3. Philippus Metius in libro de Viris Illustribus Ordinis hujus cap. 8. In Menologio Carmelitano per Thomam Saracenum edita fuit Vita ex MS. Vaticano; at in nonnullis alterata & decurtata apparet. Pleniorem dedit præfatus Gononus; sed & in ea aliqua sunt emendanda, sicut jam antè est dictum. Agitur quoque de sancto Angelo apud Petrum de Natalibus, in Martyrologiis Maurolici & Bardi, & in Fastis Sanctorum Heriberti Rosweydi. Sed inter omnes uberiùs, & accuratiùs de hoc S. Martyre tractavit Ven. P. Ioannes Baptista de Lezana Tomo 4. Annalium Carmelitanorum: ubi juxta seriem annorum, natalitia, acta, & martyrium sancti Angeli ordinatè digesta referuntur.

Vita sancti Angeli edita Italicè, Hispanicè, Gallicè, & Belgicè. Et isti omnes de S. Angelo scripserunt idiomate Latino, Italico sermone ejusdem Vitam evulgavit supranominatus Ioannes Baptista de la Rosa, nec non Reverendiss. P. Ioannes Antonius Philippinus, Generalis Ordinis ejusdem (& indè est desumpta Synopsis Miraculorum quorumdam recentiorum hîc infrà.) Hispanicè edidit Ioannes Pinto de Victoria, in Hierarchia Ordinis Carmelitani cap. 6. Gallicè publicarunt Irenæus à S. Catharina, & Michaël à S. Spiritu. Belgicè consignavit, & typis edi curavit Petrus Nyverselius.

16. Por-

16. *Porrò cùm in Vita S. Angeli contineatur notabile illud oraculum, seu vaticinium de occupandis Terræ Sanctæ Provinciis, atque aliis multis Regionibus per Agarenos, & Ismaëlitas, deq; Turcici Imperii maximo incremento, ac demùm excidio, operæ-pretium videtur declarare hoc loco ista pleraque jam eventu comprobata, ut certam de reliquis in posterum Fidem faciant: atque ita Vita hæc S. Angeli, & istæ minatoriæ prædictiones, stupenda ejus miracula, sancta exempla, divina monita excitent, & permoveant efficaciùs ad deserenda, ac detestanda peccata (quæ omnium malorum sunt causa) & cognoscendam, & suscipiendam justitiam, nec non redimendas pœnas, afflictiones, tribulationes, à Christo per S. Angelum prænuntiatas (si quæ adhuc restent non impletæ) nam ejusmodi minacia Dei oracula sunt conditionata, nempe si peccata non committantur, etiam pœnæ comminatæ non infligantur. Ideoq; præmittuntur à Deo, ut homines inducant ad pœnitentiam, atque ita eis parcat: Mutatis enim rebus, & personis, effectum non consequuntur. Atque ita hæc mutatio non est in Deo, Deiq; decreto, sed in ipsis reis, & peccatoribus.*

Motivum novæ hujus editionis.

17. *Et hâc ratione, sicut olim S. Angelus (juxta nomen suum illi, priusquam nasceretur, ab ipsa cœlorum Regina inditum) fuit veraciter Angelus, idest nuntius divinorum mandatorum, & cœlestium arcanorum interpres; sic & hæc Vita per*

Christianum Orbem evulgata, sit instar tubæ, excitantis ad bellum adversùs peccata, schismata, dissidia, quæ Rempublicam Christianam evertunt, ac Babylonem ædificant, & intonantis pacem, castitatem, temperantiam, divinæ legis observantiam, charitatem, cæterarumq; virtutum exercitia, quæ Ierusalem, idest regnum Christi, in terris conservant, & augent, ac vires adversus hostes orthodoxæ Fidei subministrant.

§. III.

Prophetia S. Angeli de Turcarum Imperio per multas Asiæ, Africæ, & Europæ Provincias protendendo; deque frequentibus Hungariæ vastationibus illustratur, & magna ex parte adimpleta ostenditur.

Ad Caput XIV. Vitæ S. Angeli.

18. *EX antedictis, atque magis ex dicendis, in Vita S. Angeli habetur, ipsum, de affligenda Republica Christiana, incrementísque, ac demùm excidio Turcarum vaticinatum fuisse ea quæ ab ipso Christo didicerat; sicuti duobus Vitæ ejus Capitibus (videlicet 14. & 15.) referuntur; quæ hic consequenter illustrantur & explicantur. Igitur cùm S. Angelus Christum Dominum oraret*

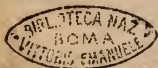
ret (ſicuti Cap. 13. Vitæ ejus ſcribitur) ut ab Infidelium jugo ſanctam civitatem Ieruſalem liberare dignaretur, ab eo hoc accepit reſponſum & prædictionem, prout Capite 14. narratur.

19. Scito Angele, & hanc revelationem ubique prædicabis, quòd civitas Jeruſalem diu erit ſub ditione Agarenorum, quæ ab eis non multò pòſt ferè tota funditùs deſtruetur. *In Eccleſiaſticis Hiſtoriis quivis utrumque verſatus fuerit, facilè perſpiciet, & quaſi manu palpabit, quòd & qualiter revelatio S. Angelo facta de Terra Sancta occupanda, & deſolanda per Infideles, de Chriſtianorum afflictione, & Turcarum Imperio ampliando, majori ex parte adimpleta ſit. Inprimis illud, de* Jeroſolyma per Agarenos deſtruenda. *Quod fieri cœptum eodem illo anno 1219. quo per S. Angelum prænuntiatum fuerat; eo enim tempore quo ipſe Ieroſolymis egreſſus verſùs Siciliam proficiſcebatur, Coradinus filius Saphadini aggreſſus Ieroſolymam (quæ videbatur inexpugnabiliter munita) ejus muros cum turribus deſtruens, in acervos lapidum redegit, parcens ſolis Turri David, Templo, & Sepulchro Domini, ob loci reverentiam; Prout refert iſtorum temporum Scriptor Iacobus de Vitriaco Epiſcopus Achonenſis in Hiſtoria Ieroſolymitana lib. 3. Sed poſt annos vigintiquinque (an. 1244.) multò majorem ruinam paſſa eſt à Choraſminis, qui ipſum etiam ſacroſanctum Se-* *Prophetia S. Angeli de Terra Sancta deſolatione verificata.*

pulchrum Domini, atque alia cuncta religiosiora loca, quæ eatenus intacta conservata fuerant, cruore, omniq; nefariâ fœditate, atque turpitudine, polluta, & ornamentis spoliata fuêre. Ab hac autem devastatione Vrbs Ierosolymorum numquam hactenus ea in potestatem Christianorum venit; sed penes Barbaros Saracenos, & Mahumetanos perstitit: videlicet à præfato an. 1244. usque ad 1516. sub Saracenis, Sultano Ægypti, & Mammaluchis: ab anno autem 1516. & deinceps Ierosolyma, totaq; Terra Sancta, à Turcis occupatur, sicut ex dicendis patescet. Videri de his poterit Spondanus ad dictos annos. Prosequitur Christus ad S. Angelum, ei superventura mala denuntians.

20. Ipsa insuper Judea, Samaria, Galilea, & tota Terra Promissionis, & Cappadocia, & Ægyptus cùm multis Regionibus, & Provinciis Asiæ, & Africæ, paucis interjectis annis, omni ex parte cedent in potestatem Ismaëlitarum. *Etiam ista omnimodò adimpleta fuerunt aliquantò pòst; cùm enim præfati Chorasmini, ob suam immanem crudelitatem, nec à Tartaris (quibus tributum, sicut solebant, solvere detrectarent,) admitterentur, & à Sultano Babyloniæ, & Ægypti excluderentur, divinô judiciô ab invicem divisi, intra breve tempus ferè omnes perierunt, à populis in eos insurgentibus. Atque ita Ierosolyma, & urbes vicinæ*

cinæ remanſerunt ſub dominio Saracenorum: qui paulatim totam Terram Promiſsionis occupaverunt, prout refert oculatus teſtis Guilielmus de Samuco (ſeu Sanvico) in libro de perditione Monaſteriorum Ordinis ſui Carmelitici in Terra Sancta, cap. 8. *ubi hæc inter alia:* Anno Domini milleſimo ducenteſimo quadrageſimo quarto Pagani Choraſmiani poſt triumphum quem in Terra Sancta de Templariis, & Hoſpitalariis, aliiſque innumeris Chriſtianis obtinuerunt, ad Sanctam civitatem Jeruſalem acceſſerunt... Poſt hæc autem aſcenderunt vehementiùs ante conſpectum Domini Sabaoth ſcelera nefandorum Chriſtianorum Terram Sanctam ſordidantium, quorum corda Deus effæminavit, & animos infidelium adverſus eos corroboravit. Qui cum poteſtate magna contra nobilem civitatem Antiochiæ venientes, & eam obſidentes, tandem annô Domini milleſimô ducenteſimô ſexageſimô octavô eam vi armorum ceperunt: in qua innumerabilium Chriſtianorum ſanguinem effundentes, non ſolum ſolemne Monaſterium, quod Fratres hujus Religionis in ea habebant, ſed totam Civitatem in ſolitudinem redigerunt... Cùm autem Dominus Deus Chriſtianos Feniceos ad pœnitentiam diutiùs expectaſſet (quos

ſtudia profana dilacerabant) videns quòd illam facere renuebant, iratus in eos, induxit ad ſenicem innumerabilem Paganorum multitudinem: qui glorioſam Civitatem Tripoli obſidentes, tandem eam annô Domini milleſimô ducenteſimô octuageſimô nonô obtinuerunt, & tam Monaſterium quod Fratres hujus Religionis habebant, quàm ipſam Civitatem diruerunt, captis in ea, & interfectis infinitis utriuſque ſexûs Chriſtianis... Proindè contra Tyrum aſcendentes, munitiſſimam Civitatem illam, eôdem annô cæperunt, in qua multorum Chriſtianorum ſanguinem effundentes, Civitatem illam cum Monaſterio hujus Religionis, quod in ea erat, deſtruxerunt. Bienniô autem ferè lapsô, Saraceni contra opulentiſſimam Civitatem Accon venerunt, & poſt multos actus bellicos à Saracenis peractos, qui eam deforìs impugnabant, & à Chriſtianis qui eam intùs defendebant, tandem Saraceni in menſe Majo 1291. Civitatem obtinuerunt: in qua fuerunt ultra triginta millia Chriſtianorum cæſa & capta, præter eos qui per mare evaſerunt, ex quibus fui ego unus. *Scripſit igitur hæc Author quæ ipſemet vidit. Conſequenter Chriſtus de Turcis ſermonem infert.*

21. Nec

21. Nec multò pòst universa illa mundi pars, quæ minor Asia dicitur, in ditionem Mahumetis, Othomano Duce, deveniet. *Id contigit circa, & aliquantò pòst annum Christi* 1300. *quando res Turcica ita aucta fuit, ut exindè Imperii Turcici initium sumatur. Primus autem eorum Imperator fuit Ottomanus (prout latiùs infrà* §. 4.) *qui invasit Bithiniam, Cappadociam, Pamphiliam, Siciliam, Regiones opulentissimas. Ejus autem Successores Græciam, Thraciam, Thessaliam, aliasq́ quamplurimas Provincias obtinuerunt, atque in hodiernum usque diem possident. Christus ad S. Angelum prædictionem de Turcis continuat.*

De Turcici Imperii incremento.

Indeque terrâ, & mari indies magis potentia eorum augebitur, & terrebit ferè omnes gentes. *Id, heu! nimium in hodiernum usque diem experimur Christiani: in tantam enim amplitudinem Turcicum Imperium excrevit, ut & Europæ, Africæ, & Asiæ permultas Provincias, & Regiones complectatur: absumpseritq́ duo Imperia, Byzantinum, seu Constantinopolitanum, expugnatâ Constantinopoli annô Domini* 1453. *(cùm stetisset Vrbs ab ejus conditu, seu dedicatione per Constantinum magnum factâ, annis mille centum viginti tres.) Et Trapezuntinum annô Dominicæ Incarnationis* 1461. *(quod exordium habuerat anno* 1204. *complectens ferè Cappadociam, Paphlagoniam, Pontum, & Colchidem.)*

Et amplitudine, ac potentia.

Conſequenter Mitylenen, Rhodum, & Cyprum ſuæ poteſtatis fecit. Habent igitur nunc Turcæ in Europa Hungariam (de cujus frequentibus vaſtationibus ſtatim) majori ex parte Romaniam, ſeu Thraciam, Græciam, cum Inſulis maris Ægæi, Slavoniæ partem, Boſnam, Serviam, Raſciam, & Bulgariam. In Africa obtinent Ægyptum totam, Tripolim, Algerum, Tunetum. In Aſia poſſident Natoliam (quæ dicitur Aſia minor) Babyloniam, Arabiam omnem, cum Armenia, Cyprum, Palæſtinam totam, quæ paßim Terra Sancta *&* Terra Promiſſionis *nuncupatur. Hinc patet quàm verum ſit illius S. Angeli vaticinium de amplianda Turcarum potentia per Aſiam, Africam, & Europam. Etiam Iſmaëlitarum Dominium ad Turcos transferendum Chriſtus ſancto Angelo prænuntiat.*

22. Hieroſolymam cum univerſo Iſmaëlitarum (*id eſt Agarenorum ſeu Saracenorum*) dominio Othomani obtinebunt. *Id impletum fuit Annô Chriſti 1516. Tunc Selimus triumphans de Mammaluchis & Sultano Ægypti, univerſâ Syriâ, & Ægyptô potitus eſt: atque ita Otcmani (ideſt Turci) omnes Iſmaëlitarum, ſeu Saracenorum ditiones obtinuerunt, & uſque in præſens poßident. Tum iterum de Chriſtianis & Hungaria:* Chriſtianorum propugnacula expugnabunt. *Ejuſcemodi propugnacula olim erant Belgradum, Buda, aliaq; munitißima*

loca

loca in Hungaria (de qua statim) & alibi.

23. Ungariam pluries invadent, & ferè desolabunt eam. *Primus Hungariam ingressus & adorsus fuit Bajazetes Anno Christi* 1394. *qui in Pannonia inferiori Sirmiensem agrum miserè devastavit: & sub idem tempus Bulgariam & Walachiam, Hungariæ finitimas, & olim attributas, occupavit annô* 1415. *Turci Regnum Bosnæ & Hungariæ aggressi; rabies eorum crudelis & impia copiosam multitudinem Nobilitatis Hungaricæ devicit ac prostravit. Cladem illam describunt istius gentis Historici, & referunt Bzovius ac Spondanus ad dictum annum. Anno* 1444. *Wladislaus Hungariæ Rex contra pacta inter Turcas & ipsum inita, exercitum ducens, victus & interemptus fuit, & ejus exercitus profligatus; ita ut vix tertia pars evaserit. Dicitur autem Amurates Turcarum Imperator, cùm fœdus juratum super Euangelia à Christianis, & super Alcoranum à Turcis, violatum videret, exclamasse ad Christum:* Si Deus es, tuas, measque hîc injurias, te quæso, ulciscere. *Ita Bzovius, Spondanus, & alii. Rursus annô* 1475. *incursionem facientes Turci in Hungariam, magnam ejus partem vastarunt. Annô autem* 1521. *mense Septembri Solymanus Turcorum Imperator exercitum adversus Hungaros ducens, primitias expeditionum suarum; Belgradum (dictum etiam* Albam Græcam, *ad confluentem Savi & Danubii*

Ungaria sæpiùs impetenda & desolanda prædicitur: & id adimpletur.

bii inclytorum fluminum situm) munitissimum totius Hungariæ oppidum, & validissimum Christianitatis eâ parte propugnaculum, rebus omnibus necessariis tunc destitutum, post bimestrem obsidionem expugnavit; unà cum Sabbatiâ, aliisq; nonnullis munitionibus.

24. *Post quinquennium, annô scilicet* 1526. *idem Solymanus ingenti collectô exercitû, expeditionem in Hungariam suscepit sub finẽ Augusti. Illum præproperè nimis aggressi Hungari ingenti clade cæsi sunt. Ludovicus Rex fugâ sibi consulturus, in palude, equô cum sessore in dorsum corruente, suffocatus interiit. Indè Solymanus Budam versus movens, primariam Hungariæ civitatem sine ullo præsidio relictam reperit & combussit. Deinde in omnes Hungariæ partes prædatoribus, omnia ferrô & flammâ vastata fuêre. De illa luctuosa Hungarorum cæde adhuc in sequentibus mentio recurret. Mortuô itaque Rege, nullâ prole relictâ, de successione contentio magna exorta est, inter Ferdinandum Archiducem Austriæ & Ioannem Vaivodam, adhærentibus Procerum unâ parte huic, & alterâ isti. Interimq; Turci his eorum dissidiis in commodum suum usi, Iaiciam, munitissimam primariamq; Bosnensis Regni urbem; pro qua tot olim tantaq; bellorum certamina contracta fuerant, socordiâ Præfecti Ferdinandi, cum majori parte Regionis, nec non & Croatiæ partem, in suam potestatem redegerunt, nemine opem ferente.*

Ite-

Iterum post triennium (anno 1529.) idem Solimanus, cum numerosissimo exercitu in Hungariam venit, & Civitates Quinqueecclesiensem, Albam regalem, Pestensem, aliasq; multas sese sponte dedentes recepit; deinde Budam, ejusq; arcem (dedentibus se pariter militibus contra Ducis voluntatem; quos propterea Solimanus neci dedit, & Ducem honoravit) in potestatem accepit: ac subinde Strigonio, Altenburgo, aliisq; oppidis, & munitissimis castellis ad Danubium sitis, sese similiter ei dedentibus; Viennam Austriæ die vigesimo sexto Septembris obsidione terrâ & aquâ cinxit, ac multis diebus gravissime oppugnavit. Sed illâ, forti propugnatione Philippi Palatini Rheni, Nicolai Comitis Salmensis, Guilielmi Rogendorsi, & aliorum generosorum Ducum defensâ, soluta est obsidio decimo-quarto Octobris: quâ die Solimanus abiit, amissis illic circiter sexaginta millibus hominum ex ducentis millibus quos adduxerat: (utrumque numerum alii valde augent, aliiq; valde minuunt:) & præter ingentem prædam, captivis abductis, aut fœde cæsis, totidem aut amplius miseris Christianis ex iis Regionibus.

Denuo post triennium (Anno 1532.) in Hungariam venit idem Solimanus cum exercitu trecentorum millium equitum: sed post ignobilis oppiduli Quinsii terdecies oppugnationem, & fortissimam ejus propugnationem, auxiliante S. Martino, haud longe inde nato, nequaquam vi capere potuit.

potuit. Aliquantò pòst, non ausus ulteriùs progredi adversus florentissimum Caroli V. Imperatoris exercitum, per devia hinc indè errando vagatus sine ullo opere-pretio regressus est.

Rursus anno 1541. *Hungariam petit, & circa Budam cæsis viginti Christianorum millibus, tormentis omnibus, atque impedimentis captis, Budam sibi vendicavit Bienniô pòst (an.* 1543.) *Idem Solimanus in Hungariam cum magno exercitu penetrans, Quinqueecclesias, Valpoviam, Strigonium, Albam-regalem, (ubi Reges coronari & sepeliri consueverant) amplas, & munitas Vrbes, aliaq; non pauca oppida occupavit; totâq; Regione dirè vastatâ Constantinopolim rediit: nostris intereà Principibus cum suis magniloquentissimis jactantiis inter se ludentibus in reliquæ Christianitatis perniciem, inquit Spondanus.* [a]

Vngariæ frequentes vastationes per Turcas.

a Ad ann. 1543. nu. 1.

25. *Posteà annô* 1552. *per suos Duces magnam reliquæ Hungariæ partem sibi subjecit interceptis aliquot præcipuis urbibus, & quamplurimis oppidis, ac arcibus. Denique anno* 1566. *initio Iunii Constantinopoli discedens expeditionem in Hungariam movet, Zigethum (seu Zygethum) ad Pannoniæ, & Croatiæ confinia situm, totiusq; Pannoniæ firmissimum, in duas partes, duplicemq; arcem distinctum, aliasq; oppugnatum, nec expugnatum, secundò obsedit, & cepit. In Commendationem Comitum Seriniorum (quorum inclytum nomen etiam hoc tempore per Orbem cum*

Zigethi obsidio.

cum gloria divulgatur) Historiam memorabilem de glorioso fine Comitis Serinii, modernorum avo, seu abavo, memorasse haud puto Lectoribus ingratum fore. Ad dicti Oppidi obsessionem, & oppugnationem; cum Dravus fluvius superandus esset, præmissô ad Hamsam Quinqueecclesiarum præfectum mandatô, ut pontem supersterneret, isq; re variis locis tentatâ, ob inundationes aquarum operam perderet, ac Solimano se per nuncium excusaret: misit ad illum Solimanus linteum, seu mantile Turcicum, in cujus extremitate aureis litteris scriptum erat, ut pontem quocumque in loco, & quacumque ratione, confestim supra Dravum jungeret: qui nisi ad suum adventum extructus esset, ille ipsô linteô in ripa fluminis suspendendus esset. Cujus rei timore perculsus Hamsa, celerrimè eô ipsô momentô manum operi omni diligentiâ admovens, incolis, militibus, nobilibus adhibitis, interdiu, nec noctu conquievit, donec duodecim dierum spatiô admirandi operis pontem per fluvium, paludes & stagna, in longitudinem unius milliarii, latitudinem quatuordecim cubitorum, deduxit. Tantum potuit certitudo supplicii, quod ei imminebat. Superatô igitur Dravô, Solimanus Sexto Augusti ad Vrbem castra metatus est; in quibus dicebantur esse ducenta armatorū millia.

Memorabile factum Imperatoris Turcarum, & Hamsa præfecti.

Propugnationi Sigethanæ præerat Nicolaus Comes Zirinius (ita namq; Hungari scribunt, quem plerique ceteri Zerinium, vel Serinium) Vir nobilissi-

Comitis Serinii eximia fortitudo.

lißimus ac fortißimus, plurimisq; pugnis cum Turcis consertis victoriis partis valde inclytus, annum tunc agens ætatis 48. *cum duobus millibus, & quingentis militibus, minore omninò numerô, quanquam strenuorum virorum, quàm pro loci amplitudine, & hostium multitudine. Qui post novam Civitatem, deinde veterem, tum anteriorem arcem gravißimis pugnis, magnâque hostium cæde, nec parvâ suorum, amißâ: demùm igne etiam in interiorem arcem injectô, qui nullâ arte, ob venti vehementiam extingui potuit, in medio ejus, & hostium magnô impetu oppugnantium constitutus, ad mortem inevitabilem forti animô appetendam se adornans, vestibus pretiosis pro thorace, galerô gemmis ornatô pro galea sumpto, armillis aureis manibus aptatis, centumq; aureis marsupiô ingestis in præmium interfecturi, unà cum clavibus arcis; gladiôq; paternô acceptô, septimô idus Septembris vigiliâ Nativitatis beatissimæ Virginis, post suos qui supererant trecenti circiter, vel paulò plures, magnâ parte saucii, ad fortiter occumbendum potiùs quàm turpi servituti se dedendum animatos, acclamatô nomine* JESU, *præviô vexillô Cæsareô, unà cum ipsis in confertißimos hostes in arcem irrumpentes irruit: magnâque illorum strage editâ, omnes unâ cum ipso occubuerunt, quatuor solis exceptis. Hîc dum forsan extra metam excesßisse videbimur, si paululum adhuc exspatiemur, veniam, puto, Lector dabit.*

Et gloriosus exitus.

dabit. Sub hoc tempus Legatus quidam Cæsaris ad Solymanum destinatus, redux retulit, quatuor se miracula vidisse in exercitu Solymani, videlicet innumeras copias, ne unam quidem mulierem, nullam vini mentionem, & quòd vesperi omnes altâ voce exclamatô Allâ, *hoc est, Deus, deinceps tantum servarent silentium, ut nec in tentoriis, nisi submissâ voce quis loqueretur. Quantum distat Christiana militia ab illa! Et miramur si in tam ordinata disciplina prosperè res agantur? An enim expectamus, ut in immoderatissimis, incompositissimis, & effrenatissimis Christianorum castris, Deus, cujus nulla in eis ferè mentio, nisi ad blasphemiam, quotidiè miracula patraturus sit? Ita Spondanus.* [a]

Quatuor admiranda in exercitu Turcarum.

26. *Ex hactenus dictis manifesta est veritas vaticinii istius S. Angeli:* Ungariam pluries invadent, & ferè desolabunt eam. *Quod confirmatur quoque ex iis quæ præcedenti & hoc præsenti anno in ea gesta sunt. Plura circa hæc videri poterunt apud Isthuanffium, Bizarum, Natalem, Leunclavium, Sambucum, Stephanum Brodericum; & alios rerum Hungaricarum Scriptores.*

a Ad ann. 1566. nu. 14.

27. Terrebitur & infestabitur Europa. *An non sæpè territa & infestata fuit Europa per Othomanos seu Turcas, dum ejus nobilissimæ illæ Regiones Græcia & Thracia, seu Romania, (in qua Constantinopolis) & Regna adjacentia impetita*

tita, & occupata per eos fuêre? & dum toties, usque in præsens, florentissimum olim istud Europæ Regnum Hungariæ invaserunt, & vastarunt, dum (anno 1529.) Viennam obsiderunt? dum Hydrunte (de qua statim) interceptâ toti Italiæ perniciem minabantur. Si de mari sermo sit, nónne illud per Turcas quam maximè infestatur? adeò, ut hoc anno (1664) propterea ad deprædationes Turcarum coërcendas à Francis, Anglis, & Hollandis integræ classes versus Algerum & Tunetum missæ fuerint? Etiam specialiter Italiæ his verbis minatur Dominus.

28. Italia verò ipsa, ubi Sedes Petri est, diu, & sæpè vexabitur, & diuturna, & perniciosa reprehensionis bella sentiet: & videbit ignem, & sanguinem. *Istas quidem, & alias calamitates à S. Angelo prænunciatas Italia quandoq; jam experta fuit, & quidem à Turcis anno 1480. quando diram in Italiam fecêre excursionem, & Hydruntem Calabriæ maritimam Civitatem classe obsessam, & diu noctuq; tormentorum impetû quassatam expugnarunt. Ferunt ad duodecim propè Christianorum millia vel cæsa fuisse, vel in captivitatem abducta; Matronis stupratis, virginibus raptis, sanctimonialibus fœdatis, prægnantibus cum semivivis corpusculis dilaniatis, senibus hominum & equorum calcibus conculcatis, sacerdotibus intra Ecclesias jugulatis; Archiëpiscopo annoso, Pontificalibus induto, sacra-*

Italiæ mala impendentia prænuntiata.

cratißimam Crucem manibus tremulis tenente, & Christianos ad constantiam fidei exhortante, captô, & serrâ ligneâ in duas partes divisô, ut Breidenbachius habet; quem alii vivum excoriatum volunt. Octingenti circiter educti oppidô nudi, cùm nollent fidem Christi abnegare, inter se ad constantiam cohortati, in parva valle (quæ deinceps Martyrum vallis vocata est) trucidati sunt. Expugnationem verò Hydruntis tantum terrorem universæ Italiæ attulisse tradunt, ut de illâ deserenda magis quàm defendenda, cogitatum passim fuerit. Ita Spondanus ad illam annum 1480. *num.* 3. *Porrò piis Christianorum precibus, & pœnitentiis permotus Pater misericordiarum, Italiæ toti tum quàm maximè periclitanti, auxilium de cœlo mittens, Mahometem Turcorum Imperatorem, truculentißimum Christianorum persecutorem, in ipso ejus procinctu sæviorum conatuum de medio sustulit, die* 3. *Maji Festo S. Crucis, cujus memoriam impius sublatam volebat. Eâ auditâ morte Achmetes expugnator Hydruntis, indè discessit, & mox cæteri Turci, qui Hydruntem detinebant, urbem & Italiam penitùs deseruerunt. Vtinam nunc quoque talis favor fieret Hungariæ! fiet utique, si ex toto corde, & Hungari, & alii Christiani peccata detestantes, viam mandatorum Dei arripiant, & currant. Denique tantorum malorum per Turcas Christianis inferendorum tempus, & causæ (peccata scilicet) panduntur à Christo.*

29 Tunc Angelus: Quandò hæc futura prænunciabo? & Christus: Quandò Ecclesia, nitore desertô, jacebit quasi vidua, quandò Romani Pastoris solium plurimi affectabunt, & unus adversabitur alteri. Quandò surgent Hypocritæ... Quandò Princepes divisim disceptabunt.... Quandò Hæreses prævalebunt... & Populi, & qui dominantur eis ad vanitates, & insanias convertentur. Tunc Pater meus æternus mittet furorem, & iram, & permittet ingratitudinis filios ubique torqueri ab hostibus, & inimicis nominis mei. *Qui Ecclesiasticas pervolvet Historias, perspicuè animadvertet, tunc maximos progressus fecisse Saracenos, & Turcos, ac de Christianis victoriam reportasse, quando schismata Ecclesiam scindebant, quandò Christiani Principes inter se belligerabant. Anno* 1244. *& sequentibus, dum Fredericus Imperator per se, & sibi confœderatos Ecclesiam variis modis vexabat, Ecclesiastica jura debellabat, & immaniter plures etiam innocentes necaret: & propterea subsidium non mitteretur Terræ Sanctæ, tunc res Christianorum ibi in deterius quotidie tendebant, & infideles Chorasmini, ac Saraceni prævalebant, Ierosolymam, aliaq; Terræ Sanctæ loca occupabant, & vastabant. Sub annum Domini* 1289. *& seq. dum Christiani Principes in Terra Sancta inter se divisi decertarent,*

Peccata causæ omnium calamitatum Reip. Christ.

Inter schismata, & discordias Christianorum Turcæ maximos fecêre progressus.

rent, & etiam in Europa ſe mutuis bellis laceſſerent, ac propterea ſuccurſus Terræ Sanctæ non mitteretur, Saraceni triumpharunt de Tripoli, Tyro, & Ptolemayde, atque ita totam Palæſtinam & Syriam obtinuerunt, ſicut hîc paulò antè ex oculato teſte Guilielmo de Samuco dictum eſt. Sic quoque inter contentionem (de qua hîc paulò antè) de regni Hungarici ſucceſſione, Turci Croatiæ, & Boſnenſis regni partem occupaverunt. Idem evenit quoque aliis temporibus. Magnoperè etiam res Turcica crevit tempore perniciosiſſimi ſchiſmatis quod anno Domini 1378. *inchoatum per annos circiter quinquaginta duravit, ut meritò Lezana in Annalibus Carmelitanis, ſub ea tempora (ad annum* 1383.) *animadvertit his verbis* : Si aliquando Prophetia ſancti Angeli clariùs conſpicitur adimpleta, hôc annô fuit. Eô enim temporis Turcarum Imperium magnoperè amplificatum eſt. Turbatis enim undique rebus, Chriſtianis Principibus, ſimultatibus, belliſque, ac diſcordiis animo diſſitis, &, quod plus, totâ Chriſtianitate in duas ſciſſâ partes, alterâ, ut æquum erat, Urbani Pontificatum ſectante, alterâ reſpuente, & Clementi Antipapæ juncta, Bajazetes Turcarum Imperator commoditatem temporis nactus, quidquid opportunum prædæ fuerat, rapiebat, & integras Provincias in ſuam ditionem redigebat. *Et*

 infrà:

infrà: Ex eis autem, ut ad nos attinet, ſolùm id elicimus, ſanctum Angelum fidelem Dei Prophetam repertum eſſe.

Everſio quoque duorum Imperiorum Conſtantinopolitani, & Trapezuntini tunc evênit, quandò Græci in ſuo contra Eccleſiam Latinam ſchiſmate, hæreſi, perfidiâ, & depravatis moribus obdurati perſiſtebant. Clades etiam illa Hungarica ſtatim relata, nec non amiſſio Cyprii regni tunc contigêre, quandò hæreſes prævalebant.

30. *Prophetiæ iſti S. Angeli ferè correſpondet vaticinium iſtud à Laurentio Beyerlinck in Theatro Vitæ Humanæ verbo Turcæ relatum his verbis*: Ad immaniſſimos Turcas orationem meam convertam: quos longum, latum, & magnum Imperium, divitiarum magnitudo, frequentia victoriarum, & gloria in tantum extollet, eorumque animos, & ſpem ſic elevabit, ut ſibi putaturi ſint nec cœlum reſiſtere poſſe. Atque idcircò ad totius Orbis Imperium aſpirabunt. Aſſyrios, & Ægyptios maximis prœliis fractos ſuperabunt. Armenios, Parthos, & Perſas continuis prœliis moleſtabunt. Plures adverſus eos victores, & ſuperiores evadent, & quandoque ſuccumbent. Venetis primùm multa inferent damna, poſt eorum amici facti Belgradum in ditionem accipient, Rhodum ſuperabunt. Ungariam mul-

Prognoſticon de Turcici Imperii incremento, ac tandem excidio.

multis cladibus afficient. Tandem vim comminantes, regnum Ungarorum lacerantes, ſimulque Imperium Romanum Germanumque diutiſſimis bellis tentantes in eorum manus cadent. Apuliam intrabunt, Siciliam, Galliæ, Hiſpaniæque littora claſſe ſuâ, nec non Italiam moleſtabunt, & affligent. Timorem magnum Chriſtianis immittent. Sed Chriſtus tandem ſuorum non ferens ſtragem, hos nominis, cultuſque ſui hoſtes virtutis ſuæ potentiâ proſternet, & funditus evertet. *De Ieroſolyma totaq; Terra Sancta Chriſtianis aſſerenda, deq; Turcici Imperii excidio agetur hîc infrà* §. 8.

31. *Circa dicta hactenus moveri hîc poteſt quæſtio curioſa, ſed non inutilis. Cur Deus tam celeriter & ſeverè puniat peccata Chriſtianorum, Turcis, ſpurciſſimis hominibus, temporalem tribuens gloriam, & proſperitatem? Rationem in ſimili caſu aſſignat S. Auguſtinus libro 5. de Civitate Dei cap. 15. ejus verba adducentur hîc infrà* §. 5. *Plura ad propoſitum videri poterunt apud interpretes in Pſalmum 72. circa hæc verba:* Mei autem penè moti ſunt pedes; penè effuſi greſſus mei, *&c.* pacem peccatorem videns, *&c.* cum hominibus non flagellabuntur. *Et Iob cap.* 21. Quare impii vivunt, ſublevati ſunt, confortatique divitiis? *Atque Ieremiæ* 12. Juſtus quidem tu es Domi-

Curioſa quæſtioni ſatisfit.

ne, si disputem tecum: verumtamen justa loquar ad te: Quare via impiorum prosperatur? *Nempè bonis quibusdam moribus infidelium, aut perversorum, Deus temporalem retribuit mercedem, quibus (utpotè non merentibus) æterna largiturus non est præmia. Fideles autem, & bonos quandoque corripit, & flagellat temporaliter, ut parcat, & præmiet æternaliter.*

§. IV.

Agareni, Ismaëlitæ, Turci, Othomani an iidem sint, an reipsâ diversi, & de eorum origine.

Ad idem Cap. XIV. Vitæ S. Angeli.

32. O*Ccasione eorum quæ in Vita S. Angeli dictô Capite* XIV. *referuntur de Agarenis, Ismaëlitis, & Othomanis, seu Turcis, disquirendum hic est, an, sicut nonnulli illos, atque etiam Saracenos, confundunt, iidem sint, an gentes diversæ. Et quandò, undè, ac qualiter originem habeant. De Agarenis, & Ismaëlitis fit mentio Psalmo* 82. Tabernacula Idumæorum, & Ismaëlitæ. Moab, & Agareni. *Super quem locum noster Michaël de Bononia (quondam sub nomine* Incogniti) *ita commentatur:* Et Agareni. Isti sunt Saraceni, idem quod Ismaë-

Agareni, Saraceni, Ismaëlitæ an iidem.

Iſmaëlitæ; quia quamvis ex ancilla ſint geniti, falsò tamen ſe dicunt ex Sara uxore Abrahæ generatos. *Gilbertus Genebrardus nominatiſſimus Chronographus eundem Pſalmum exponens circa illa verba*, Moab, & Agareni, *ſic paucis multa complectitur:* Saraceni ab Agar Matre Iſmaëlis, qui ut ſibi glorioſam originem Abrahæ tribuerent, Saracenos à Sara ejus legitima, & nobili uxore ſe maluerunt appellare: vel, ut alii putant, à Sara monte cognomine. Separantur ab Iſmaëlitis hîc; fortaſſe quià Agar alios habuit filios præter Iſmaëlem, & aliam Arabiæ partem occuparunt. Moab, Ammon, Amalec, ſunt etiàm populi Arabiæ, è qua Mahometes iſtorum Propheta.

33. *Conformiter ſcribit Iacobus de Vitriaco in Hiſtoria Ieroſolymitana lib. 1. c. 5. ubi agens de Mahometo, hæc inter cætera habet*: Fuit autem Mahometus Iſmaëlita, ex Agar Ancilla Abrahæ, ex progenie Iſmaëlis, hominis ferocis, cujus manus contra omnes, & manus omnium contra ipſum. Licet enim Saraceni, à Sara, tanquam ex libera, mendaciter, & inaniter ſe nominent Saracenos; verius tamen Agareni, ab Agar, quæ concubina fuit Abrahæ, debent dici. *Fuerunt Agareni olim habitatores Arabiæ, unde etiam frequenter* Arabes *nuncupantur.*

34. *Ex dictis habeatur, apud Historiographos passim pro iisdem supponi illa quatuor nomina,* Agareni, Ismaëlitæ, Saraceni, Arabes. *Strictè tamen loquendo Ismaëlitæ sunt posteri Ismaëlis filii Agar ex Abrahamo, & Agareni posteri alterius filii Agar ex alio viro: prout jam ante dictum est. Saracenorum sicut & Turcarum religio Mahumetana est, de qua proindè* §. 5.

Turcarum gens undè orta. 35. *Quantum ad Turcas, tenuissima eorum memorantur primordia, & planè obscura. Plinius libro 6. naturalis Historiæ cap. 7. describens gentes circa Mæotim, sic eorum meminit:* Turcæ usque ad solitudines, saltuosis convallibus asperas. *Conformiter scribit Pomponius Mela libro 1. de situ Orbis, agens de gentibus Septentrionalibus circa Tanaim & Mæotim:* Oram, *inquit*, quæ à Bosphoro ad Tanaim usque deflectitur, Mæotici incolunt. *Et paulò infrà:* Turcæ vastas sylvas occupant, aluntúrque venando. Tum continuis rupibus, latè aspera, & deserta Regio. *Præfatus Genebrardus in eundem Psalmum* [a] *sic quoque breviter Turcarum initia & incrementa perstringit:* Turcæ ignoti populi & obscurissimi, è media Tartaria auxiliô venerunt Arabibus & Mahometanis, è Scythia sive Tartaria in Asiam & Africam irruperunt; deinde cum Saracenis & Arabibus coïerunt.

a Psal. 82.

36. *Fuit igitur olim ea Gens silvestris, & barbara,*

bara, Septentrionalem inhabitans Regionem, circa Mæotidas paludes, idola colens, venerans, adorans, ſicuti cæteræ in partibus adjacentibus commorantes. Poſteà autem ingreſsi Perſidem legem Mahometi ſuſceperunt, circa annum Chriſti 1048. *Porrò ab initio nec unus aliquis dux illis erat, nec certum imperium: ſed pecudum inſtar vagantes, modò huc, modò illuc, gregatim ſuas incurſiones faciebant, latrocinantes magis quam belligerantes. Succeſſu temporis conjuncti Saracenis, aut ab iis conducti ſæpiùs cum Chriſtianis in Terra Sancta conflixerunt. Deinde Chriſtiani nominis provincias, regna, & bina imperia violenter invadentes, & occupantes, rem ſuam vehementer amplificaverunt, & varios ſibi principatus conſtituerunt. Quos omnes unitos & ſibi ſubjectos Othomanus in Imperii formam redegit circa, & poſt annum Chriſti* 1300. *Tandemq; prævalentes etiam Saracenis, omnia eorum dominia in ſuam poteſtatem redigerunt anno Chriſti* 1516. *interemptis Sultano Ægypti & Mammaluchis. Atque ita extinctô ferè nomine* Saracenorum, *Turci dominantur in Africa & Aſia, ubi olim Saraceni erant, occupatis etiam poſteà quàm plurimis Regionibus Chriſtianis: ſicut ex dictis* §. 3. *& ex dicendis patebit. Et hæc ſuccincta eſt originis ac incrementi Turcorum deſcriptio; quæ omnia aliquantò luculentiùs ex præſtantiſsimis Hiſtoricis relata curioſis Lectoribus haud faſtidio, at ſatisfactioni futura*

Eorum incrementa.

ra autumo: dum priùs (ex jam allatis, ac mox adducendis) animadverterimus; quod olim litteraliter prædictum de Iudæis, adversùm eos adimpletum fuit, illud Ieremiæ primô: Ab Aquilone pandetur malum ſuper omnes habitatores terræ; quia ecce ego convocabo omnes cognationes Regnorum Aquilonis, ait Dominus: & venient, & ponent unuſquiſque ſolium ſuum in introitu portarum Jeruſalem, & ſuper omnes muros ejus in circuitu, & ſuper univerſas urbes Juda. Et loquar judicia mea cum eis ſuper omnem malitiam eorum qui dereliquerunt me. *Etiam reſpectu Chriſtianorum verificari: nam & Turcæ, qui vaſtaverunt Terram Sanctam, atque alias Chriſtianorum Regiones, & ſolium ſuum in introitu portarum Ieruſalem poſuerunt; à Septemtrione ſeu Aquilone proceſſerunt. Sed hæc obiter.*

De Turcorum origine, & progreſſu Authores celebriores.

37. *Inter vetuſtiores, & accuratiores Scriptores, qui peculiariter Turcorum originem inveſtigaverunt, occurrit Wilelmus (ſeu Guilielmus) Tyrius Archiepiſcopus in hiſtoria Orientis lib. 1. c. 7.* Gens Turcorum, ſeu Turcomannorum, (nam ab eodem habuerunt originem) ab initio Septentrionalis fuit, inculta penitùs, & certam non habens ſedem. Vagabantur etenim, & paſſim circumferebantur, paſcuorum ſectantes commoditatem, non haben-

Guilielmus Tyrius.

bentes Urbes, vel Oppida, vel alicubi manentem Civitatem. Volentes autem proficiſci, incedebant ſimul qui ex eadem tribu erant, aliquem de majoribus contribulium ſuorum habentes quaſi Principem, ad quem univerſæ, quæ in eadem tribu emergebant, referebantur quęſtiones; cujuſque dicto ab utraque diſſonantium parte parebatur; cujuſque non impunè licebat examen declinare. Migrantes autem, univerſam ſecum ſuam ſubſtantiam transferebant, equitia, greges, & armenta, ſervos & ancillas: nam in his eorum omne conſiſtebat peculium.

38. *De illis hæc ferè ſimilia memorat Iacobus de Vitriaco in Hiſtoria Ieroſolymitana libro* 1. *cap.* 11. De Turcis ſiquidem ex antiquis Orientalium Hiſtoriis certum habemus, quòd ex Septentrionali regione exeuntes, Perſarum fines ingreſſi, non ſolùm Regionem illam, ſed univerſas ferè Orientales Provincias armatâ manu occupaverunt violenter. Ex tunc autem gens illa, priùs rudis & inculta, nec habens certam manſionem, ſed paſſim cum uxoribus, & filiis, & pecoribus vagans, & paſcuarum commoditatem ſectans, Regem ſibi præfecit, civitates & oppida poſſidere incipiens, agriculturæ dans operam, quæ priùs de peculio

Iacobus de Vitriaco.

lio tantùm vivebat, & jura ſibi civilia conſtituens. Hi autem, qui in ſua ruditate permanentes, priorem vivendi modum deſerere noluerunt, appellati ſunt Turcomani. In multis autem qui Beduini dicuntur, imitantur Saracenos: differunt tamen natione, & quibuſdam aliis conſuetudinibus vivendi.

Card. Baronius. 39. *Cardinalis Baronius de eorum progreſſu ita ſcribit ad annum Chriſti* 1048. Quod ad res pertinet Orientis, hôc ipsô annô, indictione primâ, Turcæ, qui ad Boreales partes Cavenſis montis ſedes habuêre, ſeque patriis finibus continuêre, nec indè niſi ad ſtipendia invitati recedere conſuevêre. Eâdem occaſione à Perſarum Rege Sarraceno vocati, ab eodemque malè habiti, in ipſum arma convertentes, felici ſucceſſu Perſide ſunt potiti; ex hiſque eventis audaciores redditi, adverſus Romanum Imperium arma moventes, eô domitô tandem potiti ſunt. *Et infrà*: Ita quidem (ut declararunt eventa) ex Dei vindicta prodiiſſe noſcuntur iſti, tanquam è vagina gladius, in Orientalium ſchiſmaticorum ultionem, cum iiſdem traditi poſteà omninò fuerint. Qui multis remediis fruſtra tentatis, nec reſipiſcentes, potati calice iræ Dei, ſoporem conciliantis, ac lethargum inducen-

centis, non ſinuntur noſcere damna ſua, & cauſas ipſorum inquirere, ut ſanentur.

40. *Hendricus Spondanus in Continuatione Annalium Eccleſiaſticorum, ad annum Chriſti* 1300. *Imperii Turcici initia refert in hunc modum*: Ab hoc item anno plerique incipiunt catalogum Regum, ſeu Imperatorum Turcicorum, auctore Othomano. De cujus gentis origine cum plures ſcripſerint, non eſt ut in eâ tractandâ verba profundamus, etiamſi non omnes unam eandemque agnoverint, eò (ut putamus) quod ipſi in varias partes & regiones diviſi fuerint. A Scythis, qui Caucaſios montes inter Pontum Euxinum, & mare Caſpium habitant, primùm ortos eſſe, plerique omnes conſentire videntur. Ubi diu obſcuri in ſilvis, & montibus, venatu victitantes, (unde & fortè nomen acceperunt, cùm Turcum ſive Turcam ſignificare hominem, qui agreſtiorem victus rationem ſequitur, Chalcondyles ſcribat. Quòd autem Teucros nonnulli vocâſſe reperiuntur, quaſi à Troianis originem traxiſſent, graviter eos hallucinari conſtat) paulatim latrociniis innoteſcere, & excurſiones in vicinas gentes exercere cæperunt. Mox & in Aſiam tranſmittentes, ſpe imperii ſtabiliendi atque propagandi; primùm ut ſeſe diſciplinâ mili-

Henric. Spondanus.

militari instructiores redderent, stipendia apud exteros merêre instituerunt: (Scytharum tamen ut plurimum nomine) deinde rem per se, ac pro se agentes, de Perside cum Saracenis eam occupantibus magnâ contentione decertârunt, ac demum eos inde expulerunt, religione tamen eorum Mahometicâ susceptâ: hincque tam Græcis quàm Latinis auctoribus sæpè Persarum, & superstitionis occasione etiam nonnumquam Saracenorum appellatione veniunt. Quod nisi diligenter advertatur, in magnas obscuritates incidere necesse erit. Bello sacro, quod Gothofredi virtute in Syria susceptum gestumque est, nobiliores esse cœperunt, ob eas clades, quas nostris intulerunt, acceperuntque ipsi mutuò.

41. *Deindè de Othomano primo Turcorum Imperatore circa præfatum annum Christi* 1300. *subdit*: Is animi magnitudine roboreque præstans, summâ vi Græcos adortus, cum alia plura oppida, tum demum Prusam Urbem opibus florentem, vetustamque sedem Regum Bithyniæ, post longam aliquot annorum obsidionem fame ad deditionem coëgit, regnique sui sedem constituit. *Indeq; semper crescente eorum potentiâ tandem etiam Byzantinæ urbis sceptra obtinuerunt, sed culpâ Christianorum, & justô Dei judiciô; cum*

cùm potentiæ Turcicæ primordia in Bythinia cæperint, & in eam pedetentim creverint, ut & Imperium Byzantinum, & quamplurima alia Regna sibi subjecerint. Utinam & non aliquandò reliqua! dum Principes Christiani haud sibi ab ea caventes mutuis se bellis conficiunt: ô Fidem! ô Pietatem! Ab isto Othomano Turcici Imperii fundatore Turcæ etiam nuncupantur quandoq; Otomani, *seu* Othomanidæ, *&* Osmanidæ: *quorum Imperium à tenui principio exortum, nostrorum ignaviâ & discordiâ in eam quam cernimus amplitudinem, universo mundo formidolosam, est auctum. Ita Spondanus ibidem.*

42. *Et hæc quidem aliquantò uberiùs ab istis descripta. sic, paucis multa complectendo, accuratè memorat Dionysius Petavius in Rationario Temporum libro* 9. *cap.* 7. Gentis origo Turcicæ, quæ hôc sæculô (scilicet decimô tertiô, circa annum 1300.) magna habuit incrementa, & sequente, Græcorum nomen obliteravit, variè ab Auctoribus traditur. Plerique oriundos è Sarmatia, vel Scythia putant. Qui egressi Caspiis portis, jam tum Heracliô imperante circa annum 625. Persidem populati sunt, & Romanis contra Chosroën auxiliô venerunt. Posteà Constantinô Monomachô regnante, sub annum 1042. Persis, quorum erant stipendiarii, subactis, Mahometicam ab illis super- *Dion. Petavius.*

perstitionem hausêre. Indè in Syriam, Cappadociam, cæterasque minoris Asiæ Regiones infudêre sese, in plures divisi Principatus, è quibus, oppressis extinctisque reliquis, unius Othomani posteri rerum potiti sunt: á quo in Turcarum deindè Principibus Othomanorum nomen resêdit. Horum primordium annô Christi imputari solet 1300. *Exinde usque in præsens quales progressus Turci fecerint, & quas Provincias, Regna, Imperia, ac quibus temporibus Christianis abstulerint, perspicuè videre licebit in subjecta Imperatorum serie.*

Series Imperatorum Turcicæ dominationis.

43. I. OTHOMANUS, *Imperii Turcici fundator, qui incredibiliter remTurcicam auxit, sicut patet ex dictis. Excessit ad suum Mahometum annô* 1326. *juxta aliquos an.* 1328.

II. URCHANES (*scribunt alii* ORCHANES) *qui Mysiam, Lycaoniam, Phrygiam, aliásque Provincias ditioni subjecit suæ. Mortuus est annô Christi* 1357. (*aut secundùm alios annô* 1359.)

III. AMURATHES, *qui primus in Europam copias suas traduxit, & Callipolim, Hadrianopolim, ac circumjectas Provincias occupavit. Deceßit annô Christi* 1389. *aut* 1390.

IV. BAJAZETHES, *omnium ferociß.mus, initiò imperii fratrem Iacupen occidit; indè mos ille barbarus deinceps in eo Imperio viguit, ut, præter*

ter unum, defuncti Principis filii neci tradantur. Bajazethes (etiam Gilderim *nuncupatus) Thessaliam, Macedoniam, Phocidem, aliasq; multas Provincias ditioni subjecit suæ. Ejus tot secundis rebus elati superbiam ultus est Deus. Quippe Tamerlanes, seu Tamberlanes, sive Temiris, cum Tartarorum infinita multitudine adversum Bajazethem bellum movens, cæsis Turcarum centum quinquaginta millibus, ipsum Bajazethem vivum in potestatem redegit, & vinctum catenis aureis, ac instar feræ inclusum caveæ ferreæ ad ludibrium per Asiam circumduxit inter duos equos, atque scabelli locô utens eô quoties inscenderet, aut ex eo exscenderet, illumq; projectis frustulis, cùm cibum caperet, ut canem pascens. Plures referunt, illum, capite pluribus ictibus caveæ clathris ferreis perfractô, obiisse: memorando humanæ fortunæ ludibrio, ut qui innumeris victoriis clarus universum Orbem animô invaserat, unius horæ adversitate feræ instar inclusus, desperatione perierit. Id contigit anno Christi* 1402.

V. *Post mortem Bajazethis ejus filii quatuor annis duodecim inter se decertarunt de Imperio, id sibi quique per cædes fraternas asserendo, hoc ordine: Primò* Isazebelis *mox a fratre suo Solimane interemptus: deinde* Solimanes *ille fratricida: tum Musa qui à fratre suo* Muhammede *fuit occisus. Denique* Muhammedes *seu Mohametes ille fratricida solus hæres Imperii paterni remansit*

 (à non-

(*à nonnullis Latinis* Celebinus, *sive etiam* Calepinus *dictus*; *ab aliis tamen hoc nomine Zelebi ejus fratri tributô*) *annô ætatis ejus circiter vigesimô octavô, Christi* 1415. *qui propterea in Turcorum historiis* (*explosis trium natu majorum fratrum surreptitiis Imperiis*) *successor Bajazetis constituitur. Isti quatuor sic à nonnullis nuncupantur.* Isa Begus, Emir Suleimam, Musa Zelebis, Sultan Mahometes. *Quintus autem fratrum Christianam fuit amplexus Religionem, dictus in Baptismo* Demetrius. *Interiit Mahometes anno* 1421. *juxta alios* 1422.

VI. Amurathes II. *Is duos fratres suos strangulari fecit. Thessalonicam capit, & sæpiùs cum Hungaris confligens ac ab eis superatus, ad extremum annô* 1444. *ipsos cum aliis Christianis profligavit; eoq; in prœlio Wladislaus Hungariæ & Poloniæ Rex periit, sicut jam antè dictum est. Nimiâ vini copiâ obrutus* (*ut fertur*) *extinctus est annô* 1451.

VII. Muhammedes, *seu* Mahometes II. *incredibili fuisse crudelitate perhibetur, fratres suos interemit. Is duo Christianorum Imperia evertit, & in suam potestatem transtulit; videlicet Constantinopolitanum* (*captâ Constantinopoli, ut jam præfatum*) *& Trapezuntinum, & plures alias ditiones eripuit Christianis, dum ipsi inter se disceptarent. Italiam dirè infestavit, ibi Hydruntem expugnavit. Nuncupatus fuit* Vindicta

dicta peccatorum & impietatum Christianorum, seu Carnifex Dei (*sicut olim Attila*) Ira, seu Flagellum Dei. *Sublatus est annô* 1481.

VIII. Bajazethes II. *qui Venetis Naupactum Metonam, Dyrrachium ademit. Quiq; Orbis venenum fuerat, venenô necatur à proprio filio an.* 1512.

IX. Selimus *patricida, Regnum adeptus fratres suos duos de medio sustulit: Ægyptum totam, ac Syriam Turcarum ditioni adjecit. Vnicum filium Solimannum necare tentans, ipse priùs peste excessit annô Christi* 1520.

X. Solimannus, *is Rhodum expugnavit; quantas strages Hungariæ intulerit, dictum* §. 3. *Mortuus est annô Christi* 1566.

XI. Selimus II. *Qui Cypri Regnum suæ potestatis fecit: subitâ apoplexiâ extinctus est annô Christi* 1574.

XII. Amurathes III. *qui Regnum, de more gentis barbaro, à quinque fratrum nece inchoans, ad minimi adhuc infantuli ipsi blandientis, strangulationem illacrymavit. Variis cladibus affectus fuit à Persis, & ab Hungaris. Moritur an.* 1595.

XIII. Machomethes III. *iners, & in libidines resolutus, octodecim fratres, de ritu gentis, morte affecit. Infausta ipsi fuit expeditio in Hungariam, ubi sexaginta circiter suorum fortissi-*

tißimorum militum millia amisit. Interim occupavit Agriam. Obiit sub finem anni 1603.

XIV. Achmetes, *is à variis hostibus pressus terrâ mariq; clades accepit; videlicet in mari Mediterraneo ab Hispanis, nec non à Florentinis & Melitensibus: in partibus Septentrionalibus circa Mœotidem à Cosacis; in Asia à Persis. In medio multarum tribulationum decessit an.* 1617

XV. Osmannus, *seu* Osmanes, *annô ætatis* 18. *Imperii quintô, à suis militibus Regni exutus insignibus, miserandoq; per urbem Constantinopolitanam spectaculo in equo ductus, jussu sui fratris Mustaphæ (de quo statim) laqueô præfocatur an.* 1622.

XVI. Mustapha *fratricida, homo vecors & stolidus, & ideò iteratis vicibus detrusus in custodiam; eiq; an.* 1623. *subrogatus est qui sequitur.*

XVII. Amurathes IV. *Is Babylonem à Persis possessam oppugnavit & expugnavit: ex nimio vini & aquæ vitæ potu extinguitur annô* 1640.

XVIII. Ibraïmus *è carcere (quô detinebatur brevì, ut ferebatur à fratre præfato Amurathe, plectendus morte) eductus ad Imperii solium. Is classe potentißimâ annô Christi* 1645. *Candiæ Regnum invadens Canéam obsidione cinxit, & cœpit: exindè usque in præsens ibi cum Venetis decertantes Turci parum profecerunt.*

XV. Ma-

XIX. Mahumethes iv. *qui hôc & superiore annô* [a] *Vngariam afflixit, & vastavit, sed exiguô lucrô: interim varias nostris clades intulit; ac vicissim accepit. Intereà indè etiam confirmatur id quod à Christo S. Angelus accepit, & prædixit:* Ungariam pluries invadent. *Vide suprà §. 3. num. 23. & seq. & infrà in Vita S. Angeli cap. 14.* a An. 1663 & 1664.

Quoad præfatam Imperatorum Turcorum seriem animadvertendum, quod illam apud nonnullos etiam ingrediantur supra nominati tres priores Bajazetis filii, sic numerus Imperatorum augeretur ad tria capita.

§. V.

De Religione Turcarum, & Alcorano Mahumetanorum.

44. Ismaëlitæ, *Agareni (sive Saraceni) Othomani (seu Turci) de quibus in Vita S. Angeli cap. 14. & 15. sectam sequuntur Mahumetanam: hinc de illa aliqua hôc locô attexenda videntur, Author ejus fuit deterrimus ille seductor Mahomet, sive Mahumet. De cujus stirpe hîc suprà mentio fuit, ex Iacobo de Vitriaco, qui ibidem hæc de eodem habet:* [b] Machumetus statim post tempora B. Gregorii, parum ante tempora prædicti Heraclii, abominabilem doctrinam suam primô in Arabia, undè oriun- b lib. 1. c. 4.

Mahumet bestialem condidit legem, dus extitit; & posteà bestiali populo in partibus vicinis, hominibus rudibus & incultis, partim prædicaverat, partim per timorem & violentiam in errorem suum contradicentes impulerat. Cujus successores tantô furore, & fervore diabolicô succensi sunt, ut in pestiferam Magistri sui doctrinam non solùm verbis & exhortationibus populos insipientes inducerent, sed vi, & metu, & gladiis tam Arabes, quàm alios Orientales populos miserabiliter impingerent. *Et aliquantò pòst*: Doctrina enim ejus pestifera, *longè latèq; promulgatam.* serpens ut cancer, non solùm Arabes & Syros, Medos & Persas, Æpyptios & Æthiopes, & alios Orientales populos lætaliter infecit; sed etiam Africam, & plures Occidentales Regiones corrumpens, usque in Hispaniam pervenit. Nec puto, quòd ab infantia primitivæ Ecclesiæ usque ad senectam, & senium ejusdem, videlicet usque ad tempora Filii perditionis, major fuerit, vel futura sit abominatio desolationis, vel majus flagellum Ecclesiam sanctam Dei oppresserit, quàm execrabilis erroris venenum pestiferum, quod serpens antiquus per os Pseudoprophetæ & successorum ejus, in tanta populorum multitudine, jam ferè per sexcentos annos (*nunc sunt plus quàm mille*) evomuit.

45. *Stultam, superstitiosam, & fœdam ejus legem sic paucis perstringit Belgii quondam illustre jubar Lipsius*: [a] Mahumetes (DCXX.) ille, heu nimis nostris cladibus notus! cùm cupidine agitaretur novarum opum & Imperii, novam Religionem, id est superstitionem commentus est: ita me Deus, indecoram, futilem, nec colore ullô veri tinctam; etsi ex Judæorum Christianorumque libris, velut per Satyram, miscuit, & confecit. O nugas! ô deliria! & lubet quædam recensere... Præmia, qui ipsum audient; Paradisum, qui post aliquot annorum millia reserabitur: ibi quatuor flumina lacte, vinô, melle, aquâ fluere: ibi palatia & ædificia gemmata atque aurata esse: carnes avium suavissimarum, fructus omne genus, quos sparsi jacentesque sub umbra arborum edent. *Consequenter refert detestabiles, infandas, & plus quàm bestiales, bestialibus hominibus tradita, legis istius (Alcoranum nuncupant) turpitudines. Deinde subdit*: Credet hæc aliquis dicta & accepta? Ampliùs: Ille verò Veneris his illecebris totam legem suam implevit: & viro permittit uxores justas quatuor habere, pellices tot quot lubet. O turpitudinem! &c. Hæc & plura in ejus Corano: sed & Physica quoque miranda. Nam facit Solem &

a lib. 1. Monit. & Exempl. Polit.

Stultitiæ & fœditates Legis Turcicæ dictæ ALCORANUM.

Lunam in equis vehi; illum autem in aquam calidam vesperè mergi, & bene lotum ascendere, atque oriri. Stellas in aëre è catenis aureis pendêre: terram in bovini cornu cuspide stabilitam, & agitante se bove, ac succutiente, fieri terræ-motum. Hominem aut ex hirundine, aut sanguisuga nasci. Et quid addam? Pudet, piget, miseret generis humani, cujus magna aut maxima pars his non vanitatibus, sed stuporibus est oppressa. Nam Asia ferè tota, plurimum Africæ, multum Europæ, jura sceptri, & sacri Turcici accepit. Quin & multi extra Turcarum jura, ut magnus Tartarorum Chamus, ut Persa, ut alii in India, & extremo Oriente, deliria hæc delirant. *Hæc Lipsius.*

Ea velut colluvies est errorũ ex aliis sectis.

46. *Lex illa velut colluvies errorum consarcinata est partim ex Iudæorum, Manichæorum & Gentilium dogmatibus, aliqua etiam à Christianis emendicata continet. A Iudæis habet Circumcisionem, & Abstinentiam à carne porcina: cum Christianis dicit Christum summum Prophetarum, conceptum de Virtute Dei, natum ex Maria Virg. ante partum, in partu, & post partum, omnium fœminarum sanctissimâ. Sed venenum infidelitatis immiscens cum Nestorianis, asserit Christum natum purum hominem, & cum Manichæis, quòd non ipse Christus, sed ejus umbra, per Iudæos*

cruci

cruci affixus fuerit. Deum unum summum agnoscit, Trinitatem personarum negat. Etiam à Christianis similitudinem quandam jejunii Quadragesimalis accepit; sed ut ab iis discrepet, illud durat dumtaxat unô mense successivè: ut si hôc annô in Ianuario, sequenti erit in Februario, tertiô annô in Martio, & sic consequenter semper in orbem. Abstinent autem eam observantes die totâ ab omni cibo & potu; sed deinde cum fœnore recuperant, nocte totâ commessationibus; & quibusvis voluptatibus, magis quàm aliô tempore, vacantes. Cum Gentilibus conveniunt in cultu astri Luciferi, Lunæ videlicet, quam peculiariter venerantur. Fabulantur enim quòd Mahomet Lunam bipartitò divisam conjunxerit & compegerit. Persuasum sibi habent hujus lucis ultimam diem singulis esse à Deo in ipsa fronte præscriptam, constitutam, & ordinatam, nec posse reddi breviorem vitam, nec item procrastinari. Quâ quidem confirmati stultâ ac vanâ opinione intrepidè sese exponunt periculis.

47. *Vt autem Lex illa carnali populo gratior sit, carnales quasvis voluptates (quibus ipse Mahomet maximè erat deditus) permittit, illisq; frænum laxat. Et illa quantumvis contra rationem sit, ne impugnetur, pœnam mortis decernit illis, qui contra Alcoranum prædicant aut loquuntur. Solent Turci Christianos per convitium vocare* Canes, *sed nullô fundamentô; cùm Religio & insti-*

institutum Christianorum potiùs sit Angelicum, vel Divinum, quàm caninum. Longè veriùs & justiùs ipsi vocari possent Porci & Canes, *quorum summum bonum, sicut porcorum & canum, in ventre est, & iis quæ sub ventrem, nihilq; spirituale continet. Sed hoc manifestè indicat maximam illius spurcissimæ gentis cæcitatem, ut quæ nullum bonum spirituale animô concipere possit: adeò ut ipsum quoque Deum (sicut & Angelos) immensâ mole, & figurâ corporeum statuat. Hanc doctrinam de futuræ vitæ beatitudine illorum propheta Mahumetus in suo Alcorano multis locis tradit. Azoarâ* 2. Bonos, *inquit*, Dominus in Paradisum inducet, ubi dulcissimas aquas, pomaque multimoda, fructus varios, & decentissimas, ac mundissimas mulieres, omneque bonum in æternum possidebunt. *Rursus Azoarâ* 28. Credentes, & benefacientes sua non amittent opera. Illi namque paradisum fontibus amœnum, & illic annulos, & torques aureos, & ornatus sericos virides, & deauratos possidebunt, & in lectis aulæatis accumbent. Et hæc est maxima merces, & interminabilis. *En maximam mercedem, & æternam justorum. Azoarâ* 47. 48. *&* 62. *rursus paradisi bona enumerat, nempe* mulieres mundas, fructus dulcissimos, aquas limpidissimas, lectos sericos, aulæa, pulvinaria, Scyphos, pincernas, hortos,

Turcæ vocant Christianos canes: *cum veriùs ipsi vivant instar* canum, *&* porcorum.

tos, viridaria, fontes, &c. *Neque hæc mysticè (ut nonnulla similia in sacra Scriptura) sed propriè, & corporaliter intelligi volunt, & omnes intelligunt.*

48. *Verùm hæc secta, etsi magnam Orbis partem occupet, prorsus absurda est, & porcô magis quàm homine digna, multisq; modis refutari potest. Ita Lessius libro* 1. *de summa bono cap.* 4. *ubi variis rationibus declarat, quàm absurda, brutalis, & detestabilis sit illa secta.*

Denique ex Spondano in Annalibus Ecclesiasticis ad Annum Christi 1499. *num.* 7. *animadvertendum, Mahumetanam superstitionem divisam esse in septuaginta duas sectas principales; quarum unam ad paradisum ducere putant, & reliquas omnes ad inferos; & cùm determinatum non sit quanam illarum dux sit in paradisum, hanc uniuscujusque sectatores suam esse dicunt.*

49. *Sed an nil boni in Mahumetanorum secta? Vix ulla est religio, quæ non aliquam boni speciem habeat. Ejusmodi inter Turcos sunt perpetua vini abstinentia, jejunium illud annuum per integrum mensem, eleëmosyna, orationes in suis templis (quæ* Meschit *vocantur.) Quoties in templo clarâ voce ex libro suæ religionis (quem* Musaph *nominant) aliquid legitur singulari cum animi devotione omnes auscultant, adeoq; vel corpus paulùm movere ipsis est religio. Lector quasi extra se raptus, animum iis quæ legit intentum habet,* librum-

librumq; sublimem tenens, ingens nefas esse ducit, si infra cingulum eum dimittat. Librum autem istum in tanto habent honore, ut nemo nisi mundo linteolo manus suas circumvolverit, eum attrectare ausit: (& hæc ad multorum confusionem Christianorum, qui minori cum reverentia intersunt divinis tremendisq; mysteriis, quàm Turci suis diabolicis superstitionibus.) Sed & inter omnes Turci excellunt in exactißima disciplina militari de qua hîc suprà §. 3. *Deus autem nil boni sinens sine aliqua mercede, illa opera eorum bona, seu virtutes umbratiles, cùm non poßint promereri æterna aut spiritualia (quippe non fundata in radice veri meriti, quæ est vera Religio) remunerat felicitate aliqua temporali. Ita olim bonis moribus Romanorum largitus est temporalia bona, prout tradit S. Augustinus lib. 5. de Civitate Dei, cap. 15. in hunc modum scribens:* Quibus ergo non erat Deus daturus vitam æternam cum sanctis Angelis in civitate sua cælesti, ad cujus societatem pietas vera perducit, quæ non exhibet servitutem religionis (quam latriam Græci vocant) nisi uni vero Deo, si neque hanc eis terrenam gloriam excellentissimi imperii concederet, non redderetur merces bonis artibus eorum, id est virtutibus quibus ad tantam gloriam pervenire nitebantur.

§. VI.

§. VI.

Quâ ratione Christiani Turcis resistere, & victoriam ac triumphum de illis reportare possint.

Ad Caput xv. Vitæ S. Angeli.

50. Haud multis opus hîc est disquisitionibus seu consultationibus, ubi ipsius Veritatis habemus vocem loquentem: cùm enim sanctus Angelus in gravissima afflictione Ecclesiæ misericordiam supplex peteret, in hunc modum orans: Miserere Ecclesiæ tuæ, & averte iram tuam à populo tuo, qui clementer passus es pro eo, ut liberentur dilecti tui quos effusi sanguinis pretiô redemisti. *Respondet Christus; tunc Christianos liberandos à Dominio, pressura, & tyrannide Turcorum*: Cùm contritus fuerit, *inquit*, populus meus, & agnoscet vias meas, & suscipiet justitiam, & custodiet eam. *Tunc igitur finis erit abominationum per Turcas invectarum, & initium triumphorum Christianis*, & Ecclesia ad statum bonis optatum restituetur... perditæ restituentur Ecclesiæ. *Tunc, inquam, quando populus Christianus contritus & pœnitens detestabitur, & deseret peccata, atque justitiam amplectetur,*

ctetur, incedetq́ per viam observantiæ mandatorum Dei.

Peccata sunt causa desolationum per Turcas.

Etenim oppositorum opposita est ratio: causa afflictionum, tribulationum, abominationum, quas Turci hactenus causarunt, & causant, esse superbiam, ambitionem, luxuriam cum cohorte filiarum ejus, *quodq́* populi, & qui dominantur eis ad vanitates & insanias, convertantur. *Propter hæc (ait Christus S. Angelo)* Pater æternus mittet furorem suum & iram, ac permittet ingratitudinis filios ubique torqueri ab hostibus & inimicis nominis sui. *Igitur peccata & ingratitudo Christianorum, sola causa est omnium istorum malorum; quæ (sicut solet semper effectus sublatâ causâ) finem habebunt, si Christiani finem faciant Deum gravissimis delictis offendendi, & ad vindictam excitandi.*

Imò & omnium malorum in mundo.

51. *Neque extra propositum, neque sine utilitate fore arbitror, si aliquantò magis elucescat veritas illa*: Sola peccata causam esse ampliati imperii Turcici, & angustiatæ rei Christianæ: *id enim confirmant cætera omnia mala in Orbem invecta, tanquam flagella peccatorum. Vt prætereamus maximam illam stragem Luciferi & Angelorum illi adhærentium de cœlo in Barathrum infernale detrusorum, ob peccatum superbiæ; nec non ob gulam & inobedientiam primorum Parentum nostrorum, eorum cum tota propagine ex Paradiso*

radiso deliciarum expulsionem in hanc lacrymarum vallem, innumeris malis plenam. Quæ causa diluvii? nónne peccata & malitia hominum? Videns autem Deus, quòd multa malitia esset in terra, & cuncta cogitatio cordis intenta esset ad malum omni tempore, pœnituit eum quòd hominem fecisset in terra. Et tactus dolore cordis intrinsecùs, Delebo, inquit, hominem quem creavi, à facie terræ, ab homine usque ad animantia, à reptili usque ad volucres cœli. *Ciria quæ verba S. Ambrosius libro de Noë & Arcâ scribit*: Neque enim Deus cogitat sicut homines ut aliqua nova ei succedat sententia: neque irascitur quasi mutabilis: sed ideò hæc leguntur, ut exprimatur peccatorum nostrorum acerbitas, quæ divinam meruerit offensam: tamquam eò usque increverit culpa, ut etiam Deus, qui naturaliter non movetur, aut irâ aut odiô, aut passione ullâ provocatus videatur ad iracundiam.

Videlicet Diluvii.

52. *Quæ ratio horrendi illius supplicii, ignis & sulphuris pluentis super Sodomam & Gomorrham? An non abominanda, & nefanda peccata*: Dixit itaque Dominus: clamor Sodomorum & Gomorrhæ multiplicatus est, & peccatum eorum aggravatum est nimis. *Genes.* 18. *Audi quid sequatur*: Igitur Dominus pluit super Sodomam & Gomorrham sul-

Ignis sulphurei super Sodomam.

ſulphur & ignem à Domino de cœlo: & ſubvertit civitates has, & omnem circa regionem, univerſos habitatores urbium, & cuncta terræ virentia. *Nónne ob peccatum murmurationis (de qua Numerorum* 16.) *Core, Dathan, & Abiron, præcipuos murmurationis authores aperiens terra os ſuum devoravit eos, deſcenderuntq́; vivi in infernum, & alios ducentos quinquaginta (quia murmurationi cónſenſerant) offerentes incenſum, ignis conſumpſit; & die ſequenti quatuordecim millia hominum, & ſeptingentos, quia murmurantes, incendium conſumpſit? Et legenti veteris Teſtamenti ſacros libros perſpectum facilè erit, tunc populum Iſraël datum in* prædam, & in gladium, & in opprobrium, quotieſcumque receſſit à cultura Dei ſui; *aut murmurationibus ſuis Dei vindictam in ſe concitaret*: dum non peccarent in conſpectu Dei ſui, erant cum illis bona: *&* Deus eorum pugnabat pro eis. *prout Achior Holoferni referebat. Iudith* 5.

Afflictionis populi Iſraëlitici.

53. *Eadem eſt etiam nunc gubernandi ratio in Deo reſpectu Chriſtianorum: quibus Terram Sanctam aliaque regna Deus auferri à Turcis permiſit propter peccata; prout diſertis verbis adſtruunt paſſim Eccleſiaſticæ Hiſtoriæ Scriptores. Willelmus Tyrenſis Archiëpiſcopus libro* 1. *Hiſtoriæ Orientalis cap.* 8. *&* 9. *cauſas deſolationis Terræ Sanctæ, traditæ in poteſtatem Barbarorum has aſſignat:*

Amiſſionis Terræ Sanctæ.

aſſignat : Inter eos qui fideles dicebantur, fides defecerat, & Domini timor erat de medio ſublatus. Fraus, dolus, circumventio latè involvebant univerſa. Majores Principes, qui ſubjectos ad pacem tenebantur dirigere, neglectô pacis fœdere, pro cauſis levibus contendentes ad invicem, Regiones tradebant incendiis, prædas paſſim exercebant, pauperum bona impiis ſatellitibus ſuis exponebant ad rapinam... Eccleſiarum & Monaſteriorum non parcebatur prædiis, nec Sanctorum poſſeſſionibus conferebant aliquid à piis Principibus indulta privilegia, ſed nec immunitatem ſolitam & priſtinam ſibi vendicabant dignitatem... Fornicationum etiam genus quodlibet, quaſi res licita, paſſim & ſine rubore exercebatur impunè. Sed nec inter affines aut propinquos tuta erant matrimoniorum fœdera. Amica cœleſtibus & Deo placens, quaſi res vilis, juſſa migrare erat continentia. Nec parcimoniæ aut ſobrietati locus erat, ubi luxus & ebrietas, & pernox alea præoccupaverant aditus, atque atria poſſedebant. Nec Clerus à populo vitâ nobiliore differebat, ſed ſicut in Propheta legitur : Sicut populus, ita & ſacerdos. Nam Epiſcopi negligentes facti erant ; canes muti, non valentes latrare ;

Peccata Chriſtianorum in Terra ſancta.

perſonarum acceptores oleo peccatoris impinguantes capita ſua, commiſſa ovilia lupis venientibus, mercenariorum more, deſerebant. Et illius verbi immemores Dominici, quo dicitur: accepiſtis gratis,gratis date: ſymoniacam non declinabant hæreſim: Giezi ſordibus & maculâ fœdati. Quid plura? ut in ſumma dicatur, omne in præcipiti vitium ſtetit... His igitur & hujuſmodi ad
Pſal.. 105. 39. iracundiam provocatus Dominus tradidit eos in manus inimici, & dominati ſunt eorum qui oderunt nos.

54. *Idem tradit Iacobus de Vitriaco in Hiſtoria Ieroſolymitana variis locis, atque inprimis libro 1. cap. 1. & 2. ubi hæc inter alia*: Terra ſancta promiſſionis, Deo amabilis, & ſanctis Angelis venerabilis, & univerſo mundo admirabilis; à Deo electa & prælecta, ut eam præſentiâ ſuâ viſibiliter illuſtraret, & in ea liberationis noſtræ ſacramenta miniſtrando, genus humanum redimeret, quantô majori zelô dilecta eſt à Domino, tantò frequentiùs, peccatis habitantium in ea exigentibus, flagellata eſt. *Et infrà*: Redemptor noſter à Terra ſancta, cui ſuper omnes alias amoris ſui contulit prærogativam, ſordes & inquinamenta peccatorum removendo, peccatores in ea commorantes affligit, flagellat, & ejicit. Pœniten-

nitentibus & revertentibus ad cor, eam clementer reſtituit, dum abyſſus abyſſum invocat: ſcilicet abyſſus miſeriarum abyſſum miſericordiarum. Ut igitur aliquantulùm altiùs inchoantes manifeſtis exemplis prædicta comprobemus, &c. *Ibi conſequenter variis demonſtrat exemplis, qualiter fideles habitantes in Terra illa frequenter, propter peccata, barbaris, & infidelibus traditi ſint nationibus, ſub quibus jugum duriſſimum crudelium perpeſſi ſunt dominorum. Itaut in illis adimpletum ſæpiùs fuerit illud Pſalmiſtæ:* Deus, venerunt gentes in hæreditatem tuam, polluerunt templum ſanctum tuum. *Et iterum:* Tradentur in manus gladii, partes vulpium erunt. *Atque illa:* Ego Dominus Deus veſter, &c. Quod ſi non audieritis me, nec feceretis omnia mandata mea, ſi ſpreveritis leges meas, & judicia mea contempſeritis, ut non faciatis ea quæ à me conſtituta ſunt, & ad irritum perducatis pactum meum: ego quoque hæc faciam vobis: viſitabo vos velociter in egeſtate, & ardore, qui conficiat oculos veſtros, & conſumat animas veſtras. Fruſtrà ſeretis ſementem, quæ ab hoſtibus devorabitur. Ponam faciem meam contrà vos, & corruetis coram hoſtibus veſtris, & ſubjiciemini his, qui oderunt vos; fugietis nemine perſequente. *Et*

Viciſſitudo habitatorum Terræ Sanctæ.

Terræ Sanctæ, ac Christianis eam incolentibus supervenerunt & hæc, ibidem prænuntiata: Sin autem nec sic obedientis mihi, addam corruptiones vestras septuplùm propter peccata vestra. *Et infrà*: Urbes vestras redigam in solitudines.

55. *Similia scribit Guilielmus de Samuco hîc suprà §. 3. relatus, & Ioannes de Malinis, in Speculo historiali Ordinis Beatissimæ Virginis Mariæ de Monte Carmelo, cap. 8. ubi tractans de tempore & causis amissionis Terræ Sanctæ, in hunc modum scribit*: Deus autem Israël summè bonus his qui rectô sunt corde, nihil odiens eorum quæ fecit, ut dulcedinem suam in Christianos demonstraret, Terram Sanctam fluentem lacte & melle, à potestate Saracenorum auferens, eam (ut in sexto tetigimus Capitulo) Christianis largitus fuerat: qui pro nihilo habentes Terram desiderabilem, in luxus varios effluxerunt, operti iniquitate & impietate suâ: etenim prodiit quasi ex adipe iniquitas eorum; transientes in affectum cordis facinoribus pleni: attendere nolentes, solum peccatum esse quod oculos Majestatis Dei offendit; quodque ipsum mitem & suavem nobis durum reddit. Hoc enim est, quod de Angelo diabolum fecit, de amico inimicum, de libero servum, de incorrupto mortalem

Peccata Deum, ex natura sua mitem & suavem, reddunt durum nobis.

lem & corruptum, de beato miſerum, de cive exulem & ejectum, de filio Dei filium diaboli: hoc eſt, quod nunquam impunitum Deus relinquit. Unde peccatis prædictorum impiorum hominum exigentibus, & criminibus prophanorum, qui Terram Sanctam ſceleribus multimodis ſordidabant, ipſum provocantibus, converſus eſt nobis in crudelem, qui naturâ benignus eſt & ſuavis: facti enim ſumus in deriſum vicinis noſtris, & inimici noſtri ſubſannaverunt nos. Cythara noſtra converſa eſt in luctum: & fortitudo noſtra redacta eſt in favillam; facta eſt quaſi vidua domina gentium: princeps Provinciarum facta eſt ſub tributo. Adeò enim concluſit Dominus in gladio populũ ſuum, & hæreditatem ſuam ſprevit, & adeò dominati ſunt noſtri inimici, qui oderunt nos; quòd non ſolùm omnes Regiones, civitates & munitiones, ab introitu terræ Ægypti, uſque ad Meſopotamiam, itinere pluſquam viginti dierum, amici nobis abſtulerunt, ſed totam Terram Promiſſionis violenter occuparunt.

56. *Quòd autem omnes calamitates, & vaſtationes hactenus à Saracenis & Turcis Hungariæ, cæteriſq; regnis, & ditionibus Chriſtianorum illatæ in hodiernum uſque diem, ſunt effectus,*

& pœnæ peccatorum, habetur ex Christi ad sanctum Angelum verbis istis : Venient autem hæc (*mala à Turcis inferenda, anteà recensita*) propter abominationem eorum qui construunt Babylonem... Pater meus æternus mittet furorem, & iram, ac permittet ingratitudinis filios ubique torqueri ab hostibus, & inimicis nominis mei. Hæc omnia constanter, & intrepidè prædicabis, & annunciabis populo Christiano quæ ventura sunt propter scelera ejus. *O utinam, sicut olim Ninivitæ minas illas Ionæ Prophetæ*, Adhuc quadraginta dies, & Ninive subvertetur, *irritas fecerunt*, per pœnitentiam evertentes iniquitatem (*sicut scribit S. Gaudentius tract. 3. ad Neophytos*) *ita & Christianus populus mala per S. Angelum prænuntiata per recessum à peccato, & conversionem ad Deum evadat; oracula enim Dei, minacia solent esse conditionata.*

Cessantibus peccatis Christianorum cessabunt quoque flagella propter ea à Deo immissa.

57. *Christiani igitur si ulteriores afflictiones per S. Angelum prænuntiatas evadere, & Turcis victoriarum finem imponere velint, solicitè abstinere debent ab istis peccatis, Dei in se vindictam provocantibus, ab eodem S. Angelo recensitis : quæ triplicis sunt generis, juxta triplicem Christi-fidelium differentiam, videlicet Principum Ecclesiasticorum & sæcularium, Plebis Christianæ, & Religiosorum. Primi generis sunt ambitio, schismata in Ecclesia, luxus, discordiæ inter Principes : Et*

hæ

ba Turcis maxima præbuêre incrementa. Etenim inter illas Turca rebus suis amplificandis intentus quàm maximè esse solet. Sic Bajazetes, atque alii, dum Christiani inter se decertarent, integras Provincias occuparunt. Secundi generis sunt, Plebis scilicet, extincta ferè fides, seu fidelitas, dolus, fraus, luxuria cum cohorte filiarum, conversio ad vanitates, & insanias falsas. Tertii generis, nempe Religiosorum, irregularitas, seu Regularis observantiæ neglectus, quam Christus ad S. Angelum nuncupat hypocrysim, & meritò sic appellatur; dum Religiosi (dicti quoque Regulares *tanquam secundùm Regulas suas regulariter & ordinatè viventes) habitû & nomine, ac professione præseferentes peculiariorem Dei cultum, & perfectionem, ac sanctitatem, operibus tamen, Regulæ suæ, seu statutis, & Constitutionibus, non conformibus, perfectionem simulare, atque ita populos prætextu sanctitatis fraudare videntur. Cæterùm quàm grata Deo, & ad eum placandum, ac misericordiam suam toti Ecclesiæ, nec non auxilium, & protectionem contra infideles, seu hæreticos præstandum, sit efficax Religiosorum regularis vita, & observantia, juxta primævam institutionem, confirmatur ex eo, quod in Chronicis Minorum parte* 1. *libro* 2. *cap.* 27. *& in Annalibus Capucinorum ad annum Christi* 1524. *num.*23. *refertur in hunc modum:* " *Cùm quâdam vice* „ *B. P. Franciscus orationi insisteret, quàm fer-*

,,ventiſsimè, divinam Majeſtatem deprecans, ut ,,populi Chriſtiani dignaretur miſereri, & aver- ,,tere gravia impendentia flagella, ſibi revelata, ,,ſic eum Chriſtus affatus eſt": Franciſce, ſi optas, ut flagella mea à Chriſtiano populo avertam: ſatage, ut Ordo tuus in ea Regulæ obſervantia permaneat, in qua fundatus fuit, ut in ea viros reperiam, qui coram me ſtare valeant, quorum faciem placatus ſuſcipiam. Indè enim fiet, ut propter te, & Ordinem tuum facilè populo flagella ignoſcam. *Igitur Religioſi ſuarum Regularum obſervatores exacti, viri ſunt coram Deo ſtantes, quorum faciem placatus ſuſcipit: quorum precibus populo Chriſtiano parcit, & flagella ei parata avertit. Id variis exemplis aliis confirmari poteſt.*

Religioſi ſuarum Regularũ obſervatores exacti, quantum Deo grati, & Reip. utiles.

Hinc, obiter, notandum, quàm utiles Eccleſiæ, & Reipublicæ ſint Ordines Religioſi, & Monaſteria, in quibus viget Regularum obſervantia; Etiamſi alia non præſtarent obſequia (quæ tamen alia non pauca, nec mediocria exhibent) quàm in Conventu ſuo religiosè vivendo, Deo placere, & hac ratione eum placabilem reddere. Quantum profuiſſet Sodomorum populo, ſi plures tales ibi reperti fuiſſent? ſi inventi fuiſſent Sodomis quinquaginta juſti, imò quadraginta, aut triginta, vel viginti, imò decem dumtaxat, propter eos Dominus peperciſſet Sodomis, & dimiſiſſet, omni loco. Idem Deus, idem Dominus ſimiliter nunc operatur, plebi Chri-

ſtianæ

stianæ per peccata Dei vindices manus promerenti, parcendo, & beneficia elargiendo, intuitu bonorum Religiosorum. Nónne propter SS. Dominicum & Franciscum, eorumq́ observantes Religiosos Deus pepercit Orbi, cujus exterminium minabatur? sed de istis satis.

§. VII.

De Rege, qui cum suis Exercitibus liberaturus est Orbem Christianum à dominio Turcorum.

Ad Caput xv. Vitæ S. Angeli.

58. *Ex jam dictis perspicuum est, ut à Turcarum infestationibus liberetur, & de illis victoriam referat populus Christianus, primùm necessarium esse detestari & deserere scelera & peccata (Dei in nos vindictam excitantia, & divinæ misericordiæ fontem exsiccantia) ac sectari justitiam. Sed an satis ista? atque ita cancellatis manibus expectare tempus divinæ misericordiæ, & liberationis civitatis sanctæ Ierusalem, cæterorumq́ Terræ sanctæ sacratorum Christi gressibus & sanguine locorum? Nequaquam, sed manus operi est admovenda. Terra illa olim Abrahæ, & posteris ejus promissa, & ideò* Promissionis *nuncupata, non dormientibus aut otiantibus Israëlitis tra-*

Pro recuperanda Terra Sancta expeditiones sacræ requiruntur.

tradita fuit: at opus fuit multis prœliis contra septem illas Gentes eam inhabitantes. Sic à Christo per S. Angelum prænuntiatur, pro liberatione Ierosolymæ copias magnas colligendas & transfretandas, sicut fecit S. Ludovicus Rex Franciæ, & ante eum Godefridus Bullonius.

59. Veniet tandem, qui liberabit, & ponet pacem in gentibus, & erit consolatio justorum. Quis inquit Angelus, iste erit, qui liberabit civitatem tuam? Et Christus: Surget tandem Rex antiquâ de gente & stirpe Francigenâ, insigni in Deum pietate... Copias transmittet, quas sequetur multitudo ultro-militantium... Instructâ classe fretus transfretabit, & perditas restituet Ecclesias: & liberabit Jerosolymam. *Ita Christus S. Angelo in Vita ejus capite* 15. *Apud Benedictum Gononum legitur*: Angelus dixit; O Deus meus, quis ergo liberabit tuam sanctam Civitatem de manibus infidelium? Et Dominus respondit: Unus potens, & sanctus Rex de Domo Franciæ, & iste amabitur ab omnibus Regibus Christianorum, & ab omnibus fidei orthodoxæ professis. Et habebit passagium. *Quis ille Rex insigni in Deum pietate, qui classe transfretabit, & liberabit Ierusalem? Benedictus Gononus dictô locô ad marginem notat*: Is est sanctus Ludovicus. *Id non verisimile videtur, quam-*

quamvis enim in ipso verificari possint pleraque antedicta; non tamen apparet, quomodò istud, liberabit Jerusalem. *Isti Prophetiæ S. Angeli consonare videntur ea quæ de Armenis Nierses sextus Armeniæ Patriarcha, vir eximiæ virtutis vaticinatus fuit, de quibus infrà §.9.*

60. *Porrò quia* præteriti ratio est magistra futurorum. *Et teste Philosophô tertiô Ethicorum:* Prudentia agibilium hujus mundi in nobis acquiritur per experientiam factorum. *Etenim ex præteritis sumitur judicium de futuris, & ex iis quæ facta sunt, concludere licet quid in occurrentibus eventibus prudenter agendum sit. Hinc est quòd operæ-pretium imò necessarium sit, ut Principes, Duces, & Præfecti passagii seu exercitûs destinati pro recuperatione Terræ Sanctæ, legant Historias præcedentium bellorum in Terra Sancta gestorum, per inclytum Godefridum Bullonium, atque aliis temporibus succedentibus, exaratas per Willermum Tyrensem Archiepiscopum, Iacobum de Vitriaco Episcopum Achonensem, & S. R. Ecclesiæ Cardinalem, atque alios plures, quorum opera simul typis edita fuerunt, in magno volumine inscripto:* Gesta Dei per Francos, sive Orientalium expeditionum Historia. *Ejusdem rationis, & ad propositum valde opportuna est Vita S. Petri Thomæ Patriarchæ Constantinopolitani Legati Apostolici, quæ extat in Actis Sanctorum per RR. PP. Bollandum &*

Quid peculiariter requiratur, ut sacræ expeditiones optatum finem habeant.

& Henſchenium ad diem XXIX. *Ianuarii, & indè plura in Eccleſiaſticos Annales tranſtulit Odericus ad annum Chriſti* 1365. *atque anteriores. Eſt porrò illa Vita ceu expreſſiva idea & exemplar Legatorum Apoſtolicorum in ſacris expeditionibus, & varia ſuppeditat ſcitu digniſſima. In præfatis Hiſtoriis præterita conſiderari poterunt utiliter ad cautelam futurorum. Hiſtoria enim ſpeculum eſt temporum præteritorum, & omnis generis eventuum, quibus erudimur alienis exemplis, & prudentiores reddimur; ut proindè jure, eloquentiæ princeps hôc eam extollat elogiô:* Hiſtoria teſtis temporum, lux veritatis, vita memoriæ, magiſtra vitæ, nuntia vetuſtatis.

61. *Peculiariter quoque, imò quàm maximè, præ cæteris omnibus, ad hoc intentum ſerviet* Liber ſecretorum fidelium Crucis ſuper Terræ Sanctæ recuperatione, & conſervatione Authore Marino Sanuto Patricio Veneto: *in quo variæ exhibentur inſtructiones, & cautelæ, pro recuperatione Terræ Sanctæ. Vna ex eis peculiariter commendata hæc eſt:* Exercitum Domini non per Terram, ſed per mare, claſſe, ducendum directè in Ægyptum, *quod ibi variis rationibus, & exemplo S. Ludovici, atque aliorum ſuadetur, & confirmari etiam poteſt expeditione in Orientem factâ annô Chriſti* 1365. *quandò victricibus armis Petri Regis Cypri,*

Expeditiones ſacræ per mare potiùs quàm per terram faciendæ ſuadentur.

pri, & directione B. Petri Thomæ Patriarchæ Constantinopolitani Legati Apostolici, per mare fæliciter intercepta fuit Alexandria opulentissima & celeberrima Ægypti Civitas, prout in præfata Vita ejusdem B. Petri Thomæ cap. 15. 16. *& seq. & ab Oderico ad dictum annum refertur. Id quoque satis innuere videntur verba Christi ad S. Angelum, de Rege qui liberaturus est Terram Sanctam, & Ierosolymam.* Instructâ classe fretus transfretabit. *Est etiam id commodi in exercitu navali, quòd indè milites non ita facilè fugam capere possint.*

62. *Inter omnia autem primum & præcipuum, maximeq; commendatum id sit monitum: Legato Apostolico, & Ducibus exercitûs summam debere esse curam, ne fornicationes, ebrietates, aliaq; graviora peccata, Dei vindictam provocantia, in castris regnent. Testes sunt Historiæ omnes, tunc fideles (in veteri Lege, filii Israël, in nova, Christiani) de hostibus infidelibus triumphasse, quandò à peccatis se continebant. Quandò autem ad voluptates, & insanias falsas se converterunt, tunc* iratus est furore Dominus in populum suum. *Et* tradidit eos in manus Gentium, & dominati sunt eorum qui oderunt eos. [a] *Et velut mulieres, meticulosi facti sunt, &* a Psal. 105.
emarcuit cor eorum, ita quòd plures ex ipsis paucos ex hostibus infidelibus exspectare non auderent. Recole dicta §. 4. præcedenti. Adhæc requiritur

quo-

quoque disciplinæ militaris cura sollicita: quæ utinam inter Christianos vigeret sicut inter Turcas: qui hac in re adæquare, aut etiam superare videntur Romanos illos priscos. Circa eam quædam dicta sunt hîc suprà §. 3. num. 25.

63. *Animadvertendum autem Turcarum potentiam & vires, quas plerique inexpugnabiles & insuperabiles prædicant, nequaquam esse tam formidabiles & immanes, ut, Deo benè juvante, reprimi, ac contineri non poßint, modò forti & intrepidô animô invadantur, ac servatis ordinibus imperando, ac benè agendo ad solius victoriæ consequendæ finem cõmunibus votis respiciatur. Ita Spondanus ad annum Christi 1596. num. 8. Idem Author variis locis notat Turcas ad Christianorum terrorem, solitos evulgare exercitus suos numerosiores quàm reipsâ sint. Porrò contra Turcas aliosq; infideles quàm victoriosus, Deo opitulante, esse soleat, etsi numerô impar, exercitus Christianorum, dum juxta belli leges, forti animô, congruôque servatô ordine ac ratione, atque peccata graviora devitando, res agitur, eventus manifestant. Iuvabit memorasse nonnullos.*

64. *Prætermißis nobilissimis triumphis Godefridi Bullonii, atque aliorum ejus successorum, nec non vetustiorum exempla recentiora aliquot proponuntur. Anno reparatæ salutis 1340. Hispani cum exercitu vix 40000. (videlicet quatuordecim millium equitum, & viginti quinque peditum) mili-*

militibus omnibus ſacrâ confeſsione, & Euchariſtiâ munitis, ac rubrâ cruce ſignatis, aggreſsi infideles Mahumetanos Mauros Tariffam urbem obſidentes, quorum exercitus plus quàm decuplò numeroſior erat (ſcilicet equitum ſeptuaginta millium, & peditum quater centenorum millium) illos maximô præclariſsimôq; , & ad ſempiterna ſæcula memorabili præliô ſuperarunt & fugarunt, occiſis ducentis infidelium millibus, præter magnum captivorum numerum, & ingentem prædam; ex Chriſtianis non niſi viginti viris deſideratis. Victoria omninò ſimilis fuit an. 1212. *etiam in Hiſpania, & contra Mahumetanos Mauros. Chriſtiani omnes peccatorum confeſsione, & Euchariſtiæ ſumptione roborati, habentes in vexillis imaginem B. Virginis Mariæ, & prævium ſignum Crucis, ſupra centum millia ceciderunt (alii numerum duplicant) ex Chriſtianis nonniſi viginti quinque interemptis. Anno* 1443. *cum Eugenius IV. Pontifex piam Crucis militiam prædicari juſsiſſet contra Turcos in Hungaria, exiguæ Chriſtianorum copiæ, divinâ ope imploratâ, grandi cæde Turcos ſuperarunt, & eorum caſtra opulentiſsima diripuerunt. Rex Hungariæ Wladiſlaus ingenti gaudiô & ſacrâ pompâ exceptus, Budæ nudis pedibus ex voto Eccleſiam Beatiſsimæ Virginis petens, ſigna hoſtium in ea affixit. Inſignis etiam valdeq; ſingularis ea fuit victoria, quam anno Chriſti* 1456. *precibus Chriſtianorum per Calliſtum III.* indi-

Chriſtiani forti animô, & bonô ordine procedentes & peccata graviora devitantes quàm facilè victorioſi ſint de numeroſiſſimis exercitibus infidelium.

Id variis exemplis demonſtratur.

indictis Hungari reportarunt juxta Belgradum, quod Mahometes Turcorum Imperator obsidione cinxerat. Ipse Machometes graviter vulneratus fuit, & trucidata quadraginta circiter Turcorum millia, ac inter eos ferè omnes proceres; factumq; divinitùs, ut Turci in fuga sese mutuò ingenti numerô ceciderint. Anno 1593. *Christianorum sex millia, invocatô divinô auxiliô, triginta millia Turcarum Hungariam infestantium, gravißimâ clade affecerunt. Sic & Poloni, (orthodoxæ fidei strenuißimi propugnatores, abstinentiam perpetuam feriæ quartæ singulari devotione servantes) anno* 1514. *triumpharunt de Moscovitis, cæsis ex illis supra triginta millibus, captisq; præcipuis Ducibus, Proceribus, & Nobilibus, ex Polonis desideratis dumtaxat paulò plus quadringentis: & anno* 1621. *duplici atroci prœliô Turcas devicerunt. Dicuntur iis certaminibus è Turcis ad centum circiter millia cæsa, totidem aliis casibus extincta. Vide Spondanum: & ista sufficiant, ut Christiani Principes cognoscant, posse Othomanicas vires, quantumvis potentißimas, profligari, & Turcicum Imperium, omnibus formidandum, ruere, si ipsi Christiani Principes sacra arma contulerint. Ex dictis constat quoque etiam in Christianis verificari illa Dei ad populum Israëliticum olim promissa: Levit.* 26. Ego Dominus: si in præceptis meis ambulaveritis, & mandata mea custodieritis, & feceritis ea, *&c.* Persequemini

mini inimicos veſtros, & corruent coram vobis. Perſequentur quinque de veſtris centum alienos, & centum de vobis decem millia: cadent inimici veſtri gladiô in conſpectu veſtro.

65. *Dignum ſcitu eſt, & hic ad propoſitum, quodq́ omnes contra Turcos, alioſq́ infideles militantes meritò conſolari & animare debet, illud Chriſti ad S. Angelum:* Magna eorum turma, qui pro meo nomine eô prœliô cadent effectu crucis prœmia ſuſcipiet, & trophæis glorioſis cœlum aſcendet. *Nempe qui rectâ intentione, pro Dei amore ad bellum illud ſanctum vadunt, & in eo occumbunt quâdam ratione quaſi Chriſti Martyres glorioſô triumphô cœlum conſequuntur. Et ea olim temporibus Godefridi Bullonii communis erat militantium contra Saracenos perſuaſio, prout teſtatur variis locis Willermus Tyrius in Hiſtoria Orientali, & quidem lib. 3. cap. 9. poſt relatum caſum cujuſdam ſtrenui Nobilis, in oppugnatione Vrbis Nicenæ lapidum molibus ſecus murum contriti.* Flevit, *inquit*, ſuper eum populus, ejus plurimùm commendans animoſitatem, & mortem ejus in conſpectu Domini reputans precioſam, per quam ejus animam electis ſpiritibus non dubitabant ſociandam: omnium enim, ut prædiximus, una mens erat, & eadem ſententia, eos qui ſic in acie procumbe-

Occumbentes in ſacris expeditionibus, rectâ intentione bellantes, meritum martyrii cōſequuntur.

F

bebant, vitam mereri perpetuam; & in parte ſortis Sanctorum, prædeſtinato collocari in lumine. *Et hæc confirmantur ex doctrina S. Thomæ 2.2. quæſt. 124. art. 5. ad 3. ubi ſatis indicat*, eos qui pro defenſione Reipublicæ moriuntur, poſſe conſequi meritum Martyrii, ſi illam defenſionem, & mortem ſuam in Deum referant, *in quem locum ſic commentatur Franciſcus Sylvius*: Adverte, illos qui pro defenſione Reipublicæ in bello juſto occiduntur, poſſe eſſe Martyres, ſi illam defendant propter Deum, amore Juſtitiæ ac Legis divinæ; non verò ſi ſtipendii militaris, aut prædarum intuitu; aut aliâ aliquâ intentione, vel pravâ, vel bonum dumtaxat humanum ſpectante. *Potiori igitur ratione illi qui pro Eccleſiæ defenſione, Chriſti cauſâ ſuſceptâ, mortem patiuntur, velut Martyres cenſendi ſunt, ſeu, ut S. Thomas loquitur*: meritum Martyrii conſequuntur; *ſi vulnera, & mortem, Dei amore ſuſtineant.*

In ſacris expeditionibus multi ſalvantur, qui alioqui damnandi fuiſſent.

66. *Confirmantur prædicta ex notabili Hiſtoria, quam referunt Thomas Cantipratenſis; in vita S. Chriſtinæ Virginis, & ex eo Laurentius Surius ad diem 23. Iunii capite 20. Et Cardinalis Baronius in Annalibus Eccleſiaſticis ad annum Chriſti 1187. ubi iſta*: Quô autem die à Saladino Ægypti Sultano capta fuit Hieruſalem cum Sepulchro & Cruce Chriſti, illa

illa in castro Leonensi tum constituta, spiritu cognovit rem gestam. Cumque multùm exultaret, ab iis, qui aderant, rogata ut ejus lætitiæ causam exponeret: Jure, inquit, exulto; nam & Christus Dominus cum Angelis suis exultans occasionem præbuit, quâ magna possit hominum copia salva fieri. Illis rursus sciscitantibus, quænam esset hæc occasio, respondit: Noveritis Terram Sanctam hodie venisse in manus hominum impiorum; atque hâc re magnam salutis oblatam occasionem. Christus enim pro illata ipsi contumelia dignum censuit, ut terra illa hâc ignominiâ afficiatur, quamvis ipsius passione sanctificata, attamen in fine mundi cum ipso mundo peritura; quando illius recuperandæ causâ animæ semper victuræ, ejusque sanguine redemptæ, ab iniquitate ad justitiæ studium convertentur, fundentque homines sanguinem suum, & quamdam morti Salvatoris vicem cum multa devotione rependent. His dictis mirabantur omnes, & quidam annotarunt tempus. *Vbi notandum eos qui recuperandæ Terræ Sanctæ causâ sanguinem fundunt*, quamdam morti Salvatoris vicem rependere, *& hâc ratione* magnam salutis oblatam occasionem.

67. *Ex dictis hactenus eruere licet plures ex-*

Vtilitates aliæ sacrarum expeditionum. *peditionum sacrarum pro recuperanda Terra Sancta utilitates publicas. Potissima quidem illa jam dicta, salus plurimorum, qui sacrô bellô mortem temporalem oppetentes vitam consequuntur sempiternam, quâ alioqui frustrati in æternum periissent. Altera, quòd hôc modô Provinciæ & Regna expurgentur multis discolis & inutilibus, qui equidem in bello operam utilem præstantes bonô fine coronantur. Tertia, quia dum Christiani Principes ad sacras expeditiones subsidia conferentes, externa bella gerunt à domesticis, & mutuis inter se bellis remotiores fiunt.*

§. VIII.

De Turcici Imperii eversione, & fine sectæ Mahumetanæ.

Ad idem Cap. xv. Vitæ S. Angeli.

Deus utitur malis hominibus tamquam virgis, postea in ignem mittendis. 68. O*ccasione eorum quæ dictô Capite 15. referuntur de* Rege qui liberaturus est Christianum Orbem de manibus Turcarum, *quædam de fine Mahumetanæ sectæ, & Turcici Imperii excidio adferenda sunt. Etenim justus Dominus, misericors Pater, castigans filios quos diligit, eum in finem uti solet malis hominibus tanquam flagellis (ita se nominabat Attila Hunnorum Rex) & quemadmodùm Pater castigatô ac emendatô filiò virgas projicit igne absumendas; ita*

ita bonus Dominus & Pater noster, postquam castigaverit suos quos diligit, & illi se correxerint, infideles & malos (cùm eorum iniquitates, juxta definitum ipsis tempus completa fuerint, & ad summum cumulata) exterminat. Ita olim pessimas & abominabiles Nationes, scilicet septem Gentes inhabitantes Terram Sanctam, à facie filiorum Israël ejecit. Idem evênit Philistæis, Chaldæis, Medis, & tempore Christianorum Arianis, Nestorianis, cæterisq; sectis Ecclesiam falsis dogmatibus infestantibus; nec non Gothis, Wandalis, Hunnis, Saracenis, Chorasmiis, Mammaluchis, Mauris in Hispania, aliisq; infidelibus. Eadem sors etiam aliquando Turcis superveniet. Cornelius à Lapide in illud capitis sexti Apocalypseos: Et ecce equus pallidus; & qui sedebat super eum, nomen illi mors, & infernus sequebatur eum; *sic ad propositum scribit:* Joachim, Seraphinus Firmanus, Pannonius & Pererius, per equum hunc pallidum intelligunt sectam Mahometis, Turcas & Saracenos, infensissimos & celeberrimos jam à mille annis hostes Christianorum. Hi enim post Gothos, Arianos, aliosque priscos hæreticos, mox Ecclesiam gravissimè infestarunt, & jugiter infestant: estque hæc quasi quarta ætas Ecclesiæ. Hęc secta rectè comparatur equo; quia planè irrationalis est, bruta & carnalis. *Ibi consequenter variis*

Ita tandem continget Turcis.

 ratio-

rationibus declaratur, per quartum equum pallidum denotari Mahumetanos; tandemq; concluditur: Sicut ergo per secundum equum rufum significati sunt Gentiles & Pagani Ecclesiæ persecutores; per tertium, nigrum scilicet, Ariani, Gothi, Wandali, aliique hæretici: ita per pallidum significantur Saraceni, Turcæ, & Tartari (ex quibus prodiit Gog & Magog, de quo capite 20. 7.) Hi enim præ aliis duobus, puta præ Gentilibus & Gothis, fuerunt & sunt acerrimi & continui, per decem sæcula, primi albi equi & equitis, puta Christi & Christianorum, hostes. Itaque significatur hîc acre, longum, & continuum Ecclesiæ certamen & bellum, æquè ac victoria, cum omni hostium & hominum genere. Primò enim per trecentos annos certavit cum Gentilibus & Imperatoribus Romanis: hosce tandem subegit, cùm Constantinus & sequentes Imperatores colla subdiderunt Christo & Ecclesiæ. Secundò certavit cum Arianis, Nestorianis, Eutychianis, aliisque hæreticis, per totidem, scilicet trecentos, annos proximè sequentes: sed & hos vel profligavit, vel extinxit. Tertiò, certavit & adhuc certat cum Turcis & Saracenis: hosce etiam suo tempore dissipabit. *Et quemadmodùm olim*

Ba-

Balaam, etsi Ariolus, verè vaticinatus est de Romanis: Venient in trieribus, de Italia, superabunt Assyrios, vastabuntque Hebręos; *ac de iisdem subjungit:* & ad extremum etiam ipsi peribunt. *Sic etiam Turcis continget: & verisimiliter haud longô pòst tempore; cùm jam ferè omnia de dilatatione Imperii eorum, & occupatione regnorum, ac regionum plurimarum à Christianis, nec non sæpiùs iteratâ desolatione Regni Hungariæ à S. Angelo prænuntiata, adimpleta videantur. Idq; confirmatur ex eo quod idem Cornelius à Lapide in caput* 20. *Apocalypseos circa illa verba:* Donec consummentur mille anni; *scribit:* Quod apud Turcas constans sit oraculum, Mahometis sectam duraturam mille annos. *Et ibidem paulò antè*, Mahometani jactant oraculum, suam sectam & regnum duratura mille annis; estque hoc in ore eorum frequens & celebre; nimirum post mille annos illa declinatura, ut sensim secta deficiat, & eat in ruinam. *Et infrà in Appendice ad capitis* 20. *vers.* 4. Denique nonnulli suspicantur per annos mille, quos hîc præcisè assignat S. Joannes & sexties iterat, symbolicè notari mille annos quibus duratura est secta, Regnum & persecutio Mahometis, puta Saracenorum, & Turcarum. *Et aliis pro hujus assertionis confirmatione adductis.* Tertiò, quòd mille annos

Oraculum de duratione sectæ Mahumetanæ per mille annos.

toties præcisè hoc capite aſſignet & iteret. Mille autem nuſquam invenire poſſumus, niſi in ſecta Mahometis. Ipſe enim Mahomet ſive à Deo, ſive à diabolo inſpiratus prædixit, ſuam ſectam & Regnum duraturum per mille annos. Idem prædixerunt alii, adeoque hæc communis Saracenorum & Chriſtianorum eſt vox & ſententia, quam Mahometani pro indubitata & certiſſima habent. *Et ibi conſequenter, poſt alia etiam ad idem intentum. Quodq́ expletô milleſimô à Mahomete annô, magna Imperii Turcici inclinatio, vel ruina, vel ruinæ exordium futurum ſit* nonnulli viri ſanctitatis & prophetiæ famâ celebres in Italia, Germania, Hiſpania, *&c.* prædixerunt. Idem viri ſapientes & ſagaces ex variis tum præteritis, tum præſentibus eventibus ſolerter conjectant, dictitantque finem & terminum belli contra hæreticos, quem propediem ſperant, fore principium belli contra Turcas & Saracenos, niſi Chriſtianorum vel æmulationes & diſſidia, vel ſocordia & torpor, vel graviora ſcelera impediant. Ad hoc enim multis magniſque voluntatis ſuæ indiciis eos invitare & vocare videtur Deus. *Ita Cornelius ibidem.*

69. *Id tamen de duratione ſectæ Mahumetanæ non præcisè, & arithmeticè accipiendum eſt, ſed*

sed moraliter, & geometricè: sicuti & illa S. P. N. Eliæ attributa prædictio de mundo duraturo sex millibus annorum, his verbis: Sex mille annis erit mundus. Duobus mille inanitas: duobus mille lex: duobus mille dies Christi. (*De hac prædictione videri poterit Sixtus Senensis libro 2. Bibliotheca sanctæ in Elia, & lib. 6. annot. 190. Baptist. Mantuan. lib. 3. de Patientia cap. 29. Lezana tom. 1. Annal. Carmelit. ad annum mundi 3132. ante Christum 921.*) *Porrò illi sex millenarii non præcisè, & arithmeticè accipiendi, sed moraliter hoc sensu, quòd mundus duraturus sit tantùm sex millenarios annorum, non plures, ac proindè non perventurus sit ad septies millesimum, sed ante eum desinet: an autem, & quot anni vel simplices vel deni, vel etiam centeni post sexies millesimum futuri sint, & excursuri versus septies millesimum, usque ad finem, hoc ignoramus. Iuxta illud Christi Act. 1.* Non est vestrum nôsse tempora vel momenta quæ Pater posuit in sua potestate. *Et Marci 13.* De die autem illa vel hora nemo scit, neque Angeli in cœlo. *Eadem est ratio vaticinii illius de millenario duraturi Mahumetismi. Cui etiam consonat vaticinium hîc suprà sub finem §. 3. relatum. Quòd autem illud non definitè, & præcisè intelligi debeat, patet effectu: secta enim illa initium habuit circa annum Christi 630. atque ita arithmeticè loquendo millenarius fini-*

Id non præcisè, sed moraliter intelligendum.

Prophetia S. Eliæ de mundo duraturo sex millibus annorum.

Quo sensu id accipiendum.

finitus fuit circa annum 1630. *& adhuc durat, & præcisè quamdiu duratura, & quandò venturus ille Rex, qui liberaturus est Christianum Orbem è manibus Turcorum, & an completæ jam sint minatoriæ illæ prædictiones capitis* 14. *ejusdem vitæ, certum non est: sed tamen Imperii Turcarum declinationem instare persuadent verisimiliter jam allata.*

70. *Liceat jam dictis subjicere ad propositum, quæ ante annos ferè ducentos (annô videlicet salutis* M. CCCC. LXXX.) *Antonius Torquatus Ferrariensis scripsit in Prognostico suo, in quo agit de vastanda Hungaria & infestanda Europa per Turcas, deq; ampliando valdè Turcico Imperio, atque aliis nonnullis: quæ pleràque ita contigêre. Ibidem de Mahumetanæ sectæ destructione, & Turcici Imperii excidio, deq; Imperatore Turcarum ista referuntur*: Terrorem magnum Christianis incutiet (*scilicet Turcarum Imperator*) immittetque: sed Christus tandem suorum per illos stragem diutius non feret. Furorem nempe Germanorum, Ungarorumque militiam, & Hispanorum, Italorumque ingenia contra eum adducet, & tandem superatus in prœlio, interficietur... Orietur inter Duces eorum (*Turcarum*) & Othomannos discordia, quôd ad invicem & ab externis interficientur, & destruentur. Et tota Græcia ruinis & externis bel-

Vaticiniū de Turcici Imperii occasu.

lis

lis fervescentibus permiscebitur, atque affligetur. Pesteque ac fame laborans sævissimis ultra modum excruciabitur, & exinanietur, nec sibi paululùm respirandi tempus præstabitur aut locus, donec penè tota pereat & corruat. Tunc Christiani omnes unô animô unôque impetu alacres mare transibunt, & velocitate tantâ & tot copiis ac tantis, ut quasi totam terram Christianorum in Orientem volare potiùs quàm ire credendum sit... Tunc videbis Turcas ad fidem Christi convolare. Tunc Christiani qui Christum abnegaverunt, ad ejus suave jugum revertentur, & gemina imperia sub uno convolabunt Imperatore. Africaque sanguinolentis beliis devastabitur, pesteque sevissimâ laborans ac multis afflicta calamitatibus & ipsa Hispano Regi victas cogetur dare manus... Nec cessabunt aut desinent Hispani ad ulteriora procedere, donec omnia Meridiana ad extremam usque Indiam sibi subjicient. Sed suam gloriam avaritia luxuriaque aliquantulum denigrabunt, prædâque ingentissimâ ab omni parte genteque abductâ, supra quam credi potest ditabuntur. Sicque Domini nostri Jesu Christi vexillum ad Orientales partes cum gloria portabitur, & Mahumetana secta cessabit, & passim Mahu-

humetani, & Indi, atque Judæi ad Christi Baptisma convolabunt. Cui sit honor & gloria in sæcula sæculorum. Amen.

Prædictio S. Francisci de Paula.

71. *Istis consona sunt ea, quæ S. Franciscus de Paula, Ordinis Minimorum Fundator vaticinatus est de nova quadam Religione. De ea inter cætera hæc prædixit:* Tres habebit partes; prima erit Equitum armatorum, secunda Sacerdotum, tertia Hospitalariorum. Erit hæc Religio omnium ultima, magnum fructum afferet Ecclesiæ, extinguet maledictam Mahometis sectam, quin & hæreses omnes, ut fiat unum ovile, & unus Pastor. *Ita referunt P. Lucas Montoya in Chronicis ejusdem Ordinis sub finem: & ex eo Cornelius à Lapide in Appendice ad finem capitis* 17. *in Apocalypsim, ubi & hæc subjungit:* Idem (*sanctus Franciscus*) in aliis Epistolis hunc Ordinem vocat Cruciferorum, eò quòd in vexillis suis præferent imaginem Crucis, vel Christi crucifixi, pro quo pugnabunt, cuique subjicient tam Mahometanos, quàm Hæreticos, & pravos Christianos. Atque hæc omnia sibi à Deo revelata, & certò eventura assevêrat. *Litteræ illæ Italicô idiomate nuper editæ fuerunt Romæ per Franciscum Longobardum Ordinis Minorum, & per Franciscum Maria Maggio, in Apparatu prævio ad Vitam Ven. Vrsulæ Benincasæ; extant quoque Latinè,*

tinè, Hiſpanicè, & Gallicè apud varios Authores.

72. *Hactenus adductorum ſuppoſitâ veritate, & collatis eis cum Prophetia S. Angeli, in ejus Vita cap. 15. haberetur Turcicum Imperium aliquando ſic diſpertiendum, ut Ieroſolyma & Terra Sancta cedant Regi de ſtirpe Francigena, ſeu, ut apud Gononum habetur, Regi de Domo Franciæ; Terra autem Meridionalis, videlicet Africa Regi Hiſpaniæ; & illa quæ Turca poßidet in Hungaria, nec non Thracia & Græcia, Hungaris & Germanis: ſub Germanis veriſimiliter comprehenduntur & Poloni, Eccleſiæ orthodoxæ propugnatores ſtrenuißimi: quibus omnibus jungerentur novæ iſtius Religionis milites. Sed quid de Anglis, qui olim in Terra Sancta ſtrenuam navarunt operam? Fortè nec ipſi à participatione iſtius gloriæ excludentur. Deus donet, ut truculenti iſti hoſtes in ſua feritate confidentes, & loca ſancta ac multa Regna alia Chriſtianis violenter erepta, occupantes, ſuiſq; ſpurcitiis polluentes, dexteræ ipſius potentiâ citò conterantur, & iſta jam dicta verificentur; hunc in finem ſic orare licebit:* Te oramus, Deus æterne, mitiga propter Filium tuum mala tot annis Eccleſiæ illata; conſerva pro immenſa miſericordia tua doctrinam Euangelii: ut ſublatis Mahumetanorum blaſphemiis, glorioſum fiat Nomen tuum in Gentibus. Excita ad neceſſarium bellum Principum Chriſtianorum animos; ut

ut liberatô grege tuô ab impiissimo tyrannidis jugo, tuam bonitatem & potentiam agnoscat atque prædicet Orbis universus. Amen.

§. IX.

Consonantia variorum aliorum Vaticiniorum de restituenda & reformanda Ecclesia, & eversione sectæ Mahumetanæ, deque mundi duratione.

Ad Caput XIV. & XV. Vitæ sancti Angeli.

73. *Ulteriùs hîc declarandum videtur, quòd & qualiter variorum aliorum sanctorum hominum vaticinia consonent iis quæ S. Angelus prænuntiavit (& hactenus illustrata sunt) de affligenda Christianorum Republica, de Rege venturo, qui junctus Romano Pontifici Ecclesias à jugo infidelium liberaturus est, &* de Ecclesia ad statum bonis optatum restituenda : *de quibus omnibus Cap.* XIV. *&* XV. *Vitæ S. Angeli. Imprimis istis concordant ea quæ Nierses, cognomine Magnus, sextus Armeniæ Patriarcha, vir eximiæ virtutis, paulò ante annum Christi quadringentesimum, tempore Imperatoris Theodosii Senioris, suis Armenis prophetavit his verbis :*

Vaticiniū Niercesis de Armenia Regno per infideles dissipando:

bis: Destruetur Regnum vestrum, quemadmodùm Israëlis, & dissipabuntur confinia vestra per manus exterorum inimicorum; trademini in captivitatem, in famem, in gladium, nec deficiet jugum servitutis à collo vestro. Regionem vestram, & labores vestros devorabunt coram vobis Alienigenæ, & sicut disperguntur frondes, dispergemini: neglecti eritis sicut aqua effusa, & ab intensione arcus infirmabimini. *Et iterum posteà*: auferetur Regnum vestrum, & Sacerdotium; atque sine Domino vestro circuibitis super terram, sic ut grex absque pastore. *Et post multa alia*: evellentur muri insuperabiles à gente Tartarorum: & comedet generatio illa carnes brachiorum ipsorum, & loca sancta Armenorum Pontificum evadent habitationes generationum infidelium. *Et hæc omnia nationi isti acciderunt propter suas hæreses, quibus obstinatè inhæserunt, & defectionem à vera Fide. Deindè lætiora idem Nierses denuntiat, futura ante mundi consummationem.* Post hæc, *inquit*, fiet redemptio omnium Regionum, & Christianorum à Potenti Romanorum gente, qui Franchi nominantur. Et posteà in gressibus bonis requiescet terra quampluribus annis: & expellentur infideles, & cadent sub jugum servitutis Romanorum.

Ac tandem per Romanos instaurando.

rum. Et dicetur illâ die: Væ mortuis, qui ad hæc felicia tempora, & requiem hanc magnam non pervenêre. *Hactenus Nierses Patriarcha; cujus, tanquam Sancti, festum celebrat Ecclesia Armena, & in oratione hac, inter alia, canit*: Protege nos Christe, precibus sancti Niersesis, cui occulta temporis futuri secreta revelasti, &c. *Ita in Historia Armeniæ cap. 6. Hinc est, quòd soleant Armeni, durô infidelium jugô pressi, dum Christiani aliqui ex Europa ad illos venerint, lamentabiliter exclament*: Ecquando venient Romani, ad redimendum nostrum locum, & gentem. *Ita testatur Clemens Galanus, Apostolicæ Sedis Missionarius in Historia Armena, inscripta* Conciliationis Ecclesiæ Armenæ cum Romana pars prima, *impressa Romæ typis Sacræ Congregationis de propaganda fide.*

Similis prædictio Isaaci Patriarchæ.

74. *In eadem Historia cap. 7. de Isaac Patriarcha septimo, ista memorantur*: Extat prætereà Isaac Patriarchæ liber quidam Revelationum, in Armenæ Historiæ Codice insertus; in quo præcipuè legitur, quòd dum hic Dei famulus exularet, pœnitentiâ ducti Primates Armeniæ, venerunt ad ipsum, ut erroris sui veniam peterent; quibus ille visionem quandam, divinitùs sibi revelatam, aperuit; quam & Angelus explanans, simile quid, quod anteà de Regni & Ec-

& Ecclesiæ Armeniorum ruinis Nierses Magnus prædixerat, his ei verbis vaticinatus fuerat: Throni visio, quæ tibi apparuit, similis fluctui maris glaciati significat fluctus agitationum Regionis Armenicæ. Nam absconditum illud sub nigro & denso velo, ostendit flagellum quod subitura est Regio tota. *Ibi prolixè visio per Angelum ei ostensa describitur, & tum subditur:* Hęc ab Angelo acceperat perillustris Isaac, in cujus commemorationem Armena quotannis sic decantat Ecclesia: Domine, qui tua futura mysteria sancto Isaac revelatione significasti, suscipe nostras, commemorationem ejus celebrantium, preces, &c. *Quomodò ista vaticinia adimpleta sint ibi consequenter declaratur: & quidem de eversione Regni, & Ecclesiæ Armeniorum ista:* Ultimus similiter ex Arsacidis Armeniæ Regibus fuit ipse Ardasciras: cùm exinde Armenii, suis orbati Regibus, primò fuerint Persarum, tum modò Græcorum, modò Saracenorum, modò Tartarorum durissimo sub dominio mancipati; jam verò huc illucque dispersi, partim Persis, partim Turcis miserrimè, penitusque subjiciuntur. *Claruit ille Patriarcha Armeniæ sub an. Christi quadringentesimum.*

75. *Præfatis S. Angeli, & Patriarchæ Niersesis vaticiniis de futura exaltatione, reformatione*

& felicitate Ecclesiæ etiam concinere videntur antedicta ex S. Francisco de Paula prænuntiantis fore ut Mahumeti secta omnesque hæreses extinguantur. *O verè felicia tempora illa, de quibus meritò dictus Niersés!* Væ mortuis, qui ad hæc felicia tempora, & requiem hanc magnam non pervenêre! *Quia, ut suprà dicebatur:* Tunc Domini nostri JESU Christi vexillum ad Orientales partes cum gloria portabitur & Mahumetana secta cessabit, & passim Mahumetani, & Indi, atque Judæi ad Christi Baptisma convolabunt.

76. *Illa erunt aurea tempora, de quibus in Vita S. Angeli verbis præallatis: Quod tum* Ecclesia erit ad statum bonis optatum restituta, *&*
a Matthæi 24. *Christus apud Matthæum:* [a] Et prædicabitur hoc Euangelium regni in universo orbe, in testimonium omnibus gentibus: & tunc
b Marci 13. veniet consummatio. *Ac apud Marcum:* [b] Et in omnes gentes primùm oportet prædicari Euangelium. *Scilicet ante mundi consummationem, de qua ibi consequenter agitur. Priorem locum sic interpretatur Dionysius Carthusianus:* Prædicatio Euangelii per totum mundum intelligi potest dupliciter. Primò quantùm ad conversionem quorundam de omni genere hominum, seu quantùm ad principalia climata. Et hoc modo facta est per totum mundum tempore Apostolorum,

rum, & ante destructionem Jerusalem à Romanis. Sic enim de Apostolis allegat Paulus illud Psalmistæ: In omnem terram exivit sonus eorum. Et Christus dixit Apostolis: Eritis mihi testes in omni Judæa & Samaria, & usque ad ultimum terræ. Et rursus: Prædicate (inquit) Euangelium omni creaturæ. Et: Euntes docete omnes gentes. Unde & Paulus ad Collocenses ait: Ut sermo Dei clarificetur in vobis, sicut & in omni creatura quæ sub cœlo est. Secundò intelligi potest prædicatio Euangelii in toto mundo simpliciter, quantùm ad universorum conversionem & idololatriæ, atq; sectarum errantium plenissimam eradicationem, exceptis paucissimis Antichristi ministris. Et hoc modo prædicatio Euangelii fiet circa finem sæculi.

Ante mūdi consummationem prædicandum Euāgelium in universo Orbe.

77. *Maldonatus quoque exponens illa verba, &* prædicabitur hoc Euangelium Regni in universo mundo *declarat illa non posse verificari de prædicatione facta ante Ierosolymitanum excidium (sicut aliqui sustinent) sed faciendâ in fine mundi*: Certè, *inquit*, in multis Orbis terrarum partibus Euangelium prædicatum non erat, cùm & Patrum nostrorum memoriâ reperta sit quarta pars Orbis multò cæteris major, ubi nulla Euangelii notitia unquam fuerat; & D. Augustinus Epi-

 stolâ

ſtolâ 80. teſtatur, multas ſuo tempore in Africa fuiſſe gentes, quæ Euangelium neque acceperant, neque audiverant. *Idem ſuſtinet Cornelius à Lapide circa eundem verſum, ubi inter alia hæc*: Quocirca S.Hieronymus, Beda, & alii veteres docent hoc planè & plenè fore ante conſummationem Orbis: hæc enim obſolutè dicitur conſummatio, & ante hanc Euangelium in omnes omninò gentes divulgabitur & propagabitur; ita ut apud omnes gentes fundentur Eccleſiæ, inſtituantur Parochi & Epiſcopi, omniſque Ordo hierarchicus: quod factum non eſſe ante excidium Jeroſolymæ in confeſſo eſt, idque fiet in teſtimonium omnibus gentibus, quô ſcilicet Deus teſtetur paternam ſuam in omnes gentes providentiam. *Vbi conſequenter addit*: Unde ex hoc Chriſti oraculo S. Hieronymus, Franciſcus Suárez, & alii paſſim docent, hoc fore certum ſignum inſtantis finis mundi, ſcilicet prædicationem Euangelii per totum Orbem, talem tantamque ſcilicet, ut ubique fundetur Eccleſia, quæ ubique habeat ſuos Chriſtianos, ſuos Clericos, ſua Templa, ſuos Sacerdotes, &c. *Et poſt alia:* Porrò quia jam à centum quinquaginta annis videmus ab Hiſpanis inventum novum Orbem, cùm ſcilicet Americus (à quo Ame-

Americæ nomen) Vespütius & Christophorus Columbus, navigando detexerunt Indiam Occidentalem, quæ planè dimidia est pars totius Orbis: atque ibi passim propagari Euangelium per omnes Provincias, exceptis nonnullis Regionibus Australibus adhuc incognitis; hinc colligere possumus, nos sensim appropinquare ad finem mundi.

78. *Illa igitur Euangelii prædicatio per universum Orbem, & consequenter secta Mahumetanæ eversio, atque Ecclesiæ exaltatio futura, verisimiliter videntur haud longô pòst tempore, videlicet aliquantò ante mundi consummationem: quæ non multis centenis annis abesse videtur, conformiter vaticinio suprà allato, attributo S.P.N. Eliæ, de duratione mundi sex millibus annorum: cui consonare videtur S. Malachiæ Archiepiscopi in Hibernia Prophetia de Romanis Pontificibus, à suo ævo usque ad finem mundi, quos omnes ordine per simbola & emblemata depingit; quæ symbola explicuit, & singulis Pontificibus usque ad Clementem VIII. appositè adaptavit Alfonsus Ciaconus. Nec minùs concinnè conveniunt illa sua quinque subsequentibus usque ad SS. D.N. Alexandrum VII. qui modò præsidet Ecclesiæ, cujus est symbolum in illa prophetia* Montium Custos: *Montes enim habet pro Insignibus. Post hunc numerantur dumtaxat viginti octo. Si vera sit illa*

Suppositâ veritate Prophetiæ S. Malachiæ de Rom. Pontif. finis mundi haud longè abesset.

prophetia, & tantùm superſint 28. Pontifices Romani ſingulisq; aſſignentur novem, decem, undecim, aut duodecim anni, quibuſdam fortè plus, & pleriſque minus, pertinget eorum ſeries circiter ad annum à Chriſto nato bis milleſimum: duo autem annorum millia legis Euangelicæ juncta quatuor millibus anterioribus, conficerent ſex millia, quibus mundus duraturus putatur juxta præfatā traditionem à S. P. N. Elia cujus mentio facta eſt §. 8.

De mundo duraturo ſex millibus annorum vetus communisq; traditio.

79. *Cùm autem hîc ſermo inciderit de ſex millibus durationis mundi non abs re erit, neque extra propoſitum patefacere hoc locô, quòd in hanc ſententiam conſpirare videantur Chriſtiani, Hebræi, Gentiles, Græci, & Latini; ut videatur eſſe vetus communisq; traditio, ſicut declarat Sixtus Senenſis in Bibliotheca ſancta librô 5. cap. 190. & Cornelius à Lapide ſcribens in cap. XX. Apocalypſis. S. Hieronymus in epiſtolari explicatione Pſal. 89. ad Cyprian. ex illo ejus verſiculo:* Quoniam mille anni ante oculos tuos ſicut dies heſterna, quæ præteriit, *deducit omnem præſentis ſæculi durationem fore ſex millium annorum.* Ego, *inquit*, arbitror ex hoc loco mille annos pro uno die ſolitos appellari; ut ſcilicet quia mundus in ſex diebus fabricatus, ſex millibus tantùm annorum credatur ſubſiſtere, & poſteà venire ſeptenarium & octonarium numerum, in quo verus exerceatur ſabbatiſmus: undè octo beatitudinibus

Ita ſentiunt ſanctus Hieronymus.

bus bonorum operum præmia promittuntur. *Idem innuit ſcribens in cap. 4. Michea.*

80. *S. Auguſtinus lib.20. de Civitate Dei cap. 7. illa Apocalypſis verba cap. 20.* Donec conſummentur mille anni *explicans:* mille, *inquit*, anni duobus modis poſſunt intelligi: aut quia in ultimis mille annis iſta res agitur, ideſt ſextô annorum millenariô, tanquam ſextô die, cujus nunc ſpatia poſteriora volvuntur; ſecuturô deinde Sabbatho, quod non habet veſperam, requie ſcilicet Sanctorum quæ non habet finem. *S. Auguſtinus.*

81. *Irenæus librô quintô adverſus hæreſes, cap. ultimô in eandem ſententiam ſic loquitur:* Quotquot diebus hic factus eſt mundus, tot & millenis annis conſummatur: & propter hoc ait Scriptura Geneſeos, Et conſummata ſunt cœlum & terra, & omnis ornatus eorum. Et conſummavit Deus in die ſexto omnia opera ſua, quæ fecit: & requievit in die ſeptimo ab omnibus operibus ſuis, quæ fecit. Hoc autem eſt ante factorum narratio, quemadmodùm facta ſunt, & futurorum Prophetia: eſt enim dies Domini quaſi mille anni. In ſex autem diebus conſummata ſunt, quæ facta ſunt. Manifeſtum eſt ergo, quoniam conſummatio iſtorum ſextus milleſimus annus eſt. *Irenæus.*

82. *Lactantius lib. 7. Inſtitutionum cap. 7.* *Lactantius.*

eidem sententiæ subscribit his verbis: Sciant igitur Philosophi, qui ab exordio mundi sæculorum millia enumerant, nondum sextum millesimum annum esse conclusum: quô numerô expletô, consummationem fieri necesse est, & humanarum rerum statum in melius reformari. Cujus rei argumentum est; quòd mundum Deus, & hoc naturæ admirabile opus, sicut arcanis sacræ Scripturæ continetur, sex dierum spaciô consummavit; diemque septimum, quô ab operibus requievit, sanxit.

Atque alii.

83. *Aliorum authoritates videri poterunt apud præfatum Sixtum Senensem lib. 5. Biblioth. cap. 190. qui ibi consequenter indicat S. Cyrillum libris de Antichristo, S. Chrysostomum Germanum Constantinopolitanum Episcopum, & Hippolitum è Roma supra numerum sexies millesimum adjicere Annos quingentos, significantes Christi adventum ad judicium futurum annô mundi sexies millesimô quingentesimô. Vt ut sit, sciendum id quod suprà dicebatur, authoritates seu istorum, seu aliorum non præcisè, & arithmeticè accipiendas, quasi ipsô annô sexies millesimô futurus sit finis mundi, sed moraliter, videlicet vel paulò antè, aut aliquantò pòst: saltē non complendum annum mundi septies millesimum.*

84. *Fructuosa magnoperè nobis erit isthæc cogitatio, de appropinquante adventu Domini, ut cor terrenis citò transitoriis, non affigamus, sed totam*

tam mentem ad futurum ævum transferamus, studeamus, pingamus, vivamus æternitati. Ad hanc meditationem nos seriò monet Princeps Apostolorum: [a] Adveniet autem dies Domini ut fur, in quo cœli magnô impetu transient, elementa verò calore solventur, terra autem & quæ in ipsa sunt opera exurentur. Cùm igitur hæc omnia dissolvenda sint, quales oportet vos esse in sanctis conversationibus & pietatibus, expectantes & properantes in adventum diei Domini?

a Epist. 2. cap. 3.

Meditatio utilis.

85. *In Bibliotheca Patrum editionis Paris. an.* M. D. LXXV. *tomo secundo extat libellus, cui titulus est:* Divi Methodii Patarensis Episcopi & Martyris de rebus quę ab initio mundi contigerunt. Quæque deinceps contingere debent, Revelationes per Paraphrasin translatæ: *In quo pleraque vaticiniis S. Angeli, & aliorum hactenus relatorum, de gravi afflictione Ecclesiæ per Saracenos, ac dein ejusdem exaltatione, & Barbarorum oppressione ferè omninò conformia sunt: propterea indè aliqua excerpta hîc subnectuntur. Inprimis paraphrasi 10. prædicuntur filii Ismaël, & Agar (ii sunt Ismaëlitæ, Agareni, Saraceni, & Turci) exituri de deserto, & devastaturi magnam orbis partem*, futuri sunt autem, ut exeant semel, & devastent terram, & obtineant orbem terræ, & regiones in introitu pacis à terra Ægypti, usque ad Æthiopiam,

Vaticinia S. Methodii.

&

De variis Regionibus per gentes Barbaras desolandis.

& à flumine Euphrate, usque ad Indiam, & à Tygri usque ad introitum Naboth regni Jonithi filii Noë, & ab Aquilone usque ad Romam, & Illyricum, Ægyptum & Thessalonicam & Albaniam. *Et paraphrasi 19.* Armenia quoque, & illi qui habitant in ea, in captivitatem, & gladiô corruent. Capadocia in corruptione, & desolatione erit, & ejus habitatores in captivitate, & jugulatione absorbebuntur, Cilicia in tribulatione erit, terra Syriæ erit in solitudine, & ejus habitatores captivi ducentur. Ægyptus quoque, Oriens & Asia sub gravi tributo auri & argenti erit. *De Græcia dicitur: quòd* tota in occisione gladii *&* perditione & corruptione ducetur. *De Hispania, Gallia, Italia, quod* variis prœliis devorandæ sint, & ex iis multi ducentur captivi. *Deinde in sequentibus prædicitur, quòd Turci, & infideles destruent Ecclesias & Altaria, facientes abominabilia in locis sacratis: quòd Christiani deducti ad viam angustiæ, & tribulationis, irridebuntur per infideles, & deludentur: quòd mulieres Christianæ habentes partus in utero, perfodientur, cum infantibus suis gladiô, ab infidelibus, & Turcis, & corpora projecta in plateis, erunt volatilibus in escam, & canibus: quòd plures Christiani abnegabunt fidem: quòd ex fame, & pestilentiâ plurima pars viventium morietur. Et hæc quidem omnia similibus penè ver-*

nè verbis à S. Angelo prænuntiata, Christianis in Terra Sancta, Ægypto, Græcia, aliisq; Europæ, Asiæ, & Africæ regionibus supervenisse patet ex dictis §. 3. & sequent.

86. *Deinde in eodem S. Methodii libro læta Christianis prædicuntur: quòd Turci post victoriam læti existentes, & convivantes à Rege Romanorum, & Christianis opprimentur, captivi abducentur, & variis pœnis afficientur. Et tunc multiplicabuntur homines super Terram quæ desolata fuerat, sicut locustæ in multitudine:* & sedebit terra in pace, & erit pax, & tranquillitas magna super terram, qualis nondum est facta, neque fiet similis illi, eò quòd novissima est & in fine sæculorum. Erit enim lætitia super terram, & commorabuntur homines in pace & reædificabunt civitates, & mansiones hominum, & liberabuntur Sacerdotes de necessitatibus suis, & requiescent homines in tempore illo à tribulationibus suis. *Nónne illa sunt felicia, & aurea tempora, de quibus suprà: quandò* Euangelium prædicabitur in universo Orbe? [*a*]

Ac tandem per Regem Romanorum instaurandis.

a Matth. 24.

87. *Sed quia homines in statu felicitatis magnæ diu subsistere nequeunt, en iterū tristia. Quia Christiani, sicut in diebus Noë, erunt manducantes, & bibentes, & nubentes, & dantes ad nuptias, exultantes, & gaudentes, & ædificantes, construentes, & non erit timor eorum, vel solicitudo.* Gentes

tes

tes exient ab Aquilone,& comedent carnes hominum, & bibent ſanguinem beſtiarum ſicut aquam, & comedent immunda, ſerpentes, ſcorpiones & univerſa abominabilia, & horribilia beſtiarum, & reptilia quæ reptant ſuper terram, jumentorum autem, & corpora mortuorum, & abortiva mulierum, & necabunt pueros, & largientur eos matribus ſuis ut comedant eos, & corrumpent terram,& contaminabunt eam,& nullus erit qui poſſit ſtare contra eos. *Sub ea tempora apparebit filius perditionis Antichriſtus, qui fallaſiſſimus, & falciſſimus deceptionum prodigiis multos ſeducet. Cumq́ multiplicata fuerit tribulatio dierum illorum ad iſtius redargutionem, & electorum ſuorum conſolationem, ac inſtructionem mittet Deus ſuos famulos ſinceriſſimos atque chariſſimos Eliam, & Enoch: quibus tandem occiſis à ſeductore illo, etiam ipſe interficietur à Deo ſpiritu oris ejus: ac denique apparebit ſignum adventus filii hominis (ideſt Chriſti) ut judicet mundum, &, qui bona egerunt, ibunt in vitam æternam: impii autem in infernum projicientur. Hactenus ex præfato Divi Methodii libro. Iſta, & anteriora vaticinia poterit Lector eruditus conferre ad lapidem lydium eventuum, qui noviſſimis temporibus Orbi ſupervenient: ſacram ſcilicet, myſteriiſq́ abſconditis plenam Apocalypſim, ejuſq́ Interpretes.*

De Antichriſto, & fine mundi.

88. *Vt*

88. *Vt tandem finis imponatur Tractatui huic pravio ad Vitam S. Angeli, & magis confirmetur veritas amabilium illorum praallegatorum Christi ad S. Angelum verborum*, de Ecclesia ad statum bonis optatum restituenda, *sciendum illa non tantùm esse conformia vaticiniis hactenus adductis (imò & testimonio Domini ex sanctis Euangelistis Matthao & Marco hîc paulò antè explicato) sed & aliis non paucis pradictionibus personarum sanctitate aut eximia virtutis opinione illustrium; videlicet S. Catharina Senensis in Vita ejus per B. Raymundum Italicè reddita, per Ambrosium Catharinum lib. 3. cap. 1. 2. 3. & 23. ubi varia de conversione fidelium, & exaltanda Ecclesia Catholica memorantur: B. Maria Magdalena de Pazzi (ut Virgini Virginem similem conjungamus) cui similia à Christo revelata fuêre, ut in ejus Vita refertur: S. Vincentii Ferrerii in Tractatu de Vita spirituali sub finem; ubi inter alia hac habet*: Tria sunt à nobis singulariter & quasi assiduè meditanda. *Tertium illorum hoc assignat*: Status virorum Apostolorum futurus. *Et aliquantò pòst de felicitate illorum temporum*. Hæc imaginatio ducit te, plusquã credi potest, in quoddam impatiens desiderium adventûs illorum temporum, ducet te in quoddam admirabile lumen, amotô omnis dubietatis & ignorantiæ nubilô.

De exaltanda Ecclesia Catholica ante finem mundi varia pradictiones.

89. *Abbas quoque Ioachim in expositione Apocalyp-*

calypsis de illa Ecclesiæ renovatione, & temporis tunc felicitate plura scribit, ac inter cætera ista: Adveniet tempus beatum; tempus quod erit simile solennitati Paschali: in quo revelatis ad plenum mysteriorum latebris, incipient videre fideles facie ad faciem: & nullus penè, aut vix ullus audebit ultrà negare Christum esse Filium Dei; quia plena erit terra scientiâ Domini, sicut aqua maris operientis: exceptis dumtaxat quibusdam gentibus, quas producturus est diabolus in fine mundi. *Illæ gentes erunt Gog & Magog tempore Antichristi, de quibus Apocalypsis 20. Ejusmodi prædictiones plures alias ad longum refert Franciscus Maria Maggio Clericus regularis Panormitanus, in Apparatu prævio ad Vitam Ven. Vrsulæ Benincasæ, idque eâ occasione, quòd in illa Vita variæ referantur revelationes factæ isti Ven. Vrsulæ, de Ecclesiæ exaltatione & reformatione, & de Romano Pontifice tunc futuro, nuncupato* Pastore Angelico. *Sed hæc sufficiant præviè ad Vitam nostri Angeli quæ sequitur.*

VITA

VITA
SANCTI ANGELI
HIEROSOLYMITANI,
Ex Ordine B. Virg. MARIÆ de Monte Carmelo,

Per Reverendiss. D. Enoch Patriarcham Hierosolymitanum scripta an. 1227.

Et à R. D. Thoma Bellorosio Canonico Panormitano in Capita digesta, sicque edita anno 1527.

90. *AMplissimo in Christo Patri* [a] *Magistro Nicolao Audetto, S.T.D. & totius Familiæ sacratissimæ Religionis Carmelitanæ primario Moderatori Thomas Bellorosius, Panormita, Apost. Prothonotarius, æternam in Christo Deo S. D.* A Vide Notas.

Nescio

Nescio quâ inscrutabili summi Dei dispositione, Pater Amplissime, de Vita sanctissima D. Angeli Martyris Carmelitæ incidit in manus meas libellus vetustate miratu dignus: quem cùm accuratè sæpè ac sæpiùs perlegissem, nonnullis illum

B. *purgavi mendis.* [b] *Fuit sanè Vita beatissimi Martyris Latinis tradita litteris ab hinc annis trecentis, à viridico & beato Viro Enoch, Carmelitanæ Religionis Professore, coætaneo & comite sanctissimi Angeli, tam in patria sua, quàm in peregrinatione, & in loco martyrii. His igitur nimirum de causis indubitata, & sole perspecto clarior adhibenda est fides simplici & bonitate vitæ Scriptori; sed quia libellus ipse rerum admirabilium quâdam farragine videtur oppletus; ne Lector, confusô rerum gestarum cumulô, afficiatur tædiô, perquirendo rem aliquam singularem, cognitione dignam, breves priùs exsculpsi ex eo indices; & deinde totum opusculum in triginta digessi Capita: quod latuit posteà in arca mea trienniô, quandoquidem cupienti mihi deligere Principem quempiam, & istius sacerrimæ familiæ*

Vitæ sancti Angeli Scriptor Enoch ejus comes.

Car-

Carmelitanæ studiosissimū, in cujus nomine libellus in lucem prodiret, nunquam, nescio quô judiciô, visus est quisquam idoneus, qui curâ, studiô, labore, & omni aliô favore ac adjumentô, promulgari curaret in toto Christiano Orbe, sicut fuit Scriptoris flagrantissimum desiderium hanc Vitam Sanctam, & ipsum Divum Angelum tandem decretô indelebili summi Pastoris, Sacro-sanctiq; Senatûs Apostolici, in catalogum Cœlicolarum Martyrum referri efflagitaret, efficeretque, nisiq; Tuæ Amplitudini hæc anxifera cura, hoc studium ardentissimum, hic labor desudatus, hic divini amoris ardor in ipsum gloriosum Martyrem divinitùs, & quidem meritò servabatur, quoniam & insperatò, & hôc tempore, in divina mente prævisô, advenisti ad hanc Siculam Patriam, ubi conditum est beatum corpus ipsius D. Angeli Martyris, quotidiè miraculis refulgentis, qui ad hos Sicanos populos olim ex Hierosolymis fuit missus à Christo Deo; ut prænuntiaret excidium quod hâc tempestate fortè videtis ingruere cervici totius Christianæ Reipublicæ, & partim Italiæ à

 Tur-

Turcarum debacchantium immanitate; & valde timeo huic Trinacriæ; ad quam peculiariter S. Martyr fuit Legatus, cui propterea inditum fuit nomen Angeli priusquam nasceretur à B. Virgine; quia futurus erat Dei Nuncius, mirabiliumq; rerum: ducturus quoque vitam Angelicam.

91. *Advenisti, inquam, Pater Amplissime tamquam novum Sidus, ad reparationem penè labentis sanctorum morum Regulæ Carmelitanæ; & utinam atque utinam cæteræ familiæ Religionis Christianæ excuterent contractam rubiginem ex incuria Majorum, inducerentque priscum splendidæ puritatis indumentum, & non simulatæ sanctitatis; ut avertatur æterni Patris indignatio contra hipocritas jam manifestata nuperrimè in debellatione Regni Pannoniæ; quoniam, sicut Christus D. Angelo reseravit, sex & trecentis hinc prætergressis annis, ut prædicaret, quot Regna, quotque Provinciæ Christianorum in Asia, Africaque ab Agarenis, & Ismaëlitis, ac etiam in Europa Turcarum Imperiô vi armorum occupandæ forent usque ad Regnum Hungariæ.*

riæ. [c] *Id quod jam ita evênit, proh dolor! proximis Kalendis Septembris; ut Pannoniæ Rege interfecto (quem quandoque* [d] *dum esset infantulus, in ulnis meis tenui) ejusque validissimô exercitu penitùs deletô Regnum ipsum quod olim Archi-regnum dicebatur, ceciderit in manus cruentas sævissimi hostis. Monuitque idem Christus Deus noster, ut prænuntiaret, quales subsequentur posteà calamitates, & cruentissima bella adversus totam Italiam, vexaturaque ferè omnes Christianos; & inter reliqua mala quæ præcessura essent præfatorum temporum turbines, inquit, quòd tunc ventura sunt hæc flagella, cùm multæ forent Religionum familiæ vitiis magnis scatentes, & præsertim hypocrisi, quâ decipient Christianum populum, indicans hypocritarum dolis, & fictô animô mirificè offendi Majestatem Divinam, cujus offensionis causâ tota Christiana res laceranda foret; & nisi eatur in criminum pœnitentiam à populo Christiano, deplorenturque, tam propria, quàm aliena peccata ab ipsis Religionum familiis; vereor, & plus quam*

C

D

Clades magna Hungarorum.

vereor, ne propediem efficiatur quod à Christo revelatum est S. Martyri, & conscriptum in cap. XIV. *hujus parvi voluminis de Turcali victoria contra Italiam; & væ! væ tibi Reginæ Orbis, quæ caput es Christianæ fidei, quandoquidem non possunt membra tua discerpi absque incomparabili capitis dolore! En, age, rumpe moras, Pater Venerabilissime, & da operã ut citò & in proximo tempore Quadragesimi jejunii hic libellus volitet per Orbem, & signanter totam perlustret Italiam, moreque declamantis Jonæ Prophetæ, tam per te, quàm per alios Concionatores idoneos fungaris officiô, quod Tuæ Paternitati, ut mihi persuadeo, cœlitùs reservatum esse non dubito, tibi, inquam in præsens hoc onus à Deo injunctum est, reformandi Religiosam vitam Carmelitanæ Familiæ, & in hoc Regno Sicano, ubi summâ usus es curâ, & singulari prudentiâ in expurgandis Domibus sacris, omni sorde, & abusu; inter quas illud Cœnobium Drepanitanum, miraculis assiduis Virginis gloriosæ cuncto Orbi famigeratum, & D. Alberti pecu-*

Liber Vitæ S. Angeli idoneus ad pœnitentiã excitandã.

culiare, dum vixit, domicilium, revocatum est ad pristinum honestissimè splendorem tuô paternô affectu, & auctoritate, juxta divinam dispositionem, quæ adhuc, imminente ruinâ, & in articulo ferendæ sententiæ, misit tuam Amplissimam Paternitatem ad has Siculas oras, velut alterum Angelum, ad ingerendum mentibus hominum ea, quæ prænuntiata sunt à D. Angelo, abhinc annis, ut dixi, plus quàm trecentis: & non sine inscrutabili mysterio advenisti, Pater in Christo, in habitu D. Angeli, & Religionis immaculatæ Virginis Matris Dei: quæ mundi est Advocata indefessa, & assiduè, ut verè confidimus, provoluta, pro nostris delictis ad pedes divinæ Trinitatis, profusis lacrymis orat, & rogat inducias, ut intereà Christianus populus, scelerum sopore sepultus, evigilet & resurgat.

92. *Nec miretur tua Amplitudo si tibi videor intimo quodam premi dolore, ob debellatum Regnum Pannoniæ à Turcis; vel* [e] *ob cladem illam miserabilem illius gentis belligeræ centum quinquaginta sex millium pugnatorum; quoniam in illo Regno* E

In Hungaria centum quinqua-

ginta sex millia à Turcis caduntur.

Revelatio à Christo facta sancto Angelo meritò omnes Christianos anxios tenere debet.

gno quinquennio gessi vices Amplissimi Patris quondam Cardinalis Rhegyni in gubernatione Episcopatûs Vesprimensis & duorum Cœnobiorum insignium Pechivacadionensis, & Sassardiensis; novique in ea Patria fuisse propugnaculum, & antemurale Christianæ Rei: quibus perfractis facilis patet sævissimis hostibus aditus ad Italiam. Præterea revelatio Christi ad D. Angelum tenere debet omnes Christianos anxios, & [f] sollicitos; quoniam perpauca restant ut adimpleantur, sed horribilia impendent: & si de quodam Christiano sancto Rege Christianæ Rei penè ruentis reparatore spes tandem promittitur, calcandi communes hostes, revendicandique Imperium Christiano Orbi, parùm profectò nos patefactos, & excussos hæc expectatio solari potest; serò enim Rex ille & ad nutum Dei movebit lacertos, & fortè quandò, quod absit, consummata erit divina ultio: & verùm quia Divina Majestas suopte nutu non delectatur vindictâ, sed potiùs clementiâ, non est nobis hæsitandum, quin ipse Clementissimus Pater æternus cupiat emendationem populi

F

puli sui notamque fieri mortalibus iram suam, quæ placari nostrâ pœnitentiâ facile potest. Ideóque rogo, & obsecro per viscera divinæ misericordiæ tuam magnam in Christianum populum charitatem; ut tanti meriti magnitudinem viriliter amplectaris, quam nullo modo tibi defecturam spero. Ne igitur quæso, differas quod exequi ex divina dispositione cõmissum esse non dubito, sed rejectâ omni morâ invigiles, ut hoc divinum Opusculum, refertum stupendis miraculis, sanctisque exemplis, cœlestibus arcanis, atque divinis monitis, à me tibi Amplissimo Viro, dicatum, ad laudem, & gloriam Dei omnipotentis, ejúsque Sponsæ immaculatæ MARIÆ *Virginis, & ad honorem D.* ANGELI, *Martyris, & totius Familiæ Carmelitanæ, in tuo celeberrimo nomine ubique cunctis populis innotescat. Vale, Decus moderatorum Sacratissimæ Religionis B. V.* MARIÆ *Matris Dei Montis Carmeli.*

A 93. MAgistro Nicolao [a] Audetto. *Is natione Cyprius, pietate & doctrinâ clarus Ordinem totum in magna temporum varietate rexit annis triginta octo, videlicet ab an. 1524. usque ad 1526.*

B [b] Fuit sanè Vita B. Martyris latinis tradita litteris abhinc annis trecentis. *Ab anno 1227. quo scripta notatur usque ad 1527. quô à Thoma Bellorosio digesta in capita, & typis edita fuit, anni erant trecenti.*

C [c] Id quod jam evenit, proh dolor! ut Pannoniæ Rege interfecto, &c. *Ingens illa fuit & luctuosa clades Hungaricæ gentis, cujus hîc mentio fit. Contigit anno 1526. festo decollationis S. Ioannis Baptistæ (nonnulli alium diem aßignant) quô Ludovicus Rex Hungariæ, annô ætatis vigesimô, in palude cum equo suffocatus interiit, & cæsi duo Archiepiscopi, quinque Episcopi, permulti Barones, atque immensus Nobilium numerus. Et sequentibus diebus Hungaria tota ferrô, & flammâ vastata fuit per exercitum Solimani Turcorum Imperatoris. Vide suprà in Commentario prævio §. 3. num. 24.*

D [d] Quem quandoque dum esset infantulus in ulnis meis tenui. *Ex istis verbis, & ex officiis quæ in Hungaria Thomas ille Bellorosius obivit gerendo vices Cardinalis Rhegini in admi-*

nistratione Episcopatûs Vesprimensis, & duorum insignium Cœnobiorum, habetur magnæ illum authoritatis fuisse.

[e] Ob cladem illam miserabilem illius gentis belligeræ centum quinquaginta sex millium pugnatorum. *Numerum cæsorum, & captorum illo in prælio Hungarico (de quo mox antè) ascendisse suprà ducenta hominum millia referunt Hungaricarum rerum Historiographi, & Annales Ecclesiastici. Inter cæteros certiùs, uberiùs, & dilucidiùs infelicis illius prælii Historiam descripsit Stephanus Brodericus Episcopus Vatiensis, illius Regni Procancellarius, qui interfuit.* E

[f] Revelatio Christi ad D. Angelum tenere debet omnes Christianos anxios. *Et meritò; evidens enim est prophetiam illam S. Angeli (de qua hîc infrà cap. 14.) de tota Terra Promissionis, cæterisq; Regionibus Asiæ & Africæ, Turcico Imperio subjugandis, jam pridem esse adimpletam, sicuti & illam*, Ungariam pluries invadent, & ferè desolabunt. *Quis autem novit, an jam evenerint, & omninò adimpleta sint illa quæ sequuntur:* Terrebitur & infestabitur Europa. Italia verò ipsa, ubi Sedes Petri est, diu & sæpè vexabitur. F

VITA
SANCTI ANGELI.
PROLOGUS.

A Vide Notas.

94 ENoch [a] *servus Dei & Domini nostri* JESU CHRISTI, *divinâ miseratione Patriarcha Hierosolymitanus*, toti ac venerabili Ecclesiæ Orientali, Occidentali, Meridionali, & Septentrionali, ac omnibus Catholicis, & fidei orthodoxæ subjectis salutẽ & pacem.

Vobis universis & singulis, quibus Spiritus Dei, in virtute Domini nostri Jesu Christi, mysteriô & Sacramentô fidei lumen cognoscendæ veritatis infundit, verè & fideliter scribere statuimus vitam & triumphum sanctissimi Viri Angeli Hierosolymitani, Christi Martyris gloriosissimi (cujus Martyrium propriis ipsi manibus contrectavimus) ad instructionem præsentium & futurorum Christi fidelium, & in testimonium veritatis: Athanasii Episcopi Alexandrini, & Hieronymi Presbyteri Cardinalis vestigia imitantes, & aliorum doctrinâ & sanctitate præstantium hominum, qui

qui magnâ virtute & fide vitas, paſſiones, & flagella Martyrum ac Chriſti Confeſſorum, diverſis temporibus conſcripſerunt, & conſcriptis eorum exemplis, atque miraculis populo Chriſtiano multipliciter profuerunt. Quamquam enim nos imbecilli & fragiles, ac Dei ſervorum minimi ingenii viribus diffidimus, immensô tamen charitatis ardore, & Sanctorum exemplis incenſi, non de linguæ terſitie, & ſtyli candore, ſed de ſola Dei bonitate & mentis ſinceritate confiſi, id operis ſcribendum ſuſcepimus, ut per nos Veſtræ Sinceritati, & fidelium univerſitati Vita hujuſmodi undecumque probatiſſima tanti Patris, quam Deus mirabilium ſuorum operibus inſignivit, & tam glorioſi Martyris victoria imitanda proponatur. Et deinceps per Vos, quaſi per manus, poſteris etiam excolenda tradatur, & in omnium ſæculorum memoriam reducatur.

95. Nos enim nonniſi, aut qui ipſimet rem oculis conſpeximus, aut à ſociis noſtris aliis, fide certiſſimâ dignis, audivimus & cognovimus, veritati ſemper inhærentes nunciamus, ab omni etiam mendacii ſuſpicione penitùs alieni, non immemores dicti Salomonis: *Qui mentiuntur, occidunt animam*; & Pſalmographi dicentis: *Perdes omnes qui loquun-*

Scriptor Vitæ ſancti Angeli teſtis oculatus in plerìſque.

loquuntur mendacium; cùm & Dominus in Euangelio ſuo inſtruat, *de omni verbo otioſo in extremo judicii die rationem eſſe reddituros.* Hanc igitur Vitam ſanctiſſimam Viri ſancti Dei, hanc ejus victoriam glorioſiſſimam meritò imitandam vobis & cunctis fidelibus intimamus. Vos autem imprimis, qui Eccleſiæ ipſi à ſummo Deo præpoſiti, per ſalutaria Chriſti paſcua commiſſum veſtræ fidei gregem ad cœleſtem patriam dirigitis, hortamur & obſecramus in Domino; ut non modò vitam ipſam, & victoriam S. Martyris, ſed etiam revelationes, quibus futuris ætatibus moneri poteſt & inſtrui populus Chriſtianus, à Domino Jeſu Chriſto ei factas, omnibus notiſſimas faciatis; ut ex his etiam, magnô fidelium profectu, glorificetur Deus in S. Martyre ſuo in hac ipſa mortalium militia, qui Martyrem ſuum æternum vivere facit in patria.

CAPUT I.

De Teſtibus & S. Synodo approbante Vitam S. Angeli, cum compendio ejus Martyrii.

B 96. Congregatis [*b*] in S. Hieroſolymitana Synodo ſanctis Patribus, dum Angeli, Hieroſolymitani viri, omnium con-

confenfu, fanctiffimi, nuper in Sicilia gladio perempti, extremus vitæ dies, profufis lacrymis, & intimo pectoris dolore prænuntiatur, & vitæ necifque innocentiffimi viri decurfus, fcitu quidem digniffimus, & à plerifque Patrum ftudiosâ meditatione perquiritur; Jerafimus homo divinus, Archiepifcopus Nazareth, Angeli ipfius fæpiffimè memorandi focius, & Joannes Archiepifcopus Cærarienfis, ac Petrus Epifcopus Haftilonenfis, (quæ eft Bethlem) multi etiam fanctiffimi ac honeftiffimi viri Eremitæ Montis Carmeli, atque alii complures facratiffimi homines, qui ejufdem fancti Angeli diuturnam focietatem habuerunt, & cum eo religiofiffimè convixerunt, veritati teftimonium perhibentes, conftanti animô affirmant ipfum Angelum totô vitæ fpatiô virum fanctitate clariffimum, Dei juffu cum Reliquiis Sanctorum, & Deiferæ Virginis Mariæ imagine, primùm ad Italiam, mox verò ad Siciliam profectum, atque ibi tandem in oppido Agrigentinæ Diœcefis, quod Licata dicitur, quum veritatem prędicaret, & contra plurima & nefanda, quæ indies magis pullulabant, hominum facinora invectus; ne Deus offenderetur jugiter, néve boni, fi qui aderant, malorum contagia contrahere finerentur, acri-

Teftes fanctitatis B. Angeli.

acriter argueret (ſicut à Chriſto mors ei prænuntiata fuerat) pro divinæ voluntatis revelatione, & veritatis defenſione gladiô peremptum,& martyriô coronatũ, diuturni certaminis victoriâ ad Chriſtum, quem totô mentis ardore inhiabat,migraſſe.Quorum atteſtationem ego Enoch (qui in ejuś obitu præſens fui, illumque diem, & ejus ſocietatis memoriã nunquam delere valui) certô & ſolidô veritatis argumentô confirmans, ab ipſis Viri ſancti natalibus, quos Nichodemus Patriarcha, vir ſanctiſſimus, prædeceſſor noſter vivâ voce ſæpiùs referebat uſque ad martyrii gloriam, totam Vitæ ſeriem (prout præſentibus ſcriptis digeram) graviſſimò approbante Senatu,tum animi alacritate, tum ingenti cordis mœrore recenſui.

In Synodo Ieroſolym. Acta ſancti Angeli examinata & probata

97. Fuerunt autem inter alios illo in conſeſſu Patres numerô ſex & triginta: videlicet Athanaſius de Claramonte Patriarcha Alexandrinus, Joannes Archiepiſcopus Duracenſis, Andreas Archiepiſcopus Nichomedienſis, Joannes Archiepiſcopus Terdenenſis, Lucas Archiepiſcopus Theſſalonicenſis, Paulus Archiepiſcopus Coloſſenſis, Alexander Archiepiſcopus Nicoſienſis, Petrus Archiepiſcopus Carthenſis, Stephanus Archiepiſcopus Toranenſis,

Joſe-

Joſephus Archiepiſcopus Tirenſis; Philippus Archiepiſcopus Petracenſis, Joannes Epiſcopus Atonenſis, Julianus Epiſcopus Beramenſis, Paulus Epiſcopus Bindenſis, Caſſianus Epiſcopus Syndonenſis, Mercurius Epiſcopus Bariconenſis, Sixtus Epiſcopus Panadenſis, Petrus Epiſcopus Tiberiadenſis, Elias Epiſcopus Joppenſis, id eſt Jaffa, Andreas Epiſcopus Aſcolenſis, id eſt Gaza; Pelagius Epiſcopus Napolienſis, id eſt Siteñ. Athanaſius Epiſcopus montis Tabor, Georgius Epiſcopus Palpherenſis, Paulus Epiſcopus Famaguſtenſis, Georgius Epiſcopus Jerobolienſis, Andreas Epiſcopus Gabulenſis, Joëles Epiſcopus Anterebenſis, Petrus Epiſcopus Tripolienſis, Athanaſius Epiſcopus Rages Medorum, Alexandrinus Epiſcopus Damaſcenus, Thadeus Epiſcopus Scopienſis, Antoninus Epiſcopus Steplanenſis, Alexius Epiſcopus Oronenſis, Georgius Epiſcopus Albanenſis, Joannes Epiſcopus Heridenſis, Petrus Epiſcopus Dulanenſis, Jacobus Epiſcopus Alexienſis; à quibus omnibus, & ſingulis, nemine ulla ex parte in aliquo diſcrepante, gravi cenſuræ judiciô, relata primùm, omnia rigorosô cognita examine, confirmantur. Mox verò magnificatur divina bonitas, & ſanctus ipſe Chriſti

Et ipſe S. Angelus Martyr Chriſti declaratus.

ſti

ſti Martyr Angelus Cœlituum adjunctus conſortio, & pro militanti Chriſtiano populo ſit apud Deum perpetuus interceſſor, communi omnium prece rogatur, & maximè demum apud cives Hieruſalem devotione recipitur, & aſſiduis ac magnis votis obſervatur & colitur; ubi indies majoribus, Deo operante, miraculis claret.

CAPUT II.

De Parentibus S. Angeli, & Apparitione glorioſæ Virginis illis facta.

S. Angeli parentes de ſtirpe David.

98. Nondum communis naturæ neceſſitas omnes, qui Jeſſæum, & Mariam, Martyris Angeli parentes, noverunt, de medio ſuſtulit: ſunt enim adhuc Hieroſolymis complures, tametſi longævi & annis graves, ſenſuum tamen ferè omnium integritate vegeti, qui eorum vitam inculpabilem, Chriſti fidei receptionem, ac mortalis vitæ exitum adeò memoriâ teneant, ut perindè ac ſi illi nondum vitâ functi eſſent, de ſingulis hi rationem reddere, & honeſtiſſimam illorum cõſuetudinem recenſere & approbare conſueſcant. Ipſi itaque Jeſſæus & Maria (quod locupletiſſimis teſtibus comprobatum eſt) utpotè natione

tione Hebræi, de ſtirpe & progenie David; etſi antiquam Dei legem totô mentis ſtudiô ſervabant, & jejuniis ac vigiliis mirificè vacantes, vitam, non intermiſsô Dei ſervitiô, traducebant; cumprimis tamen ſtudioſiſſimè orabant, ut Deus lumen veritatis mentibus eorum infunderet, & num in lege promiſſus veniſſet jam, an venturus eſſet Meſſias, oſtenderet.

Dubitant de Meſſia, an venerit, an venturus.

99. Poſt longas denique meditationes, & diuturnas preces ad nonum Kalend. Aprilis prope feſtum azimorum, dum ſolô proſtrati, & rigidô induti ciliciô, ac multis profuſis lacrymis, continua in oratione perſiſtunt, & confirmatô animô, donec æternus Pater diuturni gemitûs & lacrymarum miſertus, fidei Catholicæ veritatem manifeſtet, inediam pati præeligunt, & ſine cibo & potu perſiſtere decernunt; ſub horam noctis ſextam diei ſanctæ Veneris Virginem ſplendidiſſimam Chriſti Matrem, magnô Angelorum cœtu comitatam, conſpiciunt; quæ his eos dictis affari dignata eſt: Progenies de domo David, unde me quoque prodiiſſe Altiſſimus voluit, ponite dubium, & metum mentis oculis abſtergite, & Meſſiam in lege promiſſum fruſtrà poſtmodùm expectari credite; vênit ille, & ſalvum fecit populum

Iejuniis & orationibus inſtant.

A B. Virg. Deipara apparente de vera fide edocentur.

ſuum quem noctis, & caliginis tenebræ non comprehendent: hic Dei, quoad divinitatem Filius, de Spiritu ſancto conceptus, abſque virili ſemine, ex me, matre & virgine, aſſumptæ carnis humanitatem ſuſcepit: hoc vos ſuſcipite myſterium, hoc tenete ſacramentum; id ipſum, ut deterſâ mentis acie percipiatis, Hieroſolymitanum Patriarcham, virum ſpiritu propheticô inſignem, ſæpiùs convenite, ipſumque ſeu pervigilem animarum Paſtorem, & verum Catholicæ fidei zelatorem conſulite, jamque moram tollite, templum adite, ubi divinæ ex more celebrantur laudes, & quæ vidiſtis ſacro Antiſtiti renunciate: quæ verò ipſe de Chriſtiana fide inſinuet, pectore fidô ſuſcipite, & mente firmâ credite, in ejus etenim manibus Meſſiam videbitis optatum Jesum Chriſtum Filium Dei vivi, quô mortalibus viſô oculis, ſacroſanctum baptiſma nequicquam differetis, eô enim fidei Sacramentô ſuperioris Jeruſalem incolæ fieri poteritis, qui inferioris nunc cives eſtis. Id autem, Jeſſæe tibi prædictum velim, vigeſimô poſt Pentecoſtes die Mariam uxorem tuam duos tibi filios concepturam, quorum primo Angelo, ſecundo Joanni nomen eſto; [c] erunt hi olivæ binæ florentes in Carmeli vertice, duo-

Ad Nicodemum Patriarcham mittuntur.

C

duoque candelabra lucentia, atque duæ lucernæ ardentes in sancta Dei Ecclesia. Hic enim erit Patriarcha magnus, & instruet Jerusalem virgâ virtutis suæ: ille verò pro divinæ voluntatis revelatione, & Christi nomine gloriosum consequetur triumphum martyrii. Quibus dictis Virgo venustissima velut latitans circumfusâ nube accedere visa est: ac Jessæus, & Maria primùm animô conterriti, mox quâdam fiduciâ freti piis Virginem, & devotis prosequuntur vocibus; atque ubi felicissimâ visione destitui cognoscunt, poplite flexô, & capite ad terram provolutô, Deo et ipsi Deiferæ Virgini gratias agentes gaudiô, & exultatione explentur.

CAPUT III.

De conversione sanctâ Parentum S. Angeli, ejúsque nativitate, & miraculosâ infantuli abstinentiâ.

100. CErtissimâ demùm hujus oraculi evidentiâ firmati, & animis aucti, sanctum Dei templum festini, & alacres adeunt, quod cùm nullus, aut Judaico, aut idololatrico dogmati deditus ingredi posset, ingenti animi fiduciâ subire volentes, à janitore impetu quasi tumul- *Iesse & Maria ad Patriarcham properant.*

 tua-

tuariô repelluntur. Tum candidati juvenes ſpecie, & nitore venuſtiſſimi quaſi de improviſo apparentes repulſorum protectionem ſuſcipiunt, & cuſtode ſecedere coactô fores patêre faciunt, quorum duo Jeſſæum, duo Mariam ſuſcipientes introducunt. Hac Angelorum apparitione permoti complures qui Legibus adhuc Judaicis tenebantur Chriſtum animô Deum verum concipiunt, & magnâ fide, & ſpe ingreſſos ſubſequuntur. Jeſſæus, & Maria
D ritum ſervantes [d] Antiſtitem reverentibus dictis ſalutant, & ceu minimè diffidentes, juſſa Deiferæ Virginis, ejuſque viſionem clarâ oratione exponunt: populô (qui quatuor circumſtantium millia hominum excedebat) ſtupore repletô, Antiſtes Deo Virginique gratias referens illos incomparabili charitate ſuſcipit, ſacriſque Chriſtianæ fidei initiari, ac ſalutaribus documentis inſtrui præcipit: atque interim, cùm dies ille Chriſti Paſſioni dicatus eſſet, & maximâ populi confluentis devotione divina celebrantur officia, Chriſtianis eos ritibus, & divinis laudibus intereſſe jubet: illi verò incredibili mentis alacritate, utpote nuper ad fidei Sacramenta vocati, ritus, & ceremonias, ipſaque divina officia admirati, Deo majores gratias egerunt,

runt, qui ab eorum oculis tenebras effugasset.

101. Sequenti verò die, cui *Sabbati* nomen indicitur, [*e*] cùm solitô more Antistes hostiam manu tenens, signô crucis calicem signare voluisset, Jessæus & Maria (dictu mirabile) Christum eâ ætate & formâ, quâ morti subjici voluit, mortalibus oculis vident. Quod verum sanè fidei argumentum, & alii non pauci, horâ eâdem atque eôdem modô vidisse attestati sunt; fuêre autem numerô triginta, qui purâ idipsum conscientiâ Patriarchæ retulerunt, & æquè omnes perceptô expleti gaudiô, divinæ bonitati gratias egerunt, quæ tali eos tantoque munere dignata fuerit. Ipsâ Sabbati die aquâ fontis sacri sanctificatâ, Præsul ad se Jessæum, & Mariam vocari jubet, & quid de Christiana fide sentirent, quídve crederent, interrogat, atque omni usus diligentiâ, intima etiam cordis scrutatus, quoad ejus fieri potuit, singula quæque examinat, quos ubi mente purâ, cordeque sincerô esse comperit, prout sancta docet Ecclesia, baptizat in nomine Patris, & Filii, & Spiritûs sancti, universô populô respondente, Amen. Quo peracto corporis eos & sacratissimi cruoris participes efficiens, more Ecclesiæ communicat,

E *Christum visibili formâ in sacra hostia cernunt.*

Baptizantur.

cat, indeque ſtatuta loca eis adire præcipit.

E

Ad Monaſteria ſecedunt.

102. Jeſſæus igitur uxore valere juſsâ, [f] domum adiit eremiticam Cœnobitarum Dei Genitricis de monte Carmelo, quæ Divæ Annæ ædes, ubi Deifera Virgo in lucem edita eſt, ſervatô adhuc nomine, cenſentur: Maria verò, veniâ à conjuge impetratâ, petiit montem Sion, ubi Monaſterium eſt Sanctimonialium Ordinis S. Baſilii; hoc autem Patriarchæ præceptô præſtare, & uſque ad feſtum Pentecoſtes ſeorsùm cum ſanctis illis hominibus moram adducti ſunt, eâ lege, ut poſt præfixum dierum terminum, ad eorum ædes redirent: difficile dictu eſt, quantô animi ardore, quantâ & fide, & charitate, non modò præcepta, ſed & conſilia Chriſti ſervare, eaque totô ſpiritu complecti ſtuduerint, atque adeò ut non modò Chriſtianiſſimi, ſed & omnium integerrimi, & religioſiſſimi judicati ſint. Unde factum eſt, ut eorum exemplô brevi temporis ſpatiô centum & triginta Judaicâ pravitate relictâ ad fidem orthodoxam converſi, ſeſe Chriſto addixerint. Intereà feſtô die Pentecoſtes adveniente, pœnitentiæ ſacramentô, juxta Eccleſiæ inſtitutum, imbecillitatis humanæ piacula deponunt, & priſtinô animi

can-

candore receptô, manu Antiſtitis, ſolemni ritu Eccleſiæ, Sacramentum incomparabili devotione ſuſcipiunt. Nec multò pòſt, obtentâ à ſacro Antiſtite veniâ, ad proprios lares remigrant. Miratur univerſa Civitas & indies magis ſingulorum mentes firmantur, dum breviſſimi temporis ſucceſſu animi conſtantiam, virtutem & religionem utriuſque ſuſcipiunt. At Maria (prout virgineæ viſionis oraculô ei prænunciatum fuerat) felici puerperiô geminam prolem ſuſcepit, & tranſactô juſtô dierum numerô ex more Antiſtiti offerens ſanctiſſimi fontis lavacrô gemellos regenerari curavit, primo quidem Angelo, ſecundo vero Joanni nomen fuit. Hos tantâ ſolertiâ pietas paterna nutriendos ſuſcepit, ut nihil eis deeſſet, quô utique idonei fierent ad omnium virtutum exemplar. Patriarcha imprimis parentum paupertate cognitâ (omnibus enim illi, quæ ante ſuſceptum fidei Sacramentum poſſidebant, Pauperibus, Patriarchæ juſſu, diſtributis, ſolô Chriſtô contenti & nudi ad Eccleſiæ ſinum pervenerant) ſummô charitatis affectu, & parentibus, & infantibus ipſis alimenta ſimul & omnia vitæ neceſſaria miniſtrat. Hoc autem ſilentiô prætermitti non debet, cùm non ſine myſterio, & admirandæ virtutis præſagiô effectum

S. Angelus & B. Ioannes gemelli naſcuntur.

Mira sancti Angeli & fratris infantum abstinentia

judicari possit, quòd uterque infantulus uberibus admotus, nunquam vel lac sumeret, nisi prævià & notabili corporali necessitate adductus, & ita ut facilè eos consultò abstinere dignosceres.

103. Quartum denique infantiæ annum complevêre, quum parentes diem sui obitûs Angelô Dei nunciô prænunciante accepisse, & ad supernam Hierusalem se propediem à Domino vocari, constantissimè Antistiti retulerunt, atque ut eorum corpora, in domo S. Annæ extra Urbis mœnia, ubi Eremitarum S. Mariæ de monte Carmelo constructum est Monasterium, sepeliret, votis piis supplicantes, ipsos eorum liberos infantulos ejus fidei crediderunt, quibus potuerunt precibus orantes, ut patrem indueret, & infantulos ipsos in filios adoptaret. Antistes susceptâ priùs piô, & benignô animô infantum curâ, conversus ad utrumque parentem religiosis verbis: Fiat, inquit, in pace locus vester, & habitatio vestra in monte sancto Sion. Habitâ tum Præsulis benedictione, incomparabili in Deum devotione accensi ad lares proprios redierunt. Indeque sæpiùs repetitis quotidianis orationibus, Sanctissimæ Trinitati, & beatæ Virgini, totique cœlesti Curiæ preces fundebant, ut mentem

Parentum S. Angeli obitus pius

tem piàm ufque ad vitæ exitum eis fervarent, & paucis denique interjectis diebus Maria primùm felicem animam exalans, ad Dominum, qui eam elegit, non fine Beatorum lætitia pervenit, [g] nec longô pòft interpofitô temporis fpatiô ipfe quoque Jesfæus confortem fecutus eft. Illorum corpora omni honore & devotione, ac curâ Antiftites fepulta funt in Monafterio Carmelitano ubi Divæ Annæ ædes effe confueverant extra Urbis mœnia. G *Domus S. Annæ in qua nata B. V. Maria.*

CAPUT IV.

De S. Angeli educatione, ftudio litterarum, & propofito ingrediendi Religionem.

104. SEpultis parentibus Angelus & Joannes in domum Nicodemi adducuntur, ubi crefcente firmiori ætate linguarum, & artium peritiâ, ac moribus informari cæperunt: Hebraicas primô, Græcas proximô, Latinas poftremô locô litteras paucis annis tantô ftudiô didicerunt, ut à feptimo ad decimum octavum fuæ ætatis annum trium linguarum peritiffimi cenferentur. Verumtamen cum linguis non mediocriter, & artibus, & fcripturis profecerunt, adeò ut eruditam eorum adolefcentiam, *S. Angeli & fratris ftudia & doctrina.*

tiam, & optimis informatam moribus, nemo ſatis admirari poſſit. Interim Nicodemus Patriarcha Vir ſanctus, & ſe multò onuſtum ſeniô, & morti proximum cognoſcens, vocatos ad ſe adoleſcentes, paternâ hâc oratione compellat: brevì, relictâ mortali hâc vitâ, ſcio me profecturum ad Patrem qui me de nihilo procreare dignatus eſt. Vos, Chariſſimi Filii, Deo gratias agite, qui deduxit adoleſcentiam veſtram ad optimæ indolis periodum: tempus jam adeſt ut bonæ ſpei fruges proferatis, quo circà quanti filiis paterna charitas fieri debet vos hortor, ut vanam ſpem omnem, & fallaciſſimi mundi hujus illecebras contemnatis, ac vitam cœlibem, ſacræque Sanctorum hominum ſocietati dicatam, eligatis, & in ea, firmatô vivendi propoſitô, uſque ad mortem Deo ſerviatis, vitâ enim cœlibe nihil aut felicius, aut beatius, quæ homines ceu Angelos efficit.

105. His auditis Juvenes ingenti dolore confecti, & imô pectore ſuſpiria trahentes, mœſta hæc reſponſa dederunt: Stupor invaſit cor noſtrum, & anima in amaritudine poſita eſt, ubi triſti nuntiô te, quem ceu unicum, & verum parentem novimus brevì nos relicturum accepimus, & quamquam majoris gloriæ corona, ad quam properas, læti-

lætitiam proponit; paternæ tamen præsentiæ (è qua filii recreari mirificè solemus) prædicta jam privatio menti tristitiam affert: quia verò divinæ dispositioni humana semper voluntas conformanda est, Deum, veræ consolationis Patrem, oramus, ut tanti parentis curâ destitutos, consoletur, & divinę clementię suæ manum ipse porrigat, & animos languentium erigat, tueatur, & foveat; hortationibus sanctis tuis sic hærebimus, ut vitâ durante tuæ sanctæ memoriæ nunquam immemores videamur; immortali Deo, ejusque Genetrici, quod nobis vitæ superest, dedicamus. Regula S. Basilii miris modis nostrum animum diu jam invitavit. Sed, [*b*] Deô denique inspirante, animô statuimus vitæ normam servandam suscipere, quam [*i*] annis supra quadringentos, pluribus jam evolutis, [*k*] Prophetarum Successores diu in monte Carmelo, nunc verò plerisque in locis, servare susceperunt. [*l*] Hæc enim vel ex eo mirificè nostrum invitat & commovet animum; quia præcipuô Dei Genitricis titulô dicata, uberrimas in sancta Dei Ecclesia virtutum omnium fruges proferre videtur. In hac ipsa Religionis professione, te Patre filiis benedicente, Deo, & Virgini Deiferæ servire decrevimus, oramus, que-

H

I

K

L

Religionē Carmelitanam eligunt.

que, ac precamur filii Patrem, ut antequam ad Dominum migraturus tuæ æternitatis iter suscipias, in Monasterio S. Annæ Cænobitarum Carmeli montis, ubi quiescunt ossa parentum, filios reponas, in Dei, & beatæ Virginis obsequio vitam mortalem acturos. Exploratis itaque adolescentium, & cognitis animis, annuit benignissimè eorum votis Vir sanctus, & quibus potuit verbis hortatus, ad confirmandum propositum eos induxit, ac paucis tandem interjectis diebus, re priùs opportunè discussâ cum Hieronymo expressi Monasterii Priore, Virô vitę integritate, ac innocentiâ singulari, habitôque Fratrum consiliô, & assensu, ipsum Monasterium ingrediendi propositum, & diem statuunt.

CAPUT V.

De ingressu Religionis, & victûs abstinentia; de camisia ferrea, & aliis indumentis, de strato, de somno, & modo orandi.

S. Angeli ingressus in Religionē.

106. DIe igitur scilicet festo Nativitatis beatæ Virginis, omni solemnitate servatâ, adolescentes moribus, & vitâ conspicui, incredibili humilitate, & devotione, habitum Carmelitanæ professionis susci-

ſuſcipiunt, nec ſolùm Religionis ingreſſu, virtute, ac probitate proficiunt, ſed & interim ſanctimoniæ, & humilitatis quotidiana exempla proferunt, ſicque tandem peracto probationis annô, & ex more ſolemni profeſſione emiſsâ, decretô Patrum in Cœnobio Carmeli Montis conſtituuntur; ubi [*m*] abſtinentiâ majori, quàm Regulæ inſtitutô tenerentur, vivere cœperunt. Nam cùm à Feſto S. Crucis, quod menſe Septembri celebratur, uſque ad Dominicæ Reſurrectionis ſolemnia Carmelitæ jejunia continuare ſoleant, ipſi ardentiori animô corpus abſtinentiâ premere cupientes, impetratâ humiliter à Priore veniâ, eadem jejunia ſimplicis, & ſolius panis, & aquæ modicâ refectione contenti peragebant. Feriâ tamen ſecundâ, quartâ, & ſextâ nîl penitùs aliud niſi crudarum, & mollium fabarum modicum ſumebant. A feſto quoque Reſurrectionis ad Pentecoſten quartâ, & ſextâ feriis, ſolô & eodem modicô, pane & aquâ contenti erant. Aliis verò diebus parùm caulium modicô oleô conditarum edebant. A Pentecoſte autem ad Feſtum S. Crucis, Dominicô, & Jovis die coctis, tum oleribus, tum leguminibus veſcebantur. Cæteris autem diebus ſolius panis & aquæ ſimplici cibô vivebant. Nunquam deni-

M

Ejus, & Fratris Obſervantia reg. & rigor vitæ.

denique, aut carnes, aut lac, aut ova comederunt, nec vinum biberunt.

107. Sed neque solùm ciborum abstinentiâ & jejuniis corpus premere, sed & ferè intollerabili vestium duritie, & asperitate illud ad servitutem spiritûs redigere satagebant. N [n] Ferreâ namq; camisiâ nudam carnem tegentes, O [o] laneam desuper albam, griseamq; deinde, ceu canusinam nativi coloris cucullatam, Cœnobitarum more, gestabant. Cæterùm divinis in choro vacantes, aut extra Monasterium, jussu Prioris, prodeuntes, P [p] candidam insuper clamydem canusinis, ceu virgulis distinctam, & circulatam gerebant; lecti eorum nuda humus, & cùm spiritus quandoque languidior esset, tabulæ seu (quod majus mente concipi levamen non poterat) mediocris fœni manipulus, cubile festis, plusquam mollissimum videbatur: duabus tamen lodicibus, inferiùs alterâ, alterâ superiùs, uti solebant. Nunquam visi sunt in lecto jacentes: & erat tanta eorum vigilantia, tanta sollicitudo, ut quotidianô officiô ex debito persolutô die singulâ totum genibus flexis Psalterium, legem Domini meditando, perlegerent, nunquam orationibus vacare desisterent, nisi ad alia obedientiæ salutaris monita vocarentur.

Corporis macerationes.

Orandi assiduitas.

C A-

CAPUT VI.

De primo Miraculo S. Angeli.

108. DIe quâdam, juſſu Prioris, nomine Hieremiæ, viri ſeniô venerabilis, Angelus & Joannes lignatum mittuntur; ubi cum Joannes arboris ſtipitem ſcindere niteretur, fortè manubriô egreſſa ſecuris, in profundiſſimum, qui juxtà erat, [q] fontem Eliæ decidit, quô caſu percuſſus juvenis animus, triſtari cœpit: Angelus verò, hôc visô, bonô fratrem animô eſſe jubet, & lignum manu accipiens, dixit: Nunc, Frater, quantâ in Deum fide erigamur facilè cognoſcere eſt: orandus quippè nobis eſt Deus, Virgo etiam, ac [r] ELISEUS PATER NOSTER, ut nunc quoque ſecurim hanc noſtram ſupernatare faciant, veluti tempore Prophetarum ſupernataſſe non dubiâ fide creditur: quô dictô aquæ lignum appoſuit, & ferventi oratione habitâ; agedum Frater, inquit, ſecurim cape: & ſurgens Joannes, ferrum invenit, ut priùs erat, ligno conjunctum, medio in fonte quaſi natans, & acceptâ ſecuri ingentiſſimas Deo, & Virgini, ac Patri Eliſeo gratias egerunt.

Q

R

S. Eliſeum invocat, & Patrem ſuum nuncupat.

109. Tunc Angelus nè hominum viventi

venti cuipiam Dei donum hujusmodi revelaret Fratri præcepit, Deo, inquiens, soli acceptum, & Sanctis ejus, ac sinceræ Fidei referendum: & nihil Deo magis placere, quàm majori semper humilitate Dei servum proficere, ad memoriam revocavit. Erat tum senex Hieremias oratoriô clausus, & divinorum meditationi innixus ubi quasi raptus vidit Angelum ferventissimè orare, & ejus orationis virtute ferrum natare, prout oratione PATRIS ELISEI olim natasse dicitur: & hoc primum Miraculum fuit, quod fecit Dominus per orationem servi sui Angeli. Hæc autem superiùs explicata omnia à Nichodemo Hierosolymitano, Patriarchâ prædecessore nostro, fide & sinceritate relata, jam omnibus in aperto sunt.

CAPUT VII.

De Miraculis S. Joannis fratris sancti Angeli.

110. IPse quoque à primis (quod ajunt) incunabulis ferè semper in domo superiùs expressi Nicodemi Patriarchæ versatus præfata omnia ab eo ipso pluries accepisse in conspectu Dei, & hominum atte-

atteftari non vereor. Cæterùm poftcaquam Religionem ingreffus fum vidi & alia multa ipfius Angeli opera mirabilia, quibus quantæ divinæ bonitati ardentiffima fides, cum fpe, & charitate, atque cum abftinētia, nunquam intermiffa oratio, ac denique finceræ probitati conjuncta humilitas, acceptæ forent, facilè perfpectum eft. Silentiô nunc præterirem [s] quæ plurima meritis Joannis Deus operari dignatus eft. Sed decet Deum glorificari in operibus Sanctorū, qui femper eft mirabilis, & facit mirabilia magna folus, in cœlo, & in terra. Vidi ego qui vita penitùs functi ad fuæ refolutionis corruptionem accedebant, orationis virtute, & lacrymis Joannis, vitæ officium refumpfiffe; vidi non modò paralifi, & leprâ, fed & morbis aliis ferè incurabilibus laborantes, ad fanitatem revocatos fuiffe: ut taceam plurimos oculis captos, qui faciem cœli videre non poterant, oculorum beneficio reftitutos; ut omittam dæmonibus vexatos, & denique liberatos: hæc enim ut factu facilia funt Sanctis, in virtute illius in quo fanctificantur, fic & verè credentibus non difficilia, quæ facta fuerint, videbuntur.

CAPUT VIII.

De S. Angelo transeunte unà cum 70. hominibus supra Jordanem siccis pedibus.

S. Angelus ejusq; frater ad sacros Ordines promoventur.

III. Nicodemô vitâ functô Honuphrius societatis Cœnobitarum S. Basilii Professor, vir sanctitate eximiâ, in Patriarcham eligitur, & interim supervenientibus quæ celebria sunt Nativitatis jejuniis, Hieremias montis Carmeli Prior Angelũ, Joannem, Zebedeum, & Thadeum, Cœnobitas egregii nominis, & spectatæ sanctitatis, ad suscipiendos Ordines sacros promovet, & propterea Hierosolymam mittit; quocirca Prioris benedictione humiliter acceptâ sese alacres itineri accingunt : ubi verò ad Jordanis ripam perveniunt nimiâ defluentium aquarum excrescentiâ flumen exundare conspiciunt, adeò ut demersâ schaphâ, plurimi qui ad alteram fluvii ripam trajicere cupiebant frustrà ibi morari cogerentur: quibus in unum coactis Angelus sic ait: Viri fratres, vos præcipuè qui regenerationis charactere signati estis, nunc precor, revocate animos, & Deum verâ fide credentibus benignum, & exorabilem sperate; ipse enim omnipotens, nec abbreviata est manus ejus, ut mirabilia faciat; orate igitur,

tur, Fratres, ut, divinô digni munere nunc effici mereamur, & flumen pertranfire valeamus; quibus dictis nuda terræ apponens genua atque Orientem verfus faciem dirigens junctis, & extenfis utrifque manibus & oculis in coelum elevatis tota fimul cum multitudine dimidiam horam, vel circiter, oravit, poftmodùm ad flumen fe conferens dixit: O flumen verè fanctum! quod Dei mandatô meatus tuos retorfum convertifti, & populum electum ficcis pedibus tranfire permififti, ac D. N. J. C. in baptifmo recepifti, per fignum quod in te fecit S. PATER [t] ELIAS, præfente ELISEO ad Paradifum per turbinem profecturus, & per virtutem Dei Patris, & Filii, & Spiritûs fancti, atque per merita fanctorum Prophetarum, nec non per obedientiam nobis impofitam fifte, & comprime curfum tuum, ut omnes nos fpiritu & aquâ regenerati illæfi tranfire valeamus. His dictis flumen (mirabile dictu, & longè mirabilius vifu) parte inferiori curfum velociffimum retrofecit, fuperiori verò, ceu aquarum planicies inftar firmiffimi montis ftetit, atque ita omnes tuti, illæfique pedibus ficcis pertranfivêre.

T

Siccis pedibus Iordanem tranfeunt.

112. Hoc miraculum totâ regione vulgatum multis tum improbis converfionis

ad pœnitentiam, tum Agarenis, Hebræiſque reductionis ad fidem cauſa fuit. Verùm Angelus quantò magis Dei benignitatem erga ſe, & gratiam cognoſcebat, tantò ſe humiliorem præſtabat, tantòque ardentiùs Chriſtianæ pietati, & orationibus exhibebat. Venit tandem cum ſociis Hieroſolymam, & à S. Viro Honuphrio ſacros Ordines incredibili humilitate, & devotione ſuſcepit. Erant autem Angelus & Joannes tunc Sacerdotii dignitatibus ſublimati vigeſimum & octavum annum nati, cum, auditâ interim Angeli ſanctitate, Hieroſolymitani Cives Priorem conveniunt, ut diebus aliquot Angelum Hieroſolymis retinerent, quem commodè ſalutare, ejuſque òrationibus ſe commendare cupiebant; quod cùm Prior ab Angelo requireret, honeſtis ille adductis rationibus, quò celeriùs indè diſcederet, perſuaſit. Hoc autem imprimis Angelo diſcedendi rationem ſuadebat, ut popularem auram declinaret.

CAPUT IX.

De resuscitato Iosepho adolescente à sancto Angelo.

113. TRansactis itaque Natalitiis festis Angelus cum Joanne Bethlem proficiscitur: ubi prout loci devotio exquirebat, Religionis officia complere studet: cùm interim mulier, Helisabeth nomine, Viri sancti Dei nomen celebre, & miracula audiens, devotione accensa, & spe erecta, natum biduò jam antè vitâ functum ad Angelum afferri curat, eumque his compellat: Angele, Serve Dei, Prophetarum imitator, credo firmissimè, si filium hunc meum chlamyde, quam geris, tetigeris, revicturum. Cui Angelus: mortuos suscitare peccatori hujusmodi, qualem me esse profiteor, non est datum: munus hoc Dei solius, & verè servorum ejus. At illa, obortis perfusa lacrymis, nunquam, inquit, abscedam donec chlamyde contexeris Josephum filium meum, & pro eo orationem feceris. His commotus lacrymis Vir Dei sanctus puerum chlamyde coöperuit, & ad Orientem versùs in hæc orationis verba prorupit: Deus admirande in omnibus ope-

Ad invocationem S. Patris Eliæ adolescentem ad vitam revocat.

ribus tuis, qui per merita PATRIS ELIÆ viduæ filium suscitasti, per virtutem sanctissimæ Passionis Filii tui Domini nostri JESU CHRISTI, qui suscitavit Lazarum quatriduanũ à monumento jam fœtidum, quæ tua est infinita potentia, suscitet, & revocet ad vitam filium Elisabeth ancillæ tuæ. Vix orationem complevit, & adolescens quasi à somno excitatus, revixit, ubi, multorum cœtu adstante; Verè, inquit, Dei cultor Angele, quem Deus exaudit, & mortuos revocat ad vitam, ora pro Josepho, qui per orationem tuam à corporali simul, & spirituali morte ad vitam iterùm revocatus sum. Conversus postmodùm ad astantes dixit: Scitote me æternis damnatum tenebris, & sempiternis pœnis destinatum, eò quòd sanctissimum Dei nomen blasphemare sum ausus; & sancti hujus Viri Angeli meritis, & intercessione ab utraque morte liberatus. Fuit autem miraculum hujusmodi omnibus notissimum, non modò Bethleëmitis, sed his qui ad festum convenerant, decem numerô hominum millia excedentibus, aderant autem comprimis Joannes Archiepiscopus Nazareth,
V & Petrus Episcopus Bethleëm, [v] cum aliis Græcorum Præsulibus.

CA-

CAPUT X.

De recessu S. Angeli clàm in desertum, & de operimento ejus cappæ albæ quam reliquit, quo septem mortui resuscitati, & mundati quatuor leprosi sunt.

114. NOcte verò sequenti, longâ, & ferventissimâ oratione peractâ, jam spectatæ sanctitatis, & gratiæ æstimationem de se concitatam, & honoris reverentiam omnium consensu passim exhibitam fugere statuit, & humilitati, ac contemplationi in solitudine vacare decrevit; ob idque locum pœnitentiæ idoneum, mente revolvens, tandem visione manifestâ apud se Angelum vidit, qui ejus propositum confirmavit, locum docuit, & sese ducem exhibuit. Surgens itaque Angelus, Angelo Dei dumtaxat comitatus, in desertum abiit, ubi Christus quadraginta diebus, & noctibus pro humano genere cum jejunio pœnitentiam continuavit: & quamquam loci facies undecumquè squalida, situ nihil non asperum præferens, horrida solitudo, obvia pericula omnia intentabant, ipse tamen ad deliciarum omnium locum veluti amœnissimum pervenisse judicat, ibique

Auram popularem declinaturus ad Christi desertum fugit.

Ejus ibi exercitia.

firmatô permanendi consilio, quoscumque humanarum virium conatus, pœnitentiâ, & devotione, ac continuâ cælestium meditatione, assiduus experitur. Quotidiè Christi jejunium ad memoriam revocatur, quotidie locus Christi contactu venerabilis cor ejus inflammat: quotidie demum Christi Passio solvit ad lacrymas, & provocat in singultus; atque his studiis eo in loco quinquennium complet, quô tempore ubi Angelus esset ad nullius quidem notitiam pervenit, tametsi per nemora, & montes, & universam Regionum Provinciam diu quidem quæsitus foret.

115. Intereà verò chlamys ipsius, quæ penes socios relicta erat, apud Bethlem ingenti & incredibili devotione quæsita, ejus apud Deum merita & gratiam multipliciter patefecit. Hoc autem relatione & stupore dignum videri poterit, quòd cùm plurimi variis vexati languoribus, & (quod humani ingenii vires excedit) nonnulli vitâ functi devotione inenarrabili eâdem chlamyde contecti, certissimô fidei argumentô referantur. Non tamen omnes ejusce chlamydis contactu sanitatis & vitæ beneficium accepisse dicuntur. Ex his autem, qui, non sine Dei gloria, revixerunt, Andreas Joannis filius Hierosoly-

ſolymitanus, Blaſius Antonii ex Bethania, Thadæa Pauli Samaritana, Stephanus piæ memoriæ Philippi Hieroſolymitanus, Lazarus bonæ recordationis Blaſii ex Jericho, Matthæa recolendæ memoriæ Joſephi Nazareni, fideli multorum teſtimonio memorantur: Ex his verò qui fuerunt ad vitam revocati viri Cœnobitarum, mulieres autem Sanctimonialium in Monte Sion Monaſteria ingreſſæ ſunt, Deoque & magnæ ejus Genitrici ſemper Virgini, vitæ auſteritate & pœnitentiâ incomparabili ſervierunt, & miris modis alios ad Dei obſequium induxerunt. Hæc autem omnia & ſingula palàm proferri per totam Orientalem Eccleſiam omnibus ſatis conſtat. Inprimis autem in ipſa Hieroſolymitana Eccleſia [w] ab Honuphrio Patriarcha, virô certiſſimę fidei, ea omnia publicari audivimus, præſentibus ſex & triginta Epiſcopis ſuperiùs pag. 126. & 127. expreſſis, in Synodali Concilio ejuſdem Honuphrii Patriarchæ prope Hieroſolymas ſolemniter congregatis. Eorum unanimi aſſenſu ipſe divus Angelus in Divorum numerum relatus debitâ Martyribus veneratione excolitur: ſed quod reliquum eſt vitæ, & geſtorum ejus memorabilium, narrare procedamus. W

CA-

CAPUT XI.

Quòd S. Joannes Frater S. Angeli fuit electus in Patriarcham Hierosolymitanum juxta revelationem B. Virginis: & S. Angelus remansit quinque annis in deserto, nutritus, & visitatus quotidiè ab Angelis.

x 116. HIs verò diebus [x] Patriarcha vitæ diem clausit, cujus locô Joannes, Angeli Frater subrogatus, & unanimi totius Civitatis assensu, Spiritûs sancti gratiâ disponente, in Patriarcham electus, oves contagiis purgare, & ad pascua salutis reducere satagebat, & non multò pòst constans fama per ora omnium volare, & ubique increbrescere cœpit, Angelum in deserto, ubi Christus jejunavit, quinquenniô, perstitisse, ibique spiritali alimoniâ, & pane Angelicô nutritum, ac Beatorum alloquiô roboratum, ab officiis corporeis quasi alienum, soli spiritui, & divinorum contemplationi vacare, & ipsâ Christi solitudine, totô Spiritu, & affectu Christi imitari, Christo adhærere, Christum denique totô mentis ardore, momentis omnibus resonare: hujus rei verò constantissimæ famæ cer-

certiſſimi fuêre authores, & plurimi haud dubiâ ſanctitate homines, quibus idipſum antelucanâ, & certâ viſione, & oraculô non obſcurô renunciatum fuerat.

CAPUT XII.

Quòd Chriſtus cum multitudine Angelorum appatuit S. Angelo, cui præcipit ut iret in Siciliam ad prædicandum & ad ſubeundum martyrium.

117. INtereà verò quinquenniô tranſactô, Chriſtus ſole ſplendidior magnâ Angelorum, & Sanctorum multitudine comitatus, Angelo apparuit, dicens: Satis hîc tibi Angele, jam ſatis hic immoratum eſt, ſatis privato profectui, & contemplationi datum. Ea te nunc celeriùs præſtare oportet, per quę à Pater æterno ad gloriam prædeſtinatus non dubiâ adoptione vocaris. Martyriô igitur in Inſula Siciliæ, & oppido Agrigentinæ Diœceſis, quod Licata dicitur, Dei amore ſuſcipiendo, & plurimis pro revelanda Dei voluntate, & veritate tuenda laboribus perferendis te accingas. Verumtamen primùm Hieroſolymam, & ad Eccleſias Orientis te transferas, & fideles confirmes in his omnibus quæ ſunt ſecun-

Chriſtus S. Angelo apparet.

Mittit ad prædicandum.

Y cundùm voluntatem Patris mei, posteà cùm tempus fuerit [y] Alexandrinus Patriarcha Athanasius, jussu meô credet tibi reliquias Joannis Baptistæ, Hieremiæ, Georgii, & Catharinæ, cum imagine Matris meæ, quam Theclâ Virgine, Pauli discipulâ, instante, mirô devotionis affectu Lucas depinxit. Ea enim ubi sacrilega Barbarorum impietas omnia contaminare & furens in sacra dehonestare contendit, servari non decet. Quæ Romano Pontifici Honorio Tertio, & Frederico de Claramonte resignabis in Italia apud Urbem veterem. Quibus peractis Siciliam versùs iter facies, ibi enim evangelizare opus est, ibi pugnare oportet, nefanda ibi Christianorũ scelera, impia sacrilegia, crudeles incestus, execranda cordis duritia, nulla Dei reverentia, nullus timor, infidelitas plurima, nulla legum observantia, & fere nulla fides. Ea nullô censore committuntur, & crescunt, quibus offenditur Pater meus cœlestis. Quam ob rem evangelizabis legem meam, increpabis, argues, & clamabis, in abominationem, & detestationem impiorũ: & nisi conversi fuerint pronunciabis evaginatum gladium, & manum ejus percutientem, & ita hæc ultio veniet super eos. Cùm verò in oppido Licathæ fueris, scito ibi homi-

Reliquias transferre mandat.

minem ſceleſtiſſimũ,qui propriam ſororem, elapſis jam annis duodecim,cognovit carnaliter, & tres ex ea filios habuit, quamquam illa maritum habet (quod nefandiſſimum ſcelus inquinat Siciliam totam, & cedit in ſcandalum populorum, & fidei) ibi labores tibi, ibi ſudores plurimi ſuperſunt. Sed Margareta tuis tandem prædicationibus ad pœnitentiam adducta, crimen, quod jam manufeſtum eſt, palàm pronunciabit, & culpam fatebitur,tres filios in medium producens, & ſupplex ac humilis veniam petens; Berengarius verò, hujus facti cauſâ irâ replebitur, & inſoleſcet, ac primùm coactâ ſceleratorum, & conſciorum manu, te innocentem gladiô perimet: Sororem poſtmodùm, quia pœnitens illa crimen propriô ore detexerit, amens, & furiis agitatus, petet, quam tu ſervari præcipies. Hoc prædicationis labore in abominationem execrabiliũ ſcelerum, & impietatum, ac nefandi inceſtus, hoc martyrii mediô, more Joannis Baptiſtæ, ad cœleſtem patriam aſcendes, ad quam mors pro veritate accepta ſpontaneô martyrii patibulô, viam aperiet, ubi [z] tribus laureis coronato paratum tibi regnum invenies ab initio ſæculi, & gaudebis cum ſanctis Angelis in æternum.

Martyriũ prædicit.

Z *Aureolam triplicem promittit.*

CA-

CAPUT XIII.

De responsione S. Cngeli ad Christum, deque commendatione civitatis Hierusalem.

118. ANgelus ubi se Christum clarâ visione vidisse cognôrit, reverenter prostratus quâ pòtuit mente purissimâ, adoravit, atq; post piam maximi & devotissimi affectûs oratione sese obtulit pro ejus nomine & amore moriturum, & pro viribus ubique commissurum, ut ejus voluntas omnibus innotesceret. Tu, inquit, fili Dei vivi, verè Deus æterne, pro me hanc vilissimam carnem induere, tot labores, tot dolores, tot ærumnas pati, mortem etiam subire dignatus es, & ego pro nomine sancto tuo non moriar? moriar certè lætus & erit dulce mihi tua pro veritate mori; demùm autem, unum, inquit, te oro, ac
AA [*aa*] precor, clementissimè Jesu, ut Civitatem istam Jerusalem immensæ bonitatis tuæ oculô respicias, ubi manus ad Patrem tetendisti in Sacrificium vespertinum, ubi contumelias omnes, & quæ hominis linguâ exprimi vix póssunt, spontè passus, & tandem in cruce affixus, & spineâ corona-

ronatus, ſacratiſſimum Sanguinem tuum pro inſtauratione & ſalute humani generis effundere voluiſti: Miſerere, miſerere, & propitius eſto propter nomen tuum & libera eam, ne ſemper in ea glorientur inimici tui.

CAPUT XIV.

Revelatio Chriſti de Regnis & Provinciis Chriſtianorum occupandis ab Iſmaëlitis, ſive Agarenis, deque Imperio Turcarum extendendo uſque ad Regnum Vngariæ: quorum armis caſtiganda foret ipſa etiam ferè tota Europa, & Italia, ac ferè omnes Chriſtiani.

119. Tum Christus; ſcito Angele, & hanc revelationem ubique prædicabis, quòd Civitas Jeruſalem diu erit ſub ditione Agarenorum, quæ & ab eis non multò pòſt ferè tota funditùs deſtruetur: ipſa inſuper Judea, Samaria, Galilea, & tota terra promiſſionis, & Cappadocia, & Ægyptus, cum multis Regionibus, & Provinciis Aſiæ, & Africæ, paucis interjectis annis, omni ex parte cedent in poteſtatem Iſmaë-

Chriſti ad S. Angelũ prædictio de Terra Sancta deſolatione,

Iſmaëlitarum, & quas nunc vides, ubi divinæ celebrantur laudes, ſacræ ædes, delubra, & Eccleſiæ deſtruentur & Chriſtiani ritus ferè ubique ad nihilum reducentur. Nec multò pòſt univerſa illa mundi pars, quæ minor Aſia dicitur, in ditionem Mahumetis, Othomanô Duce, deveniet; cujus ſucceſſores Græciam invadentes ferè totam occupabunt. Indeque terrâ & mari indies magis potentia eorum augebitur, & terrebit ferè omnes gentes, & perveniet uſque ad Regnum Epyri, Dalmatiæ, & Raſſiæ: ſuccedente verò tempore Civitatem etiam ipſam Hieroſolymam, cum univerſo Iſmaëlitarum dominio Othomani obtinebunt, & ipſa Chriſtianorum propugnacula expugnabunt, ipſam etiam Ungariam pluries invadent, & ferè deſolabunt eam, & terrebitur & infeſtabitur Europa. Italia verò ipſa, ubi Sedes Petri eſt, diu, & ſæpè vexabitur, & diuturna, & pernicioſa reprehenſionis bella ſentiet, & videbit ignem & ſanguinem, & ruinam, & quaſi deſolationem. Et erit afflictio, & ſæviet furor, & ira ſuper filios ingratitudinis, & præcedent fames, peſtis, & diviſio, & comitabuntur, & non deficient. Venient autem hæc propter abominationem eorum qui conſtruunt Babylonem, diſſipant ſanctua-

Græciæ, & aliorum Regnorum vaſtatione,

Hungariæ frequenti infeſtatione.

ctuarium,& sustinent populum iniquitatis, & odii, & rancoris, & convertunt eum ad impietatem, & turpitudinem omnis immundiciæ, & omnis peccati.

120. Tunc Angelus: Quando hæc futura prænuntiabo? & Christus: Quando Ecclesia, nitore detersô, jacebit quasi vidua: Quando Romani Pastoris solium, & Regnum auctum, plurimi affectabunt, & unus adversabitur alteri; Quando surgent hypocritæ populos fraudantes prætextu sanctitatis, & religionis, & erit plena Ecclesia sectarum, in quibus regnabunt superbia, ambitio, & luxuria, cum cohorte filiarum ejus. Quando Principes divisi disceptabunt, & Rex Regi, & Pontifex Pontifici adversabitur, & quasi tolletur pax de medio gentium, & discordia ferè pariet interitum. Quando hæreses prævalebunt, & erit ferè extincta fides, & populi, & qui dominantur eis ad vanitates, & insanias convertentur: tunc Pater meus æternus mittet furorem, & iram, ac permittet ingratitudinis filios ubique torqueri ab hostibus, & inimicis nominis mei. Hæc omnia constanter, & intrepidè prædicabis, & annuntiabis populo Christiano quæ ventura sunt propter scelera ejus.

Propter schismata & peccata.

Ad hæc prænuntianda mittitur S. Angelus.

CAPUT XV.

Revelatio de Rege qui liberaturus est Orbem Christianum è manibus Turcarum.

121. ET Angelus: Miserere, inquit, Ecclesiæ tuæ, & averte iram tuam à populo tuo, qui clementer passus es pro eo, & liberentur dilecti tui, quos effusi sanguinis pretiô redemisti; & da tandem qui liberet Civitatem sanctam tuam, & eripiat eam à captivitate, & manu hostium. Cui Christus: Cùm contritus fuerit populus meus, & cognoscet vias meas, & suscipiet justitiam, & custodiet eam, veniet tandem, qui liberabit, & ponet pacem in gentibus, & erit consolatio justorum. Quis, inquit Angelus, iste erit, qui liberabit civitatem tuam? Et Christus: Surget tandem Rex antiqua de gente, & stirpe Francigena, insigni in Deum pietate; & suscipietur à Regibus Christianis, & fidei orthodoxæ professis, & erit dilectus eis, & terrâ, ac mari crescet potentia ejus. Hic, rebus Ecclesiæ quasi ad internecionem redactis, subveniet, & Pontifici Romano junctus, purgatis Christianorum erroribus, & Ecclesiâ ad statum bonis optatum restitutâ, copias trans-

Christianus Rex venturus, qui Terrã Sanctam recuperet.

tranſmittet, quas ſequetur multitudo ultro militantium, & magna eorum turma qui pro meo nomine eô præliô cadent effectu crucis præmia ſuſcipiet, & trophæis glorioſis cœlum aſcendet. Ipſe verò inſtructâ claſſe fretus transfretabit, & perditas reſtituet Eccleſias. Et liberabit Hieruſalem, & his dictis ab oculis Angeli Chriſtus candidiſſimâ nube circumfuſus abiit.

CAPUT XVI.

De reditu S. Angeli à deſerto, & converſione 80. Judæorum in Hieruſalem.

122. HAc Chriſti viſione confirmatus Angelus, & conſolatione repletus Hieruſalem versùs iter arripuit: ubi propter magnam diuturnæ inediæ abſtinentiam vix cognitus. Priorem petiit, quem ubi vidit, [*bb*] religioſo more in terram BB provolutus, humiliter ſalutavit. Prior cognitô Angelô, omni coactô Fratrum cœtu, geſtiens ingentes Deo gratias egit. Ipſumque complexus ſuaviſſimè recepit. Audiens Angeli adventum Joannes Patriarcha ejus Frater, venit ad Monaſterium S. Annæ, plurima lætitiæ ſigna oſtendens. Angelus verò Joanni ipſi Patriarchæ fratri, & ſimul Priori, ac Fratribus, eum ut Hieroſo- *S. Angelus prædicat Ieroſolymis*

 lymis

lymis remaneret orantibus, Christi jussa exposuit, ejusque apparitionem, & revelationem narravit. Deinde prædicare cœpit, & sæpiùs universô totius Civitatis populô congregatô, sexaginta ferè millium hominum numerum excedenti, Christi revelátiones, tantô fervore, tantôque spiritûs ardore manifestavit, ut non modò Christianorum plurimi, alii quidem abstersis prioris vitæ maculis ad vitæ integritatem sese contulerint, alii verò Religioni, & regularibus claustris perpetuò sese addixerint: sed & ex Agarenis multi, & ex Judæis non pauci; Mahumeticâ spurcitiâ, & Judaicâ perfidiâ relictis, ad Christi fidem conversi, Sacramentum regenerationis susceperint; quibus peractis, multis aliis in oppidis & urbibus, Christi jussa exequutus, incredibilem laborem subiit, & vitæ non pepercit.

Plurimos convertit.

CAPUT XVII.

De recessu ab Hierusalem, & adventu S. Angeli in Alexandriam.

123. POst hæc autem, assumptô fratre Josephô ex oppido, quod Emaus nuncupatur, Fratre Petrô ex Bethlem, & me Fratre Enoch, Alexandriam versùs iter

iter facere cœpit. Quò ubi pervenimus illius Civitatis Patriarcha Athanaſius, vir ſanctitate, & famâ nemini poſtferendus, quòd jam ſanctiſſimi Viri Angeli virtutem & ſanctimoniam percepiſſet, incredibili charitate nos ſuſcepit: cui Angelus, poſt ardentiſſimam habitam ad populum concionem, Chriſti viſionem, & mandata expoſuit. At ille de Reliquiis deſignandis, nihil penitùs accepiſſe reſpondit: ultrò tamen ſeſe vir ſanctus obtulit, divinis ſe monitis obſequentem præſtiturum. Nocte verò ſequenti [*cc*] manifeſtiſſimâ viſione, & certiſſimô oraculô habitô, Reliquias Angelo credidit, eique ad Fredericum de Claramonte litteras dedit, atque quò Chriſti præcepta exequeretur omni eum humanitatis officiô affectum dimiſit. C c

CAPUT XVIII.

De navigatione S. Angeli, captivatis quatuor triremibus Saracenorum, quorum ſeptuaginta fulminati, cæteri omnes cæci facti ſunt, quorum cæteri crediderunt in Chriſtum.

124. ALexandriâ relictâ Kal. Aprilis, Januenſi navigiô freti indè Siciliam versùs ſolvimus, & proſperâ uſi na-

vigatione quindecim dierum ſpatiô ad portum Siciliæ propinquum pervenimus. Fortè autem ibi triremes quatuor infidelium latebant, quæ Januenſium navem, de improviſo, aggreſſæ, capiunt, eamque ſexaginta, vel circiter, Saraceni aſcendunt, & Chiſtianos ferè omnes compedibus ferreis devinciunt. Quibus Angelus dixit: Nolite Dei ſervos, & amicos Chriſti offendere; illi verò irâ perciti in Angelum ruunt, quem dum ligare volunt, ille junctis manibus hâc voce orare cœpit: Libera nos Deus de manibus inimicorum noſtrorum, & da gloriam nomini tuo,ut gloriemur in laude tua, & liberentur dilecti tui. Et his dictis ſubito ignis de cœlo deſcendere viſus eſt, quô ſeptuaginta, qui navem aſcenderant Saraceni exuſti,quaſi in favillas, & cineres convertuntur. Alii verò,qui trecenti in triremibus erant, omnes oculis capti, voce humili miſericordiam petebant: hinc Angelus ad triremes primus pertranſiit, & Chriſtianis, ut ſequerentur, animatis hôc ſermone uſus eſt: Quicumque veſtrûm, ô viri Iſmaëlitæ,corde ſincerô credet in Jeſum Chriſtum filium Dei dicto citiùs ſpiritûs, & corporis lucem ſuſcipiet, & denique æternæ vitæ gaudia conſequetur. Quâ Angeli oratione omnes ſacri fontis lavacrum ſuſceperunt,& lu-

Ad S. Angeli preces ignis è cœlo deſcendit & Saracenos cõſumit.

lucem obtinuerunt. Indè verò ſolventes in Siciliam pervenimus.

CAPUT XIX.

De adventu S. Angeli in civitatem Meſſanam, deq; reſtituta muto loquela.

125. PRimum itaque [*dd*] Meſſanam profecti Cœnobium Carmelitanæ profeſſionis adivimus, Prioriq; e, ex more obedientiâ præſtitâ, & Cœnobitis ſalute datâ, hoſpitia charitatis accepimus, atque ipſa in Urbe ſolemnia ſacra peregimus, totâ Civitate geſtiente ſpectaculô eorum qui nuper Sacramentum fidei receperunt. Mulier tunc nobilitate inſignis, nomine Conſtantia, filium mutum, ut eum ſanum faceret, antè Viri Dei ſancti pedes conſtituit; à quo, Deo oratione factâ, linguæ beneficium infans recuperavit; tribus poſtmodùm religioſis Sermonibus habitis, ab oculis multorum tenebras effugavit.

CAPUT XX.

De adventu S. Angeli ad portum civitatis vetulæ, deq; Reliquiis allatis Domino Frederico de Claramonte.

EE 126. POst hæc, Meſſanâ relictâ [*ee*] ad portum Urbis veteris pervenimus. Erat autem ibi Honorius III. Romanorum Pontifex, & Fredericus de Claramonte. Angelus Chriſti Vicarium priùs ex more ſalutat, & ſummâ eum proſequitur reverentiâ: à quo benigniſſimè ſuſcipitur, ac de multis primùm Terræ Sanctæ mirabilibus devotiſſimè interrogatur; & poſt mutui & prolixi ſermonis colloquium, liberô & facili aditu ſpontè datô, quò ſæpè redeat requiritur. Demùm benignè Pontifice relictô, Fredericum de Claramonte convenit, & cum Patriarchæ Athanaſii fratris nomine valere jubet. Qui quantâ humanitate, & quibus officiis nos cumulaverit, longum eſſet referre. Multis denique cum eo colloquiis habitis, opportunitate datâ, ipſis Pontifici & Frederico, Sanctorum Reliquias reſignavit, ſancti Brachium & Tibiam Joannis Baptiſtæ, Caput Hieremiæ Prophetæ, Brachium ſanctæ Catharinæ, Tibiam S. Georgii, & Ima-

S. Angelus ab Honorio Pontifice benignè ſuſcipitur.

Pontifici Reliquias tradit.

Imaginem B. Virginis. Eas honore incomparabili & incredibili devotione ſuſcepit Honorius, & Angelum mirificè complexus, omnibus eum officiis humanitatis proſequitur, & ut ibi remaneret, omni ſtudiô hortatur: ille verò candidus & humilis, ingentes Pontifici gratias egit, & ſe ad Chriſti mandata vocari affirmat; cui ſuæ profeſſionis Cœnobitas Carmeli Montis commendat. Verùm ubi Pontifex eum quinquies publicè prædicantem audivit, in eum mirâ devotione accenſus, & ſanctitate ac doctrinâ ejus incredibiliter permotus, modis omnibus ipſum detinere nititur; & mœſtus tandem abeundi ſollicitum, & invitùs dimittit. [*ff*] Fredericus B. Virginis Imaginem à Pontifice impetrat, & Angelo Panhormum perferendam commendat. *Coram eo quinies cōcionatur.* F F

CAPUT XXI.

De ſancto colloquio S. Angeli cum ſancto Franciſco, deque Leproſo mundato.

127. Relictis Honorio, & Frederico, Romam venimus, ubi loca Sanctorum omnia devotè luſtrantes, manè primô, maximâ tum Cleri, tum populi multitudine coactâ, in Baſilica S. Ioannis Latera-

teranensis sanctus Dei Angelus magnô spiritûs fervore prædicare cepit. [gg] Aderant ibi sancti Dei viri Franciscus & Dominicus, quos cùm nusquam anteà vidisset, supernæ claritatis splendore mens illustrata, cognovit, & novas, sed solidissimas Ecclesiæ columnas adesse prædixit. Sermone tandē finitô S. Dominicus spiritu elevatus dixit S. Francisco: Hic est Angelus Hierosolymitanus, Christi, & fidei Catholicæ defensor, & Declamator ardentissimus, qui doctrinâ, & sanctitate vitæ incredibiliter Christianæ fidei profuit. Cui S. Franciscus respondit: Hic ille est Civis cœlestis, qui in Sicilia martyriô coronabitur; & ambo simùl, animô hilari, ad S. Angelum veniunt, & eum incredibili humilitate salutant, ac mutuô pacis osculô prosequuntur. Tunc Angelus: Salvete, inquit, maximi Christianæ militiæ Doctores, Dominice impugnator hæresum strenuissime, & Francisce Christi præcipue imitator, qui virtute humilitatis vera portabis stigmata Christi. Dominicus verò: Tu, inquit, Angele, gaude & lætare; tibi enim Christi privilegiô datum est, mortiferam hæreticorum rabiem compescere, Christianum nomen defendere, & Ecclesiam augere & illustrare. Et Franciscus subdit: Tibi, Angele,

GG

S. Angelus prædicans in Ecclesia Lateranēsi à SS. Dominico & Francisco agnoscitur.

Salutatur, & resalutat.

gele, veritatis defenſor, meritò geſtiendum eſt, brevì namque in Sicilia martyriô vitæ militiam terminabis, & triplici laureâ coronatus divinæ fruitionis, & ſempiterni gaudii præmia ſuſcipies. Ad hæc Angelus: Vobis ſanctiſſimi Viri, vobis magis gaudendum, quibus Chriſtianam Rempublicam felicibus cœptis, meritis, & doctrinis amplificare conceſſum eſt. His, & aliis ultrò citroque, inenarrabili charitatis ardore dictis, ſeorsùm cedentes, de multis & magnis Scripturarū & fidei myſteriis, humiliter inter ſe aliquamdiu loquuti ſunt. Quibus ita agentibus felicem, qui aderant diem, & rarum, ac ſingulare ſpectaculum dixerunt, quô ſimul tria mundi Lumina in unum convenerint. Indè verò ſimul procedentes, quum propè ad S. Sabinam perveniſſent, homo genere nobilis leproſus offert ſe obvium eis, dicens: Orate ſanctiſſimi Viri, ut Deus fœdô hôc morbô, veſtra interceſſione, me liberet. Quem illi in pacem abire jubent: & ſubitò ſanus effectus dat gloriam & honorem omnipotenti Deo. Angelus autem, cum Dominico & Franciſco, diem illam, & noctem divinis ſermonibus, & oratione tranſegit. *Trium iſtorum Sanctorum Propheticū colloquiū.*

CA-

CAPUT XXII.

** Nunc dicitur Panormus*

*Quòd S. Angelus * Panhormi convertit ad fidem ſeptem ſupra ducentos Iudæos.*

128. BEnignâ tandem à Summo Pontifice Honorio Tertio veniâ impetratâ, & ſanctis Dominico & Franciſco in Chriſto valere juſſis, ab Urbe profectus cum ſociis per ſuperiorem Italiam iter longum faciens, ubicumque moram trahere oportuit, evangelizando, & verbô, & opere in fide conſtruendo multa, & admiratione digniſſima fecit miracula: & [*hh*] aliqua, tum in Apulia, tum in Campania, ſuæ profeſſionis Cœnobitis loca ſuſcepit, ac tandem in Siciliam pervênit, ubi prima Panhormus ei hoſpitium dedit in Monaſterio S. Mariæ, cognomentô de Grotta, Ordinis S. Baſilii: ubi Athanaſius monaſticam duxit vitam, antequam in Alexandrinum Patriarcham aſſumptus foret; quoniam nondum ibi domus Carmeliticæ profeſſionis eſſet. Hîc, ſpiritûs fervore incomparabili, diebus quadraginta, quotidianis ſermonibus vacat Angelus, & incomparabilia converſionis opera, & fructus incredibiles protulit: nam & Judæorum ſeptem

HH *S. Angelus variis in locis evangelizat & Miracula edit.*

ſupra

ſupra ducentos [*ii*] converſi ſunt, & de Iſmaëlitis plurimi: Chriſtiani verò ferè omnes ad pœnitentiam redacti; infirmi quoque non pauci diverſis ægritudinibus vexati ad ſanitatem reſtituti: quibus peractis, eiſdem aſſumptis ſociis majorem Inſulæ partem, ubi ſanctus ſuâ prædicatione opus eſſe. Chriſto inſpirante, cognoſcebat, Verbum Dei ſeminando peragrat, plurimiſque interim Carmelitanæ profeſſionis habitum concedit, & loca aliqua Carmelo addit; ac denique Agrigentum, ut illius Urbis Antiſtitem reverenter ſalutaret, proficiſcitur. II. *Loca aliqua & plurimas perſonas Ordini ſuo acquirit.*

CAPUT XXIII.

Quòd S. Angelus mundavit ſeptem Leproſos, & ſanavit Archiepiſcopum Panbormitanum ab incurabili infirmitate.

129. Porrò tranſeunti per balnea Cephalitana, in ipſo thermarum loco inventi ſunt ſeptem viri leproſi videlicet Joannes Drepanĕſis Pinus Thermentis, Franciſcus Pactenſis, Andreas Nothenſis, Lazarus Randacenſis, Antonius Calathamixenſis, Manfredus Suteranus, quibus cùm aliquamdiu balneorũ cuſtos contenderat, prohibens ne balneum intrarent, ipſum leproſorum

non

non esse atteſtans. Tum ille eorum contraverſiam audiens, dixit: Pacem habete, precor, viri Chriſtiani, & audite obſecro: creditiſne balnei virtute ſanitatem vobis reſtitui poſſe? At illi Credimus, inquiunt. Tunc Angelus: Error certè veſter eſt viri Chriſtiani aliâ enim viâ ſanitas vobis quærenda eſt: pœnitere vos peccatorum oportet, contritione prævia confeſſio veſtra eſt medicina, quâ ſine balnei ingreſſu jam liberati eritis. His auditis ſancti Viri monitis parent, & pœnitentiæ ſacramentum perficiunt. Quos Angelus proximi fontis aquâ propriis manibus lavat, & oratione præhabitâ per virtutem Jeſu Chriſti lepram abire jubet, ſubitoque eorum carnes mundiſſimæ viſæ, ſunt, ac ſi nunquam lepræ contagiô laboraſſent. Sanatis verò Angelus dixit: Cavete, nè in aliam, peccando, graviorem ægritudinem incidatis; ſcelus enim infirmitatis cauſa eſt, & peccatum in Deum, & proximum. Fecit autem vir Dei ſanctus hoc miraculum palàm: quod manifeſtum fuit viris centum & triginta præſentibus, præcipuè verò Gotfridô Panhormitanô Archiepiſcopô, qui doloribus preſſus in balneis morabatur. Et Deum magnificans in ſancto viro Angelo ſubitò & ipſe ſanus fuit.

Sacramẽto pœnitentiæ & lotione in fonte leproſos mundat.

CAPUT XXIV.

Quòd Angelus Agrigenti curavit Paraliticos, Dæmoniacos, Cæcos, & Surdos.

130. DIſceſſurum Angelum Antiſtes Panhormitanus multis precibus detinere nititur; quem ubi confirmatô animô abiturum vidit, Agrigentum uſque comes ſequitur, ubi quinquaginta dierum ſpatiô quotidianis prædicationibus Angelus ipſe operam dedit, & populum ad pœnitentiam & devotionem uſque adeò convertit, ut ferè tota Civitas opera pietatis & Religionis complexa, uberrimas ſalutis fruges proferret, ſummô Dei & Catholicæ fidei cultu, juſtitiâ, obſervantiâ, & pace fidelibus reſtitutis. Illuc Paralitici, dæmonibus vexati, cæci, ſurdi, leproſi, aliiſque infirmitatibus variis oppreſſi, à diverſis Inſulæ partibus confluentes, meritis S. Angeli recuperatæ ſanitatis beneficium receperunt.

Quinquaginta diebus quotidie prædicat magno cum fructu.

C A-

CAPUT XXV.

Quòd S. Angelus venit ad oppidum Licatam, & cœpit exequi mandatum Domini.

KK 131. KAlendis Martiis, [*kk*] dimissô Agrigentinô Licatam pervenimus, quò præcipuè Christi Domini nostri præceptô ad prædicandum missus fuerat Angelus; venit & nobiscum Panhormitanus Antistes, Angeli sanctissimi divinô colloquiô mirificè delectatus, in cujus domo hospitari, & cum eo diebus aliquot permanere, antequam nostræ professionis locum, qui non multis antè annis ibi constructus fuerat, ingrederemur, multis ejus precibus coacti fuimus, missô ad priorem loci fratre Josephô, & veniâ impetratâ: denique Religionis demùm ingredimur, & omnibus juxta professionis morem peractis, haud multò pòst cœpit Angelus fervore sui spiritûs vehementissimô prædicare, vitia arguere, peccata detestari, incestum damnare, sacrilegia, stupra, & id genus facinora, quibus ira Dei provocatur, taxare, pœnas, & supplicia, quæ subituri sunt obstinati, proponere, Dei ultionem ad memoriam revocare, justitiam docere,

S. Angelus Leocatæ ferventer prædicat.

Scri-

Scripturarum dogmata aperire, & alia hujuſmodi declamationibus quotidianis agere; quibus plurimi, licet maximis innodati ſceleribus, & malis malorum artibus irretiti forent, ad cor redire, gemitu, & lacrymis cordis dolorem præ ſe ferentes, & Dei miſericordiam implorantes. Quos* Belingarius tyrannus ore impudenti ridens ſubſannabat, quem S. Angelus, ſervatô charitatis, & fraternæ correctionis ordine, quàm ſæpiſſimè monuit; ut Deum metueret, inceſtum dimitteret, Chriſti legationem audiret; & ita quidem monuit, ut nihil prætermiſſum relinqueret, quod ad ejus reductionem attineret. At ille indies inſolentior effici, in malitia gloriari, & obduratô, ac inflatô animô jura, leges, & divina oracula deteſtari, juſtitiam contemnere, Deum execrari, aliaque hujuſmodi, factiosâ tyrannide fretus, agitare cœpit.

Peccatores multos convertit.

* *Aliàs* Beringarius & Berengarius

Berengarium ſæpiùs monet, ſed fruſtrà.

132. Angelo denique metum incutere, ut prædicare deſiſteret, minis, & multis modis tentavit; namque homini perditiſſimo aliorum etiam reſipiſcentia, & ad Deum converſio mirum in modum diſplicebant omneſque ſuæ perditionis participes fieri cupiebat. Verùm Angelus Chriſti præcepto intentus, ſpiritu ardentiſſimô quotidianæ prædicationi incumbebat,

donec tandem eô prædicante mulier, nomine Margareta, cum tribus filiis, quos ex fratre Belingario, carnaliter cognito, conceperat, pœnitentiâ adducta, die, quô major Litania est, coram toto populo flens amarè, & magnô cordis dolore incensa, in medium processit, ubi: Precor, inquit, Angele sancte, pro nostra salute à Deo missse, ut ores pro me miserrima muliere, quæ diabolicæ potestati subjecta diu, vix expiabili peccato detineor. Jam enim transiguntur anni duodecim, quibus cum fratre meo Belingario, de quo hosce concepi filios, in nefandissimo scelere perstiti. Cui Angelus: Deus clemens, & misericors, qui te convertit ad pœnitentiam, peccatis tuis parcere dignetur. Hoc crimine sic manifestè à muliere pronunciatô Belingarius spiritu diabolicô magis agitari cœpit, & sanctum Dei Angelum, cujus prædicatione mulier ad pœnitentiam conversa peccatum protulit, interficere disposuit.

Margareta Berengarii soror publica in concione scelus suū confitetur.

CAPUT XXVI.

Quòd S. Angelo apparuit D. Ioannes Baptiſta, & animavit eum ad ſubeundum martyrium, cujus diem prædixit.

133. NOcte itaque ſequenti Angelo Joannes Baptiſta apparuit, quem Dñi Jesu verbis hortatus dixit: Scito, Angele, humilitatem, obedientiam caſtitatem, conſtantiam, aliaſque quibus te dotavit Altiſſimus, virtutes tuas ipſi Dño Jesu Chriſto, & magnæ ejus Matri ſemper Virgini mirificè placuiſſe; quocircà gaude, & lætare, mortem brevì glorioſam recepturus; quia exultant Angeli te ſimul cum Sanctis in patria expectantes. Accingere igitur ſancto operi, & quintô die Maji ſanguinem tuum pro veritate effundas, intrepidus Chriſti miles, qui commiſſô prœliô, & victoriâ partâ victor trophæô perducaris ad gloriam. His auditis gratias Deo immenſas egit, & Joannem Baptiſtam veneratus, ejus interceſſionibus apud Deum, & Virginem, ſe plurimùm commendavit. Manè verò primô, Dominicis expletis officiis vocat Angelus Fratrem Joſephum, Fratrem Petrum, & me Enoch, quibus S. Joannis

Martyrii ardens desiderium in S. Angelo.

Baptistæ visionem recitat, & quintâ Maji die se amore Christi gladiô peremptum iri affirmat. Cui Petrus: Evitanda inquit hæc mors est, & hinc nobis sine dubio secedendum. Nec defuerunt persuasiones tum ab eo, tum ab aliis adductæ; ut indè abiremus. Cæterum, omnibus auditis, tandem ipse: Orate, inquit, obsecro filii, ut quod ordinatum est à Deo Patre, Filio, & Spiritu sanċto, hoc martyrium intrepidô, & constanti animô pro Christo patiar. Jam enim, ut Apostolus cupiebat, & ipse nunc maximè cupio dissolvi, & esse cum Christò, mox verò subjunxit sæpiùs repetens: Sufficit, sufficit, sufficit mihi Domine, tolle animam meam.

CAPUT XXVII.

De Martyrio, & transitu S. Angeli.

134. ADveniente [*ll*] quintâ die Maji, re divinâ peractâ in Basilica Apostolorum Philippi, & Jacobi, prope mare, coactâ populi multitudine quinque hominum millia excedente, Angelus prædicare cœpit, tantâ divini fervoris efficaciâ, ut omnibus de cœlo missus nuntius judicaretur, qui hominum mentes neglectis mortalibus curis ad cœlestia sublevaret. Mirabatur

batur jam univerſus populus vultum ejus, & ſuſpiciebat faciem quaſi candentem ut fulgur, quô ſic prædicante ſupervenit Belingarius furiis pluſquam cerbereis agitatus, magnâ ſceleratorum & ſuæ conjurationis cohorte armatus, & populô ſpectante, pulpitum aſcendit, atque Angelum divino operi innixum, tanquam agnum manſuetum ſanguinolentus invadens, quinquieſque pugione percutiens quinque lethalibus plagis transfodit. Quod ſacrilegum & nefandum facinus, contra innocentiſſimum, & verè Angelicum virum, impiè & nequiſſimè commiſſum, populus non ſuſtinens, ſanguinarium tyrannum interficiendum inſequitur. Angelus verò lethalibus affectus vulneribus jugiter ejus corpore ſanguinem effundente, nullô dolore percitus, nullô percuſſus metu, ſed vultu hilari, & alacri voce, populum hortatur, ut Belingarium dimitteret, ejuſque ſororem potiùs ad pœnitudinem converſam, nè à furente trucidaretur, ſervaret.

S. Angelus prædicans quinque lethalibus plagis confoditur.

135. Poſitis deinde genibus Crucifixi imaginem versùs, junctis manibus, & oculis elevatis, pro univerſo populo, & obitûs ſui memoriam agentibus, oravit, Crucifixum deprecatus, ut qui pro omnibus paſſus eſſet, ſuis etiam perſecutoribus ad pœniten-

Pro populo, & perſecutoribus orat.

nitentiam converſis veniam concederet, & diei illius, ac obitûs ſui memoriam agentibus optatam omnem gratiam impertiret.

Ad mortē ſe diſponit. Quâ oratione peractâ, Pſalmum cantare cœpit: *Beatus vir qui non abiit in conſilio impiorum.* Et Pſalmum: *In te Domine ſperavi, non confundar in æternum.* Et ubi pervênit ad illum verſum: *In manus tuas, Domine, commendo ſpiritum meum*; audita vox eſt de cœlo: Veni, Angele, ad Regnum tibi & Electis meis paratum à conſtitutione mundi, ut gaudeas cum Sanctis, ac inter Angelos, in cœlis colloceris, & cum Martyribus in æternum vivas, qui in ſuperna Hieruſalem triplicem jam tandem aureolam meruiſti.

Voce è cœlo vocatur ad triplicē aureolam. His auditis, felix anima, ceu columba candidiſſima, è corpore exiens viſa eſt, & lux ſole ſplendidior ſupra ſanctiſſimi Martyris corpus, & cantus ſuaviſſimi, ac mirabiles audiri cœperunt, odores inſuper de corpore illo ineffabiles exiverunt, quorum fragrantiâ incomparabili oppidum impletum eſt.

Anima in columbæ ſpecie cœlum petit. At Belingarius domum accurrens, cùm ſororem interficere nequiverit, conſcius ſceleris tanti, ſuique impotens, ac deſperatione, ſic divinâ ultione permittente, ſuperatus, laqueo ſe (ut Scarioth olim Judas) ſuſpendit: cujus corpus locis profanis populi univerſi decreto expo-

Corpus ejus cœleſti luce, odoris fragrantiâ, cantu honoratur.

expofitum, atque infepultum feris relictum eft dilacerandum.

CAPUT XXVIII.

Quòd anima S. Angeli apparuit Gotfredo Archiëpifcopo Panhormitano, cui commendavit Corpus fuum ut fepeliret.

136. EA die Gotfredus Antiftes Panormitanus prædicationi Martyris Angeli, prout confueverat, aliis impeditus, intereffe non potuit. Domique cùm lectionibus S. Bernardi vacaret, clariffimâ luce refulgens ipfius Martyris anima thalamô clausô commoranti apparuit, dicens: Gotfrede Antiftes, vale: &, quod facis, Deum time: ego verò Chriftum pro te orabo ad cœleftium Patriam profecturus. Tunc Gotfredus non mediocriter territus: Quis, obfecro es? Ille verò: Ego fum Angelus Carmelita, hodie gladiò peremptus in Bafilica Apoftolorum Philippi & Jacobi: Vade, & fepelias Corpus meum in loco ipfo, ubi Jesu Chrifti amore martyrium fuftinui, & pro juftitia & veritate morti traditus fui.

CAPUT XXIX.

De Funere S. Angeli, & Miraculis.

137. TRisti hôc nuntio, incomparabili Antistes dolore conficitur, nec potest se lacrymis temperare, tanti viri jacturam ex corde deplorans. Quumque non multò pòst multi insigni pietate viri, imò de pectore suspiria trahentes, ipsique præcipuè Carmelitici Cœnobitæ, luctu & amissi tanti Patris dolore, & gemitu ducti, ad Antistitem illum, tamquam præcipuum Martyris amatorem, convenissent, Præsul ipse alios consolaturus consolatore egere videbatur, casum lugubrem miseratus amici, cujus virtutem noverat, cujus sanctitatem satis laudare non poterat. Procedit itaque cum tota familia, populi lamentationes, quibus oppidum complebatur, audiens & ubi tandem pervenit ad S. Basilicam, odoris fragrantiâ, & cantû Angelorum mellifluô quasi raptus nonnihil sistere jubet: mox sanctum Corpus reverenter veneratus, & voce lamentabili, minùs audientem, sic est affatus amicum. O Angele, veræ pietatis amator, Christi athleta fortissime, quæ tanta * Erymnis furentem illius excivit animum, quis te, unicum sancta-

Lamenta publica ob sublatum tantum Patrem.

* Erymnis *seu* Erinnys, *una Furiarum.*

ctitatis exemplar, crudelibus his vulneribus fœdavit? O mentem facrilegam! ô pectus efferum! ô impiam manum, quæ temporis noftri fpecimen, firmiffimam Ecclefiæ columnam, fidei Catholicæ clypeum, fuftulit! Digna, Belingari, te manent fupplicia, cui juftam Dei ultionem mors peperit Martyris innocentis. At tibi, Angele, velut Baptiftæ Joanni, pro redarguto inceftu morienti, æternam comparavit gloriam, & immortalem coronam. Iftis, & aliis plurimis piè & amicè prolatis, corpus honorificè, folemni apparatu, fublimi in loco conftitui curavit, & diebus octo cereis faculis circumquaque accenfis, & juxta Ecclefiæ morem, officiis pro Martyre celebrari folitis, horis omnibus celebratis cuftodiri fecit.

138. His autem diebus quot, quantaque gloriofus Dei Martyr miracula fecerit explicare difficile effet: nam furdis auditus, lumen cæcis, claudis greffus, mundities leprâ vexatis, paraliticis fofpitas, & denique quâvis, etiam incurabili ægritudine preffis, qui per ipfos dies octo facratiffimum illud corpus tetigêre, fanitas reftituta eft. Orta autem fuit pia admodum controverfia inter Carmelos Cœnobitas, & eos qui Ecclefiæ præerant Philippi & Jacobi, de Mar-

Octiduò infepultus Martyris officio honoratur.

Miracula varia.

Martyris ſepultura, quam Archiëpiſcopi auctoritas diremit, atteſtantis, Martyrem, ut eô in loco ſepeliretur, ubi fuit Martyriô coronatus, petiiſſe: cui acceſſit & fons eâdem in loco miraculosè ſcaturiens, ubi ſanguis Martyris ſanctiſſimi profuſus fuerat: cujus liquore omnis languoris ſolet curari infirmitas, feſtô præcipuè die, & feſti vigiliâ ejuſdem ſanctiſſimi Martyris. Fuit itaque ſepultus eodem in loco ubi fuit Martyriô coronatus, manibus propriis ejuſdem Archiëpiſcopi Panhormitani. Et in his omnibus Frater Petrus, Frater Joſeph, & ego Frater Enoch ſocii fuimus, annô Domini noſtri Jesu Chriſti M. CC. XX. Obiit die quintâ Maji, die verò XIII. Maji fuit ſepultum Corpus ejus.

Fons olei ex ſepulchro ejus ſcaturit.

CAPUT XXX.

Revelatio D. Ioannis Baptiſtæ facta beato Athanaſio de Claramonte Patriarchæ Alexandrino, qui eam ſcripſit fratri ſuo Frederico de Claramonte Panormitano.

M M. [*mm*] Athanaſius de Claramonte Panhormitanus, Ordinis S. Baſilii, miſeratione divinâ Patriarcha Alexandrinus,

nus, Dei Servorum minimus, ſpectabili Viro, & Nobili, Frederico de Claramonte, Panormitano Fratri ſuo ſalutem & pacem.

139. Frater Angelus Carmelita, vir doctrinâ, & ſanctitate ſingularis, ac ſpiritu Dei ad divina opera excitatus tuæ ſpectabilitati voce vivâ renunciabit quod præſentibus nos ſcriptis ſignificamus. Nuper enim feſto die Annunciationis B. MARIÆ Virginis, cùm poſt matutinas noctis circa horam quaſi nonam orarem [*nn*] in Baſilica S. Joannis Baptiſtæ [*oo*] ante ſacratiſſimas ejuſdem Reliquias vidi apud me hominem annorum triginta, vel circiter, cujus aſpectus nitens, & lucidus, tanquam ſol, totam Baſilicam illuſtrare videbatur: is indutus pellibus camelorum, & tenens manu vexillum S. Crucis ter vocavit me dicens: Athanaſi, Athanaſi, Athanaſi, ſcito, & ſis certus, quòd voluntas Dei eſt, & deſiderium meum, ut Imago glorioſæ Virginis MARIÆ, & Reliquiæ, quæ in hac conduntur Baſilica, in Italiam mittantur. Non enim diu quæ huic populo imminet divinæ ultionis ira differetur: has Fratri Angelo Hieroſolymitano, qui in Inſula Siciliæ pro veritate dicenda martyrium ſuſtinebit, ſicut & ego ſuſtinui, credes, & reſignabis: qui eas, magnâ fide, & devotione, cum

NN

OO

S. Ioannes Bapt. quâ formâ apparuerit Athanaſio Patriarchæ.

Iubet transferri ſuas, & aliorum reliquias.

ſociis

ſociis Petro, Joſepho, & Enoch, portabit. Quâ apparitione territus, & non mediocriter tremebundus; demùm reſumptis nonnihil animi viribus, interrogavi, quiſnam eſſet. Et ille: Joannes, inquit, ſum Baptiſta præcurſor Domini noſtri Jesu Chriſti, cujus Reliquiæ ſunt in iſta Baſilica; eas ad Fredericum de Claramonte Fratrem tuum devotum, & timentem Deum mittas, qui cum Honorio Pontifice eas ſuſcipiet, & ubi divina voluntas diſpoſuerit honeſtè reponet. Et his dictis non ampliùs apparuit. Hujus igitur oraculi præceptô moniti, habitâ priùs oratione, & firmatô nobis propoſitô, per ipſum R. Fratrem Angelum præſignatum, & ſocios ejus, ipſas Reliquias tuæ ſpectabilitati mittimus.

Quæ fuerint illæ Reliquiæ.

140. Reliquiæ autem hæ ſunt: Imago glorioſæ Virginis Mariæ, Brachium & Tibia S. Joannis Baptiſtæ: Caput Hieremiæ Prophetæ, Brachium S. Catharinæ Virginis & Martyris, Tibia S. Georgii: de quibus, prout Dominus diſpoſuerit, conſultô S. Patre Honoriô Pontifice Romanô, diſpones piè, & religiosè, ut te præſtare ſolitus es erga Deum. Audies autem plura ab eo ipſo R. Fratre Angelo, cujus colloquiô mirificè delectaberis: quem ut optimè dignoſcas, & omni ſtudiô complectaris, hortamur.

tamur. Eſt enim non minùs opere, quàm ſermone mirabilis, & præcipuus veritatis amator, ac fidei Catholicæ defenſor acerrimus. Cætera quæ de ipſo referri poſſunt admirandæ ſanctitatis opera, quod ipſe brevibus ſcriptis aſſequi non poſſum, & tu facilè (ut ſpero) cognoſces, ſilentiô prætereo. Vale in Domino noſtro Jesu Chriſto, & orationibus S. Honorii Papæ nos commenda. Datæ Alexandriæ annô Domini noſtri Jesu Chriſti milleſimô ducenteſimô decimô nonô.

EPISTOLA

Thomæ Bellorosii, ad eundem Ampliſſimum Patrem Magiſtrum Nicolaum Audetum, de quotidianis Miraculis S. Angeli Martyris, in oppido Leucatæ, ubi ſepultus eſt: deque Fonte vivo, & fluxu Olei medicinalis, in loco ſepulturæ dicti Martyris glorioſiſſimi.

141. *Habes, Ampliſſime Pater, ea quæ ſcripta ſunt olim de Vita ſanctiſſimi Angeli Virginis & Martyris à me non minùs expolita quàm digeſta per Capita, ut innoteſcant toti Orbi Chri-*

Christiano, quæ ita ferè quotidiè miraculorum locupletissimô testimoniô comprobantur, ut non egeant aliquô testificationis adjumentô (sicuti profusè tua Paternitas amplissima percepit à multis viris præstantibus in hoc Regno.) Non enim tuam Paternitatem latet, quòd Divus Angelus spiritu humilitatis, quæ de sinu Patris descendit, plenus, ut declinaret inanem hujus mundi ventosi gloriam, priusquam ab humanis recederet, mandavit, ut in eo corpus ejus humaretur loco, in quo erat scelesti hominis gladiô confossus: nemo tamen posteà fuit ausus hanc supremam sanctissimi Martyris voluntatem violare; verens nè inferret offensam, quoadusque aliter visum fuit divinæ Majestati, quæ (sicut conjicimus) ut dilectissimus ejus Martyr, assiduè affulgeret miraculis, ex sepultura loco, quæ in templo erat, & quasi ex ore sepulti, repentè pulchrum lilium enasci fecit, quod quoties fuit incisum statim renatum est. Et hôc miraculô permoti incolæ illius oppidi Leucatæ locum effoderunt, ubi inventum est S. Corpus mirô fragrans odore, quod honorificè reposuerunt in arca honestissima.

S. Angelus miraculorum gloriâ illustris.

Ex ore sepulti liliũ prodiit.

142. *Ex loco verò, ubi priùs jacuerat corpus, fons vivus aquæ nitidissimæ & suavissimi odoris emanavit: ex ea verò parte, quâ caput Martyris requiescebat, cœpit fluere medicinalis olei liquor, ubi posteà manu artificis aqua illa per gradus operis lapidei circumdata est, quæ tertiô nonas Maji, anniversariô die Martyris, plus solitò excrescit, & tunc*

tunc etiam [pp] *oleum effluit, incipiens pridie ab hora vespertina usque ad solis occasum diei sequentis: quod solertissimè à plebe colligitur, ad sanandos infirmos; multiq; ægroti illô die solemni descēdunt per gradus fontes, loturi corpus, implorantes D. Martyris auxilium, & sensim, populô spectante, recipiunt sanitatem, præsertim hernici & paralitici. Plura quoque efficiuntur miracula, si die illô celeberrimô vir doctus Carmelitanæ familiæ, & non alterius Ordinis professor, more declamatoriô habebit Sermonem ad populum de Vita, Miraculisq;, & Martyrio prædicti Martyris gloriosissimi. Non videtur mihi profectò hac de causa opus esse ut quærantur antiquæ attestationes de Vita S. Martyris, quandoquidem vivi fontis scaturigo, & effluentis olei liquamen testentur omnia quæ tradita sunt litterarum monumentis de cœlesti beatitudine Divi Angeli, verissima esse, & sole meridianô clariora. Nava igitur ex imis sensibus operam, Amplissime Pater, ut sicut à divina Majestate, & Cœlicolarum Senatu prædictus Martyr factus est cœlestis civis, triplici coronâ donatus; pari modô in hac Ecclesia militante perpetuò summi Pontificis, ac sacrosancti Senatûs Apostolici decretô divinis honoribus condecoretur veneretur q; ab omnibus, ad laudem & gloriam totius Curiæ cœlestis, & individuæ Trinitatis regnantis in sæcula sæculorum. Amen.*

pp *Oleo ex ejus sepulchro fluente plurimi sanantur.*

NOTATIONES
IN VITAM S. ANGELI.

AD PROLOGUM. A *Enoch Vitæ S. Angeli Scriptor posteà Patriarcha Ierosf.*

143. Noch [*a*] Servus Dei ... Patriarcha Jerosolymitanus, *videlicet pro Syro-Græcis, successor B. Ioannis fratris S. Angeli. De illo Arnoldus Bostius in Speculo Ordinis Carmel. l.7. cap. 11. ista scribit*: Enoch de Jerusalem frater Ordinis Beatissimæ Virginis Mariæ de Monte Carmeli, post præfatum Joannem Episcopus extitit Jerosolymitanus, quo in loco levavit se supra se, ut videret, & gustaret quàm suavis est Dominus, qui cùm aliquamdiu Ecclesiæ Jerosolymitanæ, dignè & laudabiliter præfuisset, tandem infirmatus obdormivit in Domino. *In pervetusto Kalendario Mechliniensi ad diem 12. Augusti inter Sanctos, & Beatos Ordinis hujus refertur his verbis*: Enoch Patriarchæ Jerosolymitani Ordinis nostri. *Plura de eo habes hîc suprà in Notis prævijs §. 2.*

AD CAPUT I. B

144. Congregatis [*b*] in Jerosolymitana Synodo sanctis Patribus. *Synodum illam Ierosolymis habitam refert Venerabilis P. Lezana in Annalibus Carmelitanis ad annum Christi 1222. ubi inter alia hæc :* Videtur autem hanc

hanc Synodum nationalem fuisse ex Syro-Græcis solùm Episcopis adunatam, nec propterea contemnendam, sed potiùs venerandam. Etsi enim vera, & legitima Divorum Canonizatio, solùm ad Sedem Apostolicam Romanam pertinere dignoscatur, non tamen propterea Orientalis Ecclesiæ Catholicorum Antistitum (quales hos fuisse credimus) judicium spernendum, pro sancti Angeli sanctitate comprobanda. *Synodus comprobās B. Angeli sanctitatē qualis.*

Quis autem tunc fuerit Patriarcha Ierosolymitanus assistens, seu præsidens isti Synodo, habetur ex Cap. 10. *Vitæ S. Angeli sub finem, erat nempe Honuphrius successor B. Ioannis, diversus ab eo qui secutus proximè fuerat Nicodemum. Vide Notas ad dictum Cap.* 10. *Ille autem Patriarcha, & triginta sex Episcopi, Capite* 1. *recensiti, approbatores fuêre sanctitatis B. Angeli, auditis testimoniis trium Antistitum eôdem Capite* 1. *nominatorum, videlicet Ierasimi Archiepiscopi Nazareth, Ioannis Archiepiscopi Cæsariensis, Petri Episcopi Bethleëmitani, atque aliorum plurimorum, qui aliquando ipsi S. Angelo convixerant, aut cum eo conversati fuerant.*

145. *Animadvertendum hîc, quòd sub ea tempora Ierosolymitani Patriarchæ duo essent, alter Latinus, pro Latinis residens Achone (quæ etiam Ptholemaida dicitur) cujusmodi erat B. Albertus, Regulæ Carmelitanæ Scriptor, seu veriùs com-* *Patriarchæ duo olim erant Ierosolymis, alter Græcus alter Latinus.*

 pendia-

pendiator, ab Innocentio III. *institutus annô* 1205. *cui annô* 1214. *defuncto subrogatus fuit* Radulphus, *qui annô sequenti interfuit Concilio Lateranensi. Alter verò Græcus, seu Syro-Græcus, Ierosolymis Patriarchalem Sedem tenens pro Christianis non Latinis, scilicet Græcis, Armenis, Palæstinais, Syris, seu Surianis, qui suæ nationis & idiomatis Patriarchas expetebant (sicuti & his temporibus in Belgio, & alibi, vix admittitur Episcopus qui non sit illius nationis & ejusdem idiomatis, cujus usus potissimùm ibi est.)* Nam *licet ab anno* 1187. (*quo Saladinus Ierosolymam, & ferè totam Terram Sanctam occupavit, & vastavit*) *Civitas sancta sub jugo gemeret Saracenorum, illi tamen* (*solis Latinis expulsis*) *Græcis, Syris, Armenis, & aliis Orientis Christianis loca in Vrbe permittebant. Sic expressè habent* Ioannes Heroldus *in continuatione historiæ Belli Sacri, lib.* 1. *cap.* 7. & Henricus Pantaleon *in histór. Ordin. Ioannit. Rhodior. lib.* 2. *sub hoc anno. Ordinatum autem à Saladino dicitur, ut in gratiam Imperatoris Græcorum (cum quo suspecta erat familiaritas) in omnibus Ecclesiis Terræ Promissionis, secundùm ritum Græcorum Dei cultus fieret, ut scribit Conradus in Epist. ad Cantuariæ Archiepiscopum, quam refert Baronius ad annum* 1187. *Et quidem si de Surianis sermo sit, hæc de illis testatur Cardinalis Iacobus de Vitriaco in Historia Ierosolymitana cap.* LXXIV. Utuntur autem Suriani in sermone

ne vulgari linguâ Saracenicâ... Consuetudines autem, & institutiones Græcorum in divinis officiis, & in aliis spiritualibus Suriani penitùs observant, & eis tanquam superioribus suis obediunt: Latinorum autem Prælatis, in quorum Diœcesibus commorantur, non corde, sed ore tantùm, & superficialiter se dicunt obedire, timore scilicet secularium dominorum: habent enim proprios Episcopos Græcos. *Et capite* 64. licet temporibus illis totam terram Promissionis Saraceni, peccatis exigentibus, occupassent, multi tamen Christiani de gente Surianorum patriam suam deserere noluerunt, sed extremis conditionibus afflicti, & jugô duræ servitutis oppressi inter Saracenos habitabant. Princeps autem Ægyptius, qui universas Regiones à Laodicia Syriæ usque ad extremam Ægypti civitatem Alexandriam possidebat, quartam civitatis Jerosolymitanæ portionem ex parte Dominici Sepulchri Surianis, & Patriarchæ eorum sub annuo tributo ad habitandum concesserat. *Ex quibus, & aliis quæ idem Author habet eôdem librô cap.* 20. *satis patet Surianos fuisse Christianos fideles; erant tamen inter eos multi hæretici, & schismatici.*

146. *Neque mirum cuiquam videatur, ejusdem civitatis duos tunc fuisse Patriarchas, seu*

Episcopos. Id enim sæculis superioribus frequens fuit in partibus Orientis. Exempla passim obvia sunt. En aliqua, tum Ierosolymis (ante, & post S. Angeli tempora) tum alibi Anno Christi 1187. *& sequentibus: Ierosolymitanus Patriarcha Latinus erat* HERACLIUS, *eôdem tempore Patriarchæ Ierosolymitani Græci successivè fuerunt* DOSITHEUS, ATHANASIUS, *&* LEONTIUS, *prout habetur ex Baronio ad dictum annum* [a] *& sequentem.* [b] *Post tempora S. Angeli, anno* 1342. PETRUS DE CASA, *seu* DE CÆSIS, *ex Priore Generali Ordinis Carmelitani à Clemente sexto assumptus fuit ad Patriarchatum Ierosolymitanum, existente Ierosolymis aliô Patriarchâ Græcô, seu Syrô.*

a *Anno* 1187. *n.* 11. b *Anno* 1188. *n.* 30.

Etiam Constantinopoli per plura sæcula duo Patriarchæ.

Si de Constantinopolitanis Patriarchis sermo sit, anno reparatæ salutis 1204. *Patriarcha Constantinopolitanus Latinus erat* THOMAS MAUROCENUS, *& Græcus* JOANNES CAMATERUS, *cui anno* 1206. *successit* MICHAEL SAURIANUS, *Sedem suam habens Nicææ, residente Constantinopoli præfatô Thomâ. Anno* 1364. *ab Vrbano IV. institutus fuit Patriarcha Constantinopol.* S. PETRUS THOMAS, *Ordinis B. Virginis* MARIÆ *de Monte Carmelo (cujus Vitam magnificis gestis refertam ediderunt RR. PP. Bollandus & Henschenius ad diem* 29. *Ianuarii) eôdem tempore. Pro Græcis Patriarcha erat* PHILOTHEUS. *Anno* 1398. *Patriarcha Constantinopoli-*

politanus Græcus ponitur ANTONIUS IV. *Latinis autem* ANGELUS CORARIUS, *posteà Romanus Pontifex Gregorius duodecimus. Anno* 1453. *Patriarcha Constantinopolitanus pro Græcis erat* GEORGIUS SCHOLARIUS, *mutatô nomine dictus* GENNADIUS, *cui successivè alii Græci suffecti fuêre. Interim inter Latinos Constantinopolitani Patriarchæ fuêre* ISIDORUS *Cardinalis Ruthenus, & post hunc* BESSARION *Cardinalis Nicœnus,* MARCUS CORNELIUS *Venetus Cardinalis,* ÆGIDIUS VITERBIENSIS *Ordinis S. Augustini Vir doctissimus etiam Cardinalis, atque alii successivè. Similiter in Cypro erant Antistites Græci, & Latini. Idem accidit aliis temporibus, & locis. Vide Spondanum ad dictos annos, & ad an.* 1222. *num.* V. *nec non ad annum* 1572. *num.* XXVII. *ubi tres memorat eôdem tempore Constantinopolitani Patriarchæ titulum tenentes.* *Idem accidit alibi.*

Et non ita pridem in quibusdam Vrbibus Poloniæ seu Lithuaniæ simul tres fuerunt, v. g. Kioviæ, aliter Kyoviæ, & Cioviæ, erat Latinus Episcopus, qui Polonis Catholicis praerat; alter Græci Ritûs, sed Catholicus, qui Russis Ecclesiæ Romanæ unitis; tertius schismaticus. Ita etiam alibi. Alia quædam ad hoc intentum dicentur in Notis ad Caput tertium.

147. Erunt [c] hi olivæ duæ florentes in Carmeli vertice, *in eo plantata dexterâ* C

ipsius admirabilis Matris, quæ simul etiam Virgo semper manet: hujus enim favore S. Angelus & B. Ioannes nati (prout ex hoc Capite habetur) ejusdem quoque attrahente amore Carmelo insertos esse, evidens est ex iis quæ capite 4. *referuntur.* Hæc enim (*Regula, seu Religio*) vel ex eo mirificè noſtrum invitat & commovet animum, quia præcipuo Dei Genitricis titulo dicata. *Vide Notationem in illum locum hîc proximè sequentem.*

D 148. Antiſtitem [*d*] reverentibus dictis ſalutant. *Is erat Nicodemus, Syrus, seu Græcus, cui successit Honuphrius, ut habetur ex capite* 8. *Vitæ S. Angeli. Istum secutus est Ioannes frater S. Angeli, de quo capite* 11. *ejusdem Vitæ. Post Ioannem suffectus fuit ille, etiam Honuphrius appellatus, cujus fit mentio capite* 10. *Vitæ S. Angeli. Hujus successor fuit Enoch Scriptor Vitæ sancti Angeli. Hîc ad propositum sunt quæ Lezana in Annalibus Carmelitanis ad an. Christi* 1191. *notat his verbis:* Nè autem quis in hujuſmodi Nicodemo, & alio Onuphrio, ipſoque Joanne, qui Patriarchæ in ipſa Hiſtoria numerantur, & in ipſius Authore Enoch, qui etiam Hieroſolymitanus Patriarcha dicitur, vel leviter offendat; ſciendum S. Hieroſolymorum Civitatis & Terræ Sanctæ hunc uſum vetuſtum fuiſſe, ut cùm in ea omnium Nationum Chriſtiani ob

De Patriarchis Ierosol. Græcis, seu Syris.

ob loca illa sancta Christi præsentia summè veneranda mansiones habuissent, non solùm Latini & Græci, sed etiam Syri vel Suriani illius patriæ incolæ, suos Episcopos, suumque Patriarcham Jerosolymitanum etiam haberent. De Latinis id certum & evidens est, cùm plures ex ipsis; & novissimè Heraclium hoc annô defunctum sæpiùs retulerimus. De Græcis etiam non minùs verum esse constat ex iis, quæ tradunt Nicetas Choniata in Isaïco, Genebrard. in Chronolog. lib. 4. circa annum 1181. Baronius sub annis 1187. & 1188. & alii, apud quos notum est, Hierosolymitanos Patriarchas eâ tempestate fuisse Leontium, Athanasium, & Dositheum. *Vide plura circa hæc paulò antè in Notis ad Caput primum.*

149. Cùm [*e*] solitô more Antistes hostiã manu tenens signô Crucis calicem signare voluisset Jessęus, & Maria Christũ eâ ætate & formâ quâ morti subjici voluit, mortalibus oculis vident. *Simile refertur in Vita S. Ludovici Regis, cujus ad conspiciendum miraculum acciti dignum Christianissimo Principe hoc redditum est responsum:* Irent visum qui non crederent: se quidem continuò in corde suo videre & conspicere. *Ita Villanus, & ex eo Spondanus in Annal. Eccles. ad an. Christi* 1257. E

Miraculum pro confirmatione Eucharistiæ.

nu. IX. *Plura ejuſmodi (pro confirmatione fidei Eucharistiæ) videri poterunt in Speculo Exemplorum, verbo* Euchariſtia.

F · 150. Domum [*f*] adiit eremiticam Cœnobitarum Dei Genitricis de Monte Carmelo, quæ divæ Annæ ædes, ubi Deifera Virgo in lucem edita eſt, ſervatô adhuc nomine, cenſentur. *De illo Monaſterio ſanctæ Annæ ſcribunt Hiſtorici Ordinis Carmelitani: Ioannes Groſſius Generalis in Viridario Clavi* 1. *ſic ejus meminit*: Sicut in Chronicis Romanis legitur tempore prædicationis Apoſtolorum, annô à Nativitate Domini quadrageſimô primô, regnante Imperiô Romanô, ad tempora Titi & Veſpaſiani apud Jeruſalem in porta aurea, ubi Joachim & Anna, progenitores Virginis Mariæ ſibi mutuo obviaverunt, religiosè conſederunt. Et ibi ad honorem, ubi concepta fuerat, Eccleſiam conſtruxerunt, & unà cum Apoſtolis in multis Regionibus fidem Chriſti conſtanter prædicaverunt. *Ioannes Hildensheimenſis vetuſtus celebriſq́; Author in libro inſcripto, Defenſorium Ordinis contra detractores cap.* 14. *hæc de eodem commemorat*: Traditum tenemus à Patribus, quòd primus Conventus Ordinis poſt Montis Carmeli Collegium fuit in loco, qui Porta aurea dicitur, in quo Joachim & Anna convenerunt, & in

Monaſterium antiquiſſ. Ordinis Carmelitani, nuncupatum: Diva Anna ad Portam Auream.

in illam conjunctionem consenserunt, ex qua gloriosa Virgo concepta fuit, & nata: quasi B. Virgo diceret, Ibi meritò debent morari Fratres mei, ubi primò tractatum est de Conceptione mea. *Ferè eadem habet Ioannes Palæonydorus in Historia Carmelitana libro 2. cap. 1. Balduinus Leersius in Collectario Exemplorum cap. 1. & Petrus Lucius in Compendio Historiali. Præ cæteris autem accuratè (ut solet) id pertractat Lezana Tomo 2. Annalium ad annum Christi 40. ubi num. 4. circa præfata ex Ioanne Hildesheim addit*: Potuit autem hic Pater hanc novam mansionem primum Conventum Ordinis, post Montis Carmeli Collegium appellare; quia vel fuit primus in Lege nova, post receptum ab Elianis Christi Euangelium, vel quia fuit primus sub titulo forsan B. Virginis de Monte Carmeli, prout relata ipsius indicant verba; cùm sub hoc tempore primùm eô titulô cognominari cœperint. *Ibidem num. 7. ex Arnoldo Bostio & Palæonydoro tradit, mansionem illam, seu Monasterium, in Porta aurea* sanctæ Annæ *nuncupatum, renovatum fuisse à sancta Helena circa annum Christi* 326.

Nec longô [g] pòst interpositô temporis spatiô ipse quoq; Jessæus consortem secutus est, *In alia Vita quæ hic subsequitur, habetur*: G

Unâ

Unâ eâdemque horâ maritus cum conjuge animas eidem (*Deo*) reddiderunt. *In exemplari Vaticano apud Benedictum Gononum , & in Menologio Carmelitano refertur , eos obiisse Festo SS. Petri & Pauli.*

In Monasterio Carmelitarum , ubi ædes divæ Annæ esse consueverunt, extra urbis mœnia. *Erat igitur Monasterium istud in suburbio juxta portam: ideò Grossius relatus tradit illud fuisse* apud Jerusalem in Porta aurea.

H 151. Deô [*h*] denique inspirante animô statuimus, vitæ normam servandam suscipere, quam annis supra quadringentos, pluribus jam evolutis, Prophetarum successores diu in monte Carmelo, nunc verò plerisque in locis servare susceperunt. *Aliter, sed mendosè, & absurdè (prout rectè animadvertit Lezana in Annalibus Carmelitanis, ad Annum Christi* 1204) *ista leguntur in vita, quam exhibet Benedictus Gononus in Vitis Patrum Occidentalium. Plura circa hæc videri poterunt dictô locô Annalium.*

I 152. Annis [*i*] supra quadringentos, pluribus jam evolutis. *Norma vitæ religiosæ, quæ in Carmelo, aliisq; locis hujus Ordinis servabatur eô tempore, quô S. Angelus, ejusq; frater habitum susceperunt, erat ea quam scripsit & tradidit Ioannes Antistes Ierosolymitanus annô Christi quadringentesimô duodecimô: de qua latiùs*

tiùs S. Cyrillus Constantinopolitanus in libro de processu hujus Ordinis (extat is insertus Vineæ Carmeli, sub initium, & in Speculo Ordinis librô octavô) agunt de ea cæteri Historici Ordinis, atque inter omnes luculentiùs, & accuratiùs Lezana tomò tertiô Annalium Carmelitanorum.

153. Prophetarum [*k*] successores. *Conformitèr loquuntur summi Pontifices in Diplomatibus seu Bullis suis, huic Ordini concessis, disertis verbis adstruentes* Ordinem Carmelitarum per ELIAM, & Elisæum in Monte Carmelo inchoatum. (*Ita Ioannes XXII. & Alexander V. in Bullis, de quibus in Vinea Carmeli parte 2. cap. 2.*) *& Ordinem hunc, ejusq; Professores* à SS. Prophetis ELIA, & ELISÆO successionem hæreditariam tenere (*Ita Sixtus IV. Iulius II. & Gregorius XIII. in Bullis, de quibus ibidem in Vinea Carmeli*) *quæ etiam confirmantur ex mox dicendis in Notis ad caput 6. & 8. circa illas loquendi formulas*: S. P. noster Elias, S. Pater Elisæus. K

Successio Ordinis Carmelitani à S. P. ELIA confirmatur ex Vita S. Angeli.

Vide etiam infrà nu. 162.

154. Hæc [l] enim vel ex eo mirificè nostrum invitat & commovet animum, quia præcipuo Dei Genetricis titulo dicata. *Titulus Ordinis hujus, à summis Pontificibus non modò approbatus, sed & indulgentiis peculiaribus decoratus, & miraculis confirmatus, est iste*: Ordo Fratrum gloriosissimæ Virginis MARIÆ de Monte Carmelo. *Sed de eo plura vi-* L

ra vi-

ra videri poterunt in Vinea Carmeli parte 5. cap. 1. & apud Lezana in Annalibus variis in locis, ac in libro inscripto, Maria Patrona, *cæterosq; historicos Ordinis. Hoc idem quod S. Angelo, ejusq; fratri, etiam plerisque adolescentibus huic Ordini adscribi postulantibus, motivum est, videlicet*, titulus B. Virginis MARIÆ.

M 155. Abstinentiâ [*m*] majori, quàm Regulæ præscriptò tenerentur, vivere cœperunt. *Sub finem Regulæ opera supererogationis permittuntur his verbis*: Si quis supererogaverit, ipse Dominus cùm redierit, reddet ei. *In quibus Regulæ supererogaverint S. Angelus & ejus frater Ioannes perspicuum erit, ea quæ hôc capite scribuntur conferenti cum Regula ipsa.*

N 156. Ferreâ [*n*] namque camisiâ nudam carnem tegentes, *&c. In Ordine hoc semper in usu fuit, ut Orationi & internæ cum Deo conversationi (quæ primaria pars, seu finis instituti Carmelitici est) perpetua sociaretur interna & externa sensuum mortificatio, sicuti Vitas Sanctorum hujus Ordinis legenti patescet. Hinc in Constitutionibus Reformationis* [*a*] Quæcumque corpori acerba sunt, tam in cibis quàm in vestibus amplectenda suademus Fratribus nostris: ut sensualitatis motibus spiritui magis submissis, Deo faciliùs mens possit adhærere. In eum finem in singulis Conventibus habebuntur cilicia, indusia, & cinctoria

Mortificationis & pœnitentiarum antiquus usus in Ordine Carmelitano.

[a] Parte 1. cap. 9. nu. 3.

ctoria nodis & ſetis intertexta, catenæ ferreæ cingendis renibus accommodatæ, & ſimilia pro maceratione corporis apta inſtrumenta. *De ſtudio orationis, meditationis, internæ cum Deo converſationis, in SS. Angelo & fratre ejus, teſtatur Author Vitæ, ſub finem hujus capitis 4.* Quòd Legem Domini meditantes nunquam orationibus vacare deſiſterent. *En prototypon perfecti Carmelitæ.*

157. Laneam [*o*] deſuper albam, griſeamque deinde, ceu canuſinam nativi co- o
loris, &c. geſtabant. *En antiquum & genuinum Ordinis habitum, videlicet* de lana: *unde in antiquis Ordinis Conſtitutionibus, à Ven. Patre Ioanne Soreth, Priore Generali Bruxellis, celebrato anno* 1466. *ſtatuitur*: Veſtimenta Fratrum lanea ſint. *Et infrà*: Sint albæ tunicæ, (*ſcilicet de lana.*) *De tunica ſuperiori ibidem habetur*: Habeant tunicas amplas, griſeas, ad nigredinem tendentes. *Plura circa hæc videri poterunt in Vinea Carmeli parte* 4. *cap.* 7.

158. Candidam [*p*] inſuper chlamydem p
canuſinis, ceu virgulis diſtinctam & circulatam gerebant. *In Vita S. Angeli apud Gononum legitur*: Cappam albam cum friſeo nigro geſtabant. *In Menologio Carmelitano*: Pallium album virgulatum deferebant. *Veſtis ſuperior hujus Ordinis ex inſtitutione S. P.* Eliæ, *uſurpatus tum in veteri tum in nova Lege uſque ad*

annum

Vestis superior Ordinis Carmelitani primitùs alba, deinde ab anno 639. barrata, denique ab an. 1287. rursus alba.

annum Christi sexcentesimum trigesimum erat pallium seu chlamys albi coloris, prout habetur ex Ioanne Ierosolymitano, in libro de Institutione primorum Monachorum, & cæteris Historicis Ordinis. Anno autem 639. *Homar Rex Arabiæ, cùm totam Terram Sanctam occupasset, inter cæteros suæ sævitiæ actus in Religiosos Carmeli Montis id fuit, quod refert S. Cyrillus in libro de Processu hujus Ordinis cap. 2. his verbis:* Saraceni autem molestè ferebant, quòd nostræ Religionis Professores veste albâ desuper induti incederent, cùm soli eorum Satrapæ hujusmodi coloris habitu desuper uterentur. Propter quod gestationem pallii albi dictis Professoribus interdixerunt; pro quo Professores prædicti pallium Barratum tunc unanimiter assumpserunt. Quod palliũ, sicut scis, ex septem partibus duplicis coloris ab invicem distinctis, sed consutis, ipsum totaliter integrantibus, perpendiculariter à collo usque ad talos descendentibus, constat: quarum tres sunt nigræ sive griseæ, aliæ verò quatuor sunt albæ. *Pallia autem illa Barrata, seu virgulata gestarunt Religiosi hujus Ordinis per annos circiter sexcentos quadraginta octo, videlicet à dicto anno sexcentesimo trigesimo nono usque ad annum* 1287. *quô authoritate Sedis Apostolicæ, depositis Barratis palliis, resumpta sunt alba. Sed de his plura videri poterunt in Anna-*

Annalibus Ordinis, Vineâ Carmeli, & cæteris Hiſtoricis.

159. In [*q*] fontem Eliæ decidit. *Fons ille S.* Eliæ *in Carmelo eſt, & propè eum erat Monaſterium. Mira de eo fonte memorantur in Annalibus, & hiſtoriis Ordinis hujus. Videri poterit in Vinea Carmeli Index verbo*: Fons Eliæ. Q

160. Eliſæus [*r*] Pater noſter. *Sic eum nuncupat S. Angelus, quia ipſe unà cum S. P. Elia fundator fuit Ordinis Carmelitani; de quo dici ſolet*: Elias plantavit, Eliſæus rigavit. *Vide Notas in Caput* 8. *circa illa verba.* S. Pater Elias. R

161. Plurima [*s*] meritis Joannis Deus operari dignatus eſt. *Obitus iſtius Beati Ioannis in Annalibus Carmelitanis refertur ad annum Chriſti* 1222. *ubi iſta, inter cætera, de eo referuntur*: Inter Sanctos Religionis noſtræ prædictum Joannem Patriarcham ſancti Angeli Fratrem enumerant, nedum Hiſtorici Ordinis, ſed extranei etiam. *Et ibidem paulò antè*: Ipſius enim præclara geſta, ſingularium virtutum merita, ac in vita patrata miracula, de quibus ſub annis præcedentibus diximus, id ſufficienter ſuadent. *In pervetuſto Kalendario Sanctorum Ordinis hujus M S. Conventus Mechlinienſis ad tertium Idus Iunii fit memoria B. Ioannis his verbis*: Joannis Con- S

Confessoris Ordinis nostri Patriarchæ Jerosolymitani, fratris sancti Angeli.

T 162. S. Pater [t] Elias. *S. Angelus eum appellat* Patrem; *utpote Ordinis sui Patriarcham, Authorem, Fundatorem, Institutorem, à quo Ordinis hujus Professores* hæreditariam successionem tenent. (*Vide Notas hîc antè in Caput* 4.) *In idem conspirant Ordinis hujus Historici omnes, & exteri quamplurimi Scriptores illustres. Et ut talis à toto Carmelitano Ordine colitur solemnissimô officiô, & Missis propriis die* 20. *Iulii, & septem sequentibus. Et ad illum diem* (20. *Iulii*) *in Missalibus, & Breviariis, à Sede Apostolica approbatis, legitur*: In Festo S. Eliæ Ducis & Patris nostri. *Istum autem loquendi modum* S. Pater noster Elias, S. Pater Elisæus, *olim in hoc Ordine valdè communem fuisse patet ex iteratis ejus repetitionibus, hoc, in antecedenti, & sequenti capitibus. Hinc, & ex miraculis similibus, meritò concludit Waslelius librô primô Vindiciarum sect.* 5. *art.* 14. *traditionem perpetuam, & continuam in Ordine hoc viguisse de Patriarchatu S.* Eliæ: *quem etiam confirmat hâc ratione*: Absque dubio ad veritatis solidam illustrationem confert etiam ea consideratio, quòd Sanctorum suorum glorificator Deus solis Sanctis Carmelitani Ordinis illud concesserit privelegii, ut similia Patrum suorum Eliæ ac Elisæi opera-

S. P. Elias Pater, Institutor, Dux Carmelitani Ordinis: qui inde hæreditariam tenet succes.

Vid. etiam suprà n. 153.

operarentur miracula; maximè verò ad recensita dictorum Prophetarum merita, ceu verè suorum Patrum. Unus nobis hic sufficiet pro exemplo S. Angelus Hierosolymitanus Martyr Siculus. Et ut brevi utar compendiô, habet Breviarium Carmeliticum ex Henocho Patriarcha Hierosolymitano, ad 5. Maji lect. 5. Insignem sanctitate virum, patribusque suis Eliæ, ac Elisæo persimilem miraculis Deus similibus illustravit. *Latiùs ibidem prosequitur, & premit intentum.*

163. Cum [v] aliis Græcorum Præsulibus. *Ex Notationibus ad caput primum habetur, quòd ab Anno Incarnationis Dominicæ* 1187. *& deinceps Patriarchæ Ierosolymis residentes semper fuerint Græci, seu Syri, non autem Latini. Latinus autem Patriarcha Ierosolymitanus residebat Achone usque ad annum Christi* 1291. *quo Achon à Saracenis capta, & diruta fuit.* V

164. Ab [w] Honuphrio Patriarcha viro certissimè fidei ea omnia publicari audivimus, præsentibus sex & triginta Episcopis superiùs expressis in Synodali Concilio ejusdem Onuphrii Patriarchæ prope Hierosolymas solemniter congregatis. *Honuphrius ille suffectus fuerat B. Ioanni Fratri sancti Angeli, jam antè defuncto, prout rectè animadvertit Lezana in Annalibus Carmelitanis ad* W

 an.

an: Christi 1222. num. 3. his verbis: Veritas tamen, est, jam eo tempore è vita cessisse B. Joannem, & Patriarchalem Sedem pro Syris tenuisse Honuphrium ut testatur præfatus Enoch in dicta historia sancti Angeli cap. 10. Hic porrò Honuphrius diversus ab eo fuit ejusdem nominis Patriarcha, sub quo Ordines sacros Angelus, & Joannes susceperunt, ut in superioribus vidimus. Hic enim ipsius Joannis in Patriarchatu Prædecessor fuit, alter verò successor. Non referri autem hunc Honuphrium in Synodo præfata tribui facilè potest, quod ipse Athanasio antiquiori, Ecclesiæ nempe Alexandrinæ Antistiti, seniori, & hospiti locum cedere voluerit. *De eodem illo Honuphrio similia ad intentum scribuntur in iisdem Annalibus ad annum Christi 1216. num. 5.*

x His [x] verò diebus Patriarcha vitę diem clausit, cujus loco Joannes Angeli Frater subrogatus. *In Annalibus Carmelitanis id refertur ad annum Christi 1217: ubi ista ad propositum:* His annis incolatus S. Angeli in Eremo Quarentenæ; cùm Honuphrius ille, sancti Basilii Monachus, pro Syrorum natione Patriarcha Jerosolymitanus diem suum obiisset, Beatus Joannes noster ejusdem Angeli germanus, meritis, & sanctitate suffragantibus, ad idem Patriarchale mu-

munus gerendum evehitur. *De illo B. Ioanne, miraculis ejus, vita sanctitate, & obitu. Vide suprà cap. VII. & in Notis ad illud.*

165. Alexandrinus [y] Patriarcha Athanasius jussu meô credet tibi Reliquias. *De istis Reliquiis latiùs agetur infrà cap. 17. & 30 & ibi in Notis. De iisdem agunt Bzovius in Annal. [a] Lezana etiam in Annalibus [b] Eusebius Nerimbergius in Trophæis Marianis [c]* Y

a Ad ann. Christi 1219. n. 19

b Ad ann. 1219.

c li. 5. c. 31

Tribus [z] laureis coronato paratum tibi regnum invenies. *Solet propterea S. Angelus depingi cum palma, & triplici corona.* Z

166. Precor, [aa] Clementissime Jesu, ut Civitatem istam Jerusalem immensæ bonitatis tuæ oculô respicias . . . & libera eam. *Civitas illa sancta anno Christi 1187. à Saladino Christianis erepta, Saracenorum jugo premebatur, etiam tempore S. Angeli: qui, licet Christianos Syros, & Græcos (non Latinos) ibi tolerarent, eâ lege ut ritum Græcorum (non Latinorum) in Ecclesiis servarent, eos tamen vehementer affligebant, gravissima imponendo tributa, & convitiis lacessendo.* A A

167. Religiosô [bb] more in terram provolutus, humiliter salutavit. *Mos ille ab antiquo est in hoc Ordine, quòd exituri extra Conventum, & deforis redeuntes Superiorem adeant, & ab eo benedictionem petant, prout faciendum decernunt Constitutiones Ordinis his verbis:* Exe- B B

 untes

untes Fratres petant benedictionem, & reversi præsentent se Priori, iterum benedictionem habituri.

CC 168. Manifestissimâ [cc] visione, & certissimô oraculô habitô, Reliquias Angelo credidit. *Athanasius de Claramonte Alexandrinus Patriarcha revelationis sibi factæ per S. Ioannem Baptistam de Reliquiis per S. Angelum in Italiam transmittendis testimonium perhibet in litteris ad suum fratrem Fredericum, ex monumentis MSS. Bibliothecæ Vaticanæ relatis à Bzovio, ad annum* 1219. *num.* XIX. *Eadem integra extant in hac Vita sancti Angeli cap* 30.

DD Messanam [dd] profecti Cœnobium Carmelitanæ professionis adivimus. *Lezana in Annalibus Carmelit. refert fundationem Monasterii Messanensis, ad annos Christi* 1153. *&* 1173.

EE Ad [ee] portum Urbis veteris pervenimus. *Italicè* Civita-vecchia, *celebris ratione commodi portûs, & ibi triremes Pontificii subsistunt.*

FF 169. Fredericus [ff] B. Virginis Imaginem a Pontifice impetrat, & Angelo Panhormum perferendam commendat. *De ista Imagine hæc memorantur in Annalibus Carmelitanis:* [a] Constat eam in Metropolitana Panormi Ecclesia adhuc reservari, prout in speciali discursu de hac re, & in eadem Civitate sub anno 1597. typis edito, Canoni-

[a] Ad ann. Christi 1220. n. 3.

nonicus Joannes Baptista de la Rossa testatur. Plaudat ergo inclyta Civitas tantô donô decorata, & S. Angelo Carmelitæ ex Alexandria Panormum deferenti gratias reddat.

170. Aderant [gg] ibi sancti Dei Viri Franciscus, & Dominicus, *&c. Illam colloquii trium istorum Sanctorum, historiam (ab omnibus vitæ S. Angeli scriptoribus traditam) Lucas Waddingus in Annalibus Minorum refert ad annum Christi* 1216. *Lezana autem in Annalibus Carmelitanis adscribit annô* 1219. *idq; conformius est contextui vitæ S. Angeli. Porrò S. Dominicum eô annô (* 1219. *) Romæ fuisse, ex Bzovio, & aliis Scriptoribus ostendit præfatus Waddingus. Eodem autem annô S. Franciscus festô Pentecostes celebravit comitia generalia Assisii: quæ Civitas cùm paucorum dierum itinere distet Româ, potuit facilè ipse S. Franciscus, aut ante, aut post illa Comitia, & antequam in Syriam navigaret, Romæ fuisse, eo tempore, quo illuc advenerat S. Angelus.*

GG *Colloquiū SS. Angeli, Dominici, & Francisci quô annô.*

Aliqua [*hh*] tum in Apulia, tum in Campania suæ professionis Cœnobitis loca suscepit. *De illis videri poterunt Annales Ordinis ad annum Christi* 1220.

HH

Conversi [*ii*] sunt, & de Ismaëlitis plurimi. *Ex Commentario prævio §. 4. habetur, quinam sint* Ismaëlitæ, *videlicet iidem qui* Agareni, *&* Saraceni.

II

KK 171. Dimiſsô [*kk*] Agrigentô Licatam pervenimus. *Licata idem eſt quod Leocata, dicitur quoque Alicata. Ita Lezana in Annalibus Carmelit. ad annum Chriſti* 1200. *num.* 5.

Miſsô ad Priorem Fratre Joſephô, & veniâ impetratâ. *Id ſemper obſervatum in Ordine, ne in loco ubi eſt Conventus Ordinis extra eum quiſpiam Religioſorum hoſpitetur abſque venia expreſſa Superioris loci.*

Belingarius tyrannus. *In vita apud Benedictum Gononum, ex Vaticana Bibliotheca edita, & apud alios Authores paſſim legitur* Berengarius.

LL 172. Adveniente [*ll*] quintâ die Maji, *&c.* quinque lethalibus plagis transfodit. *Animadvertendum, quoſdam Authores exiſtimaſſe, & ſcripſiſſe S. Angelum vulneratum fuiſſe die primâ Maji, & ſupervixiſſe uſque ad quintam Maji. Sed id minus eſt veriſimile, cùm in vita ab ipſomet oculato teſte Enoch ſcripta (tum hac, quam edidit Thomas Belloroſius, tum eâ quam habent Benedictus Gononus, & Menologium Carmelitanum) expreſſè referatur vulneratus & mortuus eâdem die, ſcilicet quintâ Maji.*

MM 173. Athanaſius [*mm*] de Claromonte. *Bzovius in Annalibus ad annum Chriſti* 1219. *ex M S S. Monumentis vetuſtis Vaticanis de illo Athanaſio, & revelatione ipſi facta iſta refert:* Per id temporis Alexandrinæ Eccleſiæ præfuit B. Athanaſius de Claromonte Patriarcha:

cha: cui ſecundùm quietem S. Joannes Baptiſta apparuit, eique tum ſuas tum aliorum plurimorum Sanctorum Reliquias revelavit. Sed præſtat ipſum eundem audire iſta his verbis referentem. Anno Domini 1219. in feſto Annuntiationis B. Mariæ poſt horas matutinas, quaſi circa horam nonam noctis, in Eccleſia S. Joannis Baptiſtæ coram ſuis ſanctis Reliquiis in oratione poſitus inter ſomnum & vigiliam; videbam juxta me hominem unum quaſi annorum xxx. *ibi conſequenter iiſdem penè verbis, prout hîc Hiſtoria illa deſcribitur ex MSS. Bibliothecæ Vaticanæ.*

174. In [*nn*] Baſilica ſancti Joannis Baptiſtæ. *Baſilica illa S. Ioannis Baptiſtæ Alexandriæ quo loco & tempore ædificata ſit, ſcribit Cardinalis Baronius* Tomo 4. *Annalium* [a] *his verbis*: In loco igitur ubi Serapis templum erat, erecta Baſilica fuit, illatæque in eandem ipſæ ſacratiſſimę Reliquiæ (ut S. Athanaſius antè prædixerat) S. Joannis Baptiſtæ per Theophilum Epiſcopum Alexandrinum. Porrò ipſa ædificatio Eccleſiæ ſub Theodoſio facta eſt; Reliquiarum verò collocationem poſt ipſius obitum fieri contigit ſub ejus filio Arcadio Imperatore, quô tempore dedicata eſt, quartô Kalendas Septembris.

NN

a ad ann. 389. n. 97.

OO 175. Ante [oo] ſacratiſſimas ejus Reliquias. *Reliquiæ illæ S. Ioannis Baptiſtæ ex Vrbe Sebaſte, ubi corpus S. Ioannis Sepulturæ fuerat traditum, tranſlatæ fuerunt Alexandriam annô Chriſti CCC. LXII. prout ex Ruffino* [a] *refert Card. Baronius in Annalibus Eccleſ.* [b] *Iſtaſq; ſacras Reliquias, cum aliis prænominatis, S. Angelus Alexandriâ tranſtulit in Italiam.*

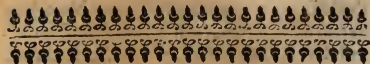
a l. 2. c. 28. *b* Tom. 4 ad ann. Chr. 362. nu. 146.

PP 176. Oleum effluit. [pp] *De admirando illo olei fonte ſcaturiente eo in loco, in quo glorioſus Martyr Angelus ſanguinem pro Chriſto effudit. Plura teſtimonia adducuntur in Annalibus Ordinis hujus* [c] *ubi & hæc:* Temporibus autem ſequentibus ex hoc fonte non jam oleum, ſed aquam ſolum emanaſſe, refrigeſcente forſan devotione erga ſanctum Martyrem, refert Didacus de Coria in Chron. Carmelit. lib. 10. cap. 5.

c ad ann. Chriſti 1220. nu. 18.

VITA

VITA SANCTI ANGELI

Alia compendioſior,

Ex vetuſto Codice M S. Carmeli Mechlinienſis.

177. BEatus Angelus ex tribu Juda traxit originem. Ejus pater Jeſſe, & mater Maria dicebantur, Jeruſalem habitantes, ſub divino timore legem Moyſi ad litteram ſervantes, prout narrat Enoch Jeroſolymitanus. Hi jejuniis frequentiſſimis, & aſperis ad nudum corpus indumentis utebantur, orationibus continuis inſiſtentes. Et dum in eam vitam perſeverarent, nonnumquam dubitatio corda eorum invaſit, an in Lege promiſſus Meſſias veniſſet, an adhuc eſſet venturus, & hujus rei gratiâ Nicodemum Epiſcopum ſæpè adibant: erat enim vir Sacrarum litterarum do-

S. Angeli Parentes.

Dubitant de veritate ſuæ Religionis Iudaicæ.

doctissimus; nec tamen fidem Nicodemi verbis adhibebant: qui eisdem Messiam venisse, & Jesum Christum fuisse affirmabat. Nec peritorum in lege Judæorum sententiis prorsus adhærebant. Sic, nullis humanis rationibus contenti, ad Deum confugientes assiduè precabantur, ut scrupulum istum a cordibus exstirparet. Et cùm multo tempore in ea ambiguitate perstitissent, proximô die Paschæ Judæorum domi orantes, frontibus humi procumbentes, voverunt se nunquam ex eo loco amoturos, nec sumpturos cibum, donec è mentibus ista tolleretur dubietas.

178. At cùm noctu dieque cum lacrymis in orationibus perseverassent, piissima Dei Mater visibili specie, Angelicô cœtu comitata, lumine circumfulsit eos, talique sermone affatur: Estote fortes animi, Davidica progenies, sum namque ipsa Davidicô etiam genere nata, quæ verum Messiam â Lege promissum Jesum, mundi Redemptorem, genui, & lacte propriô nutrivi, de qua Nicodemus vobis persæpè locutus est: cui indubiam fidem esse adhibendam nullatenus dubitetis. Ad cujus vocem caput extollentes, clamaverunt unô ore, dicentes: Heu Mater gratiæ! quid, ut salvemur, facere nos expediat? Quibus respôdens

Per B. Virginem Deiparam de vero Messia, mundi Redemptore pridem nato instruuntur.

dens Virgo, ait: Cùm dies craſtinus illuxerit; ite ad templum ubi divinis Nicodemus Pontifex adſerviet, & eidem quæ vidiſtis, & audîſtis indicate, & ſacrô baptiſmate renovari petite.

179. Qui cùm in craſtino, ſummô diluculô ſurgentes, ad templi valvas ſe contuliſſent, & ingredi vellent, templi cuſtos, ubi Judæos eſſe cognoſcebat, acrè ſatis repulit. Sed cùm audiſſet, eos, ut ſacrum Baptiſma reciperent, adventaſſe ad Pontificem eos adduxit: ad cujus genua provoluti, narraverunt omnia per ordinem, quæ præcedenti nocte viderant, & audierant. Quibus auditis Pontifex gratias egit Deo, & eos Catechumenos fecit, eoſque remotiùs ab altari cæteris fidelibus juſſit ſemoveri: eô tamen pactô, ut licet longè ſtantes videre myſteriorum adminiſtrationem valerent. Cumque Nicodemus Dominicum corpus aſſumeret, ut aſſolet quilibet Sacerdos, ſuper calicem in humana ſpecie Dominus Jeſus apparuit illis, & quibuſdam Chriſtianis, vacillantibus forſan in fide, ut in ea firmarentur. Poſtmodum ex Nicodemi mandato [a] Jeſſe in contubernium ſe dedit Eremitarum Carmeli, qui portæ Aureæ vicini erant, in domo, quæ dicitur Beatæ Annæ, & ejus uxor Maria in conſortium

Ad Antiſtitem Ieroſolymit. properant.

Chriſtum in ſacra Hoſtia conſpiciunt.

A

Ieſſe ad Monaſterium Porta Aurea ſecedit.

Puel-

Puellarum, quæ ſub beati Baſilii Regulâ in monte Sion vitam agebant, ubi uterque in loco ſuo manſerunt, uſque vigiliam Pentecoſtes, meditantes beneficia, quæ Dei gratia eis contulerat.

Eorum exemplô & hortatione Judæi c. xxx. converſi.

180. Tranſactâ ſolemnitate ſuam repetentes domum convicinos ad fidei percipiendum lumen hortabantur. Ex quo factum eſt, ut infra quatuor annorum curicula c. xxx. Judæi ex tenebris infidelitatis ad verum fidei lumen pervenerint. Intereà Maria concepit, & peperit gemellos, Angelum videlicet, & Joannem. Quos, cùm prima ætas capax fuiſſet diſciplinæ, bonis moribus, & lacte doctrinæ ſalutaris educarunt. Vix autem ſeptem annis ſuperſtiterunt. Et cùm ex hac miſera luce ſentirent ſe diſceſſuros cœleſtem adipiſci ardenter cupientes, à præfato Pontifice Nicodemo devotâ prece poſtularunt duo: unum, ne eorum cadavera in Eremitarum Monaſterio prohiberet humari. Alterum, ut filios poſt parentum obitum ſub tutela educaret. Itaque ſe Deo commendantes unâ eâdemque horâ maritus cum conjuge animas eidem reddiderunt, & ſicut ſe dilexerant in vita, ſic nec mors ſeparavit.

Angelum, & Ioannem filios lacte doctrinæ ſalutaris educant.

Moriuntur.

181. Pontifex igitur præfatus, poſt dignas

gnas

gnas parentibus præſtitas exequias, paternali curâ filios ſuſcepit, & honeſtis moribus, ac litterarum ſcientiâ ornavit. Cùm verò jam adoleviſſent, eſſentque annorum circiter decem & octo, Nicodemus ſentiens ſe viribus corporis deſtitui ac reſolvi, eos advocavit, religioſam vitam plurimùm laudans, ad eam poſtmodùm aggrediendam attentiùs exhortando. Adoleſcentes, ut erant devotione fervidi reſponderunt id ipſum multô tempore deſideraſſe. Quam ob rem ubi parentum corpora ſepulta erant, ut ibidem Domino famulari permitterentur, exorant. Nicodemus igitur [*b*] Patre Monaſterii, quem Priorem vocant, accerſitô, eidem ipſos valde commendans, religiosè tradidit. Revolutô annô probationis teſtimoniales humiliter petierunt ad Priorem ſuperiorem, ſcilicet Montis Carmeli, cui profiteri habebant, & obedientiam promittere: quod in ejus manibus facere peroptabant. Quibus acceptis feſtinanter acceſſerunt: quos cum gaudio ſuſcèpit, quia eorum ſanctimoniæ vitæ fama longè illos præyenerat. Qui ſtatim profeſſione emiſsâ Regulæ ſupererogare cœperunt. Ab Exaltatione ſanctæ Crucis uſque Paſcha tribus in hebdomade diebus ſolô pane & lymphâ contentabantur. Reliquô

S. Angelũ, ejuſq; fratrem Nicodemus Patriarcha in ſcienciis erudiri curat.

B

Religionem ingrediuntur.

Eorum arcta vita.

quô tempore panis, olus cum oleo & sale cibus illis erat, vinum pro veneno ducentes. Super tabulis ligneis, modicô interjectô fænô, vestiti dormiebant, omnes cæteros Coëremitas in admirationem suæ austeritatis inducentes.

Sacerdotiô insigniuntur. 182. Vigesimô octavô nativitatis suæ annô Montis Carmeli Prior Jerosolymam, ut Sacerdotii ordinem susciperent, eos destinare voluit, illique plurimùm renitentes, se humiliantes indignos asserebant tantô mysteriô. Tandē præceptô Patris adjectô, virtute compellente suæ professionis acquiescentes, litteras obedientiales acceperunt: quos cum magna animi lætitia Nicodemi jam defuncti successor ordinavit. Prætereà ad civium Ierusalem instantiam, quibus de illorum præcipua Religione, proclamante famâ, innotuerat; Priorem, apud quos illi Religionis habitum susceperant, rogavit, ut ipsos retineret, nec ad solitudinem Carmeli migrare permitteret, Qua ex re apud Fratres illos aliquamdiu moram traxerunt.

183. Sed cùm Nativitatis Dominicæ dies appropinquaret, ambo unô consensu Bethleëm, ut in partûs intactæ Virginis locum ejus solemnia celebrarent, se conferre decreverunt. Quo in loco ubi primùm appli-

plicuerunt, mulier quædam, cujus filius in mortis agone laborabat, ad pedes B. Angeli cum fratre pertranſeuntis cecidit, plangens & ejulans dicit: Angele Pater, amice Chriſti, credo quòd ſi in nomine Nati ipſius Virginis de Virgine pallium tuum ſuper filium meum extenderis, ipſum poſſe reſtitui ſanitati: Virum enim Dei mulier illa ex ſola fama agnoverat. Ad quam B. Angelus reſpondit, Heu mulier! numquid Deus ſum? homo ſanè ac peccator; quod verò à me petis id ſingularibus Dei amicis aliquandò conceſſum eſt: abi hinc cum cœleſti benedictione, meque pertranſire ſinas. At illa rurſum: Me nunquam abs te diſceſſurum certum habeas niſi pallium tuum porrexeris ſuper filium meum, & Deum pro eo depreceris. Vir ſanctus mulieris fidem cernens mantellum ſuper filium, jam vitæ ſpiramen emittentem imponens, oravit in hunc modum: Omnipotens & mirabilis Deus, in omnibus operibus tuis, qui filium Reguli, incipientem mori ſanaſti, & filium viduæ ſuſcitaſti, ac quatriduanum Lazarum jam fœtidum de monumento vivum eduxiſti, hujus deſolatæ mulieris lacrymas reſpice, & ejus filium ad vitam evoca. Oratione factâ illicò filius ſe vivum, & incolumem erexit, &

S. Angelus precibus defunctum adoleſcentem ad vitam revocat.

mater,

nefandum cum ſorore incæſtum committit: quod primò quidem exteros latebat,ſed jam inverecundus factus, nec Deum timet, nec homines reveretur, aſſerens, etiam amicis redarguentibus, nullum omninò committere nefas: quin potiùs charitatis opus; eò quòd vir ſororis frigidus ſit & impotens: nec, ut aſſerebat aliquam maris & fœminæ conjunctionem in eadem ſpecie lex naturæ prohibet, ſi avium, quadrupedum, & omnium reptilium conditiones commiſcentium attendantur. Et induratô corde non veretur affirmare, ſanctam Eccleſiam non poſſe hoc prohibere. Ex ea nempe Sorore tres excepit filios. Ambos admonebis ſecretò, ut pœnitentiam agentes à tam nefando deſiſtant opere. Poſt plurimas tuas exhortationes, illis tamen non acquieſcentibus tale crimen publicâ prædicatione damnabis, Eccleſiæ tamen auctoritatem ſuper Decretis conſtituendis Chriſti auctoritate firmatam probabis. Attamen dico quòd mulier aliquando ſui pœnitens miſericordiam conſequetur, Berengarius in ſua hæreſi pariter, & ſcelere pravô induratus te necabit. Itaque pro fide Eccleſiæ, & veritate pudicitiæ, quaſi alter Joannes Baptiſta, ad cœleſtem gloriam aſpirabis. Quibus auditis à Domino Jeſu Chriſto B. Angelus reſpondit:

dit: In tua ditione cuncta sunt posita, neque tuæ decet velle repugnare voluntati.
D [d] Plurima itaque de miserabili Christicolarum persecutione eidem sunt revelata futuris temporibus adimplenda.

Plurima de Christiana Reipub. afflictione ipsi revelantur

185. Angelus verò post hæc Jerusalem rediens, vix, ob sordem in Eremo contractam à Pontifice, suo germano, agnitus est: Cui, & nonnullis aliis, visionem aperuit, & commissam eidem Siciliæ legationem: ibidemque in Septuagesima, fratre suô impulsore, prædicavit, ad quem audiendum frequenter ultra septuaginta millia personarum convenisse sunt æstimati, doctrinam ejus, & sapientiam admirantes. Ex Judæis autem, qui convenerant, ad Baptismi gratiam circiter octoginta sunt conversi. Ipse verò postmodùm cum fratribus Joseph ex Emaus, & Petro de Bethleëm, & Enoch Jerosolymitano navem ascendens quorumdam Januensium xv. Kal. Maji Siciliæ appropinquaverunt: & cùm non longè à portu Siculo essent, ecce in navim quatuor Barbaricæ triremes invadunt, illamque brevi domitam prœliô populus Barbarus ingreditur, Christicolas contundunt manu, pede conculcant. Quos B. Angelus sic alloquitur: Ah! nè servos Christi tantoperè offendatis! quidam verò

Ierosolymis prædicat.

Iudæos plures convertit.

In Siciliã navigat.

præ

præ cæteris ea verba indigniſſimè ferens, Virum Dei magnô ictu tutudit in faciem, deinde fuſte acceptò malè illum feriebat. Vir autem Dei oculis in cœlum intenſis, & manibus expanſis orabat dicens: Libera nos Deus de manibus inimicorum, & da gloriam nomini tuo; ut gloriemur in laude tua, & liberentur dilecti tui. Ad hæc emiſſum protinùs de cœlo fulmen cecidit, & abundanti igne ſexaginta Barbarorum, & amplius, conſumpſit, nullumque Chriſticolarum prorſus offendens. Qui verò ſupervixerunt infidelium, ſe privatos lumine oculorum comperierunt: & eos ut Dei miſericordiam implorarent, B. Angelus hortatus eſt, dicens: Qui crediderit Dominum Jeſum Chriſtum Filium Dei illuminantem omnem hominem venientem in hunc mundum, certum ſe habeat lumina recepturum. Ex eis ducenti, & eo plus oculorum aciem receperunt. Qui poſtmodùm Meſſanæ urbi Siciliæ ſunt advecti, qua in urbe mutus quidam B. Angelô orante linguæ uſum recepit.

Barbari navim invadunt.

Eorum aliqui ad preces ſancti Angeli fulmine in cineres rediguntur, cæteri omnes obcæcati ad fidem illuminantur.

186. Non multò pòſt Romam adiit, ubi cùm Sanctorum limina viſitaret, beatis Franciſco & Dominico in Æde Lateranenſi obviavit: quo in loco B. Franciſcus charitatis ſuccenſus ardore, ſpiritu Propheti-

Romæ SS. Dominico & Franciſco fit obvius.

cô altâ voce B. Dominico dixit: Ecce Angelus Jerosolymitanus, vir utique Angelicus, Christi Martyr in brevi futurus; & ut insuperabilis erat humilitatis, in terram se prosternens, cœpit Angeli pedes deosculari. Et quamquam Angelus beatum Franciscum nunquam fuisset antea intuitus, eidem tamen intulit: Salve humilitatis exemplar, qui singulariter in corpore stigmata Domini Jesu portabis. Beatus verò Dominicus horum sermones audiens, tacitus admirabatur. Post hæc in Siciliam remeans Panormi applicuit; ubi in Monasterio Ordinis S. Basilii, in quo beatus Athanasius tunc Alexandrinus Patriarcha sanctæ conversationis habitum primò susceperat, honorifice fuit receptus. Prædicavit igitur per dies quatuor ibidem verbum Dei. Cujus sermo ita efficax fuit, ut Judæos plurimos converteret ad fidei orthodoxæ lumen. Deinde Agrigentum pervênit, ubi prædicans per plurimos dies attentissimè auditus, Deus virtutem dedit voci suæ. Itaque Deo operante multa miracula perfecta fuerunt.

In Siciliã redit.

Variis in locis prædicat magno cum fructu.

187. Postmodùm Angelus concomitante Episcopô Panormitanô Leocatam pervênit. Diebus paucis peractis Berengarium hæreticum, de quo meminimus, vir sanctus

ctus ad se privatim evocavit, eique rem ex ordine patefecit, & non solùm septies, sed plus quàm decies diversis illum diebus admonuit. Berengarius quoque suum defensabat scelus, & furore repletus dicebat illum non Angelum bonum, sed diabolum esse hypocritam, ac pseudo-prędicatorem. Sanctus verò illi æquè dicebat: Nisi pœnitentiam egeris, certum scias tuum scelus, aliquantô tempore prius absconditum, jamque tuis amicis cōsanguineis, & familiaribus, cum cunctorum cordium displicentia agnitum, toti mundo esse Deo jubente, manifestandum. Berengarius, non confitendo ita esse ut opinabantur propinqui, asserebat interim illud esse secundum legem naturæ, contra quam neque Ecclesia tota valebat statutum condere. Cui Angelus replicabat, aliud esse naturæ brutorum, & rationalium quibus Deus propheticâ voce ait: *Nolite fieri sicut equus & mulus, quibus non est intellectus.* Cùm verò Berengarius adderet, necesse factum fuisse in filiis Adæ, respondebat Angelus: tunc pro implendo Domini præcepto licuisse, sed multiplicatô genere; à Domino prohibitum fuisse illô per Moysem dicente; *Non revelabis turpitudinem sororis tuæ.* Contra hæc quod dicebat Ecclesiam non posse statuere, dicebat oppositum

Berengarium sæpius monet ad pœnitentiam.

Berengarii brutales discursus.

vitare in Viri ſancti necem virulentô ſpiritu aſpirabat.

189. Sequenti nocte ei cæleſti oraculô revelatur, quod in eum irrueret veritatis & virtutis inimicus Berengarius, & plagas mortis eidem adjiceret. Quod cùm in craſtinum Fratribus Joſeph, Petro, & Enoch retuliſſet quæ viderat, illi ſuadere cæperunt, ut à leocata diſcederet: quòd ſi ſe non reſpiceret, comitum ſuorum ſaltem compaſſionem haberet. Tandem nullâ prece motus reſpondit: Fratres, divino nutui non licet repugnare, hoc ipſum non me petente, ſed Deo decernente ſtatutum eſt, quare nullus apud me precibus veſtris locus eſſe poteſt; comites inde ſupplicationibus finē impoſuerunt. Cùm jam dies neci dicata veniſſet Miſſarum ſolemniis celebratis B. Angelus prædicavit ſecus littus maris, juxta ædem Apoſtolorum Philippi & Jacobi, quo ferè quinque millia hominum convenerant, in eum præfatus ſceleſtus Berengarius cum Satanæ ſatellitibus gladiis evaginatis in Virum Dei per medium populi irruerunt inferentes quinque vulnera mortifera: & licet potentiſſimus in regno illo eſſet ipſe homicida opibus & amicis; tamen populus non potuit ſe continere, viſâ injuriâ illatâ ſervo Dei, quin in eum impetum

S. Angelo dies martyrii revelatur.

Ei concionati quinque vulnera mortifera infliguntur.

facerent, volentes ipsum vitâ privare. Sed Beatus Angelus prohibuit, dicens: Per Dominum Jesum Christum vos obsecro, ut nullus amico meo in aliquo noceat; per ipsum namque expeditiùs migro ad Creatorem. Illi sinite ultionem, qui ait: mihi vindicta, & ego retribuam. Precor autem, ut ad sororis ejus lares quàm citò properetis, tollaturque de via, ne turbidus pudicitiæ hostis furibundè ad eam perveniat.

Percussorem nuncupat amicũ suũ.

190. Ipse quoque vir sanctus psallere cœpit: *Beatus vir qui non abiit in consilio impiorum*, &c. *Domine quis habitabit in tabernaculo tuo?* &c. Et demum: *In te Domine speravi*; & cum pervenisset ad illum versiculum: *In manus tuas Domine commendo spiritum meum*, audita est vox de Cælo à circumfuso populo, dicens: Angele veni, accipe perennis gloriæ coronam: & statim reddidit Domino spiritum. Auditæque fuerunt voces, & harmoniaci cantus Angelorum, qui ejus animam concomitabantur in cœlum. Berengarius autem cùm ad sororis ædes cucurrisset, nec eam invenisset, reversus in propriam domum laqueo se suspendit.

Psallens spiritum emittit in cœlum.

191. Corpus Beati Angeli diebus octo, jubente Archiepiscopô Panormitanô, super terram dimittitur: ex quo odor suavissimus emanabat. Et eô tempore plurima facta

Miraculis plurimis honoratur.

facta sunt miracula: surdi auditum, claudi gressum, cæci visum receperunt. Octavo die traditum est corpus sepulturæ. Præmissa scripta tradiderunt B. Angeli comites Petrus de Bethleem, Joseph de Emaus, & Enoch Jerosolymitanus. Obiit autem annô Domini 1220. tertio nonas Maji. [e] Miracula, quæ continuè operatur Deus in loco suæ sepulturæ, per Notarios oppidi in magnis voluminibus ostenduntur scripta, nec valent faciliter recitari. E *Ea per Notarios publicos in magnis voluminibus scripta.*

NOTATIONES.

192. Jesse [a] in contubernium se dedit Eremitarum *Carmeli*, qui Portæ Aureæ vicini erant, in domo quæ dicitur, B. Annæ. *De illo Monasterio S. Annæ ad Portam Auream actum est suprà in Notis ad cap. 3. prioris Vitæ. Animadvertendum, olim eam fuisse piam consuetudinem, ut recenter baptizati secederent ad tempus, in Monasterio aliquo piis vacaturi exercitiis, sicuti de Iesse, & ejus conjuge Maria hic narratur.* A

193. Patre [b] Monasterii, quem Priorem vocant, accersitô. *Superior Ordinis hujus olim nuncupabatur* Abba, *seu* Pater: *pro quo sub annum Christi* 1141. *auctoritate Aymerici Patriarchæ Antiocheni, & in Terra Sanctâ Legati Apostoloci, substitutum, & introductum fuit* B

domen Prior. *Ita testatur istis temporibus vicinus scriptor S Cyrillus Constantinopolitanus, in libro de processu hujus Ordinis cap.* 4. (*insertus extat in Vinea Carmeli, sub initium*) *Idem post eum referunt cæteri Historici Ordinis.*

Qui statim professione emissâ Regulæ supererogare cœperunt. *Vide Notas ad caput* 5. *prioris Vitæ.*

C 194. Apparuit [c] ei Dominus Jesus, dicens: Angele, per Martyrii palmam ad Angelorum consortium assumêris. *Illa revelatio latiùs describitur cap.* XII. *Vitæ prioris.*

D Plurima [d] itaque de miserabili Christicolarum persecutione eidem sunt revelata. *Hæc luculentiùs, & particulariùs descripta sunt in anteriori Vita cap.* XIV. *De illa Christianorum afflictione per Saracenos, & Turcas per S. Angelum prænuntiata peculiariter actum est in Commentario prævio* §. 3. *& sequent.*

E Miracula, [e] quæ continuè operatur Deus in loco suæ sepulturæ, per Notarios Oppidi in magnis voluminibus ostenduntur scripta. *De voluminibus istis, seu registris in quibus per Notarios publicos descripta erant Miracula S. Angeli ex authenticis scriptis testimonium perhibet Reverendissimus Pater Ioannes Ant. Philippinus in Synopsi Miraculorum, quam subjicit Vitæ S. Angeli, per illum Italicè editæ. Ea in Latinum traducta, sequitur hîc paulò infra.*

DE

DE SANCTO ANGELO, EX

Baptista Mantuano libro quinto Fastorum.

195. *ANgele Carmeli venerabilis incola Montis,* S. Angeli
Cui natale solum fuit in regione Syrissa, Festum die 5. Maji.
Lux tibi converso sacrata revertitur anno,
Et Maji tua quinta dies: tu prima juventæ
Tempora & ætatis specimen, floremq; dicasti
Christiparæ Matri conjecto in vincula sensu. Is primam juventutē Christi Matri dicavit.
Usque adeo tua virginitas, tua nescia fraudis
Simplicitas placuit Divis, ut sæpe relicto
Ad tua contulerint sese gurgustia cœlo,
Ut tibi languores hominum, casusq; sinistros
Subdiderint: poteras etenim depellere morbos,
Infrenare malos manes, succurrere nautis,
Quando procelloso spumant freta concita cœlo.

196. *Cum mare trāsisses cupiens invisere Romæ* Occurrit SS. Dominico & Francisco.
Relliquias, sacros cineres, monumentaq; Patrum
Et Lateranensis stares in limine templi
Contigit æternis res commemoranda diebus:
Nam minor Etruscæ veniens de monte Lavernæ
Ad tua Franciscus sese vestigia flexis

Pro-

Prophetica eorum colloquia. Prostravit genibus, sacris dedit oscula plantis:
Insuper adjecit: salve Pater Angele, montis
Incola Carmeli, te mors manet inclyta: Christi
Testis eris, tibi Rex Divûm decus annuet istud.
Te quoque Francisco memorant responsa dedisse
Talia, solvendæ tanto pro munere grates:
O, Francisce Deo: sed erit tua gloria nusquam
Inferior, tibi Christus enim sua vulnera quinque
Imprimet, & fies Christi patientis imago.
Domnicus Hispanis qui tunc veniebat ab oris
Fortè aderat, tam mira notans præsagia Patrum;
S. Angelus potens in sermone. Et tulerat casus mundi hæc tria Lumina in unum.
Prætereo quantum poteras sermone; fluebant
Ad te turmatim velut ad spectacula Romæ
Scœnica dicentem populi: tu corda movebas
Vt movisse ferunt lapides Amphiona quondam.

A *Prophetia S. Angeli de Imperio Turcico ampliando.* 197. [a] Prætereo quod te Superi monuêre, Scytharum
Hoc infame genus Turcos tunc temporis ultrà
Caucaseos montes, positum, trans Bosphoron esse.
Venturum excidio Grajis, finesq; aditurum
Ausonios; quod nos hac tempestate dolentes
B Vidimus [b] impletum, quando per Iapidis agros,
Atque per Hidruntis colles ea turba profusa est.
De Rege qui Turcas debellet. Atque utinam veniat tua, quem dixêre futurum,
Rex novus ex Francis, oracula, qui fuget istam,
Progeniem, peste hac totum qui liberet Orbem,
Nec sinat ærumnis homines tabescere tantis.

168. Cùm

198. Cùm verò incesti grave persequerêre tyranni
Crimen ut Helias lucos & Iezabel aras,
Et Baptista nefas regis Veneremq; nefandam,
Heu caput! heu pectus gladiis crudelibus auxit
Hostis iter pandens animæ super astra volanti,
Cùm fierent ad busta viri miracula in horas
Plurima, consensu populi tellure levatum
Insigni posuêre loco venerabile corpus.
Cùm verò injectis vellent occludere glebis
Os tumuli, subitò turbis mirantibus unda
Fluxit, & in vitreum versa est humus arida fontē:
Qui quoties redit ista dies, licet aëra nullæ
Pervolitent nubes, clauso licet areat imbre
Omne solum, crescit, summisq; dat oscula ripis.
Tunc cadit in sacrum (Siculas res ista per urbes
Cognita jam dudum) virtus divina liquorem,
Fitq; salutaris, dictu mirabile! morbi
Omne genus, cui ferre nequit medicina salutem,
Solvit, & abluitur tactis angustia lymphis.
Præstat idem circa fontem manantis olivi
Ex tellure liquor, sanctos ita curat Olympus.
Sancte Pater fer opem nobis, animæq; volenti
Ad Superos niti faveas, & porrige dextram
Palpanti tenebras, loca per salebrosa meanti.

S. Angeli zel' instar S. P. Eliæ & S. Ioan. Bapt.

Miracula ad ejus sepulchrum.

Inde fons olei fluit.

Omne genus morborū pellens.

Oratio ad S. Angel.

NO-

NOTATIONES.

A 199. Prætereo, [*a*] quod te Superi monuêre, Scytharum
Hoc infame genus Turcos tunc temporis ultra
Caucaſeos montes poſitum, trans Boſpheron eſſe,
Venturum excidio Grajis..

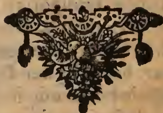
De illa revelatione S. Angelo facta, & de vaticinio illo vide hîc ſuprà capite decimo quarto Vitæ ſancti Angeli, & in Commentario prævio §. tertio & ſequent. Caucaſus *mons eſt in finibus Perſidis, ſeu, ut alii, Scythiæ verſus Septentrionem, circa quem Turcæ originem habuerunt.* Boſphorus *autem anguſtum mare eſt circa Byzantium, ſeu Conſtantinopolim: trans illud venientes Turcæ Græcis excidium attulerunt: prout dudum antè prænuntiaverat ſanctus Angelus, à Chriſto edoctus. De Boſphoro iſta, ſcitu digna, ſcribit Guilielmus Tyrius librò ſecundô Hiſtoriæ Orientis capite ſeptimô cujus titulus eſt,* Deſcripſio ſitûs Urbis Conſtantinopolitanæ: *ubi hæc, inter alia:* Hoc autem ita anguſtum mare, quod à Pontico in Mediterraneum per ducenta triginta milliaria protenditur, Boſphorus Propontidis, ſive Helleſpontus appellatur. Quod autem ita ſit, Solinus in ſepti-

ſeptimo decimo de Memorabilibus teſtatur, ita dicens: Quartus Europæ ſinus Helleſponto incipit; Mæotis oſtio terminatur: Atque omnis hæc latitudo, quæ Europam, Aſiamque dividit, in ſeptem ſtadiorum anguſtias ſtringitur. Hic eſt Helleſpontus, quem Xerxes ponte navibus factô permeavit tenus deinde. Europus porrigitur ad Aſiæ Urbem Priapum, quà Magnus Alexander potiundi Orbis amore tranſcendit, & pontus eſt inde diffuſus, æquore patentiſſimô rurſus ſtringitur in Propontidem, mox in quingentos paſſus coarctatur, fitque Boſphoros Thracius, quà Darius copias tranſportavit. Horum autem cauſæ nominum à veteribus Poëtarum fabulis videntur deductæ. Nam Boſphorus dicitur, quòd Jupiter Europam Agenoris filiam in bovis effigie aſſumptam, trans illud mare legitur deportaſſe. Helleſpontus autem ab Helle Phryxi ſorore, quæ ſuper arietem cum eodem fratre ſuo nihilominus dicitur transfretaſſe. Verbô autem vulgari dicitur Brachium S. Georgii, Europæ Aſiæque limes.

[b] Vidimus impletum, quando per Japidis agros, B
Atque per Hidruntis colles ea turba profuſa eſt.

Hy-

Hydruntem Calabriæ maritimam Civitatem Turci classe obsederunt & occuparunt annô salutis nostræ millesimô quadringentesimô octuagesimô; & indè Italiæ universæ impendebat exitium, nisi Deus clemens populi sui misertus fuisset. Sed de his satis hîc suprà in Commentario prævio §. 3.

MIRACULA

Meritis & ad invocationem

SANCTI ANGELI

FACTA,

Desumpta ex Libro Vitæ ejus Italicè scriptæ per Reverendiss. P. JOANNEM ANTONIUM PHILIPPINUM, *Priorem Generalem Ord. Fratrum B. Virg.* MARIÆ *de Monte Carmelo.*

200. *Irabilis Deus in Sanctis suis*, ad illorum declaranda merita, gloriam, & efficacem interceſſionem, quamplurima per Orbem terrarum omni tempore hominibus præſtitit beneficia, & mirabilia patravit ad eorundem invocationem, vel etiam mediantibus quibuſdam rebus ad ipſos quodammodò ſpectantibus, ut locuples teſtis eſt S. Auguſtinus de Civitate Dei lib. 22. c. 8. & Gregorius Turonenſis

de Miraculis S. Martini lib.2. c. 1. & lib. 3. c. 12. atque paſſim ejuſcemodi in Patribus, Hiſtoricis, Actiſque Sanctorum leguntur Miracula per ſanctum Angelum in vita ſua patrata, magna, admiranda, & frequentia fuerunt (etenim ad inſtar ſanctorum Patrum noſtrorum Eliæ & Eliſei non unum, ſed plures defunctos ad vitam revocavit; Jordanis curſum ſiſtens ſiccô pede cum ſociis pertranſiit; ferrum in aquam prolapſum natare fecit; ignem de cœlo dejecit; leprâ infectos plures mundavit; ab infidelitatis errore ſtupendis prodigiis multos ad veram fidem perduxit.) Hinc eſt, quòd ſicuti in Græcorum Kalendariis ſanctus Gregorius Thaumaturgus intitulatur, *Miraculorum effector*; ſimiliter & S. Spiridion: ita & S. Angelus non immeritò honorari queat eôdem titulô.

201. Poſt obitum autem ejus quamplurima, & quaſi continua miracula meritis ejus facta fuiſſe, & fieri, habetur ex dictis tum in prima Vita cap. 29. & ibi conſequenter ex teſtimonio Thomæ Bellorofii ad Nicolaum Audeth: tum ex ſecunda ſub finem, his verbis: *Miracula, quæ continuè operatur Deus in loco ſuæ ſepulturæ per Notarios oppidi in magnis voluminibus oſtenduntur ſcripta, nec valent faciliter recitari*: tum denique ex

Joanne

Joanne Groſſio, Arnoldo Boſtio, & Auberto Miræo, hîc ſuprà in Commentario prævio §. 1. nec non jam ex Mantuano, atpue ex iis quæ ad calcem Vitæ Italicè per Reverendiſſ. P. Joannem Antonium Philippinum editæ referuntur ex relationibus & atteſtationibus authenticis; & ea indè in Latinum traducta per R. P. Gratianum à S. Elia Priorem Carmeli Aloſtenſis, hîc ſubnectuntur.

CAPUT PRIMUM.

S. Angelus Protector Leocatæ, & Leocatenſium erga eum devotio.

202. MIrabilia magna Deus operatus eſt in Angelo noſtro, cùm & in vita, & in morte miraculis reddidit celebrem regno Siciliæ, totíque mundo ſtupendum. Per Octavam colitur ſolemnibus exequiis, & divinis honoribus: ſed tamen nemo exiſtimet hîc honorum, & laudum poſitam eſſe metam, cùm vel indè cœpta ſit major populi devotio, & undique ad ſacras ejus Reliquias maximùs concurſus: ut à Divina prudentia ſic factum credatur, ut nomen ejus eſſet in ſæcula glorioſum. Quippe ſæcula quatuor tranſacta ſunt cum dimidio circiter, ex quo martyrii coronã accepit,

S. Angeli Miracula continua.

 cepit,

cepit, neque tamen eſt minùs fervens erga ſanctum Angelum fidelium pietas, cùm adhuc indies recurrunt in calamitatibus, morbis, periculis, & quibuſvis neceſſitatibus ad potentiſſimum Liberatorem: ſi vel Leocata ſola loquatur, meritò ebuccinârit experta jam pridem tam promptam Angeli aſſiſtentiam, & continuam protectionem; quis non credat perpetuum eſſe Miraculum: ſiquidem vix nomen in Oppidi publicis, aut Civium privatis miſeriis eſt invocatum, & ecce votorum effectus infallibiliter ſubſecutus?

Nō Leocatæ ſolùm,

Sed ne quis cogitet ſolam Leocatam tot accepiſſe beneficia, ſciendum eſt, per totum Siciliæ regnum, aliaſque ſemotiores Provincias etiam fuiſſe effuſa. Teſtes ſunto promiſcuè Chriſtiani Maltenſes, & qui habitant in Sardinia, aliiſque circumjacentibus Patriis, cùm S. Angeli opem implorantes, innumeras quotidie gratias, & inſignes favores conſequuntur, quibus ſi enumerandis intendam, oportebit in infinitum excurrere.

Sed & alibi.

Regiſtrari ea ſolebant in libris.

203. Laudo Civium Leocatenſiũ diligentiã in accurata deſcriptione Miraculorũ ab obitu S. Angeli patratorum; utinam æquè poſſim in aſſervatione exacti Cathalogi, quem confecerant, & hodie lugemus amiſſum,

sum, cujus incuriâ? Credamus injuriâ temporum periissent, ut si quæ restaret memoria, sola Parentum traditio filiis inculcabat. *Injuriâ temporum perierunt.* Itaque maximè indolentes, & sentientes medullitùs tam pretiosi thesauri deperditionem Leocatenses, quoquô modô jacturam tantam reparare conati sunt, cùm Annô 1625. & duobus immediatè sequentibus, ad Magistratûs Leocatæ instantiam & expressam Curiæ Episcopalis Agrigentinorum ordinationem, curam demandarunt Jacobo Murci Notario publico, qui eôdem piô zelô commotus, magnô adhibitô studiô, & factâ debitâ informatione, testes adnotavit plus quàm centum, eosque omnes sincerâ fide deponentes, se gratias maximas, & favores eximios à Deo obtinuisse beneficiis S. Martyris Angeli: & quod maximè advertendum est, loquebantur de iis solùm, quæ vel sibi ipsis acciderant, aut personis sibi notis facie, vel ex vera delineatione, traditione, inquam, & fide bonâ Parentum. *Leocatensium diligentiâ iterum annotantur.* *Testium bonâ fide comprobantur.*

204. Et certè non parum facit ad confirmationem, quod Leocatæ annô. 1625. accidit, ut vel indè satis constare posset de certo, & assiduo S. Angeli patrocinio; audite eventum. Pestis grassabatur per Civitatem Panormitanam, & Drepanensem, *Leocata à peste liberata.*

neque Castellum vetus erat immune, nec ulla Siciliæ Civitas, quippe jam serpebat virus mortiferum intra Leocatæ suburbia, & adjacentia loca: Medicis conferentibus consilia, ut morbô cognitô præscribant remedia, & ecce vixdum pestiferum & exitialem declarant, subitò pestilentialis ignis extinguitur die decimâ tertiâ Junii, ita ut die 20. ejusdem mensis vix scintilla restaret, & quidem paucis modò hominibus peste sublatis: quod uno ore omnes S. Angeli meritis, & intercessionibus adscripserunt, utpote cujus solitam benignitatem fiducialiter requisiverant, ut accipere mererentur contra pestiferam luem ita præsens antidotum.

Meritis S. Angeli.

205. Mirum hunc eventum Leocatenses valde depredicârunt posteris, ut vel indè commotus Reverendissimus Ordinis nostri Carmelo-MARIANI Prior Generalis Thodorus Stratius depositorum omnium mirabilium prædictorum à testibus supra scriptum authenticum fieri curârit, ut sic omnibus evidens foret continua S. Martyris protectio Leocatæ, & quam sit potens & efficax illius intercessio apud Deum. Et quamvis eò non ferat animus, scripti illius authentici hîc ponere tenorẽ; lubet tamen de quibusdam eventibus magis prodigiosis ali-

Zelô R. P. Generalis Ord. Car.

Fit denuò scriptum authenticum Miraculorum

aliquid in hoc compendio dicere, ut ex his paucis possit zelosus Lector de infinitis aliis facilè colligere, indeque fidelis quilibet stimulum accipere ad extollendam Dei bonitatem, & omnipotentiam, atque ad Sanctorum intercessionem implorandam. *Pleraque cōpendiosè hîc referuntur.*

CAPUT II.

De vetula quæ miraculosè facta est lactans ut prolem à morte præservet, & de duobus Hydropicis S. Angelo intercedente sanatis.

206. IN extremis hominum necessitatibus plerumque Dei potentia magis relucet, & sanctorum Miracula maximè coruscant, cùm in periculis, ubi humana remedia videntur deficere, auxiliantur. *In rebus hominum desperatis magis elucescit Dei potentia.*

Paucis istis diebus, cùm pestis (ut suprà relatum est de anno 1625.) Leocatenses infestabat, & in angustias redigebat, in Lazaret adducta est mulier nomine *Agatha Scolla Rouetta* vidua ætatis 54. annorum: quam comitabatur ejus filia, cui nomen *Gratia*, & hæc uxor erat *Antonii de Maggio.* Gratiæ igitur puellula erat 14. mensium nondū ablactata: moritur dicta Gratia, & inde Agatha summô affecta est dolore, & timore; nam *Experta est vidua senex annorum 54. In obitu filiæ huic proles nondum ablactata.*

In periculo mortis. præterquam quòd cerneret jam mortuam Filiam, attendebat ad ſtatum miſerum neptis infantulæ, quæ etiam verſabatur in periculo mortis, certô certius inediâ ſi non peſte extinguenda. Quid faceret deſolatiſſima Agatha? Ad S. Angelum ſe vertit, & humi proſtrata, totaque in lachrymis ferventer æquè ac fidenter ejus ſubſidium rogat, præſertim ad periclitantis infantulæ conſervationem. Non fuerunt incaſsùm preces, quia nedum prolis conſervationem obtinuit, ſed abundantiam lactis vidua in uberibus habuit ad ejuſdem alimentationem. O miraculum verè magnum! quis ſanô ſenſu id neget naturæ vires ſuperaſſe, ſi vel provectam ætatem mulieris à 23. annis viduæ conſideret, & de vitæ ejus honeſtate, ac continentiâ bonam famam?

Fame aut peſte extinguenda S. Angeli interceſſione mirabiliter præſervatur.

Vetula fit lactans contra ordinem naturæ.

Hydropicus curatur ad S. Angeli ſepulchrum, deſperatus ab hominibus. 207. Hydropicus aliquis Leocatæ in Xenodochio Divi Jacobi diu infirmatus, cùm non poſſet aliundè levamen acquirere, tandem meditatus eſt ad S. Angeli merita ſe convertere, ſtatuit ſepulchrum viſitare, & de aqua profluente ex loco ſepulturæ ad ſanitatem conſequendam bibere. Venit igitur ad Eccleſiam, Priori Conventûs votum ſuum indicat, qui, ut vidit morbi gravitatem, potum aquæ permittere renuit, donec victus infirmi precibus, quem conſpicabatur anima-

animatum tantâ pietate, & fiduciâ erga nostrum Sanctum, consensit. Et ecce, vix quantum satis ad libitum ebiberat, subitò altè exclamat: Pater Prior, jam sum sanatus. Et ita erat. Recessit factus omninò incolumis, & curatus à morbo isto acerrimo, contra solitum naturæ cursum, siquidem ab aquâ verosimiliter oritur & augetur istud malum.

Aqua sacra potu integrè cõvaluit non citra miraculum.

208. *Melchiora* conjux *Pauli Bella* astmate laborabat, & hydropisi, morbis sanè vehementibus, neque minùs periculosis. Horrendum in modum turgebat venter ulceribus plenus, & inde sanguis copiosissimè effluebat. Eò miseriarum adducta, de vita parum sperans, ad cœlum se vertit, Sancto nostro vota faciendô. In somnis magnam ventris stricturam sensit, ut inde expergefacta altùm clamârit; & sic in brevi integrè convaluit.

Mulier astmatica, & hydropica, & ulceribus plena, S. Angeli meritis subitò fit incolumis.

CAPUT III.

De leproso mundato, claudis, impotentibus ac infirmis pluribus curatis.

209. SAnctus Angelus sicut in vita non paucis, ita & post mortem innumeris miraculosè contulit sanitatem. Inter leprosos

Leprosi complures sanantur.

profos alios,miramini *Angelum* filiolum *Biennen Iofephi Manara*, quem lepra peffima per 16. menfes tenebat infectum, eòque jam anguftiarum reductum,ut fpiritum ferè exhalaret: imò defperans Pater tumbam funeralem fieri curabat, fed tamen follicita Mater conftanti fide ultimum adhibitura remedium,aquam accepit è fepulchro Sancti, devotè puerum lavat, atque ita fubitò ex integro & mundat, & fanat, & (quid ni addam) vivificat; fiquidem videbatur certò certius debere ftatim mori.

Aquâ S. Angeli lotus redditur fanitati.

210. Cafum fubdo non minùs prodigiofum, ex quo redditur manifeftum quàm fit valens Sanctorum interceffio, cùm viva fide in periculis, & neceffitatibus advocantur. Frater Vitus Guilielmotta Ord. Carmelitici Religiofus Sacerdos, qui in Conventu S.Angeli vixerat annis quinque,perfunctus variis officiis, nempe Supprioris, Vicarii, & Prioris, eratque fenex fexaginta annorum; interrogatus ipfe de S. Angeli miraculis; inter alia, hoc fanctè depofuit, vidiffe fe mulierem, quæ per feptem annos fuerat utroque pede clauda. Illa manè femel ad Ecclefiam deferri petiit,ibique fufis humiliter precibus, fe Deo & S. Angelo impenfiùs commendavit. Vefperè factô, cùm deberet Sacrifta januas claudere, eam cum

Sancti quàm potentes.

De S. Angeli miraculis.

Mulier claudicans perfectè fanatur.

cum mulieribus comitantibus abire jussit: ipsa autem tergiversari cœpit, & in has voces erumpere: Angele sanctissime, non recedam de loco isto, nisi priùs à te sanitatem obtineam. Vix illa dixerat, & ecce perfectè curata surrexit, totaque sana ac vegeta domum reversa est.

211. *Iosephus Antonij Graci* puer formosissimus, integrô quinquenniô jacuerat miserrimus, pannis infantilibus totô illô tempore involutus; erat enim membrorum omnium (si oculos & linguam excipio) usibus destitutus. Pater ejus & mater commoti, ad S. Angeli præsidium frequentiùs confugerunt, & aquâ fontis benedicti corpusculum abluerunt. Cùm semel mater fascias manè solveret, & pannos, quibus erat involutus; erectus in pedes subitò cœpit incedere tam firmô gressu, ac si nunquam vel minimum fuisset in membris passus defectum. Ad spectaculum istud attoniti, & stupefacti parentes, natum interrogant, quomodo sic ex improviso feliciter sit plenè curatus? quibus ille, hâc nocte, inquit, Religiosus Carmelita manu me apprehendit, & dixit: Erige te, & vade: ego sum S. Angelus. Illucescente jam die festo Sancti, qui instabat, publicè expositus est puer, in conspectu confluentis undique populi, qui satis mirari non poterat

Adolescens paralyticus ad fontem S. Angeli plenè curatur.

Miraculum divulgatur.

rat

rat tam ſubitam, & perfectam ſanitatem, quam meritis Sancti miſellus iſte obtinuit.

Alter eodem modo ſanatur apparitione S. Angeli.

212. Nec minus periculoſa fuit infirmitas, quâ *Michaël Gattuto* angebatur, cùm & acceſſu febris malignæ omnium membrorum deliquium patiebatur. Sanctum noſtrum fervidè invocat, & aquâ fontis ejuſdem frequenter lavat, oleô lampadis perungendo. Nocte unâ expergefactus, Sancti noſtri eximiam beatitudinem cùm attentiùs perpenderet, eundem apparentem vidit, atque ſemel & iterum ad lectum pertranſeuntem & exinde ab omni malo ſe liberatum ſenſit.

Mutus & membris fractus aquis S. Angeli ablutus ſanatur.

213. *Franciſcus Ziraffi* 12. annorum adoleſcens, ut erat mutus, deformis valde, & membris omnibus fractus: Franciſca ejus mater poſt varia per tres menſes continuos adhibita medicamenta domi ſuæ balneum parat, & aquis iſtis, quas ex fonte S. Angeli hauſerat, Filium tertiò lavat, Sancto humillimè ſupplicans, ut virtutem infundat. Nocte ſubſequente expergiſcitur juvenis, & altè vociferans ait: juxta balneum in quo ſum lotus, fratrem Carmelitam vidi, ad cujus aſpectum exterritus, conatus ſum è lecto me levare, ut fugerem, & ecce eram membris omnibus ſanus, & jam expeditus ad loquendum.

CAPUT IV.

De tribus Mirabilibus, quæ Deo disponente, facta sunt ad sepulchrum sancti Angeli.

214. PRimum eſt, quòd divina Majeſtas locum ſepulturæ S. Angeli honore non exiguô celebrem reddiderit, cùm in eodem germinare candidiſſimum lilium viſum eſt, atque illud idem (quod magis mirandum) quoties decerptum, toties illicò repullulare; ut meritò dici poſſit hic index cœli digitus, lilium formoſiſſimum verè deſignans in terræ iſtius gremio contentum, ut & verificatum ſit Dei elogium, quòd nimirum *Iuſtus germinabit ſicut lilium, & florebit in æternum ante Dominum.*

Locus ſepulturæ S. Angeli miraculosè detectus.

Lilium germinans non marceſcit.

Semper florens Sanctum indigitat.

De hoc ingerit mentionem Thomas Bellorofius Panormitanus, Protonotarius Apoſtolicus, qui non minori pietate quàm diligentiâ, in capita diſtinxit Vitam S. Angeli à B. Enoch Patriarchâ anteà exaratam, quam & ab erroribus vetuſtæ ſcripturæ non paucis expurgavit. Addit igitur ipſe mirandum hoc viſum multis annis continuis à morte Sancti, eò quòd nemo præſumeret attingere locum, aut terram illam

Deſcribit Thomas Bellor. qui & Sancti Vitam in Capita diſtinxit.

Lilii perennitas.

illam effodere, in qua erat ſepultus, veritus contra Viri ſancti reverentiam peccare. Sed lilium, de quo jam dictum eſt, cùm viſum ſit tandẽ eſſe pro indicio tam loci in quo eſſent repoſitæ B. Mart. noſtri ſacratæ Reliquiæ, quàm puritatis ejus Angelicæ, Deo obſequium ſe præſtituros crediderunt Leocatæ cives, ſi ſacrum hunc theſaurum iſtic latentem quærerent: ita factum, apertâ terrâ ſanctum corpus reperiunt, idque gratiſſimum odorem exhalans.

S. Angeli corpus ſepultum effoditur, odorem ſuaviſſimum exhalans.

In loco ſepulchri fons vivus emanat.

Aquæ miri odoris ſalutiferæ.

215. Subdit etiam præfatus Author in eo ſepulturæ loco detectam eſſe ſcaturiginem aquæ limpidiſſimæ mirum in modum odoriferæ, ad infirmorum quorumcumque medelam. Adfert unà locum ſepulturę redactum in formam accommodi fontis, circumdati gradibus ad faciliorem acceſſum infirmorum confluentium ad ſalutares has aquas, prout videre eſt in præſentem diem. Fons S. Martyris, raræ dicam virtutis, miraculoſæ & medicinalis, quam accipit à ſanguine ejus effuſo, evidenter oſtendit, quàm efficaciter oraverit in morte pro civitate Leocata, ut Deus eam dignaretur protegere, & incolas ſupplices exaudire. Ita factum, ſiquidem aqua ſepulchri ejus probatiſſimum & commune contra quaſcumque infirmitates remedium

eſt

eſt adhibitum; experti ſunt quot in potu, aut in balneo uſi, tot infirmi ſanati. Quocirca in æſtimatione tanta eſt & veneratione apud omnes, ut continuò circumferri debeat per Provincias & vicinas & remotas, in vaſis plenis, iiſque ſigillô Senatûs Leocatenſis obſignatis, ut pro balſamo habeatur, aut ſi quis alius eſt pretioſior liquor.

Aqua iſta quaquaverſum mittuntur

Neque minùs eſt mirandum quod, ſequitur ab eodem Scriptore relatum. Quandoque per annum videtur aqua iſta moveri, præſertim menſe Aprili aut Majo, & excreſcere in tantum, ut totum Eccleſiæ pavimentum inundetur; atque iſtâ exuberatione quaſi manu trahuntur Leocatenſes, ut ad Sanctum noſtrum properent gratias amplas recepturi, in maximo populi undique tum concurſu. Quidni dici poſſit motus iſte aſſimilari Piſcinę Probaticę, de quâ in ſancto Euangelio facta eſt mentio, niſi quòd ad hujus motionem unus tantùm ſanabatur infirmus, ad fontis autem noſtri effluentiam curentur promiſcuè omnes; languidi ſint, cæci, claudi, hernioſi, dæmoniaci, aut quoquô aliô morbô gravati, Sancti noſtri interpoſitis precibus, liberantur.

Iſtarum motus prodigioſus.

Similes Piſcinæ Probaticæ.

Adfert idem credi vix poſſe aut concipi quomodo etiam aqua iſta plus ſolitô exuberet in vigiliâ & feſtô Sancti; aſſeritque diebus

Mirum viſu in feſto S. Angeli.

bus istis stupenda patrari miracula, herniacos passim & paralyticos curari, atque infirmos incredibiliter sanari, præsertim si die illô festô, Religiosus Carmelitici, & non alterius Ordinis, sermonem ad populum habeat de vitâ, miraculis, & glorioso martyrio nostri Sancti.

Oleum è sepulchro Martyris emanans.

216. Et ne oblivischar, quis citra stuporem sensuum accipiat suave spirantem illum odorem quem indesinenter emittit sacrum oleum profluens in eodem loco, ubi sanctus noster coronatus est Martyriô, & sepultus juxta Altare majus, in media Ecclesiæ navi? atque adeo terra ista purpurata sanguine gloriosi Martyris patriæ pro azylo misericordiæ est, & cælestium benedictionum abyssus omnibus, qui ad sanctum istum locum turmatim confluunt sanctas Reliquias veneraturi. Hæc omnia expressit Belloro-sius in litteris suis ad Reverendissimum Patrem Nicolaum Audeth, Carmelitarum Priorem Generalem, qui postquam Ordinem quadraginta annis rexerat, mortuus est anno 1562. & ipse vivens aliquando Siciliam peragrans oculis prodigia dicta perlustrarat. Petrus de Natalibus lib. 12. de sanctis nuper canonizatis, & cum eo jam plures graves Auctores tam externi quàm domestici, idem attestantur de oleo miraculoso,

Miserorũ omnium eò refugiũ.

Testantur litteræ ad Ord. Generalem. Confirmant Authores fide digni.

culoſo, aſſerentes illud emanare de loco, ubi ſparſus eſt Martyris cruor & ſanctû Corpus ſepultum; atque indeſinenter fluere die ſancto noſtro ſacrô, idque à primis ad ſecundas Veſperas, ad omnium infirmorum concurrentium medelam.

CAPUT V.

S. Angelus Leocatam ab invaſione Turcarum liberat, & quoſdam Cives à ſervitute.

217. QUanti valeant apud Deum Sanctorum preces, quàm ſit efficax interceſſio, patet quidem ex miraculoſis infirmorum curationibus, cùm & è mortis faucibus extrahunt; nihil tamen minùs elucet, dum nos eripiunt è manibus hominum, quos experimur ſæpè ſæpius peſte deteriores, & feris ipſis ferociores, imò magis hîc manifeſta fit Dei potentia, utpote cùm vitæ mortiſque ſit Author, nec poſſint ejus ordinationi reſiſtere: hominum verò impiorum, ut creaturæ ſunt liberæ, oppoſitas habeat voluntates, eaſque cohibendas. *Sanctorum interceſſio miranda.* *Maximè cum è manibus impiorum eripiunt.*

In hoc protectionis genere non minùs ſuppetias tulit S. Angelus iis, qui ejus opem *Patet in S. Angelo.*

implorarunt, quàm in necessitatibus aliis. Eventum unum aut alterum pro multis hîc apponam, ne Lectori sim gravis.

Vbi duos Cives Leocatenses protegit. Capti sunt à Turcis.

In finibus Siciliæ contigit, quòd eo narratum: nocte unâ ante festum S. Angeli navis Turcica littus arripuit ad 5. leucas ab urbe Leocata, & casu cives duo Leocatenses *Franciscus de Labiso*, & *Franciscus de Antonino*, capti sunt à Turcis, in navim conjecti, factiq; mancipia. Navi solutâ iter suum prosecuti, summô manè ad castrum Leocatæ appellunt, & cùm audirentur à Turcis tormenta bellica, petunt à duobus istis Christianis, in quem finem tam crebra fieret explosio; eisque respondentibus die illô totam Civitatem exultare lætitiâ & jubilô in solemni festo S. Angeli, cùm & sacratissimæ ejus Reliquiæ supplicatione publicâ quotannis efferuntur à Civibus, qui Sanctum illum habent Patronum, & mirabilem Protectorem. Ad hæc contemptim subridendo dixerunt Turcæ: & vos sanctũ invocate, qui vos protegat & eripiat è manibus nostris. Miseri interim nostri sub catenarum pondere gementes ex imo corde suspiria trahentes, ad sanctum Protectorem vota, precesque dirigunt, & ex improviso supervenit classis Maltensium, qui Syracusis navigabant versus Leocatam, idque tam opportunè, ut

Turcæ rident Christianorum Leocatæ jubilum & devotionem in festo S. Angeli.

Duo mirabiliter è vinculis erepti.

Turcis

Turcis non daretur effugium, dicerentque jam veriùs Christianis istis duobus: Sanctus vester fecit miraculum. Vos modò estis liberi, nos autem mancipia. Et ita factum est, nam captâ navi duo Christiani evaserunt liberi, & Turcæ, quotquot inerant, in ipsa vincula sunt conjecti.

Turcæ in ea conjecti.

218. Sed ad majora progredimur, & evidentiora protectionis assiduæ S. Angeli, non modò erga Leocatenses aliquot incolas, sed totam Civitatem adferimus signa. Erat in mari Siciliæ cum octodecim triremibus Dragut Rais insidiator notissimus, & cùm intenderet hostili impetu Leocatam obruere, præmisit Turcas, qui naviculis ad littus pertingerent, sed jam approximantes ad canalem, viderunt Religiosum Carmelitam supra petram sedentem, Qui pisces hamo captabat, & ipsis dicebat: quò tenditis Charissimi? an non totam Civitatem in armis intuemini? Aspexerunt illicò Turcæ, & ecce apparuit illis Civitas in flammis, & circumquaque in terra imminere equitum cohortes. Retulerunt visum ad Dragut, & ipse etiam videndi cupidus, propiùs navi accessit, & sic esse oculis clarè percepit, & S. Angelum muris Civitatis insidentem, & Cives ad strenuè propugnandum ferventer excitantem conspexit,

S. Angelus protector non modò 2. Civiũ, sed totius Leocatæ.

Turcarum insidias detegit.

Invasionem impedit, quomodo?

Leocatensis oppidi propugnator.

ſpexit, quô viſô conſternatus, & attritus, confeſtim abſceſſit. Sed eæ nec primæ vices ſunt nec ſolæ: ſiquidem ſæpiùs anteà ſe fidelem Leocatæ propugnatorem, & ſolicitum Gubernatorem oſtendit, cùm eam contra Turcarum & piratarum invaſionem munivit, & non ſine inſigni miraculo toties protexit. Multis quoque hominibus miſeris quocumque malô gravatis eſt ſolitus apparere totus amabilis & benignus ad conſolandum & liberandum, ſi modò ſanctum ejus nomen devotè pronuntiarent.

A miſeris invocatus ſolet apparere totus affabilis.

CAPUT VI.

Apparitiones S. Angeli, ubi à periculis ſalvat, & morbos varios ſanat.

Sanctorum favores æſtimandi.

219. BEneficia cæli ſanctorum meritis deſtinata, quis non ſemper lætanter & gratô animô excipiat, cùm ſint evidentia favoris illorum ſigna? fatendum eſt tamen majorem hanc cenſeri, eſſe gratiam ſingularem, cùm Sancti ipſi apparent & propitiantur, quàm ſi modò inviſibili id præſtent. Ita factum à S. Angelo, ſuprà oſtenſum eſt, & adhuc infrà videndum, quoties infirmis aut miſeris quibuſcumque ſe affabilem exhibuit, tantâque benignitate ſuccurrit,

currit, ut vel indè pateat omnibus quàm facilis ad ejus patrocinium accessus.

Entinora uxor *Antonii Smecca*, febri ardentissimâ tenebatur non sine evidenti mortis periculo. Doctores Medici, cùm arte solâ non possent juvare, oleum sacratum, & aquam de fonte S. Angeli adhibent, medicamentis præparatis ea commiscendo. Nocte quâdam adstitit infirmæ S. Angelus in peregrini forma, eique dixit: sanitatem recuperasti: atque ita statim disparuit Sanctus & mulier ab infirmitate est liberata.

Mulier febri laborās oleô & aquâ S. Angeli refecta.

220. *Ioannes Baptista de Orlando*, ætate annorum duodecim, casu fortuitô in altum puteum est delapsus, ex quo præcipitio certò mors erat secutura, aut gravis læsio, præsertim cùm in fundo putei essent accumulati durissimi lapides, si in casu S. Angelum non advocasset, quem ita statim adesse vidit extendentem Adolescentis pallium, quod ante deciderat, quô ceu lectô molli cadentem excepit. Mirum sanè! in pedes erectus saxeum fundum leviter tetigit, & sine læsione vel minimâ ex profundo extraxerunt.

Adolescens 12. annorum in gravi lapsu S. Angelum invocans illæsus præservatur visibiliter à morte.

221. *Angelus Lixi*, puer septem annorum graviter infirmatus ex ruptura, die quâdam subsistens ad portam Ecclesiæ S. Angeli, eamque clausam, nondum enim erat Con-

Puer septēnis herniâ cruciatus sanatur.

ventus Carmelitici Ordinis, introſpexit per rimas, & vidit Fratrem Carmelitam manu librum geſtantem, & ſtatim indè domum accelerans, viſum Aviæ retulit, quæ, Sanctum fuiſſe, opinata, juvenem ad Eccleſiam remittit, eique injungit, ut ab eo petat ſanitatem: fecit, ut juſſit; Sanctum rogat, ut ſubveniat: exaudivit Sanctus, & ad portam acceſſit, & per rimas extensâ manu rupturam tetigit, & ſtrinxit in tantum, ut infirmus præ dolore clamaret hei mihi! ingemiſcens:atque ita ſtatim domum recurrit, à cruciatu liber & expeditus.

Alius item juvenis Simile beneficium curationis obtinuit.

222. *Palmerinus, Angeli Spatola* filius annorum quinque eâdem infirmitate preſſus, cùm ſemel in templo S. Angeli cum pueris coætaneis ageret, à Religioſo Carmelitâ fuit elevatus, & ſupra Altare locatus, atque ibi rupturam tetigit dictus Carmelita, ita ut altè clamare ſit puer coactus: ad clamorem accurrunt reliqui pueri, aderat ſtatim turba plurima, etiam Palmerini pater ac mater, invenerunt puerum ex integro ſanatum: ſed Religioſus qui tangendo ſanaverat, jam non amplius comparebat; maximum tamen hoc beneficium Sancti noſtri meritis fuit attributum,eò quòd ad conferendum hujuſmodi favores, dignatus ſit aliàs ſæpiùs, & ſolitus apparere.

223. *Tor-*

223. *Torchinus Titta* ad mortem ægrotans, piè & fidenter Sancti nostri intercessionibus se totum commendat, cumque jam versaretur in extremis agonizans, Sanctum videre videbatur in deserto, seque sequentem, ac sanitatem ab eo postulantem, quam solô intuitu sancti impetrasset, ut visum, ita effectum habuit, dum paucis pòst diebus pristinæ sanitati est restitutus. *Alter in extremo vitæ discrimine S. Angeli intuitu statim cōvalescit.*

224. *Anthonia, Petri Falconis* Filia ita pustulis circa guttur exurebatur, ut ex inflammatione nimiâ penè suffocari sit visa. Remedia hominum sæpiùs tentata nihil proderant; ad fontem itaque S. Angeli recurrit, aquâ fontis collum iteratô lavit, oleôque lampadis inuncta ad pedes S. Angeli se projecit, donec aliquando nocte in somnis ei Sanctus apparuit, à quo perfusa lachrymis levamen requirere videretur. Sanctus ad collum ejus manum extendens, signô crucis signavit, atque ita disparuit: ipsa paulò pòst superabundans gaudiô, perfectàm habuit sanitatem. *Puella inflammato gutture diu cruciata medetur.*

225. *Anthonia* eadem, quam dixi, in filio suo duorum annorum non minùs à Sancto beneficium est experta. Puerulus ut erat & valde ruptus, semel cum sorore sua Francisca ivit ad S. Angeli templum, indeque reversus, inventus est sanus, & ab omni indis- *Filius 12. annorum ruptura curatur.*

ſpoſitione liber. Sororcula retulit ſe Fratrem Carmelitam vidiſſe, qui rupturam infirmi contactu ſanaret, cùm ad fontem ſe aquis jam lavarent.

CAPUT VII.

Favores alii, & Miracula S. Martyris in extremis neceſſitatibus & eventibus.

Gratia miraculorum ſcientias noſtras & artes naturæ longè ſuperat.

226. GRatia miraculorum Sanctis à Deo collata, in hoc præ cæteris ſcientiam medicam & naturæ artem vincit, quòd hujus remedia quantumvis præſtantia ſint & arcana, determinata ſint ad certos morbos, quos curare modò valeant, ſi contingat ſortiri effectum. Sanctorum verò, quæ miſeris applicant, media, cùm à Dei Omnipotentia virtutem accipiant, deſtinata ſunt ad omnigenas infirmitates ſanandas, ſine ulla artis, aut naturæ interventione.

Ratio eſt evidens in S. Angelo.

Manifeſtum hoc redditur in Angelo noſtro; ſi umquam poſſit in aliquo Sancto; ſiquidem interceſſione ipſius dignatus ſit Deus, tot & tam præclara omnis generis miracula operari.

Puerum in fontem illapſum

In vigilia S. Angeli mirabile iſtud evênit: *Michaël de Labiſo* infantulus in fontem in Eccleſia S. Angeli incidit, & ſupra aquam quievit,

quievit, donec à præſentibus in Eccleſia dicta, & videntibus, extraheretur intactus, ubi veroſimiliter debuerat fuiſſe ſubmerſus. Infans poſteà narravit à Religioſo Carmelitâ manu ad pectus ſupra aquas ſuſtentatum ſe, ne potuiſſet ſubmergi.

à ſubmerſione mirabiliter conſervat.

227. *Horatius Contrera*, puer ut erat quinque annorum, confractâ tibiâ dextrâ graviter infirmabatur, ſed in debilitate maxima præſens remedium ſenſit, ſtatim atque ad Sancti corpus fuit à parentibus delatus, illicò deperditas vires recuperavit, & curatâ plenè tibiâ factus eſt ſanus.

Alium fractâ tibiâ valde infirmum reddit vegetum.

228. Quàm feliciter ceſſit *Michaëli de Labiſo*; ipſe cum aliis lapides & materialia congerebat ad fabricam pro Eccleſia S. Angeli; & cùm in terram cecidiſſet, rapidiſſimè rota currus ſupra caput & tibiam dextram fuit voluta. Sanctum noſtrum ut invocavit, illæſus permanſit.

Alterū à mortis periculo liberat.

229. Sed magis adhuc notandum eſt, & admirandum, quod addo. *Antonia de Labiſo* & *Angela* uxor filii ejus Joſephi, qui, Sancto noſtro opitulante, à peſte fuerat præſervatus, juſſæ ſunt domi tantiſper latêre, quia vulgò habebantur ſuſpectæ ut infectæ. Cumque jam quadraginta diebus, & aliis quatuordecim ab hominum conſortio manſiſſent abſtractæ, balnea pararunt ad purificandum

Matronas duas protegit.

candum & abluendum, antequam in publicum liberè prodirent. Sed aqua non erat ad manum, ideoque timebant valdè, ne ad mare pellerentur mundandæ in hominum conſpectu, quod ſine honeſtatis diſpendio vix poſſibile credebant. Anguſtiis maximis premebantur, & pudore, neminem habentes qui aquam adferret: quid facerent miſeræ? ad Sanctum noſtrum refugiunt ſupplices, ut ejus intercedentibus meritis, in puteo, quem domi habebant exſiccatum, ſcaturiat aqua. Itaque eâ confortatæ in ſanctum Angelum fiduciâ, ſitulam in puteum immittunt, atque inde extrahunt plenam mundiſſimâ aquâ, eratque alta in puteo ad duos pedes, eaque limpidiſſima, & quantùm ſufficeret ad balneum, quô erat opus: lotæ ut erant, & mundatæ, evolutis octo diebus prodierunt in publicum, ſolitis ſe commerciis applicando. Sed reverſæ poſteà ad puteum dictum ut haurirent aquam pro neceſſitate domus, repererunt ut anteà exſiccatum, nîl in fundo videntes, niſi terram aridam, ut adhuc videre eſt in hodiernum diem.

Aquam miraculosè ſubminiſtrat.

Innumera hujuſmodi beneficia Leocatenſes recipiunt indies, ad S. Angeli ſacratiſſimas reliquias, ut ad azylum tutiſſimum confluentes, & quem Patronum eorum vidimus

Leocatæ ad Sancti Reliquias miracula continua.

dimus suprà, peste grassante, iterum habent liberatorem anno 1575. eâdem totam civitatem depopulante. *Iterum à peste liberat.*

230. Quanta sit hujus nostri Angeli sanctitas, non rarò patuit in sævissima maris tempestate, cum injectione solùm particulæ ligni in quo sepultum fuerat corpus viri Sancti, visi sunt repentè fluctus subsidêre, totumque reddi tranquillum. *Maris procellas subitò compescere visus.*

231. Quoties non succurrit hominibus equô delapsis in unum præcipitium, quos servavit illæsos ad fæliciter perficiendam viam, invocatô dumtaxat aut cogitatô ejus nomine? *Equô delapsos frequens succurrit.*

232. Ex improviso pluviæ, & ventorum impetu procul dejecta sunt duo tecta, & aliquot trabes de templo sancti Martyris, neque tamen extingui potuit lampas ardens ante sacratissimum ejus Corpus *Aliud mirabile.*

CAPUT VIII.

De mortuis resuscitatis, cæcis illuminatis, aliisque à morte præseruatis.

233. SAlvator noster post legationem sibi factam à S. Joanne Baptistâ Præcursore, per Discipulos, ut mundo divinitatem manifestaret, & veritatem missionis à Patre; *Missio à Deo operibus comprobanda.*

à Patre; reſpondit operibus, cæcos illuminandô, mortuos reſuſcitandô, &c. Angelo noſtro ſi regulam hanc adaptemus, ut de miſſione ejus conſtet, facilè patebit, eam à Deo eſſe, cùm & ipſe opera Dei faciat.

Ita fecit S. Angelus.

Cæcis dat viſum.

Duo ſimul miracula, quia paria, unô verbô abſolvam: *Marchioniſſa Gibellina*, uxor Vincentii Vaſalli Maltenſis, & *Franciſca* Franciſci Julivi filia, utraque cæca Sancti noſtri Angeli precibus viſum recuperaverunt.

234. Par alterum breviter connecto: cum in ſupplicatione per urbem Reliquiæ Sancti ſolemniter deferrentur, illuminati ſunt pariter *Marſius Cumbus*, *& Ioannes Angelus Vitrera*, admoventes ad oculos roſarium Angelæ Anutæ Mariani Monaſterii, quod ſolùm à S. Martyris Reliquiis fuerat contactum.

235. Idem beneficium conſecuta eſt *Agatha de Trepano* cæca, cùm indutô ex devotione Carmelô-Marianô habitu, accenſam facem manu ferens ad Sancti templum; lumen oculorum quod petivit, ejus meritis exoravit.

Mulieri deſperatæ in partu ſubvenit.

236. Mulier quædam nomen ei erat *Flavia*, uxor *Matthæi Reciputi* prægnans, cùm jam tres dies continuos detenta fuiſſet in acutiſſimis partûs doloribus, ſanguinem in

tanta

tanta copia emisit, ut jaceret languens penè exanimis, & disperata à Medicis, illorum suasu de cœlo auxilium, & robur imploravit, utq; animæ suæ bene esset, sanctis Ecclesiæ Sacramentis muniri voluit, uti & plenâ fide fecit. Rectè dies erat S. Angelo sacer, ipsa ardenti cum affectu sanctitatem ejus interpellavit, & statim ut fuit oleô lampadis ejusdem ad sinum inuncta, filium peperit mortuum, quem illicò votis resumptis Sancto nostro impensè commendatum fecit, & vix tribus pòst horis vivum recepit, baptizari curavit, eique nomen Angelus inditum fuit: plenaque sanitas puerperæ restituta.

Puerulo mortuo vitam reddit, & puerperæ sanitatem.

237. Hispanus aliquis in ruina domus, quæ casu illum obruerat, præter omnium opinionem repertus est vivus; eò quòd eôdem momentô se nostri Sancti meritis commendasset.

In periculis à morte præservat.

238. Sæpius etiã contigit homines invndationibus submersos à morte, ad vitam fuisse reductos S. Angeli intercedente virtute, cui se plenâ fiduciâ commiserant periclitantes.

Inundatione absorptos ad vitam revocat.

239. Alios scimus ereptos à manifestissimo naufragii periculo, contritâ, & demersâ in profundum navi. Aliquos Taurorum cornibus impetitos, & graviter læsos, fuisse illicò liberos & sanatos. Plurimos navigantes

A naufragio, à taurorum impetu liberat & à

Turcarum servitute. gantes è Turcarum persequentium manibus servatos legimus, & bonum acceptum omnes attribuisse intercessionibus nostri Sancti.

Miseris omnibus succurrit, &c. 240. Quid si cæcos miraculosè illuminatos, leprosos mundatos, infirmos ab omnigenis malis curatos, claudos & membris fractis sanatos dicere incipiam? vix modum aut finem video, si non in compendio facerem.

CAPUT IX.

De Leocatensium constanti devotione erga S. Angelum, de Festo celebri, & supplicatione solemni, & Miraculis in eorum favorem patratis.

241. GRatiarum de cœlo ad creaturas nunquam cessabit fluxus, & refluxus, si non canalem obstruat hominum ingratitudo.

Leocata erga S. Angelum gratitudo. De Leocata sæpè jam actum est, quanta receperit beneficia, quot favores meritis S. Patroni. Addendum modò, quod facit ad Leocatensium laudem, nimirum quomodo gratissima etiam semper extiterit, gratiarum actiones nunquam intermittendô. Quis satis deprædicet, eorum quanta sit erga Sanctum, & quàm fervens devotio,

quâ

quâ venerantur indies cultu ſingulari, & quotannis ſolemniſſimô feſtô, quô die videri poſſint læta Encænia, ita per totam civitatem dantur feſtivi gaudii ſigna, nundinationes publicæ,& populis undique confluentibus ad jucunda ſpectacula, ludunt, & ad bravîum concertant, per mare, per terras curſitando. Miracula ut dixi, licet omni tempore & varia ſint, & penè continua, maximè tamen ea manifeſtantur quoties S. Angeli Corpus proceſſionaliter circumfertur: quò maxima fidelium frequentia confluit,non ſolùm ex Leocatenſi urbe, ſed ex toto Siciliæ regno,comitari tunc ſolent claudi, & læſi potentes incedere; impotentes feruntur: & videre eſt plurimas mulieres, quæ geſtant in ulnis languentes proles, pro iiſdem à Sancto medelam implorãtes. Alii infirmi ad feneſtras exponuntur, alii ad oſtium domûs in ſolita ſupplicationis via: quiſque geſtit vel ſemel oculos conjicere in ſacratas Martyris Reliquias, ut invocatô ejus nomine levamen aliquod ſentiant.

Signa pietatis. *Feſtiva gaudia.* *Supplicatio ſolemnis.* *Frequens populi concurſus.* *Infirmorum multitudo & fiducia.*

242. Addo quod jucundum eſt videre, quoties reparanda eſt aut amplianda Sancti Eccleſia, populus unicè curat, & libenter contribuit media, quiſque quantum commodè poteſt. Pauperes verò, quibus media

Prompta obſequia, erogata media, impenſi labores.

media dicta non suppetunt, labore propriô compensant, lapides, & saxa ingentis ponderis humeris imponunt, atque ita onusti turmatim concurrunt, ut videri possit verè devota supplicatio per integrum diem, neque tum desint currus, ut sufficiant lignis, aliisque materialibus advehendis. Et quidem ex authentica relatione monumentum superest, de muliere, quæ cum aliis in hujusmodi occasione convenerat, atque ipsa saxum portabat simul cum prole, iisque sustinendis cùm esset fortè nimis gravata, proles è brachio infeliciter corruit, & obruta onere lapidum inversô curru miserè extincta est, mater ad triste spectaculum invocat nostrum Sanctum, atque ita statim recipere meruit infantem redivivum, & illæsum.

S. Angelus denuò suscitat mortuum.

243. In occasione consimili accidit, quod jam dicam. Quidam octo annorum Juvenis, clavum videns in curru solutum, arripere dum cogitat, appropinquans corruit, sic ut à rotis brachium ejus lævum fuerit pessumdatum, certô certius conterendum in partes, si non præservasset S. Angelus, à Parentibus ejus præsentibus exoratus.

Alium à gravi læsione servat.

244. Ne silentiô prætereundum, quod ad majorem pompam etiam servant Leocaten-

tenses incolæ, cùm dictos currus exornant viridantibus ramis, & floribus animalia trahentia coronant.

CAPUT X.

De signatis honoribus S. Angelo Leocatæ exhibitis.

245. HOnor Sanctorum cùm sit à gloria inseparabilis, necesse est ut Sanctos comitetur, non secus ac umbra corpus, & veluti felicitatis eorum accessorium. Deus utique addixit honorem iis, à quibus honoratus esset in terris, idque modis mille potest ad placitum: & priùs cœlum & terra peribunt, quàm Dei verbum non sit adimpletum. Notandum verò est, si ad cognitionem nostram solùm attendimus, Deum non impertiri omnibus post obitum in mundo istum honorem, quem accessorium dixi, & est pars gloriæ accidentalis. Multi enim nobis incogniti sunt, quorum mors pretiosa est in conspectu Dei, tametsi illorum nomen apud homines non sit celebratum, & corpus in visceribus terræ sit occultatum: sed quos selegit, & ut exemplaria proposuit, illos intelligo, quos tenuit major Dei gloriæ, & salutis proxi-

Honor Sanctis exhibitus in mundo.

Non omnibus æqualis quantùm nobis apparet.

Quibus major?

morum zelus, credibile eſt, eoſdem reddere honoratiores, & per mundum illuſtriores.

Verè talis S. Angelo collatus

Meritô illis adnumerem noſtrum Angelum, cujus amorem erga Deum fuiſſe eximium ſatis fit manifeſtum, quòd nomen apud homines habeat tam glorioſum.

Corpus S. Angeli exaltatū.

Ex litteris toties citatis Bellorofii didicimus, quomodo corpus ſancti Angeli repertum ſit, & magna cum honorificentia exaltatum in capſa renovata, & ex depoſitione teſtium, de quibus anteà facta eſt mentio, evidens fit, à Leocatenſibus idem ſanctum Corpus in honoratiori capſa argentea circa annum 1486. fuiſſe collocatum.

Capſa fit pretioſior an. 1623.

246. Sed cùm indies augeretur fidelium erga Sanctum noſtrum devotio, poſt longum temporis decurſum & illa ipſa capſa Leocatenſi populo cæpit diſplicere, quòd formæ eſſet vetuſtioris & pretii vilioris: ideò ex decreto publico Civium facta eſt alia, cui formandæ, & poliendæ duo aurifabri impenderunt integrum annum & amplius, felici quidem ad votum ſucceſſu. Opus namque erat ab artificibus mirè elaboratum, quod novis circulis & variis tractibus nitidiſſimum, atque deauratis frondibus pretioſiſſimum eminebat. In capſa illa ornatiſſima

natiſſima repoſitum ſolemniter fuit Corpus ſacratum anno circiter 1623. tertiô nonas Maji, Martyrii ipſius anniverſariô die. Et magna populi multitudo ex omni parte aderat, ut ſancti Martyris videret, & veneraretur ſacras Reliquias, quas Archipresbyter Civitatis reverenter omnibus oſtendebat. *Devotio erga Sanctorũ Reliquias.*

Vix credi poſſit, quantum fuerit gaudium, & jubilus, unuſquiſque dum ſe clamat Beatum, merendo videre ſacratiſſimum iſtum theſaurum, qui aſſervatur hodie in dicta Capſa clauſa, & ſolicitè obſeratâ in Sacello hujus S. Martyris decenter adornatâ, totâque intùs veſtitâ fidelium votis, ſpoliis, inquam, infirmorum ſanatorum.

247. Eccleſia, in qua ſepultum fuerat S. Martyris Angeli noſtri Corpus, audiebat vulgò, SS. Philippi & Jacobi, atque in ea celebrârant olim divina officia Sacerdotes ſæculares, ut ſuprà tactum eſt, ſucceſſu temporis introductum, ut ibidem etiam Patres Carmelitæ divina peragerent: donec aliquando Magiſtratus Urbis, ad promovendum Dei cultum, & noſtri Sancti, captus eſt deſideriô videndi dictam Eccleſiam cum appendentiis omnibus collatam noſtræ Religioni. Itaque recurrentes ad Sedem Apoſtolicam, obtinent votum, *In Eccleſia Sanctorum Philippi & Iacobi Religioſi Carm. divina officia celebrant.*

Ex indulto Pontificis fit Ordinis Carmelit. eiq; adnexus Conventus.

& desuper expeditum Breve à summo Pontifice Clemente octavo felicis recordationis annis 1598. & 99. deinde adjunctum est ædificium Ecclesiæ contiguum in formam Conventûs, in quo permanserunt Patres nostri Carmelitæ competenti numerô, diu noctuque divinis obsequiis, & S. Angeli laudibus concelebrandis intenti, ad magnam populi Leocatensis satisfactionem & applausum. Nec facilè dici queat quanta fuerint Patres nostri perfusi lætitiâ, & quàm se existimarint felices, cùm ad tam eminens ministerium essent assumpti, ad servitium, & cultum S. Martyris Angeli Concarmelitæ, viri inter eos Beatos præcipui, qui Sanctum nostrum institutum vitæ sanctitatem, & virtutum gloriâ illustrârunt.

CAPUT XI.

De cultu S. Martyris in Urbe Panormitana, ubi in Patronum, & Protectorem delectus, celebratur solemni festô.

Panormitanorum erga sanctũ Mar-

248. PEccare videar, si non unà hîc proferam eximiam Panormitanorum devotionem, ut vel ex tantæ Civitatis (quæ Regni est Metropolis) exemplô, plures imi-

imitentur, atque ita etiam toti mundo innotescat affectus, & cultus S. Angelo delatus nedum à Leocatensibus, sed & universô Siciliæ Regnô. *tyrem singularis devotio.*

Relatum est suprà, quomodo in Civitate veteri summo Pontifici Honorio tertio S. Angelus consignârit sacratas Reliquias, quas Alexandriæ acceperat à Patriarcha Athanasio de Claromonte, cujus frater Fredericus donatam sibi ab ipso summo Pontifice imaginem miraculosam Virginis Matris sanctissimæ commiserat nostro Sancto ut exponeretur in Metropolitana Ecclesia civitatis Panormitanæ: ubi asservata est debitis culta honoribus. Panormitani cives itaque acceptô hôc pretiosissimô Thesaurô feliciter gloriantes, & lætô ac gratô animô recolentes speciales favores obtentos, & miracula facta meritis nostri Sancti, piâ consultatione desuper habitâ annô 1626. elegerunt unanimiter in suum Protectorem; & stabilitum est à Senatu decretô publicô, ut futuris temporibus sint obligati quotannis offerre in templo PP. Carmelitarum, titulô S. Nicolai quatuor faces, quinque librarum singulas, die quintô mensis Maji, festô S. Martyris Angeli.

S. Angelus Imaginem Deiparæ Panormi exaltat.

Eligitur Civitatis Patronus

Applausit, & laudavit hanc Civium pietatem Eminentissimus Dominus Cardina-

Approbat & laudat civiũ devotionem Cardinalis Archiepisc. Panorm. lis Doria Archiepiscopus Panormitanus, volens concurrere, & promovere, edictô publicô jussit in perpetuum, nt die ejus festô omnes Ecclesiastici tàm Regulares, quàm Sæculares utriusque sexus singulis annis Officium duplex de Sancto nostro persolverent, & Sacerdotes missam de Martyre celebrarent in ejus honorem, uti semper est factum, & fit hodie in nostra Religione.

CAPUT XII.

Conclusio cum reflexione morali, & Chronologica ad Vitam S. Angeli, & quomodo iteratis vicibus apparuerit beatæ Mariæ Magdalenæ de Pazzi.

Synopsis vitæ S. Angeli. 249. Adsdum piè Lector, quisquis eris, præsertim si Sancti nostri gestas insignia, Ordinis Carmelo-Mariani gaudens favoribus, lubet obiter hîc repetere, quod compendiô dedimus in vita, & attentiùs perpendere ex una parte quanta fuerit S. Angeli erga Deum fidelitas, ex altera verò Dei quanta erga eum liberalitas.

Fidelitas ejus erga Deum expenditur. Fidelitas quidem, si obsequia præstita, annos impensos, & labores rememoramus: ut vertimus; sedulum in Dei cultu Angelum

lum admiramur, cùm obſequia à charitate, annos à vita, & labores à martyrio æſtimamus. Charitas ea magna eſt, quæ totum pro Deo impendit, vita longa quæ tota ejus ſervitio exponitur; martyrium illuſtre, quod conſtans eſt, & à tam prompta voluntate. Ardor charitatis ſcintillat in auſteritatibus ejus, jejuniis, macerationibus corporis, arctiori ſolitudine, in vigiliis & orationibus aſſiduis. Sanctitas vitæ prominet in peregrinationibus ejus, prædicationibus, converſionibus & miraculis. Conſtantia martyrii probatur, quia ultrò ſe obtulit, ut revelatum fuerat, occaſionem quæſivit, cùm fugere potuiſſet, & quia dum vitam profudit, tam enixè pro inimicis peroravit. Fidelitatem Sancti ergaDeum vidimus, & ex capitibus iſtis eximiam prædicamus; at verò longè major fuit Dei erga Angelum bonitas, & ſine fine liberalitas. *Charitas* *Conſtantia martyrii.*

250. Obſequia ejus omnia, inculpatâ vitâ, nec non glorioſum martyrium æquâ lance perpendimus: at nihil iſta, aut parum valde, intuitu mercedis, quam in cœlis accepit: ſervitia ejus nihili ducimus, ſi gratias ponderamus, quibus fuit ab infantia præventus; & vitam ejus brevem dicimus, ſi annorum numerô menſuremus. Nunquid & martyrium dulce eſt & leve, cùm tam in- *Dei erga Sanctum liberalitas.* *Vita ſancti Angeli brevis & quomodò eam tranſegerit.*

genti præmiô eſt compenſatum? verè equidem, ſi Deus labores Sanctorum non tam à charitatis pondere quàm annorum multitudine æſtimet, dicendum erit parum meruiſſe S. Angelum, quia parum vixit: nam ſi ejus ætatem ſupputemus ex antè relatis, liquet, non ultra 35. annos & aliquot dies fuiſſe provectam: ad calculum veniamus, ſi lubet, in vita deſcriptum eſt ſuprà S. Angelum noſtrum ætatis 28. anno miſſum è Carmelo Jeroſolymam, ut ad Sacerdotii gradum promoveretur circa Feſtum Nativitatis Domini, annus iſte ſalutis erat 1213. Eâdem illâ viâ inſigne miraculum patravit, dum unà cum ſociis, & reliquâ viatorum turmâ Jordanem ſiccis pedibus pertranſivit: & ab iſto tempore non ſupervixit pluſquam annis 7. donec martyriô vitam finivit 1220. Annos 5. in deſerto Chriſti jejuniis conſecratô tranſegit, quò, ut mundi illecebas fugeret, &, poſt mortuum bethleemiticum reſuſcitatum, applauſus hominum declinaret, Angelô Comite Angelus ſe receperat.

Miraculum.

Inde Chriſtô Dominô expreſsè jubente quaquaverſum per orientem profectus, nationes fidelium doctrinâ Euangelicâ illuſtravit. Tandem Alexandriam venit, ubi per annum commoratus eſt, & receſſit an-

no

no 1219. secum habens SS. reliquias, & litteras ad Patriarcham expeditas 25. Martii die Virginis Deiparæ annuntiatæ sacrô ; quô etiam S. Joannes Baptista ipsi Patriarchæ apparuit, mandans, ut sacras Reliquias Sancto nostro committeret in Italiam perferendas : à die, quem dixi 25. Martii, ad 5. Maji, tantummodò restant tredecim menses & undecim dies, quod tempus, tum itinerando, tum prædicando in locis variis, ut in Civitate veteri, Romæ, Neapoli, & maximè in regno Siciliæ legimus à S. Martyre magno cum fructu animarum transactum : sic ut à Nativitatis momento, quod fuit anno 1185. usque ad illud gloriosæ ejus mortis 1220. compertum sit Angelum vixisse solum annos 35. & undecim dies. Ut verè de eo dicamus, quod consummatus in brevi nimis, expleverit tempora multa, si tam multa gesta heroïca & prodigiosa in vitâ ejus consideremus. Viginti & octo primos annos silentiô prætereamus, quos vel apud Patriarcham Nicodemum sanctiori disciplinâ, vel certè regulari in Religione peregit, iisque superadditô quinquenniô cùm in solitudine egit, annos jam 33. habebimus, quibus latentem & solitariam vitam non minùs Deo acceptam quàm mundo incognitam traduxit. Addendum hoc superest

quodam-

S. Angelus in brevi mirabilia magna operatus est, pro brevi labore æterna merces.

quodammodò incredibile, quomodò potuerit in tam arcto duorum annorum spatio, fungendô legationis à Christo, & prædicationis munere, tantùm terrarum peragrare, tot subire itinerum labores, tot habere conciones, peccatorum conversiones & miracula operari, quàm apud homines celebre nomen, quàm ingentem in cœlo gloriam sit assecutus. Merces magna nimis! pro duorum annorum exanthlatis laboribus in tantum à Deo honorari, ut successu sæculorum, magis magisque visus sit exaltari, cùm tot ejus meritis impetrata beneficia credimus in præsentem diem. Duobus annis fideliter servivit & inde perennat in gloria. Vita tam brevis, labor & martyrium quasi momentaneum fuit, & tamen gloria ejus immensa cœpit à quatuor jam sæculis & 44. annis decursis nunquam habitura finem. Magna est itaque Dei erga Sanctum Angelum liberalitas, quia magna ejus fidelitas erga Deum.

Antiquitas Ordinis Carmelitici attenditur ex occursu S. Angeli cum SS. Dominico & Francisco

251. Ad notas istas chronologicas addendũ hoc superest in favorem ordinis Carmelitici, quo in originis suæ antiquitate glorietur jure meritô, & facilè colligat prudens Lector in occursu Angeli nostri cum Patriarchis duobus sanctissimis Franciscô & Dominicô in urbe Romana. Tunc temporis

ris cùm duo illa Ecclesiæ sanctæ Lumina jaciebant ordinis sui quisque fundamenta, S. Angelus tum erat, laborabat strenuè in vinea Domini, prædicabat fervidè, existens Religiosus Carmeli: duo isti faciebant initium Ordinis, ille vivebat in instituti sui successione immemorabili; isti suum stabiliebant, hic noster membrum erat Ordinis omnium antiquissimi in Ecclesia Orientali, licet in Latina recenter tunc propagati; isti Conventus novos ædificabant, hic jam habitabat in ædificatis olim à suis Patribus filiis Prophetarum, in spiritu & instituto Patriarchæ maximi Eliæ successione hereditariâ continuantibus, Carmeli possessoribus in testamento veteri, & in novo etiam habitatoribus deserti, ubi & S. Joannes Baptista moratus, atque juxta fluenta Jordanis commorantibus, etiam successu temporum in propria domo S. Annæ, quæ deinde conversa fuit in monasterium dependens à Carmeli sanctis Eremitis, eorumque Hierosolymis ad portam auream refugium ordinarium. Ita in Historia Vitæ sancti Angeli fideliter relatum manet, & confirmatur à fide dignis Authoribus, qui dum loca terræ sanctæ scriptis suis delineant, asserunt Religiosos Carmeli montis ibi conversatos esse, & Possessores ædium Lauretanarum

Ordo sancti Angeli Carmelo-Marianus Ordinum Antiquissimus.

Carmelitæ commorati juxta fluenta Iordanis. in domo propria S. Annæ conversâ in cœnobium Carmeliticum.

Deiparæ

Carmelitæ possessores domus Lauretanæ D. Virg.

Deiparæ Virginis, antequam ex Nazareth essent Angelorum ministeriô translatæ, ut expresse notat Tursellinus Societatis JESU Scriptor, & alii; atque ista est ratio cur dictus locus sacer ab ultima translatione facta Lauretum, ubi in hodiernum diem perseverat, commissus fuerit Carmelitarum tutelæ, utpote quia veri possessores fuerant in terra Sancta. Atque hoc incidenter allatum sufficit. Ad finem imus vitæ, & miraculorum S. Angeli; de duabus ejus apparitionibus restat unum aut alterum verbum in favorem Virginitatis.

S. Angelus puritatis virgineæ cultor eximius.

252. Verum quidẽ: eximiis cœli favoribus, Angelus exaltatus fuit ad tam eminentem sanctitatis gradum, excelluit gratiis, & virtutibus, sed præ cæteris Virginitate, quæ ad gloriam martyrii præcipuum facit ornatum. Virtus ea Angelica, quàm Sanctus noster totâ vitâ tam ardenter adamavit & coluit, ostendit quo in pretio sit habenda apud eos, qui spretis sæculi voluptatibus, & vanis illecebris ad Deum conversi, castè vivere desiderant, sed potissimum apud illos, qui decorati sunt titulô filiorum Deiparæ Virginis, & sub vexillo candido sanctæ Matris Mariæ de monte Carmelo fideliter militant.

253. Idcirco, ni fallor, B. Maria Magdalena de

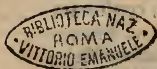
de Pazzi, Ordinis nostri Monialis, lilium puritatis incomparabile, hanc petiv isse à Sponso cœlesti gratiam, ex æmulatione quadam dictæ virtutis, aut certè sympathiâ aliquâ spirituum & humorum, ut ei liceret videre gloriosum nostrum Martyrem & Virginem Angelum, atque ita ei concessum duabus vicibus: primò quidem cùm in extasim rapta Christum Dominum cum S. Angelo obvium habuit, à quo & accipere Coronam spineam meruit: aliàs cùm suppliciter apud Deum intercessit, ut certa fieret ad Religionem vocatio Leonoræ Carlini, quam à tam sancto proposito Sathan abducere, & mundi anfractibus intricare tentabat. Sed tamen vicit illa ejus intercessione, ut dixi, habitum Ordinis nostri assumpsit, & religiosè vixit Florentiæ in Conventu S. Mariæ Angelorum. Tunc, inquam, iterum B. Virgini Pazziæ visus ad votum gloriosus Angelus, initiô quidem in consortio Regis Martyrum & Virginum Christi Jesu; deinde solus ipse, confortans eam, spem faciens de felici ad salutem successu in omnibus: sed in tanta utrobique apparebat gloria, ut splendorem Virgo ferre non posset, unde rapta est extra se, & in tantum accensa amore erga Sanctum, ut præcipuum sibi Patronum elegerit, cona-

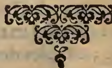
Apparet B. M. Magd. de Pazzi Virgini castissimæ, quæ unà coronam spineam à Christo accipit.

Amor Virginis erga Martyrem talis ut eum Patronum sibi delegerit totâ vitâ imitandum.
Beatificata ab Urbano VIII.
Duo Carmeli lumina, veneranda à nobis.

ta deinceps tam perfectè imitari, ut vitâ suâ sanctissimâ, & frequentibus miraculis non parum contulerit ad Ordinis nostri, & totius Ecclesiæ ornamentum. Motus est tot virtutibus & prodigiis Urbanus VIII. felicis recordationis Pontifex maximus, Beatam pronuntiavit,& à fidelibus solemni ritu coli permisit, ut vel inde unà omnes commoverentur piâ æmulatione, quos eadem vocatio conjunxit, ad imitandum in vita duo hæc Luminaria virginitatis integerrimæ, quatenus eorum vestigiis insistentes, sub signo & auspiciis Reginæ Virginum Matris & Patronæ Carmelitarum sanctissimæ concertando, pervenire mereantur ad nuptias Agni, cui sit benedictio, claritas, sapientia, gratiarum actio, honor, virtus, & fortitudo in sæcula sæculorum. Amen.

FINIS.

CEN-

CENSURA ORDINARII.

VAticinia de Christianæ Reip. afflictione, ac dein consolatione, &c. exarata in Vita S. ANGELI Hierosolymitani, Martyris, Doctoris, Virginis, ex sacro Ordine B. Virginis Mariæ de Monte Carmelo, scriptâ anno 1227. ab oculato teste Enoch Patriarchâ Hierosolymitano: Commentariô previô, ac notationibus illustratâ, studiô, ac operâ R. adm. Patris DANIELIS A VIRGINE MARIA, præfati Ordinis Provincialis in Provincia Flādro-Belgica, *nihil continentia fidei, ac bonis moribus contrarium, utiliter in lucem edentur, quò Christiani omnes videant, quàm meritò Deus peccatorum justus judex, & vindex, non tantùm in lege veteri, repulerit tabernaculum suum, sed & modò sacra templa, ubi habitavit in hominibus, eaq; contaminari permiserit. Cùm enim digni non sunt in quibus habitaret, cur non repelleret tabernaculum, & templa, quæ utique propter se non instituerat, sed propter ipsos, quos jam judicabat indignos, in quibus habitaret? Non enim propter locum gentem, sed propter gentem locum elegit Deus, ideòq; & ipse locus particeps factus est malorum populi. Et offensô religionis Deô, justè contaminantur omnia, ut unde peccatum, inde judicium sit. Cumq; suis aulis minimè parcit, Deus, terrorem iis, qui peccant, injiciat, atrociorem videlicet pœnam, ob ea, quæ agunt, expectantibus. Vlulet enim abies, quia cecidit cedrus, fortibus cadentibus, imbecilliora erudiantur. Datum Bruxellæ 22. Decembris 1664.*

D. Aug. | 2. Machab. 5. | D. Hier. | D. Isid. Pelus. | Zach. 11.

J. CERON, Pastor B. Mariæ de Capella, Archipresbyter Bruxell. librorum Censor.

